

Poslovno poročilo Cankarjevega doma za leto 2016

 cankarjev dom

Ljubljana, februar 2017

Poslovno poročilo
Cankarjevega doma
za leto 2016

I POSLOVANJE CANKARJEVEGA DOMA V LETU 2016	3
ZAKONSKE PODLAGE ZA DELOVANJE ZAVODA	3
ORGANI ZAVODA	3
URESNIČITEV DOLGOROČNIH IN LETNIH CILJEV POSLOVANJA.....	4
POSLOVNO OKOLJE CD	5
CANKARJEV DOM V LETU 2016.....	8
POKROVITELJI IN DAROVALCI JAVNEGA KULTURNEGA PROGRAMA CD	11
KADROVSKO POROČILO.....	12
TRŽNO KOMUNICIRANJE IN ODNOSI Z JAVNOSTMI	21
KAZALNIKI USPEŠNOSTI POSLOVANJA CD	28
INVESTICIJE, INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE IN NAKUPI OPREME	34
FINANČNO POSLOVANJE V LETU 2016, PRIMERJAVE Z OSNOVAMI	38
II KULTURNO-UMETNIŠKI PROGRAM CANKARJEVEGA DOMA	47
1 RESNA GLASBA, OPERA.....	47
1. 1 SIMFONIČNA GLASBA	47
1. 2 GLASBENO-SCENSKA DELA	51
1. 3 VOKALNA GLASBA	52
1. 4 KOMORNA GLASBA	52
1. 5 SODOBNA GLASBA.....	55
2 DRUGA GLASBA.....	56
2. 1 GLASBE SVETA	56
2. 2 JAZZ IN MEJNE GLASBENE ZVRSTI.....	58
2. 3 POPULARNA GLASBA	67
3 UPRIZORITVENE UMETNOSTI GLEDALIŠČE IN PLES.....	69
3.1 MEDNARODNA GOSTOVANJA S PODROČJA UPRIZORITVENIH UMETNOSTI	70
3. 2 KOPRODUKCIJE Z NEVLADNIMI ORGANIZACIJAMI	72
3. 3 PONOVIITVE KOPRODUKCIJSKIH PROJEKTOV	75
3.4 GOSTOVANJA SLOVENSКИH GLEDALIŠČ IN PRODUKCIJSKIH SKUPIN	76
3.5 FOLKLORA.....	77
4 FILM	78
4. 1 FILMSKI FESTIVALI.....	78
4. 2 FILMSKI CIKLI	80
4. 3 FILMI V DISTRIBUCIJI.....	80

4. 4 IZREDNE PROJEKCIJE / SODELOVANJE Z DRUGIMI PRODUCENTI	81
5 KULTURNA VZGOJA, HUMANISTIKA, LITERATURA	82
5. 1 KULTURNA VZGOJA	82
5. 2 USTVARJALNOST MLADIH.....	86
5. 3 HUMANISTIČNI IN LITERARNI PROGRAMI	87
6 RAZSTAVE	92
6. 1 RAZSTAVE V GALERIJ CANKARJEVEGA DOMA	93
6. 2 RAZSTAVE V PREDDVERJIH CANKARJEVEGA DOMA	95
6. 3 FOTOGRAFSKE RAZSTAVE V MALI GALERIJ.....	97
III KONGRESNO-KOMERCIALNE IN DRUGE DEJAVNOSTI CD NA TRGU	101
SEZNAM URESNIČENIH PRIREDITEV IN ŠTEVILO OBISKOVALCEV JAVNEGA KULTURNEGA PROGRAMA PO DEJAVNOSTIH IN ZVRSTEH V LETU 2016	114

I POSLOVANJE CANKARJEVEGA DOMA V LETU 2016

ZAKONSKE PODLAGE ZA DELOVANJE ZAVODA

1. Sklep o ustanovitvi javnega zavoda Cankarjev dom¹, kulturni in kongresni center
2. Zakon in spremembe Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK)
3. Zakon o javnih financah
4. Zakon in spremembe Zakona za uravnoteženje javnih financ – ZUJF
5. Zakon o izvrševanju proračunov za leti 2014 in 2015 (ZIPRS 1415)
6. Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2014–17 (ReNPK14-17)
7. Zakon o javnih uslužbencih
8. Zakon o sistemu plač v javnem sektorju
9. Zakon o zavodih (ZZ)
10. Poziv direktorjem javnih zavodov s področja kulture k predložitvi predloga finančnega načrta in programa dela za leto 2016
11. Odločbe Ministrstva za kulturo² : odločba št. 6110-978/2015/4, 6110-978/2015/14, dopolnilna odločba št. 6110-978/2015/15, odločba št. 1004-7/2016/26, odločba št. 6110-978/2015/17 in sklepi: sklep MK št. 1004-7/2016/9, sklep Vlade RS št. 47603-13/2016/3.
12. Pogodba med MK in CD o prenosu osnovnega sredstva v uporabo in upravljanje št. 3340-14-000030.

ORGANI ZAVODA

V letu 2016 so bile sklicane štiri seje **Sveta CD**, od tega dve korespondenčno. Člani sveta CD v sestavi: Tatjana Ažman, Barbara Drnač, Aleš Čerin, Vesna Jurca Tadel, Dušan Lakner, dr. Barbara Predan in Andraž Pöschl so na sejah sprejemali odločitve v skladu s svojimi pristojnostmi.

- Svet je izdal soglasje k Letnemu poročilu Cankarjevega doma za leto 2015, ki ga sestavljata Poslovno poročilo Cankarjevega doma za leto 2015 in Računovodsko poročilo Cankarjevega doma za leto 2015.
- Soglašal je, da se presežek prihodkov nad odhodki v skupni višini 86.366,65 EUR, ustvarjen v letu 2015, prenese na povečanje obveznosti za sredstva v upravljanju kot vir za nabavo novih osnovnih sredstev.
- Svet se je strinjal, da se delovna uspešnost zaposlenim v letu 2016 izplačuje v skladu s sprejetim finančnim načrtom CD ter na osnovi sprotnih ocen uspešnosti poslovanja in meril, ki jih sprejme generalna direktorica, vendar največ do višine, določene v Pravilniku o določitvi obsega sredstev za plačilo delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu ter o določitvi nejavnih prihodkov pri izvajanju javne službe, ki se štejejo v prihodke iz prodaje blaga in storitev na trgu, v javnih zavodih, javnih skladih in agencijah na področju kulture ter medijev (Uradni list RS, št. 107/09). Podlage za izplačila so razvidne iz Programa in finančnega načrta CD za leto 2016 in Letnega poročila CD za leto 2015.
- Zaradi kakovostnega uresničenega programa in pozitivnih rezultatov dejavnosti CD na trgu v letu 2015 se je Svet CD strinjal, da se generalni direktorici in direktoricam

¹ Krajše CD

² Krajše MK

sektorjev v letu 2016 izplača za leto 2015 iz prihodkov dejavnosti CD na trgu dodatna delovna uspešnost v višini 1,5 bruto osnovne plače.

- Izdal je soglasje k Programu in finančnemu načrtu CD za leto 2016.
- Svet je izdal soglasje k predlogu Pravilnika o spremembah pravilnika o organizaciji dela in sistemizaciji delovnih mest v Cankarjevem domu, kulturnem in kongresnem centru, št. Sist-1/2016, z dne 19. 1. 2016.
- Potrdil je predlog vodstva CD, da revizijo računovodskih izkazov za leto 2015 opravi družba KPMG Slovenija d.o.o.
- Potrdil je Polletno poročilo CD za leto 2016.
- Dal je pozitivno predhodno mnenje k imenovanju mag. Brigitte Pečovnik za pomočnico generalne direktorice – direktorice kongresno-komercialnega programa, do 14. 10. 2019 oz. za čas mandata generalne direktorice Uršule Cetinski.
- Svet je sprejel in potrdil Pravilnik o računovodstvu. Z dnem potrditve je prenehal veljati Pravilnik o računovodstvu, ki ga je Svet sprejel 28. 11. 2006.
- Svet se je seznanil z informacijo o nujnih prenovah CD.

Strokovni svet CD v sestavi: Boštjan Botas Kenda, Andrej Grafenauer, Mensur Hodžić, dr. Milček Komelj, dr. Blaž Lukan, Barbara Rogelj in Maja Vidergar se je v letu 2016 sestel dvakrat (enkrat korespondenčno).

- Potrdil je Letno poročilo Cankarjevega doma za leto 2015, ki ga sestavljata Poslovno in Računovodsko poročilo CD za leto 2015.
- Sprejel je Program in finančni načrt Cankarjevega doma za leto 2016.
- Dal je pozitivno predhodno mnenje k imenovanju mag. Brigitte Pečovnik za pomočnico generalne direktorice – direktorice kongresno-komercialnega programa, do 14. 10. 2019 oz. za čas mandata generalne direktorice Uršule Cetinski.

URESNIČITEV DOLGOROČNIH IN LETNIH CILJEV POSLOVANJA

IZPOLNJEVANJE NAČRTOVANIH CILJEV POSLOVANJA V LETU 2016

- **1104** (1183³) uresničenih **prireditvev** programa **javne službe** – 9 več kot je bilo načrtovano;
- **283** (284) **prireditvev brez vstopnine** v programu javne službe;
- **632** (655) **različnih prireditvev** v programu javne službe, 14.155 izvajalcev na prireditvah javne službe;
- **102** (109) **gostovanji iz tujine**;
- v sklopu kongresno-komercialnega programa uresničenih 196 (180) projektov, skupaj 1132 (**1174**) **kongresno-komercialnih prireditvev**/dogodkov;
- **335.991** (349.482) **obiskovalcev kulturno-umetniškega programa**, 36.041 več kot je bilo načrtovano;
- **146.351** (**123.247**) **udeležencev** in obiskovalcev kongresov in drugih prireditvev dejavnosti na trgu;
- skupaj **482.342** (472.729) **obiskovalcev** na prireditvah, 47.392 več kot je bilo načrtovano;
- zelo dober izkoristek dvoranskih in kadrovskih zmogljivosti; uresničenih je bilo 37.218 (38.016) **ur programa** (priprav, vaj in prireditvev) v prostorih CD;

³ Podatki v oklepajih so za leto 2015, če ni drugače navedeno.

- organizirali in tehnično smo izvajali prireditve tudi v drugih dvoranh v Ljubljani in po Sloveniji ter na gostovanjih v tujini;
- ustvarjen je **celotni prihodek** v višini **9,504.034 EUR** (8,818.419 EUR), ki je za 540.319 EUR večji od načrtovanega;
- pozitivno je bilo finančno poslovanje obeh dejavnosti: prihodki presegajo odhodke v izkazih javne službe za 12.036 EUR in dejavnosti na trgu v višini 51.355 EUR; ustvarjen je bil skupni **presežek prihodkov** nad odhodki **63.391 EUR** (86.367 EUR);
- **za investicijsko vzdrževanje in nakupe opreme** CD smo zagotovili **neproračunska sredstva** iz tekočega poslovanja v višini **346.075 EUR** (333.395 EUR). MK za te namene že tretje leto zapored ni zagotovilo sofinanciranja, sofinanciralo je le vzdrževanje PSEv višini 12.000 EUR;
- **delež neproračunskih prihodkov** (od prodanih vstopnic, pokroviteljev in darovalcev, od opravljenih storitev na trgu ...) je bil **45,4 %** (42 %), za 421.579 EUR so **večji** kot smo načrtovali;
- številni drugi zelo dobri vsebinski, številčni in finančni rezultati kažejo na uspešno in učinkovito poslovanje kolektiva CD, kar je razvidno iz Letnega poročila (poslovnega in računovodskega) CD za leto 2016.

POSLOVNO OKOLJE CD

Gospodarsko okolje

Za kulturno-umetniško (in kongresno) dejavnost CD je pomemben davčni sistem. Vsaka sprememba v obdavčitvi vpliva, pogosto različno, na obe ključni dejavnosti CD. V 2013 se je sredi leta zvišal davek na dodano vrednost in s tem povečal stroške CD. Oprostitev tega davka za kulturno-umetniški program dobro vpliva na določanje cen vstopnic za prireditve (razen obdavčenih filmskih predstav in predavanj) ter s tem na večjo dostopnost kulture širšemu krogu obiskovalcev, kar je namen te oprostitve. Slab pa je učinek za dejavnost CD na trgu, ki zaradi sorazmerno obsežnega dela oproščene kulturno-umetniške dejavnosti in proračunskih virov financiranja te dejavnosti onemogoča poračunavanje vstopnih davkov v celoti. Odbitni delež vstopnih davkov v CD za leto 2016 znaša 25 % davka na dodano vrednost. To pomeni, da se v stroške vključi 75 % DDV: 16,5 % in ne 22 %; 7,125% in ne 9,5 %. Kongresne storitve imajo zaradi odbitnega deleža davka na dodano vrednost, ki se vključi v stroške, višje stroške od konkurence v zasebnem sektorju, stroški kulturno-umetniške dejavnosti pa so (zaradi dejavnosti na trgu) sorazmerno nižji kot v javnih zavodih, ki opravljajo le javno službo. Aktualna davčna zakonodaja (DDV) ima za glavno dejavnost (javno službo) CD pozitivne, za dopolnilno (kongresi in druga dejavnost na trgu) pa negativne učinke.

V zadnjih letih so se občutno zvišale obdavčitve vseh vrst pogodbenega dela, v letu 2015 se je bistveno podražilo študentsko delo, s tem pa stroški hostes in kontrolorjev v CD, upravičeno so se dvignile minimalne plače, s tem pa relativno visoki stroški storitev CD na področju varovanja in čiščenja.

Pravno-politično okolje

Politične razmere imajo močan vpliv na kulturno-umetniško in kongresno dejavnost ne le v CD, ampak povsod po svetu. Teroristične grožnje in napadi v Evropi in Turčiji v lanskem letu so bili eden od razlogov za boljše poslovne uspehe dejavnosti CD na trgu v letu 2016, dobro nam kaže tudi v 2017 in 2018, saj je več tujih kongresnih organizatorjev izbralo Slovenijo kot prizorišče poslovnega turizma namesto že potrjenih drugih krajev (na primer Istanbula).

Restriktivna zakonodaja, ki velja za javne zavode, še vedno omejuje možnosti CD pri izvajanju gospodarske dejavnosti znotraj javnega sektorja. Številni predpisi birokratizirajo

delo ne le v (ožji) državni upravi, ampak tudi v storitvenem delu javnega sektorja: zmanjševanje števila zaposlenih, omejitve pri določanju plač, omejitve napredovanj, večletno nezagotavljanje javnih sredstev za vzdrževanje zgradb in opreme javnih zavodov, zakon o fiskalnem pravilu in predlogi, da se javnim zavodom odvzame presežke prihodkov ob koncu leta ... ne spodbujajo k racionalizaciji in k večji kakovosti dela v javnem sektorju.

Tehnološko okolje

CD se od leta 2014 vse bolj spopada s težavami, ker ustanovitelj ne zagotavlja sredstev za prenove in posodobitve. Za izvajanje javnega kulturnega programa mora imeti CD primerno odrsko tehnologijo in opremo, ki omogoča izvedbo aktualnih gostovanj iz mednarodne ponudbe, produkcije in koprodukcije glasbeno-scenskih del, predvajanje filmov ..., so pa stalne zahteve po vedno novi opremi in uporabi naprednih tehnologij pri izvedbi prireditev ob zelo omejenih virih financiranja posodobitev.

Tudi za izvajanje kongresne dejavnosti so potrebni prostori in oprema, ki ustrezajo mednarodnim standardom: s sodobno tehnologijo opremljeni kongresni centri in hoteli ter podporne institucije (univerze, inštituti, klinike, raziskovalni centri) omogočajo dostop do mednarodnih institucij, odločenih za izvedbo mednarodnih srečanj v Sloveniji. Za konkurenčnost kongresnega turizma so v prednosti središča z vrhunsko kongresno in drugo opremo, ki ponujajo celovite storitve za organizacijo in izvedbo prireditev ter imajo učinkovit menedžment. Slovenija ima v zasebnem sektorju več vrhunsko opremljenih zmogljivosti iz poslovnega oziroma kongresnega turizma, CD pa vse hujšo konkurenco na tem področju.

Razvoj tehnologije že več let predstavlja grožnjo »živi« kulturno-umetniški dejavnosti, izvedeni na odrih in pred obiskovalci. Umetnost in kultura sta vse bolj dostopni najširšemu krogu prebivalcev posredno, s pomočjo sodobne tehnologije, kar pričara neposrednost kar doma prek različnih elektronskih medijev ter nosilcev zvoka in slike.

Strateški načrt CD vključuje investicijsko-vzdrževalno dejavnost za obdobje od leta 2015 do 2020, a se ne uresničuje, ker ustanovitelj za te namene ne zagotavlja sredstev, zato bo morda v naslednjih letih močno oteženo doseganje programskih ciljev.

Naravno, kulturno in socialno okolje

Slovenija ima na geografsko zelo majhnem prostoru (skoraj) vse: gore, hribe in nižine, kras, reke, jezera in morje, poleg tega velja za varno državo. Prednosti Slovenije kot dežele poslovnega in kulturnega turizma so v dostopnosti, bližini in legi, varnosti, urejenosti, čistosti, zelenem okolju, številnih naravnih in kulturnih znamenitostih, prijetnem podnebju in vremenskih razmerah. Podoba zelene in varne destinacije, ki jo trenutno Slovenija uživa v tujini, je slovenskemu turizmu že v letu 2016 pomagala do zelo dobrih poslovnih rezultatov. Povezovanje kulture in turizma je zelo pomembno za dejavnosti CD v naslednjih letih.

Z višanjem izobrazbe in življenjskega standarda ljudje postajajo vedno bolj zahtevni. Obisk kulturnih prireditev se povečuje z višino izobrazbene ravni; v prejšnjih letih je veljalo, da se praviloma z višino izobrazbe povečuje dohodek, kar žal trenutno ne drži povsem. Izdatki za kulturo in rekreacijo so v medsebojni odvisnosti z življenjskim standardom prebivalstva, za katerega so pomembni kakovost življenja, prosti čas in zdravje (fizično, čustveno, družbeno). Osnovne potrebe so ob višjem dohodku prej in bolje zadovoljene, tako si ljudje lažje privoščijo več kulture, rekreacije in turizma. Umetnost in kultura sta pomembni za kakovostno preživljanje prostega časa. Prebivalstvo v Evropi (in Sloveniji) se zelo hitro stara. Starejši ljudje so za kulturne institucije vse pomembnejša ciljna skupina, saj imajo več prostega časa, so kritični in aktivni potrošniki, vse več delavnic in poslovnih srečanj je namenjenih tretjemu ali celo četrtemu življenjskemu obdobju. Individualnost dobiva prednost pred standardizacijo.

Kljub rasti in razvoju so številni zaskrbljeni za prihodnost kulture, predvsem zaradi demografskih sprememb in interesov med mladimi, ki so vse bolj naklonjeni predvsem elektronskim medijem in komunikaciji kot obliki zabave. Vprašanje glede prihodnjih obiskovalcev nekaterih umetniških zvrsti (na primer koncertov, filmskih predstav) je umestno in vedno bolj resno za kulturne menedžerje, tudi za vodstvo CD.

Ocena konkurence v dejavnosti na trgu

Ponudba zmogljivosti za mednarodno kongresno dejavnost je v zadnjih letih v Sloveniji presegla povpraševanje. V tem smislu se je tržni položaj CD poslabšal zlasti zaradi visoke kakovosti prostorskih in tehnoloških prednosti kongresnih centrov, ki so običajno v sklopu hotelov: zagotavljajo nočnine in gostinske storitve gostom, bolj so prilagodljivi, imajo manjše stalne stroške, kot so v CD, so nekoliko cenejši, saj lahko v celoti poračunajo vstopne davke. Pred recesijo so številna uspešna podjetja spremljala svoje poslovne uspehe in dosežke s kulturnimi prireditvami in družabnimi srečanji za zaposlene in poslovne partnerje. Zdaj je takšnih dogodkov manj, ob zategovanju pasu in nizkih plačah delavcev podjetja skrivajo svoje poslovne uspehe. Tudi prednovoletna srečanja se pogosteje dogajajo v manj socialno izpostavljenih prostorih.

V zadnjih letih predstavljajo konkurenco CD pri tržni dejavnosti javni zavodi na področju kulture in izobraževanja, ki (uradno) ne opravljajo (načrtujejo) dejavnosti na trgu, saj kar v okviru programa javne službe oddajajo dvorane za nižje cene kot CD (ne zaračunajo vseh stroškov) ali pa opravijo storitve celo za »kompenzacije«.

Zaradi vse hujše konkurence CD vključuje v svojo ponudbo nove storitve, veliko pozornosti je namenjene strokovni izvedbi prireditev in zniževanju stroškov ter povezovanju kulturno-umetniške, sejemske-festivalne, kongresne in izobraževalne dejavnosti.

Druge značilnosti okolja CD

Prednost lege v središču mesta ima tudi številne slabosti: pomanjkanje parkirišč v sklopu CD, zelo slaba pretočnost cest v prometnih konicah, težave pri logistiki (težaven dovoz in odvoz opreme, udeležencev, izvajalcev in obiskovalcev prireditev). V letu 2017 je načrtovana prenova Erjavčeve ceste, ki je »streha« garderobnih in tehničnih prostorov CD ter edina omogoča dostop do dvigal za dovoz in odvoz opreme, na Erjavčevi je tudi vhod za izvajalce v CD.

Prepletanje kulturno-umetniške in kongresne dejavnosti, ki ima prednosti zaradi boljšega izkoristka kadrovskih in prostorskih zmogljivosti ter nižjih splošnih stroškov na prireditve, po drugi strani pomeni težave pri terminskem načrtovanju in usklajevanju programov. Za kratkoročno pridobivanje komercialnih prireditev, ki je nujno za uresničevanje oziroma pridobivanje načrtovanih finančnih virov dejavnosti CD na trgu, pogosto ostajajo na voljo manj privlačni časovni termini. Pri umeščanju in načrtovanju programov imajo prednost javni kulturni programi s podporo Ministrstva za kulturo. Kongresnim, komercialnim so na voljo »preostale« zmogljivosti, ki pa pogosto niso zanimive za potencialne naročnike teh storitev.

CANKARJEV DOM V LETU 2016

Za leto 2016 lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da smo v primerjavi z načrtovanim presegli vse poglavitne cilje poslovanja: število (različnih) prireditev javne službe, število dogodkov dejavnosti na trgu, število obiskovalcev ali udeležencev prireditev programa dejavnosti na trgu, za 2 odstotka smo presegli načrtovani delež nejavnih prihodkov v celotnem prihodku CD (tako v javni službi kot pri dejavnosti na trgu), tako da je delež sredstev MK znašal 54,4 odstotka celotnega proračuna in ne 56,6 odstotka, kot je bilo načrtovano. Vsekakor pa je bilo leto 2016 obdobje nekaterih **močno izstopajočih umetniških dogodkov**, na kar kažejo tudi **odmevne nagrade**, in leto kakovostnih znanstvenih srečanj v okviru kongresnega programa.

Na področju programskih vsebin **resne glasbe**, ki so v domeni programiranja Cankarjevega doma, ugotavljamo, da smo vzdrževali visoko zanimanje in zadovoljstvo najzahtevnejših poslušalcev, ob tem pa nismo zanemarili vsebin zahtevnejših raziskovalnih smeri. Med več zanimivimi in izstopajočimi koncerti, ki so pustili trajen pečat v slovenskem in širšem prostoru, ne moremo mimo gostovanja karizmatične pianistke **Marthe Argerich**, za glasbeno stroko in Cankarjev dom kot soproducenta pa je bil na tem področju najbolj izzivalen in navdihujoč projekt **Matrix na gostovanju** Eksperimentalnega studia SWR iz Freiburga.

Na področju **druge glasbe** po kompleksnosti izstopa vsebinsko uspešna, osvežena, deloma tudi v Parku Sveta Evrope uprizorjena izvedba **57. Jazz festivala Ljubljana**, katerega uspešna predhodnica je bil 2. Festival slovenske jazzovske ustvarjalnosti **Zvončki in trobentice**.

Uspešen je bil tudi programsko osvežen **18. Mednarodni festival dokumentarnega filma (FDF)** z novo celotno podobo. Dobro se je odrezal **27. Liffe**, ponovno podprt tudi z evropskimi sredstvi; 299 projekcij tega festivala je spremljalo 140 domačih in tujih akreditiranih novinarjev, kar izkazuje tudi približno 380 medijskih objav, festival pa se je programsko razširil tudi v Novo mesto in Celje.

Med številnimi festivali in prireditvami **kulturne vzgoje** izstopa izvršno producentstvo **Kulturnega bazarja 2016**, namenjenega strokovnemu usposabljanju mentorjev na osnovnih in srednjih šolah, ki pomembno dviguje raven kulturne vzgoje v okvirih osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja.

V okviru **razstavnega programa** je zares velik programski in poslovni uspeh predstavljala razstava **Nikola Tesla – Človek prihodnosti** (v sodelovanju z Muzejem Nikole Tesle iz Beograda) kot tudi kulturno-vzgojni in izobraževalni program, ki jo je spremljal (tu so močno izstopala izvrstna predavanja in predstava Janeza Dovča *Tesla*); izjemno odmevna razstava je utrdila identiteto Cankarjevega doma kot kulturno-kongresnega središča, v katerem imajo svoj dom tudi naravoslovne vede.

Zanimiv **humanistični program**, v okviru katerega je bila dobro zastopana literatura, saj je več dogodkov je soočilo slovenska in tuja literarna snovanja, je zaznamoval nepozaben obisk karizmatičnega alpinista in misleca **Reinholda Messnerja**.

V skladu s pričakovanji in mestoma celo kot presežen se je izkazal tudi tematski festival **Shakespeare za vedno**, ki je povezal različne programske segmente in vključeval naslednje prireditve: operno koprodukcijo *Otello* (skupaj s SNG Opera in balet Ljubljana), ki je bila sicer manj odmevna kot smo pričakovali, gostovanje južnoafriške »opere« *Macbeth*, posebej

za festival pripravljen kulturno-vzgojni gledališki dogodek *Shakespeare v prevodu*, klubska predstava Andreja Rozmana Roze *Šekijeva šunkica ali Hamlet po Slovensko*, *Hamlet in pol* v režiji Jake Andreja Vojevca, *Pesmi iz iger* po Shakespearu Marjana Strojana, filmski cikel *Shakespeare na filmu*, cikel predavanj o Othellu dr. Svetlane Slapšak *Razkrinkani patriarhat*, predavanje Milana Jesiha in Marjana Strojana *Macbethov čudni sloves gledališkega prekletstva*, predavanje Stephena Greenblatta, avtorja monografije *Will in svet* ter razstavi *Hamlet na Slovenskem* in *Brezčasna Ofelija*.

Koprodukcijska predstava *Iliada* je na 23. mednarodnem gledališkem festivalu Kontakt v Torunu na Poljskem dobila **tri nagrade**: veliko nagrado festivala, nagrado novinarjev in kritikov, Branko Rožman pa tudi nagrado za najboljšo zvočno podobo. Koprodukcijska predstava *Brez solz za pedre* je na 17. Festivalu Zlati lev v Umagu dobila nagrado občinstva. **Dr. Jure Mikuž** in vodja razstavnega programa **Nina Pirnat Spahić** sta za lanskoletno razstavo Tomaža Lavriča *Čarobni jezik stripa* prejela Valvasorjevo nagrado, ravno ta razstava je bila eden izmed razlogov, da je nagrajenec Prešernovega sklada za leto 2016 postal tudi **Tomaž Lavrič**.

Nagrado Prešernovega sklada za leto 2016 je prejela tudi skladateljica **Nina Šenk**; njeni deli sta izvedla gostujoča nemška ansambla v okviru programa CD leta 2015: Trio Savasa je 10. januarja 2015 v *Klubu CD* izvedel skladbo *One's Song*; Ensemble Modern iz Frankurta je 10. marca 2015 v Linhartovi dvorani pod vodstvom dirigenta Johanna Kalitzkega izvedel slovensko premiero dela *Dreamcatcher* za ansambel (*Lovilec sanj*, 2014). Če ostanemo na področju resne glasbe: decembra 2016 smo pripravili avtorski večer skladatelja **Mateja Bonina**, ki je dobil nagrado Rostrum 2015 v Talinu za delo Cancro, ki ga je v programu Kromatika predstavil Simfonični orkester RTV Slovenija v sezoni 2014/ 15; **Andreas Staier & Freiburger Barockorchester**, ki sta nastopila v okviru Zlatega abonma 10. februarja 2016, sta dobila prestižno nemško nagrado ECHO KLASSIK 2016 . Nagrajenca Prešernovega sklada 2016 sta postala tudi skladatelj **Mitja Vrhovnik Smrekar**, med drugim tudi za glasbo, ki jo je ustvaril po naročilu Cankarjevega doma za predstavo *Shakesoneti*, in vsestranski glasbenik **Boštjan Gombač**, redni sodelavec programov Cankarjevega doma; med dosežke ustvarjalne ekipe **Arhitektura Krušec**, ki je ravno tako prejemnica nagrade Prešernovega sklada za leto 2016, pa je tudi prenova Linhartove dvorane.

Na področju kongresnega programa velja omeniti, da smo uresničili vse poglobitne cilje, na področju kongresov in konferenc izstopajo predvsem prireditve, ki sodijo v medicinsko stroko, prav posebej pa velja omeniti uspešno izvedbo *Evropskega robotskega foruma*. Programsko lepo napreduje tudi **Slovenski knjižni sejem**, ki se je v letu 2016 osredotočil na italijansko književnost, med lanskoletnimi nagrajenci pa je priznanje kot dolgoletni zaslužni soorganizator prejel tudi Cankarjev dom.

Pregled zavodov in društev, ki so sodelovali pri oblikovanju in izvedbi kulturnega programa v letu 2016

Na področju glasbe, opere in baleta:

Slovenska filharmonija, Simfonični orkester RTV Slovenija, Big Band RTV Slovenija, Opera in balet SNG Ljubljana, SNG Opera in balet Maribor, APZ Tone Tomšič, Akademija za glasbo, Konservatorij za glasbo v Ljubljani, Inštitut za raziskovanje zvočnih umetnosti, Društvo ŠKUC, Glasbena mladina ljubljanska, Glasbena mladina Slovenije, Zavod Im.puls Art, Društvo Neofonia, Zavod Sploh, Vokalna akademija Ljubljana, Jazz Cerkno, Cafe teater, Zavod Druga godba, , Kulturno društvo Perpetuum Jazzile.

Na področju gledališča in sodobnega plesa:

DUM – društvo umetnikov, Zavod Vitkar, KUD Cortesia, Zavod Plesni Teater Ljubljana, Društvo Kazina, Zavod Rozintea, Društvo ŠKUC gledališče, Zavod Imaginarni, Zavod Cona, Društvo Celinka, Zavod Bufeto, Zavod SeVeDa, KUD Sokoli Tabor, KUD S. N. G., AFS France Marolt, AGRFT, SNG Drama Ljubljana, Mestno gledališče ljubljansko, Mestno gledališče Ptuj, SNG Nova Gorica.

Na področju filma:

Društvo za gorsko kulturo Domžale, Slovenska kinoteka, Kinodvor, Kino Šiška, Kolosej, Amnesty International Slovenija, Ustvarjalna Evropa, slovenski filmski distributerji, Zavod za uveljavljanje vizualne kulture Vizo, Anton Podbevšek teater Novo mesto, Mestni kino Metropol Celje.

Na področju kulturne vzgoje in humanistike:

KUD Adapter, Rozintea, Slovensko mladinsko gledališče, Slovensko ljudsko gledališče Celje, Gledališče Ptuj, Lutkovno gledališče Maribor, Gledališče Koper, SNG Nova Gorica, Glasbena mladina Ljubljana, Glasbena mladina Slovenije, Zavod Agate Schwarzkobler, Produksijska hiša PhRed, Slovenski tolkalni projekt, Čarobna dežela, Glasbeni center Edgarja Willemsa, Zavod za usposabljanje Janeza Levca, Slovenska nacionalna komisija za UNESCO, Zavod RS za šolstvo, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Zveza prijateljev mladine Slovenije, Filozofska fakulteta Ljubljana, Akademija za glasbo v Ljubljani, Kulturno društvo Apokalipsa, Beletina, Cankarjeva založba, Založba Mladinska knjiga, Založba Modrijan, Društvo pisateljev Slovenije, Društvo slovenskih književnih prevajalcev, Kulturno društvo Vilenica, CMEPIUS, Slovenski etnografski muzej, Lutkovno gledališče Ljubljana, Slovenski gledališki inštitut, Paraliterarno društvo I. D. I.O. T., Slovensko komorno glasbeno gledališče, Glasbena matica Ljubljana, Dijaški dom Ivana Cankarja.

Na področju razstavne dejavnosti:

Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov, Društvo oblikovalcev Slovenije, Slovensko društvo likovnih kritikov, Slovenski gledališki inštitut, Zavod za promocijo fotografije SPP, Zavod Photon, Zavod Membrana in revija Fotografija, iz mednarodnega prostora pa še zagrebški Muzej za umetnost in obrt ter Muzej Nikole Tesle iz Beograda.

Sklenjene avtorske pogodbe v letu 2016

Sklenjenih je bilo 210 avtorskih pogodb z umetniki; od tega 106 s tujci, 104 s slovenskimi umetniki; pogodbe s tujci so bile sklenjene izključno za javni kulturni program.

Od slovenskih pogodb sta bili 2 sklenjeni v okviru dejavnosti na trgu, ostale (104) pa za javni kulturni program.

Ocena sodelovanja s samostojnimi kulturnimi delavci

Statusa samozaposlenih v kulturi v računovodskih evidencah nimamo, iskanje iz seznama, objavljenega pri MK pa je (razen ročno) nemogoče (samo pdf oblika). Poleg tega so pogodbe velikokrat sklenjene z njihovimi zastopniki, nevladnimi organizacijami ali sp-ji, kar še otežuje iskanje.

Pogodbeno je bilo v letu 2016 angažiranih 29 zunanjih sodelavcev (domačih) za prireditve glasbenega programa; posebej za projekt Otello preko koproducenta SNG Opera Ljubljana še 58 (solisti, zbor, orkester, plesalke) na področju resne glasbe opere in baleta ter 40 zunanjih sodelavcev na področju druge glasbe.

V gledališkem in plesnem programu je sodelovalo 52 samostojnih kulturnih delavcev.

Sodelovali smo z 42 samostojnimi avtorskimi izvajalci na področju filma.

Na področju kulturne vzgoje, humanistike in literature smo sklenili 145 pogodb z neodvisnimi izvajalci ali neposredno s samostojnimi delavci v kulturi, za uresničitev programa razstav v letu 2016 pa smo sklenili 20 pogodb s samozaposlenimi.

Ocenjujemo, da je bilo v Cankarjevem domu lani skupaj več kot 340 sodelovanj s samozaposlenimi v kulturi (neposredno ali v sodelovanju z nevladnimi organizacijami).

TABELA 1. NAČRTOVANI IN URESNIČENI CILJI POSLOVANJA ZA LETO 2016

Kazalniki za merjenje uresničevanja ciljev poslovanja	<i>Strateški načrt CD 2015 do 2019</i>	načrtovano 2016	uresničeno 2016
Število prireditev javne službe	najmanj 1055	1095	1104
Število različnih prireditev javne službe	najmanj 590	630	632
Število projektov / dogodkov dejavnosti na trgu	175/800	185/850	196/1132
Število obiskovalcev javne službe	300.000	310.650	335.991
Število udeležencev prireditev v programu dejavnosti na trgu	130.000	135.000	146.351
Število ur priprav, vaj in prireditev v dvoranah CD	33.500	35.000	37.218
delež sredstev MK v celotnem prihodku CD	60 %	56,6%	54,5 %
delež nejavnih prihodkov v celotnem prihodku CD	40 %	43,4 %	45,4 %
delež prihodkov javne službe v celotnem prihodku CD	80 %	79 %	77 %
delež prihodkov dejavnosti na trgu v celotnem prihodku CD	20 %	21 %	23 %

POKROVITELJI IN DAROVALCI JAVNEGA KULTURNEGA PROGRAMA CD

Načrtovanih ciljev poslovanja Cankarjev dom ne bi dosegel brez pomoči in sodelovanja pokroviteljev in darovalcev javnega kulturnega programa.

Pokrovitelji kulturno-umetniškega programa leta 2016:

TELEKOM SLOVENIJE, d. d., PETROL, d. d., PIVOVARNA LAŠKO UNION, d.o.o., ELES, d. o. o., GORENJE, d. d., COMTRADE programske rešitve, d.o.o., JAVNO PODJETJE ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o., REVOZ, d. d., BTC, d. d., ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d. d., RIKO, d. o. o., NOVA LJUBLJANSKA BANKA, d. d., LEKARNA LJUBLJANA, LOTERIJA SLOVENIJA, d. d., KEMOFARMACIJA, d. d., ZAVAROVALNICA MARIBOR, d.d., ERICSSON,

d. o. o., AUTOMATIC SERVIS, NLB VITA, življenjska zavarovalnica, d. d., Ljubljana, LOTRIČ Meroslovje d.o.o., SheXo Klub Slovenije, AVTO TRIGLAV, d. o. o., DELO, d. o. o., ZAVOD RADIO ŠTUDENT, MLADINA časopisno podjetje, d. d., RTV Slovenije, VAL 202, MMC, Foto Beseničar, d.o.o.

Donatorji kulturno-umetniškega programa leta 2016: Droga Kolinska d. d. članica Atlantic Grupe, Evrosad, d. o. o., Pernod Ricard, Pivovarna Laško Union, d.o.o., Regina Jančar s.p., Storck, d. o. o., Tobačna grosist, d. o. o., Rap-ing, d. o. o., TSE, d.o.o., EIS, d.o o., Panasonic Marketing Europe GMBH, podružnica Slovenija.

Pokrovitelji leta 2016: TELEKOM SLOVENIJE, d. d., PETROL, d. d., ELES, d.o.o.

Kulturno-umetniški program Cankarjevega doma so v letu 2016 finančno podpirali poleg MINISTRSTVA ZA KULTURO RS: VELEPOSLANIŠTVO ZDRUŽENIH DRŽAV AMERIKE, FRANCOSKI INŠTITUT CHARLES NODIER, GOETHE INSTITUT LJUBLJANA, EUROPA CINEMAS, Program Evropske unije Ustvarjalna Evropa - MEDIA

KADROVSKO POROČILO

ZAPOSLOVANJE IN ZAPOSLENI

Kot v zadnjih nekaj letih so bili tudi v letu 2016 na področju kadrovske politike v javnem sektorju, v zvezi s stroški dela, še v veljavi nekateri varčevalni ukrepi, ki so večinoma izhajali iz Dogovora o ukrepih na področju stroškov dela in drugih ukrepih v javnem sektorju za leto 2016 (Uradni list RS, št. 91/15), sklenjenega med Vlado RS in sindikati javnega sektorja v novembru 2015.

Za uveljavitev dogovorjenega je bil sprejet Zakon o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela za leto 2016 in drugih ukrepih v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 90/15) ter sklenjeni: Aneks h Kolektivni pogodbi za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 106/15), Aneks št. 8 h Kolektivni pogodbi za javni sektor (KPJS) in Aneks h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 91/15).

Na plače zaposlenih je vplivala s 1. 9. 2016 ponovno uvedena plačna lestvica, kakršna je veljala pred julijem 2013. Dvig vrednosti plačnih razredov se je najbolj poznal tistim v višjih plačnih razredih, kjer je bilo v letu 2013 znižanje plač najbolj občutno.

Za zaposlene, ki ne dosežejo minimalne plače, je bila v začetku leta 2016 pomembna dopolnitev zakona o minimalni plači (Uradni list RS, št. 92/15), po kateri se v minimalno plačo ne vštevajo: dodatek za nočno delo, dodatek za delo v nedeljo, dodatek za delo na praznike in dela proste dneve po zakonu. Ti dodatki se prištejejo k znesku minimalne plače.

V letu 2016 niso več veljali ukrepi iz Zakona za uravnoteženje javnih financ (Uradni list RS, št. 40/12 in nadaljnji) v zvezi z omejitvami zaposlovanja, opravljanja dela dijaka in študenta ter omejitvami sklepanja pogodb o izobraževanju. Zaposlovanje, s katerim bi se povečali stroški dela za državni proračun, je bilo omejeno z določbami Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2016 in 2017 (Uradni list RS, št. 96/15, 46/16 in 80/16), po katerih je bilo potrebno pripraviti kadrovski načrt za leto 2016 tako, da ni bilo preseženo dovoljeno število zaposlenih, financiranih iz državnega proračuna, iz kadrovskega načrta za leto 2015.

V tem kontekstu smo v CD v kadrovskem načrtu predvideli 145 zaposlitev (predvideno stanje na dan 1. 1. 2017), od katerih je iz republiškega proračuna financiranih 105⁴, viri financiranja preostalih zaposlitev pa so bila sredstva od prodaje blaga in storitev na trgu CD (31), nejavna sredstva za opravljanje javne službe in sredstva prejetih donacij - prodaja vstopnic in sponzorstvo (9). Poleg tega smo preko razpisa Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti, ob koncu leta 2016, prejeli 5.000 EUR subvencije za eno zaposlitev, za določen čas.

Glede na Uredbo o načinu priprave kadrovskih načrtov posrednih uporabnikov proračuna in metodologiji spremljanja njihovega izvajanja za leti 2016 in 2017 (Uradni list RS, št. 103/15) smo v CD leto 2016 zaključili s 147 zaposlenimi. Izmed teh so štirje invalidi, zaposleni za polovični delovni čas, ena oseba pa dela v skrajšanem delovnem času na podlagi zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih. Dejansko je bilo 31. 12. v delovnem razmerju v CD 148 zaposlenih, od tega 141 oseb za nedoločen čas ter sedem oseb za določen čas.

V januarju 2016 je bila sprejeta sprememba sistemizacije delovnih mest, kot posledica sklenjenega Aneksa h Kolektivni pogodbi za kulturne dejavnosti v RS (Uradni listu RS, št. 106/2015), in VI. točke Dogovora o ukrepih na področju stroškov dela in drugih ukrepih v javnem sektorju za leto 2016, s katero so bila za en plačni razred višje uvrščena delovna mesta skladiščnika, gasilcev in varnostnikov v CD.

Delovno razmerje je v letu 2016 prenehalo petim zaposlenim, tri osebe so se upokojile, eni osebi je bila podana redna odpoved pogodbe o zaposlitvi iz razloga nesposobnosti, ena sodelavka je umrla. Vse smo nadomestili z zaposlitvami v isti ali drugi organizacijski enoti.

Po uspešno zaključenih razpisnih postopkih so bile s tremi novo zaposlenimi sklenjene pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas, s petimi pa za določen čas. V novembru smo bili uspešni pri kandidaturi za pridobitev subvencije v višini 5.000 EUR, ki smo jo za 9-mesečno zaposlitev scenskega tehnika, pridobili v okviru razpisa Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti.

Povprečno število zaposlenih v letu 2016 v CD je bilo 146,25 (1,67 več kot v letu 2015). Povprečna bruto plača na osebo, ki vključuje plače in nadomestila plač, je 1.830 EUR, kar je za 71 EUR več od leta prej. Znesek izplačanih plač in nadomestil plač za leto 2016 je 3.207.784 EUR, to je 155.262 EUR več kot v letu 2015.

Stanje zaposlenih na dan 31. decembra po letih:

2003	181
2004	176
2005	176
2006	162
2007	168
2008	169
2009	165
2010	166
2011	166
2012	152
2013	148
2014	146
2015	146
2016	148

⁴ Število zaposlenih, ki jih financira MK, je izračunano na osnovi deleža sofinanciranja stroškov dela, ki ga zagotavlja MK. Dejansko MK sofinancira 138 zaposlenih, za njihove plače so viri sofinanciranja poleg sredstev MK nejavni in drugi prihodki javne službe in prihodki dejavnosti CD na trgu.

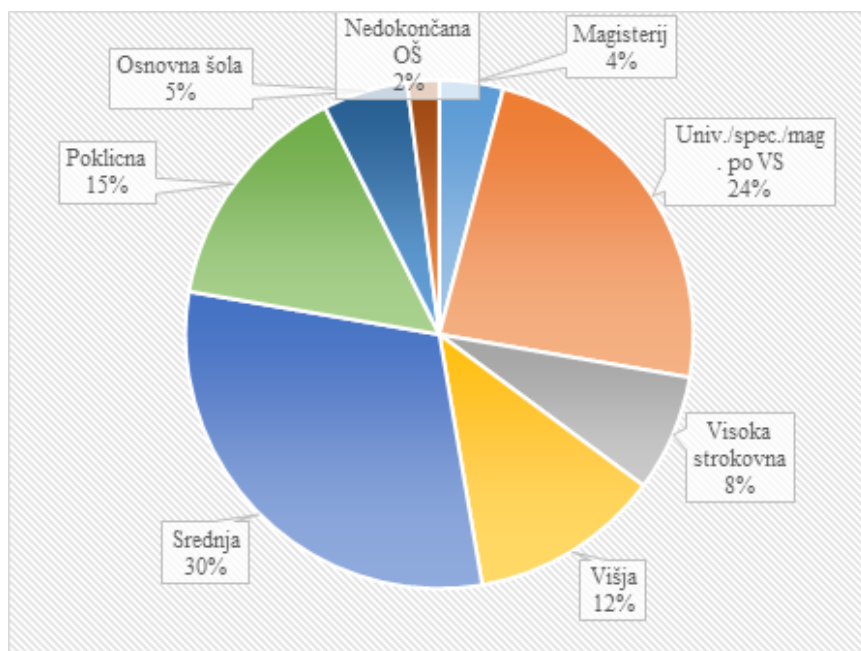
Na dan 31. 12. 2016 je bilo v CD zaposlenih 148 delavcev (dva več kot leto pred tem), od katerih je eden tujec. V tem številu so zaposleni s krajšim delovnim časom od polnega upoštevani kot zaposleni s polnim delovnim časom. Sedem sodelavcev je imelo sklenjene pogodbo o zaposlitvi za določen čas, vse druge zaposlitve so za nedoločen čas. S polovičnim delovnim časom so bili zaposleni štirje invalidi, ena delavka pa je delala v krajšem delovnem času od polnega, na podlagi Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih.

TABELA 2: Število zaposlenih po spolu v ožjih organizacijskih enotah CD 31. 12. 2016

Organizacijske enote	Moški	Ženske	Skupaj
Kulturno-umetniški program	7	8	15
Kongresno-komercialni program	2	10	12
Tehnični sektor – ožji	1	1	2
Področje tehnične izvedbe prireditev	44	3	47
Področje obratovanja in vzdrževanja	15	6	21
Področje informacijskih tehnologij in telekomunikacij	11	1	12
Poslovni sektor – ožji	2	5	7
Služba za finančno-računovodske zadeve	1	6	7
Služba za trženje programa in odnose z javnostmi z oddelkom za informacije in prodajo vstopnic	1	14	15
Varnostna služba	8	1	9
Služba za kadrovske in splošne zadeve	0	3	3
Skupaj	91	57	148

Delovna mesta v CD so uvrščena v tarifne razrede od II do VII/2. Zaposleni, ki ne dosegajo pogoja o zahtevani javno veljavni izobrazbi, zasedajo 21 delovnih mest, vendar ima od tega devet zaposlenih na delovnih mestih v VI. tarifnem razredu pridobljeno ustrezno usposobljenost z nacionalno poklicno kvalifikacijo. Ti so v tabeli 3 upoštevani pri vrstici z dejansko pridobljeno javno veljavno izobrazbo, zato je odstopanje navzdol posledično največje pri VI. tarifnem razredu. Število delavcev z neustrezno stopnjo izobrazbe za delovno mesto se je glede na konec leta 2015 zmanjšalo za tri, kar je posledica pridobitve ustrezne izobrazbe ene sodelavke ter prenehanja delovnega razmerja dveh sodelavcev, ki nista imela zahtevane izobrazbe za delovno mesto.

Neizpolnjevanje pogoja izobrazbe v tarifnem razredu VII/2 je pri večini (trije primeri od petih) posledica spremembe ZSPJS, po kateri so bila s spremembo sistemizacije v letu 2008 vsa delovna mesta iz prejšnjega VII. tarifnega razreda, za katerega so zaposleni s pridobljeno visoko strokovno izobrazbo izpolnjevali pogoje, v CD prevedena v tarifni razred VII/2, za katerega je zahtevana najmanj univerzitetna izobrazba (prejšnja). Ima pa 15 zaposlenih (trije več kot leto prej) višjo stopnjo izobrazbe, kot je zahtevana za delovno mesto, za katero imajo sklenjeno pogodbo o zaposlitvi, od tega šest zaposlenih v tarifnem razredu VII/2 s pridobljenim magisterijem.

SLIKA 2: Deleži zaposlenih glede na dejansko izobrazbo 31. 12. 2016**TABELA 3: Izobrazba zaposlenih v CD po tarifnih razredih 31. 12. 2016**

Javno veljavna stopnja dejanske izobrazbe zaposlenih	Tarifni razred delovnega mesta						SKUPAJ
	II	IV	V	VI	VII/1	VII/2	
Magisterij						6	6
Univ./spec./mag. po VS				2	2	31	35
Visoka strokovna				2	6	3	11
Višja			3	14		1	18
Srednja			39	6			45
Poklicna		17	2	3			22
Osnovna šola	5	3					8
Nedokončana osnovna šola	1	2					3
SKUPAJ:	6	22	44	27	8	41	148

Iz TABELA 3 je razvidno, kakšna so ob koncu leta 2016 po posameznih tarifnih razredih delovnih mest odstopanja glede na zahtevano izobrazbo pri zaposlenih.

Starostna struktura zaposlenih v CD

Povprečna starost zaposlenih v CD na zadnji dan v letu 2016 je bila 47,6 let, kar je desetinka manj kot leto pred tem. To pomeni, da se je naš kolektiv v letu 2016 minimalno »pomladil«, kar je posledica realizacije novih zaposlitev mlajših oseb in upokojitev v letu 2016. Pri moških je številčno najbolj zastopana starostna skupina od 56 do 60 let, najmanj je moških v starosti do 30 let ter nad 60 let. Pri ženskah je najštevilčnejša starostna skupina od 46 do 50 let. V skupini do 25 let 31. 12. 2016 ni bilo nobene ženske, v skupini do 30 let starosti pa je bila v CD zaposlena samo ena ženska.

TABELA 4: Število zaposlenih po 5-letnih starostnih skupinah in po spolu

	5-letne starostne skupine 31.12.2016									Skupaj
	do 25 let	od 26 do 30 let	od 31 do 35 let	od 36 do 40 let	od 41 do 45 let	od 46 do 50 let	od 51 do 55 let	od 56 do 60 let	61 let in več	
Moški	4	4	8	9	8	17	18	20	3	91
Ženske	0	1	3	5	8	15	12	10	3	57
Skupaj	4	5	11	14	16	32	30	30	6	148
Odstotek	2,70	3,38	7,43	9,46	10,81	21,62	20,27	20,27	4,05	100,00

TABELA 5: Število zaposlenih po 5-letnih skupinah dosežene pokojninske dobe in po spolu

	Pokojninska doba - po 5-letnih skupinah 31.12.2016									Skupaj
	do 5 let	od 6 do 10 let	od 11 do 15 let	od 16 do 20 let	od 21 do 25 let	od 26 do 30 let	od 31 do 35 let	od 36 do 40 let	41 let in več	
Moški	8	7	9	6	11	13	19	16	2	91
Ženske	1	7	4	7	7	11	14	5	1	57
Skupaj	9	14	13	13	18	24	33	21	3	148
Odstotek	6,08	9,46	8,78	8,78	12,16	16,22	22,30	14,19	2,03	100,00

Invalidi

Konec leta 2016 je bilo v CD zaposlenih sedem invalidov, kar pomeni 4,73 % vseh zaposlenih. CD spada v skladu z Uredbo o določitvi kvote za zaposlovanje invalidov, glede na uvrstitev v dejavnost pod šifro 90.040 v skupino drugih javnih, skupnih in storitvenih dejavnosti, za katere je določen 2-odstotni delež zaposlovanja invalidov, glede na število vseh zaposlenih. Zahtevano število zaposlenih invalidov presegamo za 4, zato nismo dolžni plačevati prispevka za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov. Kot uporabniki državnega proračuna, kljub preseganju predpisanega deleža, nismo upravičeni do oprostitve plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ali za nagrado za preseganje kvote.

V avgustu 2016 je bila na invalidski komisiji zaradi kontrolnega pregleda obravnavana ena sodelavka, decembra se je zaključil postopek z dokončno odločbo še za eno sodelavko, s katero je bila nova pogodba o zaposlitvi za polovični delovni čas sklenjena s 1. 1. 2017. V decembru 2016 se je na invalidski komisiji Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje začel postopek za oceno delazmožnosti še enega sodelavca.

Ocenjevanje in redno napredovanje zaposlenih v letu 2016

V marcu 2016 je 136 zaposlenih prejelo letne ocene delovne uspešnosti za leto 2015. Ocene so v skladu z določbami ZSPJS in Uredbe o napredovanju javnih uslužbencev v plačne razrede (Uradni list RS, št. 51/08, 91/08 in 113/09) podlaga za napredovanje v plačne razrede na delovnem mestu s 1. 4. v letu, ko posamezniku poteče tri leta od zadnjega napredovanja in prejme tri letne ocene, s katerimi doseže predpisano število točk. Vendar pa je bilo od vključno leta 2013, zaradi interventnih ukrepov napredovanje ustavljeno, leti 2011 in 2014 se ne štejeta v napredovalno obdobje, zato je bilo v letu 2016 potrebno za napredovanje dejansko zbrati najmanj pet letnih ocen, od zadnjega napredovanja je morale preteči najmanj pet let. Na podlagi 7. člena Zakona o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leto 2015 so javni uslužbenci, ki so 1. 4. 2016 napredovali v višji plačni razred, pridobili pravico do izplačila plače v skladu z višjim plačnim razredom šele 1. 12. 2016.

Pogoji za napredovanje so se preverjali za 39 zaposlenih, ki so vključno z oceno za leto 2015 prejeli pet ali več ocen, od njihovega zadnjega napredovanja pa je preteklo najmanj pet let. Pri seštevanju točk se pri posamezniku upoštevajo tri najvišje ocene. Izmed navedenih je pogoje za napredovanje izpolnilo 29 oseb, od tega jih je 8 napredovalo za 1 plačni razred, 21 pa za 2 plačna razreda.

Varnost in zdravje pri delu, varstvo pred požarom in varovanje okolja

V letu 2016 smo izvajali ukrepe za zagotavljanje zdravega delovnega okolja in zdravja delavcev v zvezi z delom. Eden od teh je program preventivnih zdravstvenih pregledov, ki zajema predhodne preventivne, obdobjne, usmerjene in kontrolne zdravstvene preglede ter preglede za pridobitev zdravniškega mnenja za napotitev na invalidsko komisijo. Po predpisani periodiki, smo na obdobjne preglede napotili 36 delavcev. Šest delavcev smo zaradi njihovega zdravstvenega stanja ali novih izvidov zdravnikov-specialistov napotili na kontrolni zdravstveni pregled. Na predhodne preventivne preglede smo napotili šest novih sodelavcev. Zdravniško mnenje za invalidsko komisijo smo potrebovali za eno sodelavko. Proti gripi je bilo cepljenih 36 delavcev. V letu 2016 je varnostni inženir izvedel interno teoretično usposabljanje s področja varnosti in zdravja pri delu ter požarnega varstva za 157 oseb (zaposleni, študentje na praktičnem usposabljanju, hostese).

V letu 2016 so se zgodile 3 lažje delovne nezgode. Vzrok za dve je bil stik z ostrim oz. koničastim predmetom (ureznina z olfa nožem) kar, gledano statistično, vsako leto predstavlja skoraj $\frac{1}{4}$ vseh poškodb na delovnem mestu, ki se zgodijo v Sloveniji.

V letu 2016 smo aktivno začeli z izvajanjem promocije zdravja na delovnem mestu. Poleg fitnesa in joge, ki sta že nekajletna stalnica, smo uvedli še masažo na delovnem mestu, bowling, nordijsko hojo, tek, tai – chi in pohodništvo po sredogorju. Skupno smo za te aktivnosti namenili 5.218 EUR.

Na področju varstva pred požarom je bil v letu 2016 opravljen periodični pregled gasilnih aparatov in vgrajenih zidnih hidrantov. Zaradi pretečenih A-testov smo kupili 52 novih gasilnih aparatov. Opravljeno je bilo polnjenje dveh jeklenk dihalnih aparatov, menjava membran na dihalnih aparatih in čiščenje ter dezinfekcija dihalnih mask za gasilce.

Na področju varovanja okolja smo v letu 2016 zbrali in oddali 55,5 kg izrabljenih kartoš, 51 kg odpadnih baterijskih vložkov in 1.460 kg odpadne električne in elektronske opreme. Na odpad smo odpeljali stare neuporabne VHS kasete, diskete, CD-je in DVD-je.

IZOBRAŽEVANJE

V CD skrbimo za stalno strokovno izpopolnjevanje zaposlenih na različnih področjih. Vodje programov in področij spremljajo novosti na svojih delovnih področjih na službenih poteh doma in v tujini.

Poleg tega se je v letu 2016 udeležilo različnih oblik izobraževanja (tečaji, seminarji, delavnice, obisk kongresov, konferenc, sejmov ipd.) 84 zaposlenih v skupnem trajanju 1.915 ur, kar je primerljivo s podatki iz leta pred tem. Povprečno je bilo porabljenih dobrih 13 ur za različne oblike izobraževanj na zaposlenega (v letu pred tem 8 ur).

V letu 2016 je bil strošek izobraževanja zaposlenih v CD, vključno z DDV, ki je vključen v stroške, za različne oblike izobraževanja, 29.059 EUR (stroški nočitev, dnevnic ipd. niso vključeni). Povprečno smo v letu 2016 za izobraževanje porabili 199 EUR na zaposlenega.

TABELA 6: Število ur izobraževanja po tarifnih razredih delovnega mesta

Tarifni razred delovnega mesta	Ure izobraževanja
II	0
IV	75,5
V	166,5
VI	443
VII/1	104
VII/2	1.126
Skupaj	1.915

IZRABA DELOVNEGA ČASA

V letu 2016 je na podlagi sklenjenih delovnih razmerij celoten letni fond ur v CD 301.568 ur. V fond ur se všttevajo vse ure, ki bi jih zaposleni opravili, če bi bili v delovnem času, določenem z veljavno pogodbo o zaposlitvi, prisotni na delu vse delovne dni, vključno s plačanimi prazniki, ki sovpadajo z delovnimi dnevi v tednu. Tako določen fond ur je izhodišče za prikaz, v kakšnih deležih je bil glede na različne namene izrabljen delovni čas v letu 2016 ter kakšni so deleži posameznih vrst prisotnosti in odsotnosti zaposlenih v tem obdobju. Podatki so povzeti iz evidence prisotnosti, ki se vodi v programu Time&Space, delno pa tudi iz podatkov za obračun plač v Službi za finančno-računovodske zadeve.

V letu 2016 so bili zaposleni prisotni na delu 235.310 ur (leto prej 241.891), kar pomeni, da smo izrabili razpoložljivi delovni čas v 78,03-odstotnem deležu. V tej številki so poleg fizične prisotnosti na delovnem mestu, ki predstavlja največji delež (229.104 ur ali 75,97% od celotnega fonda ur v CD) vključene službene poti, službeni izhodi, celodnevna izobraževanja, delo na domu, korekcije salda ter vnosi ur.

Nadurno delo

V okviru fizične prisotnosti opravijo delavci tudi določen obseg dela preko polnega delovnega časa, ki se pod določenimi pogoji (kadar ne gre za neenakomerno razporejen delovni čas) lahko izplača kot nadurno delo. V letu 2016 je bilo 39 zaposlenim (45 v letu 2015) izplačanih 2.315,5 nadur, kar je 385,5 ur več kot v letu 2015, od tega največ delavcem v TS (45,61 % od vseh izplačanih nadur). Glede na obdobje v letu je bilo največ nadur izplačanih za delo, enako kot leto prej, opravljeno v marcu (390) in novembru (376,5).

V okviru delovnega razmerja so zaposleni lahko upravičeno odsotni iz različnih razlogov. Najpogostejša sta koriščenje rednega letnega dopusta, ki v letu 2016 predstavlja 12,07 % delež odsotnosti, in bolniška odsotnost zaposlenih, ki je v letu 2016 znašala 5,61 % od celotnega letnega fonda ur v CD. Pomemben delež odsotnosti (3,20 %) predstavljata tudi kompenzacija salda oziroma prosti dnevi, kar je posledica neenakomerno razporejenega delovnega časa, ki je značilen za številna delovna mesta v CD.

TABELA 7: Izplačane nadure po sektorjih od leta 2006 naprej

LETO	SKUPAJ CD	Kulturno- umetniški program	Kongresno- komercialni program	Tehnični sektor	Poslovni sektor	Izplačane nadure na zaposlenega
2006	3.141,0	445,0	786,0	1.465,0	445,0	19
2007	3.751,0	211,0	448,0	2.906,0	186,0	23
2008	4.577,0	509,0	547,0	2.826,0	695,0	27
2009	3.527,0	356,0	304,0	2.426,0	441,0	21
2010	2.787,5	271,5	161,0	1.921,0	434,0	17
2011	2.821,0	227,0	206,0	1.992,0	396,0	17
2012	685,0	40,0	0,0	585,0	60,0	4
2013	1.173,0	153,0	0,0	1.020,0	0,0	8
2014	626,5	131,5	40,0	435,0	20,0	4
2015	1.930,0	327,0	244,0	1.153,0	206,0	13
2016	2.315,5	432,5	548,0	1.056,0	279,0	16

Bolniška odsotnost, starševski dopust

V letu 2016 je bilo 60 zaposlenim obračunano nadomestilo zaradi bolniške odsotnosti iz različnih vzrokov, v skupnem trajanju 16.911 ur, kar je za 4.519 ur več kot leto prej. Povprečno je bil vsak od njih iz tega razloga odsoten 281,9 ur oz. več kot 35 delovnih dni. V letu pred tem je bilo 74 zaposlenih v povprečju odsotnih 167 ur. V letu 2016 bolniška odsotnost predstavlja 5,61 % (v prejšnjem letu 4,16 %) od celotnega letnega fonda ur.

Kot običajno najvišji delež bolniške odsotnosti oz. največje število ur tudi v letu 2016 predstavlja bolezen zaposlenih (50,75 %), vendar je delež na račun ostalih razlogov v letu 2016 skoraj 15 % nižji od leta prej. Malo manjši je odstotek odsotnosti zaradi nege in spremstva, več pa je bilo odsotnosti, katerih vzrok je poškodba - izven dela ali pri delu. Tudi v letu 2016 je bilo povprečno trajanje odsotnosti na zaposlenega najdaljše pri razlogu poškodbe izven dela.

Zaradi materinskega dopusta (prej: porodniški dopust) in starševskega dopusta (prej: dopust za nego in varstvo otroka), so bili zaposleni odsotni 2.376 ur, kar skupaj z bolniškimi odsotnostmi znaša 19.287 ur odsotnosti. Podatek o skupni odsotnosti je podan zaradi možnosti primerjave s podatki iz prejšnjih let.

Zaradi različnih oblik starševskega dopusta (materinski dopust, dopust za nego in varstvo otroka, očetovski dopust, neplačan očetovski dopust), katerega plačniki so centri za socialno delo, je bilo 3.234 ur odsotnosti (2.318 ur v letu 2015), od tega 2.898 ur zaradi materinskega ter starševskega dopusta in krajšega delovnega časa od polnega do tretjega leta starosti otroka ter 336 ur očetovskega dopusta. Skupno je bilo na tej podlagi v letu 2016 odsotnih devet zaposlenih (šest moških in tri ženske).

TABELA 8: Bolniška odsotnost (vključno s porodniško) v urah od leta 2006 naprej

LETO	BOLNIŠKA ODSOTNOST (v urah)	Povprečni letni fond ur	Delež odsotnosti (bolniške, porodniške) v %
1	2	3	4=2/3
2006	19.736	349.440	5,65
2007	22.488	344.240	6,53
2008	17.852	352.663	5,06
2009	18.872	350.575	5,38
2010	17.807	349.218	5,10
2011	19.212	344.240	5,58
2012	14.634	336.168	4,35
2013	16.501	314.077	5,25
2014	18.473	307.458	6,01
2015	13.784	301.883	4,57
2016	19.287	305.370	6,32

POGODBENO DELO, DELO ŠTUDENTOV IN PROSTOVOLJCEV

V CD opravljajo del nalog varovanja in čiščenja zunanji izvajalci, izbrani za opravljanje teh storitev na javnem razpisu in na podlagi sklenjene pogodbe.

V začetku leta 2016 je Varnostno službo (PS) sestavljalo devet redno zaposlenih v CD in devet varnostnikov podjetja Fit varovanje, katerih število se je ob zaključku leta povečalo za eno osebo. Strošek zunanjih izvajalcev je v letu 2016, v primerjavi z letom prej, višji za 22.147 EUR (z vključenim DDV) in znaša 174.294 EUR. Število ur opravljenega dela je večje za 946, glede na leto 2015.

Poleg šestih redno zaposlenih v Oddelku za splošno vzdrževanje (TS), izmed katerih je ena delavka na polovičnem delovnem času, potekajo naloge čiščenja in vzdrževanja CD z izbranim zunanjim izvajalcem Panhygia, d.o.o. Delo čiščenja je opravljalo sedem oseb, zaposlenih pri pogodbenem čistilnem podjetju (pet za čiščenje dvoran in prizorišč, ena oseba za čiščenje poslovnih prostorov in ena za čiščenje okolice CD). V letu 2016 je bil letni strošek dela na podlagi pogodbe z zunanjim izvajalcem, za 2.409 opravljenih ur več kot v letu 2015, za 23.346 EUR višji kot leto prej. Znašal je 154.750 EUR (z vključenim DDV) za opravljenih 16.137 ur. Višji strošek je posledica več dolgotrajnejših bolniških odsotnosti med petimi redno zaposlenimi sodelavkami na področju čiščenja, ki so bile nadomeščene z dodatnim najemom čistilk zunanjega pogodbenega izvajalca. Tako se je po nekaj letih zmanjševanja stroškov, izdatek za storitve čiščenja v letu 2016 približal višini stroška iz leta 2011.

V skladu z Odredbo o uskladitvi najnižje bruto urne postavke za opravljeno uro začasnih in občasnih del, ki jo je izdala ministrica za delo, na podlagi Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, je bila od 1. 9. 2016 malenkost zvišana minimalna urna postavka za študentsko delo iz 4,5 EUR na 4,53 EUR bruto. V letu 2016 je v različnih časovnih obdobjih in trajanju, na podlagi študentskih napotnic, delalo 132 različnih študentov (prejšnje leto 138). Pretežni del celotnega zneska nakazil študentom predstavlja delo hostes in kontrolorjev na prireditvah, manjši del pa delo študentov, ki so v organizacijskih enotah CD opravljali različna dela zaradi začasno povečanega obsega programa ali sodelovanja na prireditvah kulturno-umetniškega in kongresno-komercialnega programa. Strošek CD za opravljeno delo

študentov (vključno s prispevki in z odbitnim količnikom DDV) je bil v letu 2016 227.221 EUR, kar je 37.003 EUR več kot v letu 2015.

Praktično usposabljanje je v letu 2016 v CD opravljalo sedem študentov in dva dijaka. Skupno so opravili 2.334,33 ur. Skupni strošek izvajanja praktičnega usposabljanja predstavljajo izplačila za povračilo stroškov (prevoz na delo in prehrano na delu), strošek pavšalnega prispevka zavarovanja za poškodbe pri delu in poklicne bolezni ter izplačila nagrad, v skupnem znesku 3.449 EUR.

V letu 2016 je sodelovalo na 27. ljubljanskem mednarodnem filmskem festivalu (Liffe) 16, na 57. ljubljanskem jazz festivalu 7 in na 18. festivalu dokumentarnega filma trije prostovoljci, ki so spremljali goste festivala in pomagali v festivalskem informacijskem središču. Opravili so 589,5 ur dela, skupna izplačila zaradi povračila stroškov prehrane in prevoza pa so znašala 705 EUR.

TRŽNO KOMUNICIRANJE IN ODNOSI Z JAVNOSTMI

Obiskovalci oz. potencialni obiskovalci CD imajo zaradi hitrega tempa življenja vse manj časa za odločitve pri izbiri oz. nakupu; tudi ko gre za kulturo, zato smo v letu 2016 veliko energije vložili v oblikovanje jasnih in razlikovalnih sporočil in podob.

Sicer pa smo nadaljevali v prejšnjih letih zastavljeno pot oz. cilje, ki jih lahko strnemo kot:

- povečevanje zadovoljstva (in s tem večkratnosti obiskov) ter števila novih obiskovalcev; krepitev moči blagovne znamke Cankarjev dom;
- postopno repozicioniranje sedanjih znamk CD (Festival dokumentarnega filma, Jazz festival Ljubljana) ter krepitev novih (Veličastnih 7);
- v zelo konkurenčnem okolju ohranjanje zanimanja za prireditve oz. programe, katerih konkurenca se povečuje;
- razvoj dogajanja zunaj dvoran CD (predvsem v parku CD).

Hkrati smo sledili osnovnemu vodilu t. i. vsebinskega marketinga in iz posameznih dogodkov, projektov, prireditev ustvarjali zgodbe ter jih poskušali umeščati v širši družbeni kontekst. Izjemno uspešen primer je bil festival *Shakespeare za vedno* v začetku januarja 2016, ki je združil 14 različnih projektov v sklop, posvečen počastitvi 400-letnice smrti velikega dramatika. Ta celoviti marketinški pristop je naletel na odličen medijski odziv, med obiskovalci pa na veliko večjo pozornost in zanimanje od načrtovanega.

Vzporedno z vsebinskim marketingom smo nadaljevali pripravo kakovostnih, strokovnih in uporabnih vsebin, ki so prirejene in razumljive ciljni skupini, dosledno in kreativno pa smo uporabljali tudi različne komunikacijske kanale.

Preskok v smislu repozicioniranja blagovne znamke smo v marcu dosegli s Festivalom dokumentarnega filma, katerega podoba je bila zasnovana kot del skupnega projekta med Akademijo za likovno umetnost UL, podjetjem Europlakat in Cankarjevim domom. V skupnem natečaju je strokovna komisija za najboljšo izbrala podobo (na fotografiji) študentov, združenih v skupini Studio Kruh, ki so s svojim svežim pogledom na dokumentarni film pomladili in okrepili zavedanje o omenjenem festivalu. Sodelovanje s Studio Kruh nadaljujemo tudi v letu 2017.

Posebno poglavje v zgodovini Cankarjevega doma si zagotovo zasluži najuspešnejši projekt leta 2016 (in tudi sicer morda najuspešnejša razstava v zgodovini CD nasploh) – razstava *Nikola Tesla – človek prihodnosti*. Razstava, sprva načrtovana od 4. aprila do 6. novembra, je bila zaradi izjemnega zanimanja podaljšana do začetka decembra. V tržno-komunikacijskem smislu je bil to eden najbolj prepoznavnih projektov leta Cankarjevega doma, ne le v Sloveniji, temveč tudi širše. Plačljivega oglaševanja v tujini za razstavo sicer ni bilo, so pa intenzivne PR aktivnosti v sosednjih državah ter navezava s portalom Visit Ljubljana privabile v Galerijo CD samo v poletnih mesecih okoli tri tisoč tujcev. Sicer je bilo za razstavo prodanih skoraj 29.000 vstopnic, zvrstilo se je 36 javnih vodenj, 502 vodenji za skupine (tako šolske kot skupine odraslih), 5 strokovnih vodenj z Andrejem Detelo ter 19 vodenj in delavnic za otroke.

Izjemno je razstava odmevala tudi v medijih (več intervjujev z dr. Branimirjem Jovanovićem, direktorjem muzeja Nikole Tesle iz Beograda, strokovnim sodelavcem razstave Andrejem Detelo ter drugimi poznavalci življenja in dela N. Tesle) in s tem smo uspešno pozicionirali Cankarjev dom ne le kot kulturno, temveč tudi kot znanstveno središče (slednje je že nekaj let osnovni slogan kongresno-komercialne dejavnosti CD). K temu je še dodatno pripomogel ves spremljevalni program, od številnih predavanj s tujimi in domačimi strokovnjaki, filmom ter novim avtorskim gledališko-glasbenim projektom *Tesla* Janeza Dovča. Da bi mladi še bolje razumeli življenje in delo tega velikega genija, izumitelja in vizionarja, smo osnovnošolskim in srednješolskim skupinam ob razstavi ponujali tudi ogled gledališke predstave *Veliki pok*, katere osrednji lik je Nikola Tesla. Mlade smo nagovorili z idejo *Bodi kot Tesla* ter jih spodbudili k razmišljanju, ustvarjanju in tudi realizaciji svežih idej. Ob razstavi smo v predvežju Galerije CD postavili trgovinico s posebej zasnovanimi izdelki, ki so se s slogani in izreki vsebinsko navezovali na življenje in delo velikega izumitelja.

Pomembno nadgradnjo (v komunikacijskem in programskem smislu) je dobil tudi najstarejši evropski jazz festival – 57. Jazz festivala Ljubljana v juniju in juliju 2016. Z uveljavitvijo Parka Sveta Evrope kot osrednjega srečevališča (ter tudi prizorišča brezplačnih koncertov in delavnic za otroke) je poleg stalnih ljubiteljev jazza na festival privabil tudi številne, ki bodo to šele postali.

Sezona 2015/16 se je tako v juliju končala optimistično: poleg že omenjenih festivalov je v svojem prvem letu obstoja veliko pozornosti pritegnil tudi novi gledališko-plesni abonma pretežno mednarodnih gostovanj Veličastnih 7. Že spomladi uspešen vpis nove sezone tega abonmaja je pokazal na naraščajoče zanimanje za velike predstave na velikem odru Gallusove dvorane. Do konca vpisa abonmaja v oktobru 2016 smo tako v primerjavi z letom prej dosegli stoddostno povečanje števila abonmentov.

Razveseljiva sta še naraščajoče zanimanje za Zlati abonma in rahla rast števila abonmentov Srebrnega abonmaja. Zaradi poznega razpisa abonmaja Glasbe sveta je bilo teh abonmentov nekaj manj kot leto prej, a se je večina tistih, ki abonmaja niso obnovili, odločila za vpis t. i.

Ad hoc abonmaja, katerega ideja je, da si ga vsak sestavi sam (iz palete več kot stotih različnih dogodkov v letu jih izbere več kot 6 in s tem lahko uveljavlja določen popust).

Uspeh tako v komunikacijskem kot prodajnem smislu so pokazali tudi jesenski projekti: gostovanje Narodnega baleta iz Marseilla s koreografijama *Bolero* in *Extremalism* Emia Greca, *Nepopisan list* Andrésa Marína, Zbor ruske patriarhije, 27. Liffe, 32. Slovenski knjižni sejem ter ves decembrski kulturno-umetniški program s poudarkom na gostovanju Novega vietnamskega cirkusa s predstavo *Med mestom in deželo* v štirikrat razprodani Gallusovi dvorani.

Vstop v novo sezono 2016/17 je med drugim zaznamoval tudi prenovljeni dizajn mesečnega koledarja Cankarjevega doma, ki je dobil novo obliko, strukturo in barve. Z majhnimi koraki in spremembami, ki jih je ciljna publika dobro sprejela, nam je uspelo ohraniti zanimanje za program CD, hkrati pa smo z novostmi ter vpeljavo novih komunikacijskih poti in pristopov povečali število (novih) potencialnih obiskovalcev ter njihovo željo za spremljanje programa CD.

V letu 2016 se je rast števila prodanih vstopnic, ki je bila opazna že v letih 2014 in 2015, še nadaljevala: s 60,19 % (v letu 2015) na 60,71 %, in to celo ob nekoliko višji povprečni ceni vstopnice kot v letu prej (z 11,14 na 11,89 EUR). Zaradi manjšega števila prireditev z vstopnino kot leto prej je bilo manjše skupno število prodanih vstopnic, če ne upoštevamo razstave Nikola Tesla (196.294). Ob tem je spodbudno, da se je tudi v 2016 še naprej povečeval delež prodanih vstopnic na področju druge glasbe (ki ima v Ljubljani največ konkurence, tudi brezplačne): na kar na 77,45 %.

Posebno je z že omenjeno razstavo *Nikola Tesla – človek prihodnosti*, ki je s 26.700 prodanimi vstopnicami rekorderka na razstavnem področju Cankarjevega doma.

Resna glasba prispeva 40 % prihodka od vseh prodanih vstopnic, zato je za ta program še posebej pomembno, da dosega rast prodanih vstopnic: s 63,11 % se je ta v letu 2016 povečala na 65,33 %. Kljub temu ostaja že večletno nenehno upadanje obiskovalcev Orkestra Slovenske filharmonije zaskrbljujoče. Cankarjev dom nima neposrednega vpliva na trženje in tržno komuniciranje teh abonmajev, smo pa tako v letu 2016 vse predloge vodstva SF po opaznejšem pozicioniranju SF v prostorih CD v celoti realizirali.

Institucionalni marketing

Na institucionalni ravni smo v letu 2016 v CD pripravili več dogodkov: v maju 2016 smo ob 140. obletnici rojstva Ivana Cankarja pripravili slovesnost, ki sta jo popestrila Trobilni kvintet Orkestra Slovenske vojske in igralec Dario Varga, ki je interpretiral Županov nagovor Šentflorjancem iz *Pohujšanja v dolini šentflorjanski*. Zbrane je nagovorila tudi generalna direktorica CD.

Z novo sezono (septembra 2016) smo začeli korporativno komunikacijsko kampanjo za Cankarjev dom z naslovom *Drugačen pogled*. S sloganom smo nadaljevali pred letom dni začeto kampanjo (z naslovom *Dogodki, ki spreminjajo življenja*) s komunikacijsko ostjo, usmerjeno predvsem v pomen kulture v vsakdanu posameznika in širine ter *drugačnega* pogleda na svet, ki ga ta odpira. Osnovna vizualija kampanje je bila fotografija Gallusove dvorane (desno) avtorjev Branka Čeaka, Domna Pala in Jožeta Mačka, sicer na ogled na razstavi

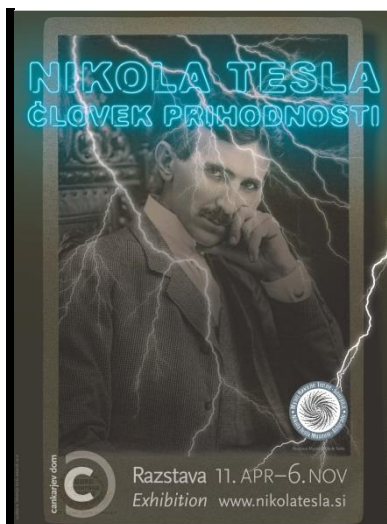

Ljubljana – drugačen pogled v Mali galeriji Cankarjevega doma od oktobra do decembra 2015. S sloganom *Drugačen pogled* smo pripravili nekaj tiskovin in novoletno darilo za poslovne partnerje (rokovnik).

Izjemno pozornost je v drugem letu od uvedbe požel blog generalne direktorice CD, ki približno tedensko razgrinja ozadje dogodkov in prigod iz zakulisja Cankarjevega doma. Slikoviti in dinamični zapisi generalne direktorice so dosegli (v primerjavi z letom prej) stodontni porast branosti.

Cankarjev dom je bil tudi v letu 2016 v potrošniški raziskavi Superbrands po oceni strokovnega sveta, ki ocenjuje po merilih kakovosti, zaupanja in emocionalnega učinka na potrošnika, visoko ocenjen in postal nosilec naslova Superbrands za leto 2016.

Del Službe za trženje programa in odnose z javnostmi je tudi oddelek za oblikovanje, ki je z nekaj izjemnimi grafičnimi podobami (predvsem plakati) opozoril na pomen plakata ne le kot promocijskega orodja, temveč hkrati kot samostojnega avtorskega (umetniškega) dela. Taki plakati so bili v letu 2016 zasnovani za koprodukcijsko opero *Otello*, že omenjeni Festival dokumentarnega filma, razstavo o Nikoli Tesli in še bi lahko naštevali. Imperativu, da bi plakati Cankarjevega doma tako v komunikacijskem kot v estetskem smislu izstopali, bomo sledili tudi v prihodnje.

Pojavljanje v tiskanih medijih

Cankarjev dom se redno mesečno (v Delu tudi tedensko) s plačljivo vsebino pojavlja v osrednjih dveh tiskanih dnevnikih: Delu in Dnevniku. V Delu že od septembra 1985 vsako zadnjo soboto v mesecu objavimo celostranski oglas/koledar z napovedmi prireditev za prihodnji mesec. V septembru 2016 je bil ta koledar oblikovno prenovljen (namesto datumsko so prireditve razvrščene po zvrsteh), namen pa ostaja enak: na enem kraju opozoriti na raznovrstnost in pestrost dogajanja v CD v tekočem mesecu z napovedjo najzanimivejših projektov za prihajajoči mesec. Izkušnje kažejo, da ta tiskana oblika pojavljanja v Delu učinkovito opozarja na program CD predvsem starejše (po šestdesetem letu) in zvesto občinstvo. V letu 2017 pa nameravamo izvesti obširnejšo raziskavo o obiskovalcih CD, ki bo podala še zanesljivejše informacije o ustreznosti komunikacijskih kanalov CD.

V začetku maja 2016 smo (kot tudi leto prej), v Delu objavili 4-stransko prilogo s poudarki sezone. S to potezo, ki se je že v letu 2015 izkazala za odlično, nam je uspelo pravočasno »ujeti« pozornost medijev pa tudi marsikaterega neodločenega abonenta drugih ponudnikov kulture. Delova priloga bo tudi v 2017 redni del oglaševanja CD.

Ob začetku sezone, septembra 2016, smo pripravili po vsebini, obsegu in obliki zelo bogato, 85-stransko letno programsko publikacijo, in sicer v slovenski in angleški različici.

S tiskanimi mediji so dogovorjena tudi številna medijska pokroviteljstva: kot medijski pokrovitelj Delo podpira festival LIFFe, Slovenski knjižni sejem, Jazz festival Ljubljana, tednik Mladina pa Cankarjeve torke. Sobotna priloga je s sezono 2016/17 postala pokroviteljica predstav v okviru abonmaja Veličastnih 7. Ti dogovori so pomembni in dragoceni, saj poleg ugodnih oglaševalskih paketov omogočajo bolj poglobljene uredniške vsebine o projektih in prireditvah, katerih pokrovitelji so.

Za trg tiskanih medijev v Sloveniji je sicer mogoče ugotoviti, da se nenehno spreminja: naklada pada (selitev bralcev na splet), (nova) lastniška razmerja vse bolj vplivajo na vsebine, ki se popularizirajo, kljub temu pa merjenje branosti še kaže, da je za del populacije dnevno časopisje še pomemben vir informacij. To je eden od razlogov, da CD bistveno svojega pojavljanja v tiskanih medijih v letu 2016 ni spreminjal, postopoma se bo to sicer še racionaliziralo in se usmerjalo na splet. Nova spletna stran, načrtovana za naslednji dve leti, bo že eden od korakov v tej smeri.

Elektronski mediji (radijsko in televizijsko oglaševanje)

CD že vrsto let odlično sodeluje s številnimi televizijskimi in radijskimi postajami, razen nekaterih večjih projektov (kot so LIFFe, koncerti druge glasbe v Gallusovi dvorani) pa svojega programa ne oglašujemo. Visoke cene zakupa televizijskega časa in produkcije TV-oglasov tega ne omogočata. TV-oglasi so sicer učinkovito komunikacijsko orodje v hladnih mesecih oz. v mesecih slabega vremena, ko so ljudje več doma, hkrati pa nagovarjajo publiko tudi širše, zunaj Ljubljane z okolico.

Pogostejše pojavljanje na TV-programih predvsem nacionalne televizije bi dolgoročno zagotavljalo večjo prepoznavnost programa CD, zato so bili tudi v letu 2016 obnovljeni poskusi intenzivnejšega programskega sodelovanja med CD in RTV SLO.

Zelo dobro je že nekajletno sodelovanje med spletnim medijskim pokroviteljem LIFFe, MMC RTV SLO, ki spletno (pod)stran v času LIFFe nameni izključno filmskemu festivalu ter redno, poglobljeno in dnevno poroča o dogajanju. Letos smo v sodelovanju z MMC pripravili tudi filmsko premiero z okroglo mizo o razvoju in vplivu novih tehnologij na naše življenje.

Zunanje oglaševanje

Javno plakatiranje ostaja za vse programe Cankarjevega doma pomembno orodje tržnega komuniciranja, saj doseže pomemben del ciljne (predvsem urbane) populacije (mestno prebivalstvo s poudarkom na Ljubljani z okolico, od koder prihaja več kot 75 % našega občinstva). V Ljubljani je žal javno plakatiranje še precej neurejeno, zgoščenost plakatnih površin neenakomerna, tako da neredko eden ob drugem visita konkurenčna plakata. Zaradi takšnega stanja je najvidnejše oz. najučinkovitejše plakatiranje na t. i. citylight osvetljenih panojih, ki pa je za kulturo (oz. javne zavode) cenovno relativno nedosegljivo.

Direktna prodaja

Organizacija skupinskega obiska prireditev v CD je bila lani osredotočena na dosedanje sodelovanje z organizatorji obiska v šolah, podjetjih, društvih, zavodih, agencijah. Odziv šolskih in interesnih skupin, ki že več let obiskujejo CD, ostaja dober, tudi v letu 2016 pa smo zaznali trend upadanja skupinskega obiska iz podjetij; po naših izkušnjah je to (delno) zaradi zmanjšane kupne moči, delno pa ker med zaposlenimi (v teh podjetjih) prevladuje zanimanje za športne in podobne aktivnosti (wellness), ne za kulturo.

Pozitivno je že vrsto let sprejet *Predstavitveni dan programov resne glasbe v Cankarjevem domu* za ravnatelje glasbenih šol in profesorje glasbe. V letu 2016 smo jo zasnovali že šestič po vrsti. Tokrat je posvet odprl številne nove tematike, ki so se v naslednjih mesecih razvijale

znotraj manjših posvetov med Ministrstvom za šolstvo in šport – oddelek za glasbeno šolstvo, Zvezo slovenskih glasbenih šol ter ponudniki kulture (CD, SF in drugi).

Stalno rast opažamo tudi pri organiziranem obisku šolskih skupin programa kulturne vzgoje. Vsakoletni *Zajtrk z mentorji* konec avgusta je skupno srečanje učiteljev in mentorjev z ustvarjalci kulturnovzgojnih učnih ur v CD, ki ostaja pomembno orodje direktne prodaje ter dolgoročnega grajenja odnosov s šolami oz. učitelji in ravnatelji.

Spletno komuniciranje

Ustrezen, privlačen in uporabniku razumljiv spletni nastop je nuja današnjega časa, z željo, da bi svoje občinstvo pomladili, pa je to za Cankarjev dom še toliko pomembnejše. Za prihodnja leta načrtujemo kompleksen projekt zasnove nove spletne strani, ki je nujen korak k ustrežnejšemu, uspešnejšemu ter bolj funkcionalnemu spletnemu komuniciranju in ustvarjanju novih vsebin. Nekaj manjših grafičnih in vsebinskih popravkov je bilo sicer za sedanjo spletno stran ustvarjenih tudi v letu 2016.

Cankarjev dom se sicer pojavlja na spletu tudi s festivalskimi spletnimi stranmi: Festival dokumentarnega filma (FDF), Ljubljanski mednarodni filmski festival (LIFFe), Slovenski knjižni sejem (SKS) in Jazz festival Ljubljana, od leta 2012 pa tudi Kulturni bazar imajo samostojne spletne strani. Vse spletne strani so prilagojene za brskanje po telefonih in tabličnih računalnikih.

Na spletnem mestu www.cd-cc.si smo leta 2016 našeli 425.627 (leto prej 390.201) obiskov in več kot 1.384.440 ogledov strani (enkratnih 1.024.582). Z vsakim letom narašča tudi število naročnikov e-novic; 2015 smo jih redno tedensko pošiljali na več kot 5200 naslovov (5 % rast v primerjavi z letom 2015). Hkrati s prenovo spletne strani bo posodobljena tudi oblika, predvsem pa funkcionalnost (sledljivost) e-novic.

Spletna prodaja

Spletni nakup je v letu 2016 v CD dobil z elektronskim nadzorom pristopa v dvorane povsem novo dimenzijo. Ob nakupu vstopnic prek spleta je namreč od jeseni 2016 naprej mogoč vstop s t. i. »print-at-home« vstopnico, ki si jo vsak lahko natisne doma, ali elektronsko vstopnico, ki se jo shrani na mobilni telefon.

Razveseljiv je tudi naraščajoč trend kupcev prek spleta: v letu 2016 se je v spletnem nakupu registriralo več kot 8600 novih uporabnikov; v spletni trgovini jih je tako več kot 63.000.

Rast smo zaznali tudi v prodaji darilnih bonov in uporabi kartice Ivanka (aktivnih uporabnikov je več kot tri tisoč).

Družabna omrežja

Cankarjev dom sodeluje na Facebooku prek sedmih strani: Cankarjev dom, Jazz festival Ljubljana, Liffe, Festival dokumentarnega filma, Galerija Cankarjevega doma, Predihano, svojo pa imajo tudi kongresno-komercialni sektor CD ter Knjižni sejem in Dao Yah.

Osrednja Facebook stran CD je v letu 2016 presegla številko 11.100 (leto prej okrog 9500) oboževalcev. Princip vsebinskega marketinga smo v letu 2016 uvedli tudi na socialnih omrežjih, kar se je izkazalo kot izvrstna nadgradnja.

Prisotni smo tudi na Instagramu, kjer število sledilcev postopno narašča, in Twitterju (5 profilov: Cankarjev dom, Ljubljanajazz, LIFFe in Slovenski knjižni sejem, CD Congress centre) ter imamo odprte tri kanale na Youtubeu: Cankarjev dom, Jazz festival in Liffe. V letu 2016 smo povečali število objav in interakcij na vseh navedenih računih.

Z usmerjeno prisotnostjo na družbenih omrežjih (Facebook, Twitter, Instagram), pa tudi prek bloga generalne direktorice smo obiskovalcem predstavljali zakulisje predstav in življenja za odrsko zaveso.

Za prihodnji dve leti je načrtovana zasnova novega spletnega mesta Cankarjevega doma, ki je nujen korak k ustrežnejšemu spletnemu komuniciranju in ustvarjanju novih vsebin. Hkrati se obeta vpeljava CRM-sistema, s katerim bomo lahko kupne navade, preference, trženjske kanale in tudi želje naših obiskovalcev (pridobljene iz različnih drugih baz podatkov naših obiskovalcev) sami analitično razčlenjevali in ugotovitve uporabljali tako v marketingu kot pri poslovanju nasploh.

Odnosi z mediji (PR)

Profesionalni odnosi z mediji so ključno vodilo Službe za trženje programa in odnose z javnostmi CD. Spremenjena uredniška politika v vseh tipih medijev večinoma kulturi namenja vse manj prostora in časa, kljub temu je pojavljanje Cankarjevega doma še na visoki ravni. Že nekaj let je mogoče zaznati zmanjševanje zanimanja za novinarske konference (razen LIFFe), saj si medijske hiše želijo unikatnih zgodb in ekskluzivnih informacij.

Žalosti pa predvsem dejstvo, da večina medijev vsako vnaprejšnjo napoved kulturno-umetniškega dogodka ocenjuje kot oglaševanje, zato je (še najbolj v elektronskih medijih, deloma pa tudi v tiskanih) to bolj izjema kot pravilo. To žal še vedno kaže na to, da uredništva prepogosto kulturo oz. kulturno ponudbo mečejo v isti koš kot potrošno blago, in ne zaznajo presežne vrednosti, ki jo ta prinaša.

V letu 2016 je bilo o Cankarjevem domu skupno objavljenih 6639 objav (največ v tiskanih medijih, po številu objav sledijo splet, radio in televizija; po vrednosti objav pa je na prvem mestu tisk, na drugem pa TV).

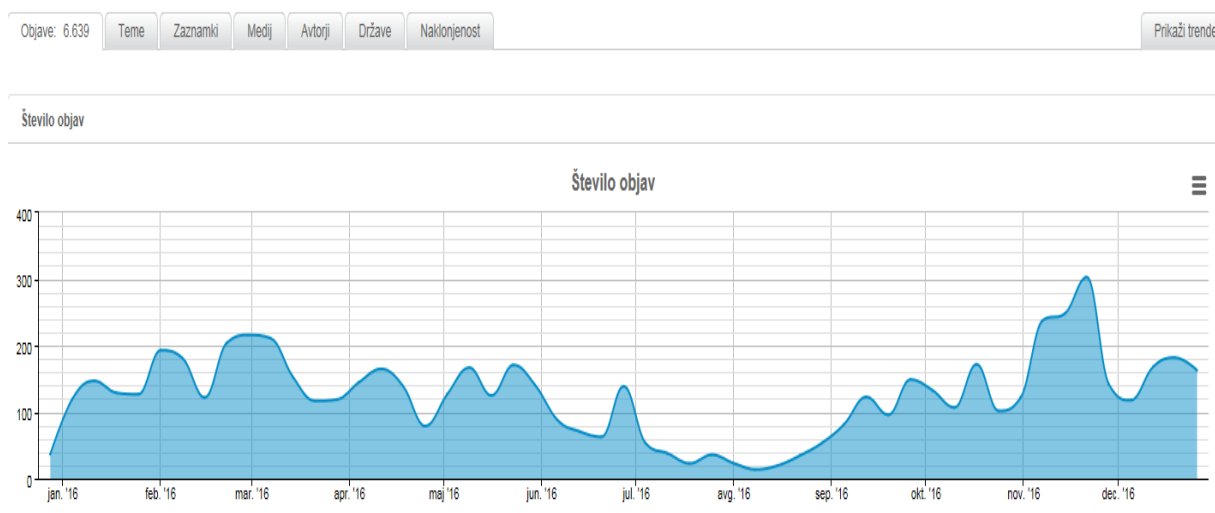

Objav v tiskanih medijih je bilo 6639.

O dogodkih v CD je poročalo 321 različnih medijev.

Prispevke je objavilo več kot 1000 avtorjev.

Vrednost vseh objav je ocenjena na 10.196.791,88 EUR (vrednost objav se računa glede na ceno oglasnega prostora ali zakup časa v posameznem mediju).

Ob tem je treba upoštevati, da je v *kliping* analizi upoštevan tudi zakup oglasnega prostora, ki ga v CD vsako leto zmanjšujemo oz. racionaliziramo.

Namesto zaključka – kreativnost je ključ.

CD deluje v izjemno konkurenčnem okolju, pri čemer ne »tekmuje« le z drugimi ponudniki kulture, temveč z vsemi prostočasnimi dejavnostmi posameznika. Kako v takem okolju, ki se poleg tega še nenehno spreminja, opozarjati nase, ostati kreativen in viden? Dobro dolgoročno načrtovanje, kreativnost, ustvarjanje zgodb in novih vsebin ter hitri odzivi na spremembe so bili v letu 2016 zelo uspešni, v prihodnje pa bo največja priložnost in izziv za Cankarjev dom, s pomočjo ustreznih komunikacijskih orodij, premišljenih in postopnih sprememb v tržnem komuniciranju, ohraniti delež stalnih obiskovalcev ter privabiti nove. Ob tem pa ohraniti trend povečevanja deleža prodanih vstopnic, ki ga zaznavamo v zadnjih letih.

KAZALNIKI USPEŠNOSTI POSLOVANJA CD

ŠTEVILO PRIREDITEV IN OBISKOVALCEV

V letu 2016 (2015) je bilo v organizaciji CD izvedenih **2236** (2357) **prireditev** oziroma dogodkov, ki jih je obiskalo **482.342** (472.729) **obiskovalcev** in udeležencev. Uresničeno število prireditev je za 291 in obiskovalcev za 47.392 večje od načrtovanega.

Leta 2016 (2015) je CD izvedel **1104** (1183) **prireditev kulturno-umetniškega programa**, kar je devet več, kot je bilo načrtovano. V sklopu programa javne službe je bilo **283** (284) prireditev za obiskovalce **brez vstopnine**.

V prostorih CD se je zvrstilo 838 prireditev javne službe, v drugih dvoranh v Ljubljani (Križanke, Slovenska filharmonija, Kinodvor, Kino Šiška, Komuna ...) 250 in na gostovanjih v organizaciji CD 16 prireditev. Podobno kot prejšnja leta smo ob kulturno-umetniških prireditvah v prostorih CD organizirali več sprejemov in tiskovnih konferenc, ki niso vključeni v seštevek prireditev v naslednjih tabelah. Uresničili smo **632 različnih** kulturno-umetniških prireditev.

V programu javne službe je v letu 2016 nastopilo 14.155 domačih in tujih izvajalcev. Veliko število obiskovalcev in nastopajočih, ki se v Cankarjevem domu vsak dan priključijo redno

zaposlenim delavcem, zahteva dobro organizacijo in logistiko ter povečuje spremenljive splošne stroške CD (klima, elektrika, čiščenje, komunalne storitve, vzdrževanje, sanitarni material ...).

TABELA 9: Uresničeno število prireditev in obiskovalcev CD po dejavnostih

dejavnosti, zvrsti KUP	število prireditev				število obiskovalcev			
	2014	2015	FN 2016	uresniče- no 2016	2014	2015	FN 2016	uresniče- no 2016
SIMFONIČNA GLASBA	73	74	73	71	70.215	70.699	55.420	64.758
GLASBENO SCENSKA DELA	12	0	13	13	8.832	0	2.225	9.016
VOKALNA GLASBA	1	1	3	2	321	392	360	1.712
KOMORNA GLASBA	16	21	14	14	3.413	4.691	4.140	3.427
SODOBNA RESNA GLASBA	6	16	9	9	542	676	1.155	579
1. SKUPAJ RESNA GLASBA	108	112	112	109	83.323	76.458	63.300	79.492
GLASBE SVETA	7	9	8	7	3.922	6.141	4.000	3.644
JAZZ, CANK. TORKI	39	41	41	38	8.637	8.295	5.300	7.220
MEJNE GLASBENE ZVRSTI	11	12	14	18	12.007	11.131	14.500	17.686
2. SKUPAJ DRUGA GLASBA	57	62	63	63	24.566	25.567	23.800	28.550
SLOVENSKE KOPRODUKCIJE	36	57	35	18	3.949	28.880	6.300	2.464
GOSTOVANJA IZ SLOVENIJE	30	18	29	20	4.404	2.750	3.750	3.749
GOSTOVANJA IZ TUJINE	7	4	10	9	3.034	5.128	7.400	7.383
3. SKUPAJ GLEDALIŠČE	73	79	74	47	11.387	36.758	17.450	13.596
SLOVENSKE PLESNE KOPRODUKCIJE	15	25	23	19	778	2.830	3.000	3.550
GOSTOVANJA IZ SLOVENIJE	4	1	0	1	1.991	1.055	0	1.009
FOLKLORA	1	2	2	2	540	1.020	1.000	774
PLESNA GOSTOVANJA IZ TUJINE	4	2	3	3	4.031	2.163	2.400	2.540
4. SKUPAJ PLES	24	30	28	25	7.340	7.068	6.400	7.873
FILMSKI FESTIVALI	346	356	355	379	50.254	50.278	51.000	51.368
DISTRIBUCIJA CD		0						
FILMSKI CIKLUSI	11	2	8	9	559	138	600	225
IZREDNE PROJEKCIJE, DRUGO	128	117	74	40	10.714	5.663	4.000	1.041
5. SKUPAJ FILM	485	475	437	428	61.527	56.079	55.600	52.634
KULTURNA VZGOJA	211	188	198	191	42.000	40.325	36.000	43.864
USTVARJALNOST MLADIH	24	18	29	24	6.433	4.934	6.400	7.571
HUMANISTIČNI, LITERARNI PROGRAMI, DRUGO	100	152	110	158	9.062	14.855	11.000	18.167
6. SKUPAJ KULTURNA VZGOJA	335	358	337	373	57.495	60.114	53.400	69.602
7. SKUPAJ RAZSTAVE	43	49	36	43	79.970	81.160	76.000	77.912
8. DRUGI PROJEKTI JAVNE SLUŽBE	1	18	8	16	1.300	6.278	4.000	6.332
9. SKUPAJ KULTURNO-UMETNIŠKI PROGRAM / JAVNA SLUŽBA (1-8)	1.126	1.183	1.095	1.104	326.908	349.482	299.950	335.991
10. SKUPAJ DEJAVNOST NA TRGU	942	1.174	850	1.132	140.138	123.247	135.000	146.351
11. SKUPAJ CD (9+10)	2.068	2.357	1.945	2.236	467.046	472.729	434.950	482.342

Število obiskov(alcev) kulturno-umetniškega programa je v letu 2016 doseglo 335.991 (349.482), kar je 36.041 več, kot smo načrtovali. Večji od načrtovanega je bil obisk resne in druge glasbe, kulturne vzgoje in humanistike. Število obiskovalcev razstav v večnamenskih prostorih (Velika sprejemna dvorana, Mala galerija, predverja) je večje od zapisanega, saj je

resnično število obiskovalcev (ki si razstave ogledajo, ko pridejo na druge prireditve v Cankarjev dom) večje od navedenega v tem poročilu.

CD je v sklopu kongresno-komercialnega programa skupno organiziral 196 (180) projektov s 1132 (1174) dogodki ali prireditvami ter gostil 146.351 (123.247) domačih in tujih udeležencev. Podrobnejša pregled in struktura teh prireditev sta razvidna iz analize poslovanja kongresno-komercialne in druge dejavnosti CD na trgu.

Če prištejemo obiskovalcem prireditev še izvajalce vseh programov in tiste, ki so si ogledali CD, obiskali tiskovne konference ... (ne pa prireditev), skupno število presega petsto tisoč.

Število prireditev in obiskovalcev kulturno-umetniškega programa / javne službe v dvoranh CD v letu 2016

- **Gallusova: 113** (123) prireditev javne službe, 106.858 (121.473) obiskovalcev, v povprečju 946 (988) na prireditve
- **Linhartova: 161** (147) prireditev, 60.991 (53.199) obiskovalcev, v povprečju 379 (362) na prireditve
- **Kosovelova: 193** (272) prireditev, 17.414 (21.089) obiskovalcev, v povprečju 90 (78) na prireditve
- **Štihoa: 87** (88) prireditev, 13.916 (14.073) obiskovalcev, v povprečju 160 (160) na prireditve
- **Klub CD: 94** (92) prireditev, 10.279 (12.385) obiskovalcev, v povprečju 109 (134) na prireditve
- **Duše Počkaj: 33** (46) prireditev, 1762 (1981) obiskovalcev, v povprečju 53 (43) na prireditve

V drugih prostorih CD (sprejemna dvorana, preddverja, sejne sobe, galerija, mala galerija ...) je bilo 157 (163) prireditev javne službe z 88.225 (85.638) obiskovalci. Zunaj CD (Slovenska filharmonija, Kinodvor, Kinoteka, Komuna, Križanke, na gostovanjih ...) je bilo v organizaciji CD 266 (234) prireditev programa javne službe s 36.546 (39.671) obiskovalci.

PRODAJA VSTOPNIC ZA JAVNI KULTURNI PROGRAM

Prihodek od prodanih vstopnic je pomemben vir sofinanciranja stroškov javnega kulturnega programa CD. V letu 2016 je bruto prihodek od prodanih vstopnic v sklopu programa javne službe presegel 2,4 milijone evrov. 33 % prihodka od vstopnic je pripadlo na osnovi pogodb koproducentom oz. partnerjem CD in FURS (DDV). Neto prihodek od prodanih vstopnic za prireditve javnega kulturnega programa, ki je pripadel CD za leto 2016, je 1.710.881 EUR.

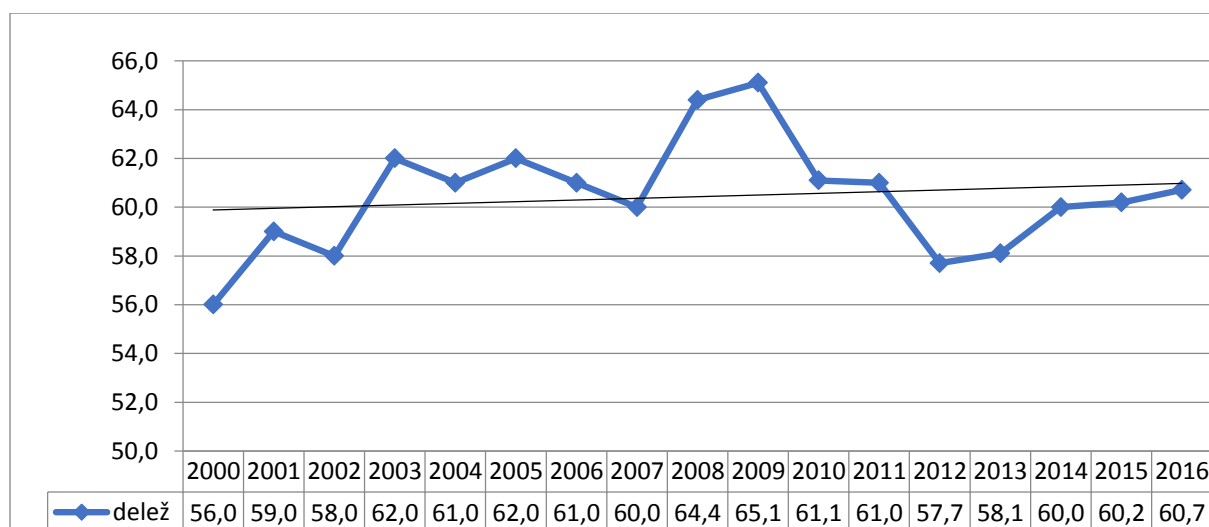
V Strateškem načrtu CD je med cilji zapisano, da želimo delež prodanih vstopnic (glede na število vstopnic v prodaji) ohraniti na najmanj 60 % na letni ravni. Cilj je dosežen, prodali smo 60,7 % (60,2 %) vstopnic, ki so bile v prodaji.

Delež prodanih vstopnic (glede na število vstopnic v prodaji) je eden od pokazateljev ustreznosti umeščanja posameznih prireditev v dvorane in prostore CD, čeprav je zaradi posebnosti posameznih prizorišč (akustika, orgle, kinoprojektor, odrska tehnologija ...) včasih nujno izvajanje določenih prireditev v (po številu sedežev) prevelikih, a po drugih merilih najprimernejših dvoranh.

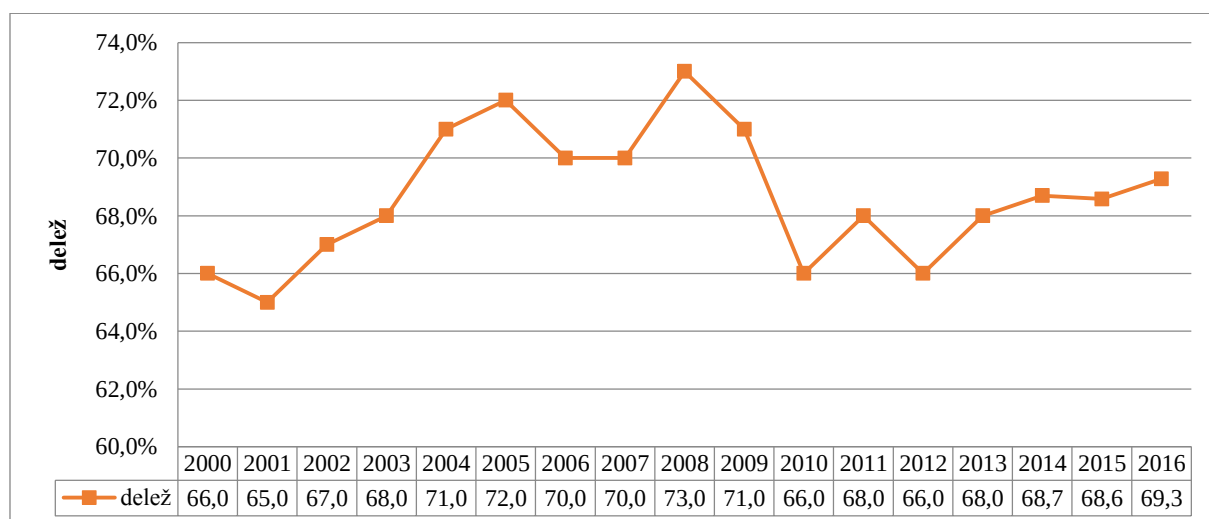
Za **797 prireditev** kulturno-umetniškega programa (vključno s tremi razstavami) je bilo v letu 2016 **prodanih 224.997 vstopnic**⁵. **Povprečna cena vstopnice 11,89 EUR** (11,14 EUR) je bila za 78 centov višja kot leta 2015, v povprečju je bilo prodanih (brez razstav) 247 (240) vstopnic na prireditev.

V številu in deležih prodanih vstopnic niso upoštevane brezplačne vstopnice, namenjene promociji programa, novinarjem, pokroviteljem, darovalcem, gostom CD iz tujine, izvajalcem in koproducentom po pogodbah ter zaposlenim, ki si morajo po službeni dolžnosti ogledati prireditve. Teh vstopnic je približno 7,5 %.

SLIKA 4: Delež prodanih vstopnic glede na število v prodaji od leta 2000 naprej za prireditve kulturno-umetniškega programa / brez razstav (v %)

SLIKA 5: Delež prodanih vstopnic javnega kulturnega programa glede na število v prodaji od leta 2000 naprej / brez filmskega programa in razstav

⁵ Podatki vključujejo prodane abonmajske vstopnice (SF, RTV, SNG OB Lj.) za prireditve, ki so vključene v program javne službe CD.

ZASEDENOST DVORAN

Razpoložljive dvoranske zmogljivosti v CD od leta 1981 naprej merimo s termini. En termin je od 4- do 6-urni časovni sklop, ko v dvorani potekajo dejavnosti, povezane z izvedbo prireditev (priprave, vaje, prireditve in pospravljanje po prireditvah). Vsak dan je v osnovi razdeljen na tri terminske »bloke«: dopoldan, popoldan in zvečer. Ločeno evidentiramo še nočne termine. Izhodišče pri terminskem načrtovanju je letna načrtovana zasedenost dvoran, ki jo omejujeta razpoložljiva oprema in letna količina ur delovnega časa zaposlenih (predvsem) tehnične izvedbe programa, zato (ozko grlo so predvsem zaposleni in oprema) ne morejo biti v vseh dvoranh zmogljivosti polno izkoriščene.

Cilj pri terminskem načrtovanju oz. koordinaciji programa sta najboljši mogoči izkoristek terminov Gallusove dvorane ter hkratni potek dela v preostalih dvoranh glede na razpoložljive delavce in opremo. Negospodarno (z vidika stroškov ogrevanja, elektrike ...) pa je izvajanje prireditev (npr. predavanj) v manjših prostorih, sejnih sobah, če ni hkrati v CD prireditve v drugih, večjih dvoranh.

Tudi v minulem letu so bile zmogljivosti ključnih dvoran CD zelo dobro izkoriščene. 37.218 ur (38.016 ur v letu 2015, 38.800 v 2014, 33.870 v 2013) je bilo namenjenih izvajanju programa (pripravam, vajam, prireditvam, pospravljanju po prireditvah).

TABELA 10: Število terminov v ključnih dvoranh CD po dejavnostih v letu 2016

prostor	resna glasba	druga glasba	gledališče	ples	film	KV	razstave	drugo JS	skupaj JS	DT	Skupaj CD	delež JS
GD	258	39	30	21	0	23	0	7	378	164	542	70
LD	13	43	27	72	37	144	0	0	336	126	462	73
KD	5	0	0	0	138	82	2	0	227	85	312	73
ŠD	5	14	20	1	2	151	0	0	193	41	234	82
VSD	44	9	3	42	0	26	77	3	204	157	361	57
P1	45	11	10	3	5	150	222	1	447	132	579	77
P2	3	0	0	0	88	61	34	0	186	178	364	51
sejne	30	17	179	33	48	199	49	3	558	548	1106	50
MG	0	0	3	5	0	5	660	0	673	30	703	96
LN	13	8	0	0	16	32	4	6	79	59	138	57
KCD	32	90	52	3	7	79	1	4	268	169	437	61
DDP	3	0	187	67	0	20	0	2	279	23	302	92
G	0	0	0	2	0	0	646	0	648	15	663	98
SKUPAJ	451	231	511	249	341	972	1695	26	4476	1727	6203	72

Terminsko razmerje med javno službo in dejavnostjo na trgu je v zadnjih desetih letih (in zapisano v strategiji CD) **v vseh dvoranh**: do 80 % KUP, najmanj 20 % KKP.

Stroškovno najdražja je Gallusova dvorana, v njej je bilo 3252 ur priprav, vaj, pospravljanja in prireditev. Stroški delovanja te dvorane se razlikujejo po posameznih zvrsteh programa (višji so pri glasbeno scenskih prireditvah kot pri klavirskih predavanjih, kongresih ...), odvisni so tudi od števila izvajalcev. Stroški Gallusove dvorane v letu 2016 (glede na zasedenost dvorane) 81 % bremenijo program javne službe in 19 % dejavnost na trgu.

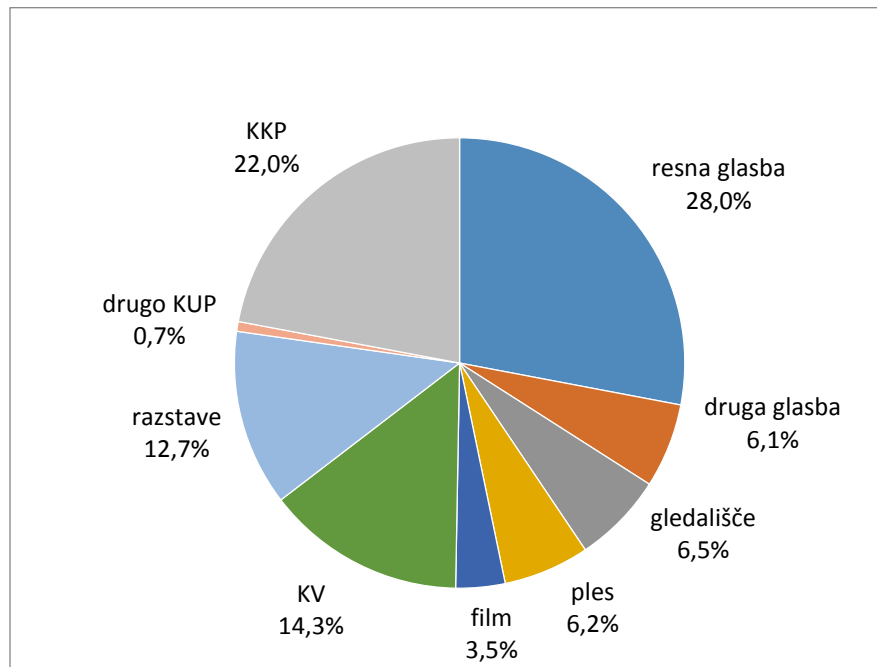
Ob upoštevanju števila zaposlenih in razpoložljive opreme v dvoranh CD je v letu 2016 kriterij stoddotne zasedenosti dvoran CD 540 terminov, to je pribl. 3440 ur priprav, vaj in prireditev letno v posamezni dvorani.

TABELA 11: Število terminov prireditev, priprav in vaj v dvoranh CD v letu 2016

Prizorišča	Št. terminov priprav in vaj	Št. terminov prireditev	program v urah / brez vzdrževanja	zasedenost dvorane v %	delež priprav, vaj	delež prireditev
GD	347	178	3.252	100	64	33
LD	239	190	2.772	85,6	52	41
KD	100	210	1.872	57,8	32	67
ŠD	117	95	1.404	43,3	50	41
VSD	151	207	2.166	66,9	42	57
P1	129	431	3.474	100	22	74
P2	98	266	2.184	67,4	27	73
sejne	680	407	6.636	24,0	63	37
MG	46	595	4.218	100	7	85
LN	54	75	828	25,6	39	54
KCD	235	188	2.622	80,9	54	43
DDP	258	44	1.812	55,9	85	15
G	107	556	3.978	100	16	84
SKUPAJ	2.561	3.442	37.218			

Uresničene termine v dvoranh CD za različne dejavnosti s ponderiranjem »izenačimo«, s tem dobimo primerne osnove za razporejanje posrednih stroškov ter za izračun vrednosti posameznih programov in dejavnosti CD.

Deleži splošnih odhodkov, ki jih razdelimo na različne dejavnosti CD, so razvidni iz naslednje slike.

SLIKA 6: Delitev splošnih odhodkov CD glede na (ponderirano) zasedenost dvoran v letu 2016

INVESTICIJE, INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE IN NAKUPI OPREME

Podobno kot v letih 2014 in 2015 tudi v 2016 ne moremo govoriti o investicijah, saj so bila za to postavko zagotovljena le **neproračunska sredstva**, predvsem iz tržne dejavnosti CD v višini **346.075 EUR**. Do konca leta 2013 je Ministrstvo za kulturo redno zagotavljalo sredstva za investicijske posege ter tako omogočilo ustrezno vzdrževanje, prenovo in posodabljanje objekta ter tehnične opreme, v zadnjih treh letih sredstev ustanovitelja ni bilo. Odsotnost financiranja predstavlja postopno onemogočanje izvajanja dejavnosti kulturnega in kongresnega centra ter posledično zmanjšanje vrednosti objekta.

Strateški načrt za obdobje od 2015 do 2019 je tako zgolj opomnik, kaj vse čaka na prenovo in zamenjavo ter ga ni mogoče izvajati. V minulih treh letih tako lahko govorimo izključno o najnujnejšem vzdrževanju in skromnih nakupih tehnične opreme, ki pa naj bi bila zagotovljena v smislu sledenja najsodobnejši tehnologiji na vseh področjih tehničnega gledališča.

Gallusova dvorana je bila nekoč pojem vrhunske tehnološke opremljenosti. Leta uporabe in nezmožnost posodabljanja segmentov odrske tehnologije pa v današnjem času pomeni, da je sedanja oprema vedno manj zanesljiva in posledično nevarna. Sodobna in uporabniku prijazna tehnologija je ključna pri postopkih priprave in izvedbe prireditev, seveda ob podpori računalniško vodenih naprav in pripomočkov. Le tako je delo na odru lahko varno, hitro in brez nepotrebnega stresa. Tako lahko dosežemo optimizacijo časovnih izvedb in kadrovskih potreb.

V letu 2016 smo se, ne glede na odsotnost prepotrebnih finančnih sredstev, odločili za pripravo projektne dokumentacije posodobitve odrske tehnologije Gallusove dvorane, in sicer smo se dogovorili s podjetjem Bosch Rexroth, ki nam je izdelalo projekt in ga finančno ovrednotilo na 2,5 milijona evrov.

Od visokoletečih želja in pričakovanj pa nam je na področju odrske tehnologije uspelo zamenjati le tlačne cevi na odru Linhartove dvorane ter tlačne cevi in protipovratne ventile v črpališču Gallusove dvorane, ki uravnavajo pretok 5000 litrov hidravličnega olja, potrebnega za delovanje odrske tehnologije spodnjih in zgornjih pogonov.

Lani smo obnovili rotacijski vagon v Gallusovi dvorani, predvsem v mehanskem smislu. Ostala pa je še obnova zgornje, lesene površine, ki je bila v izredno slabem stanju, saj so leta težkih obremenitev in prevozov močno poškodovale leseno površino. V poletnih mesecih smo tako v celoti obnovili to 324 m² veliko površino. Obnova je zajemala brušenje, krtačenje, kitanje, lepljenje in večkratno barvanje, da bi dosegli enoten barvni videz. Tudi ta poseg investicijskega vzdrževanja je bil izveden namensko, saj smo vedeli, da bo obnovljeni rotacijski oder doživel svojo »premiero« s prvo uprizoritvijo predstave Vojna in mir v januarju 2017.

Dodatni sedeži v Gallusovi dvorani, ki jih nameščamo na prvi dve orkestrski lameli, so z leti uporabe postali neprijetni za obiskovalce in so bili nujno potrebni prenove, ki je zajemala zamenjavo penastega polnila in tekstilne obloge, obnovili pa smo tudi lesene elemente.

Predvsem za potrebe priprav razstav in drugih prizorišč smo kupili električni hodni viličar, saj je stari (več kot trideset let) popolnoma odpovedal poslušnost.

Zaradi vedno pogostejših napak v delovanju klimata, ki prezračuje orkestrsko jamo, namenjeno orkestrom predvsem pri izvedbi opernih predstav, je bilo treba prenoviti krmilje in regulacijo naprave. V letu 2016 smo naročili projekt prenove in vse elemente za avtomatiko, prenovo pa bomo izvedli v lastni režiji v letu 2017.

Pri zadnjem periodičnem pregledu preglednika za požarno varnost je bila ugotovljena korozija sprinkler bazena, ki z vodnim volumnom 40 m³ služi za napajanje sprinkler sistema za

potrebe gašenja požara. Korozija bi v primeru požara zamašila šobe sprinklerja in onemogočila izpust vode. Preglednik je zahteval takojšnjo prenovu, ki je pogojena s predpisano požarno varnostjo. Bazen smo očistili korozije, ga zaščitili in na novo prepleskali.

Na področju splošnega vzdrževanja smo opravili vse generalno čiščenje talnih in steklenih površin, na novo smo naoljili parket v Klubu CD in Drugem preddverju. V A-traktu garderob na nivoju prve kleti smo zamenjali prvotno tekstilno talno oblogo s PVC-različico. Popravili in novo oblekli smo tudi najšibkejše člene klopi na obeh straneh Velike sprejemne dvorane ter popolnoma obnovili stilno sedežno garnituro, ki jo uporabljamo v različnih prostorih CD. V celoti smo prenovili kuhinjo z jedilniškim delom v drugem nadstropju. Prenova je zajemala menjavo talne obloge, pleskanje vseh sten in stropov ter izdelavo nove kuhinje s pripadajočo belo tehniko. Tudi drugo nadstropje smo v celoti prepleskali.

Dostop do različnih nivojev galerij nad odrom Gallusove dvorane omogoča servisno dvigalo, ki je v uporabi že od leta 1982. Po 34 letih uporabe je bil skrajni čas, da ga popolnoma prenovimo, saj nam je povzročalo obilico preglavic, kot so prevelika zračnost v reduktorju pogona, tresenje in hrupnost, zastarela relejna tehnika, neustrezna varnost, nezanesljiv mehanizem zapiranja/odpiranja vrat, neustrezni blažilniki, prevelika zračnost med kabino in vodili dvigala. Prenova je zajemala zamenjavo pogonskega stroja, kabine, jaškovnih in kabinskih vrat ter krmilja dvigala ter električne opreme. Dvigalo je po prenovi usklajeno z zahtevami, ki jih določa pravilnik o varnosti dvigal. Po prenovi je bil opravljen tudi tehnični pregled pooblaščen osebe, ki je omogočal začetek delovanja novega, sodobnega in funkcionalnega dvigala.

Z novim najemnikom gostinskih storitev v baru Idealist je v Cankarjevem domu zaživela Velika sprejemna dvorana tudi v dopoldanskih urah. Predvsem pa je Park Sveta Evrope postal nov, atraktiven družabni prostor. Ustrezno osvetlitev gostinskega prostora smo izvedli z namestitvijo svetila Gyom, ki je v skladu z arhitekturo prostora, hkrati pa omogoča izredno funkcionalno osvetlitev. V letu 2016 smo zamenjali tudi vse, vsaj oblikovno, zastarele samostojne svetilke in jih nadomestili s sodobnimi svetili v skladu s priporočili arhitekta.

Zaključili smo projekt zamenjave dotrajanih in energetsko potratnih svetilk za zasilno razsvetljavo. Do leta 2015 smo polovico teh svetilk že zamenjali s sodobnejšimi LED-svetilkami, ki imajo 15-krat manjšo porabo in 80-krat daljšo življenjsko dobo. S tem smo do sedaj ustvarili prihranek približno 110.000 kWh električne energije na leto. V letu 2015 smo zamenjali petdeset svetilk zasilne razsvetljave, v 2016 pa opravili zamenjavo vseh 840 svetilk zasilne razsvetljave. Prihranek električne energije na letni ravni znaša približno 220.000 kWh, kar v finančnem smislu pomeni približno 22.000 € na letni ravni. S tem sledimo prizadevanjem programa GreenLight, kjer smo pridruženi partner od leta 2010, saj je cilj programa zmanjšati porabo električne energije za razsvetljavo ter s tem omejiti škodljive emisije in globalno segrevanje.

Na področju internetnih tehnologij nam je uspelo izvesti menjavo vseh delovnih postaj v kongresno-komercialni dejavnosti ter dokupiti še računalnik za izvajanje internih projekcij, predvsem v času filmskega festivala. Zaradi uvedbe davčnih blagajn smo dokupili manjkajoče tiskalnike, poleg teh pa še tiskalnike za vstopnice.

Zamenjali smo stara, okvarjena mrežna stikala v vseh preddverjih Cankarjevega doma.

V letu 2016 smo še povečali možnost večjega in hitrejšega brezžičnega dostopanja do internetnih vsebin, s pomočjo novih dostopnih točk.

Za digitalno oglaševanje smo dokupili predvajalnik za zaslone s korporativnimi vsebinami.

Pri prehodu na virtualne strežnike smo ugotovili, da stare diskovne enote niso več kos svoji nalogi zaradi precejšnje nezanesljivosti, majhne in neustrezne zmogljivosti, slabe predstavnosti ... V letu 2016 smo tako izvedli nadgradnjo strežnika, ki pomeni, da na eni strojni enoti sočasno poteka več virtualnih strežnikov.

V začetku sezone smo si precej olajšali delo s pomočjo programa TeamViewer, ki omogoča dostop do računalnika (-ov) na daljavo. Program smo s pridom uporabili predvsem med filmskim festivalom, saj filmske projekcije potekajo tudi v drugih slovenskih mestih.

Zamenjali smo tudi 19 mobilnih telefonskih aparatov za zaposlene.

Glede na starost sistema odkrivanja in javljanja požara v Cankarjevem domu je bil skrajni čas, da poskrbimo za ustrezno varnost. Glede na relativno dobro stanje javljalnikov smo periferijo ohranili, požarno centralo pa zamenjali z modernejšo, ki podpira komunikacijo s sedanjo infrastrukturo. Aplikacija za nadzor požarnega sistema (VTZNET) je bila razvita na platformi Windows NT z operacijskim sistemom Windows XP, ki pri Microsoftu ni več podprt. Novo centralo bomo priključili na nadzorni sistem iFix SCADA (Supervisory Control and Data Acquisition), ki se v Cankarjevem domu uporablja za nadzor klimatskih, energetskih, pomožnih sistemov. Sistem lahko redno nadgrajujemo in tako sledimo novim operacijskim sistemom.

Tudi v tem letu smo nadaljevali menjavo vhodno-izhodnih modulov, da bi dosegli končni cilj: posodobitev vseh 12 podpostaj nadzornega sistema, do katerega manjka še približno 20 odstotkov omenjenih elementov.

Področje tehničnega gledališča oziroma tehnične izvedbe prireditev je kompleksen segment, ki vključuje kar pet različnih, a vendar tesno povezanih področij. Že od samih začetkov delovanja Cankarjevega doma je bilo naše vodilo zagotavljanje storitev na najvišji ravni. S svojim znanjem, tehnično opremo in izkušnjami smo dokaj uspešno zadovoljevali potrebe še tako zahtevnih gostujočih umetnikov, skupin in partnerjev ...

V zadnjem času pa je naše trženje storitev, podprtih s sodobno tehnično opremo, nekako opešalo, saj preprosto ne moremo več slediti tehnološkim smernicam ter v zadostni količini zagotavljati opreme za vseh pet odrov in drugih prireditvenih prostorov. Finančne omejitve vsako leto povečujejo seznam prednostnih in s tem zmanjšujejo naše sposobnosti pri izvajanju tehnično zahtevnejših prireditev.

Za področje scenske razsvetljave smo tako kupili le dve sodobni, računalniško vodeni svetili.

V Gallusovi in Linhartovi dvorani nam je uspelo le delno nadgraditi sistem brezžičnih mikrofонов, nekoliko pa smo povečali nabor različnih žičnih mikrofонов. V tehničnem prostoru Kluba CD smo zamenjali še zadnjo analogno mešalno mizo z digitalno, nadgradili pa smo mešalne mize v Kosovelovi in Štihovi dvorani ter mobilno mizo Digico.

Uresničili smo načrtovani nakup šestih monitorjev za Linhartovo dvorano, saj je bil dosednji sistem iz leta 1992 popolnoma dotrajan, poleg tega pa električni priključki niso več ustrezali normativom EU. Z nakupom novih monitorjev smo obogatili dosedanje in po potrebi omogočili tudi uporabo v drugih dvorinah (Gallusova in Klub CD).

Težnja po vsesplošni digitalizaciji nas sili k neprestanemu dopolnjevanju in menjavi tako opreme kot povezovalnih instalacij ter pripadajočih vmesnikov in pretvornikov. Glede na razpoložljiva finančna sredstva pa smo morali zelo racionalno in premišljeno izbirati med željami, potrebami in možnostmi.

Z Dolby procesorjem zvoka CP750 za kino ozvočenje v Kosovelovi dvorani smo zamenjali dosedanjega, zastarelega in le delno ujemajočega se procesorja zvoka z DCP Doremi

strežnikom filmskih vsebin za izvajanje digitalnih filmskih projekcij z DCP-projektorjem. Novi Dolby procesor omogoča nadzor vsakega kanala posebej, tako da v primeru morebitnih problemov na filmu lahko spremenimo kanale in naredimo kakovostno projekcijo, pri čemer ni nobene pretvorbe signala iz digitalnega v analognega in s tem poslabšanja kakovosti zvoka. Barco ClickShare Set omogoča sočasne (paralelne) in večslikovne (do štiri hkrati) projekcije različnih računalniških vsebin z več računalnikov.

Nakup dveh analogno-digitalnih mešalnih miz Roland je bil prav tako nujno potreben za profesionalno delo pri vseh zahtevnejših projekcijah, saj omogoča izbiranje in projekcijo različnih analognih in digitalnih vsebin iz več multimedijskih naprav (računalnikov, predvajalnikov in kamer) ter možnost kreiranja projekcij znotraj funkcije PIP (slike v sliki). Nakup večnamenskih pretvornikov digitalnih signalov prek mrežnih – UTP, HD SDI in optičnih povezav (Aten, Black magic, Norwia) z ustreznimi povezovalnimi kabli nam je omogočil zagotavljanje dobrega signala, predvsem digitalnega na daljših razdaljah.

Dopolnili smo nabor pripadajočih leč za večje tričipne projektorje znamke Panasonic (ET-D75LE50, ET-D75LE20).

S pomočjo novega zmogljivega stacionarnega osebne računalnika Anni z izredno zmogljivo grafično kartico in štirimi izhodi ter i7-procesorjem bomo lahko uspešno izvajali različne sestavljene (vedno pogostejše želene) in panoramske projekcije video vsebin.

Za namen upravljanja večmedijskih naprav, testiranja in izvajanja dela na terenu smo kupili štiri wifi tablice.

Še vedno pa ostajajo visoko na lestvici investicij (prenov) prostori, ki so bodisi prvotnega videza in opremljenosti, bodisi neizdelani ali popolnoma neustrezni glede na namen in potrebe uporabe.

V želji, da bi naš kulturni in kongresni center lahko obnovili, posodobili in zagotavljali najvišje standarde v smislu izvedbe prireditev, naj na koncu naštejemo še nujno potrebne večje investicijske posege, ki so načrtovane tudi v Strateškem načrtu CD 2015-2019 in že nekaj let čakajo na uresničitve:

centralno ozvočenje v Gallusovi dvorani	330.000
popolna obnova Štihove dvorane	700.000
dokončanje petega nadstropja	620.000
prenova dvonamenskih prostorov / garderob	500.000
Konservatorski načrt in	40.000
energetska prenova Zahodne fasade	150.000
prenova strešnih površin	800.000
popolna prenova male galerije	210.000
Galerija	263.000

FINANČNO POSLOVANJE V LETU 2016, PRIMERJAVE Z OSNOVAMI

Finančno poslovanje CD podrobno razkriva Računovodsko poročilo, poslovno poročilo vključuje le primerjave uresničenih in načrtovanih odhodkov in prihodkov po vrstah in dejavnostih. Finančni podatki so iz računovodskih evidenc / izkazov prihodkov in odhodkov CD za leta 2014, 2015 in 2016, iz poslovnih poročil za pretekla leta in iz finančnega načrta za leto 2016.

FINANČNO POSLOVANJE IN DOSEŽENI REZULTATI CD

Ustvarjen je **celotni prihodek** v višini **9,504.034 EUR** (8,818.419 EUR), načrtovan v višini 8,963.715 EUR, **odhodki** so uresničeni v višini **9,440.643 EUR** (8,732.052 EUR), načrtovani v višini 8,963.715 EUR. Odhodki so večji od načrtovanih za 476.928 EUR, prihodki pa presegajo načrtovane za 540.319 EUR.

Ustvarjen je **presežek** prihodkov nad odhodki **63.391 EUR** (86.367 EUR).

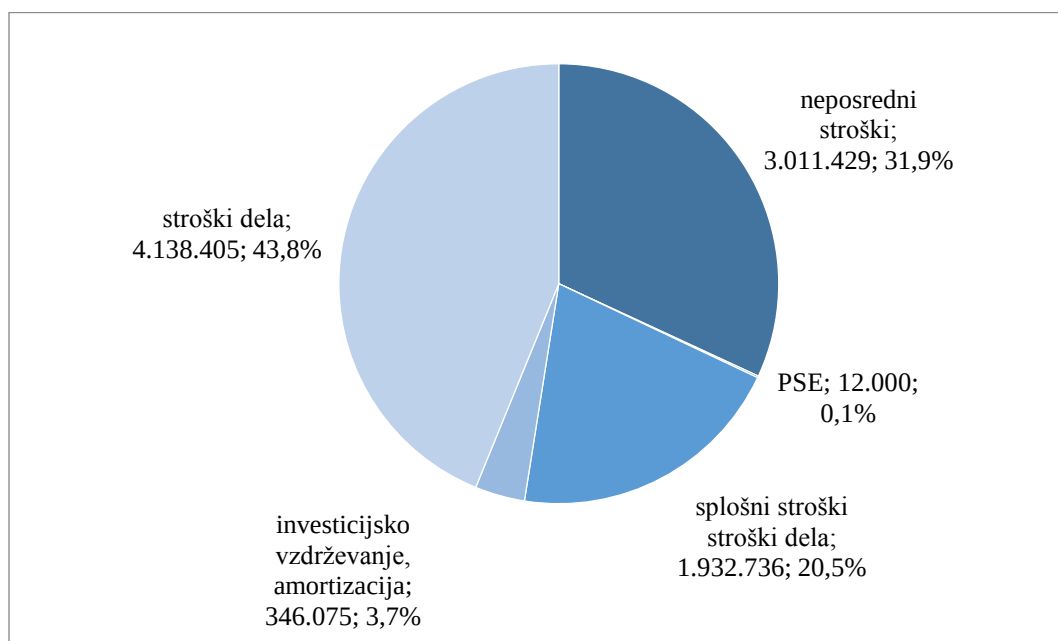
TABELA 12: Načrtovani in uresničeni odhodki in prihodki CD

	vrste odhodkov in prihodkov	uresničeno 2014	uresničeno 2015	FN 2016	uresničeno 2016	uresn. / FN	2016- 2015	struktura 2016
	ODHODKI							
42	neposredni stroški CD	2.504.660	2.661.458	2.929.701	3.011.429	102,8	349.971	31,9
43	splošni stroški CD	1.716.834	1.806.528	1.785.787	1.932.736	108,2	126.208	20,5
44	investicijsko vzdrževanje CD	60.646	108.235	21.000	138.500	659,5	30.264	1,5
45	vzdrževanje PSE ⁶		54.122		12.000		-42.122	0,1
46	amortizacija CD	281.454	225.160	179.500	207.575	115,6	-17.585	2,2
47	stroški dela CD	3.967.054	3.876.550	4.047.727	4.138.405	102,2	261.855	43,8
48	SKUPAJ ODHODKI CD (42-47)	8.530.649	8.732.052	8.963.715	9.440.643	105,3	708.591	100,0
	PRIHODKI							
49	MK ZA JAVNO SLUŽBO	5.182.859	5.125.451	5.069.548	5.175.788	102,1	50.337	54,5
50	DRUGI PRORAČUNSKI PRIHODKI				12.500		12.500	0,1
51	prihodki od prodaje vstopnic	1.746.672	1.610.593	1.823.306	2.086.307	114,4	475.714	22,0
52	pokrovitelji domači	213.527	203.771	307.900	367.040	119,2	163.269	3,9
53	pokrovitelji tuji	0	40.500	0	47.500		7.000	0,5
54	donatorji domači	26.339	0	0	1.499		1.499	0,0
55	donatorji tuji	22.835	24.470	60.000	33.882	56,5	9.412	0,4
56	prodaja storitev	44.803	125.105	58.000	93.510	161,2	-31.595	1,0
57	prodaja storitev	1.308.930	1.619.372	1.601.471	1.575.784	98,4	-43.587	16,6
58	obresti	3.715	1.657	1.000	300	30,0	-1.357	0,0
59	drugi prihodki CD	44.834	67.501	42.490	109.925	258,7	42.423	1,2
60	NEPRORAČUNSKI PRIHODKI (51-59)	3.411.655	3.692.968	3.894.167	4.315.746	110,8	622.778	45,4
61	SKUPAJ PRIHODKI CD (49+50+60)	8.594.514	8.818.419	8.963.715	9.504.034	106,0	685.615	100,0
62	PRESEŽEK PRIHODKOV (61-48)	63.865	86.367	0	63.391		-22.976	

ODHODKI CD

Odhodki, ki so za 5,3 % višji od načrtovanih, so odvisni od obsega in strukture programa, ki se vsako leto spreminja in od sklenjenih pogodb s partnerji in izvajalci programa.

⁶ Park Sveta Evrope

SLIKA 7: Odhodki CD za leto 2016 po vrstah

Neposredni stroški so večji od načrtovanih za 81.728 EUR zaradi večjega obsega dejavnosti CD na trgu, neposredni stroški javne službe so manjši od načrtovanih.

Splošni stroški presegajo uresničene za leto 2015 za 126.208 EUR in načrtovane za leto 2016 za 146.949 EUR zaradi večjega obsega programa in številnih obiskovalcev in izvajalcev v prostorih CD, večjih stroškov zunanjih sodelavcev na področju varovanja in čiščenja – zaradi dviga minimalne plače in večjega obsega opravljenih storitev, večjih stroškov porabe materiala in storitev vzdrževanja, večjega obsega in urnih postavk študentskega dela (ki se je bistveno podražilo leta 2015, dodatno v 2016) in zaradi drugih podražitev.

V letu 2016 smo iz neproračunskih virov obračunali **amortizacijo** v višini **207.575 EUR** (225.160 EUR) in zagotovili sredstva za **investicijsko vzdrževanje** v višini **138.500 EUR** (108.235 EUR), saj MK že tretje leto zapored za te namene ni zagotovilo sredstev (razen za vzdrževanje PSE v višini 12.000 EUR), brez nujnega tekočega in investicijskega vzdrževanja in nakupov opreme pa bi ogrozili nemoteno izvajanje programa.

Predvsem zaradi večjih neproračunskih prihodkov (od prodaje vstopnic in dejavnosti na trgu) od načrtovanih so se povečali stroški nujnega investicijskega vzdrževanja ter amortizacija, ki je bila vir za nakupe opreme iz neproračunskih virov.

Za 90.678 EUR **stroški dela** presegajo načrtovane: zaradi učinka napredovanj zaposlenih, večjega števila opravljenih in izplačanih nadur, zaradi dobrih rezultatov je nekoliko večja izplačana delovne uspešnost za zaposlene, nenačrtovani so stroški odpravnin.

Za stroške dela je **MK** zagotovilo **2,805.299 EUR** (2,678.948 EUR), to je 67,8 % (69 %) vseh sredstev. Znesek MK vključuje sredstva v višini 78.189 EUR (81.709,96 EUR) za kritje stroškov dela zaposlenih, zagotovljenih z dopolnilno odločbo MK, ker zavod v letu 2014 ni prejel proračunskih sredstev za sofinanciranje odprave tretje četrtine plačnih nesorazmerij. S tem se je nekoliko povečal delež sredstev MK, sprostil pa se je del nejavnih prihodkov kot vir za financiranje nakupov opreme in za investicijsko vzdrževanje.

Z nejavnimi in drugimi prihodki javne službe je **CD** zagotovil 9,2 %, JSKD je od tega zagotovil sofinanciranje stroškov dela v višini 5000 EUR, s prihodki tržne dejavnosti pa je bilo zagotovljenih 23 % sredstev za stroške dela. CD je **iz neproračunskih virov** (brez

sredstev JSKD in MK) zagotovil skupaj **1,228.105 EUR** (leto prej: 1,197.602 EUR). Delež neproračunskih virov financiranja stroškov dela CD v letu 2016 je (kljub dodatnim sredstvom MK in sredstvom JSKD) večji kot v letu 2015, to je 32,1 % (31 %).

TABELA 13: Stroški dela po dejavnostih in virih financiranja 2016

	<i>Finančni načrt 2016</i>	SKUPAJ CD	MK	nejavni in drugi prihodki JS	Javna služba	Dejavnost na trgu	delež MK	delež DT
		1=4+5	2	3	4=2+3	5	6	7
a plače, dodatki in nadomestila	2.889.127	2.892.735	2.140.024	76.487	2.216.511	676.224	74,0	26,0
b regres za letni dopust	103.000	104.701	77.565	3.055	80.620	24.081	74,1	25,9
c povračila	248.000	243.455	162.969	24.492	187.460	55.995	66,9	33,1
d sredstva za delovno uspešnost	240.000	278.554		226.781	226.781	51.773		100,0
- delovna uspešnost za povečan obseg dela		3.668				3.668		100,0
- delovna uspešnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	240.000	274.886		226.781	226.781	48.105		100,0
e sredstva za nadurno delo	24.000	36.495	25.546	2.555	28.101	8.394	70,0	30,0
g drugi izdatki (tudi odpravnine)	24.000	52.905	36.410	4.327	40.737	12.168	68,8	31,2
SKUPAJ a do g	3.528.727	3.608.845	2.442.513	337.698	2.780.211	828.634	67,7	32,3
skupaj bruto plače (a+d+e)	3.153.127	3.207.784	2.165.570	305.824	2.471.394	736.390	67,5	32,5
skupaj drugi osebni prejemki (b+c+g)	375.600	401.061	276.943	31.874	308.817	92.244	69,1	30,9
skupaj prispevki, davek, premije	519.000	529.560	362.786	44.975	407.761	121.799	68,5	31,5
SKUPAJ STROŠKI DELA	4.047.727	4.138.405	2.805.299	382.673	3.187.972	950.433	67,8	32,2
delež sofinanciranja v %		100,0	67,8	9,2	77,0	23,0		

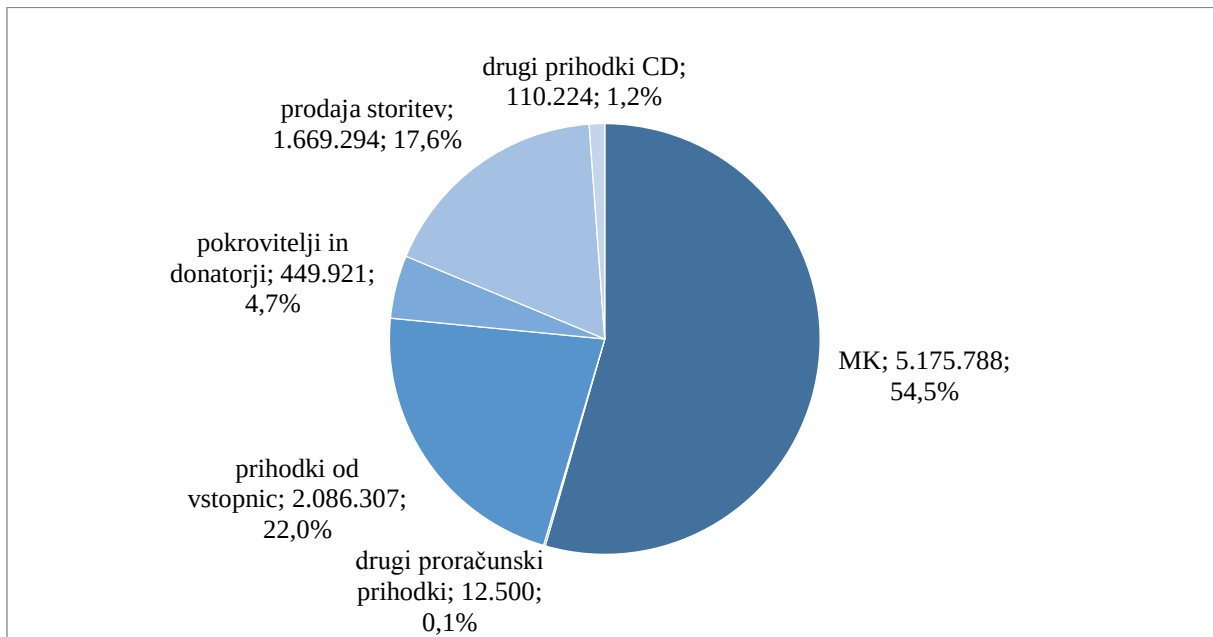
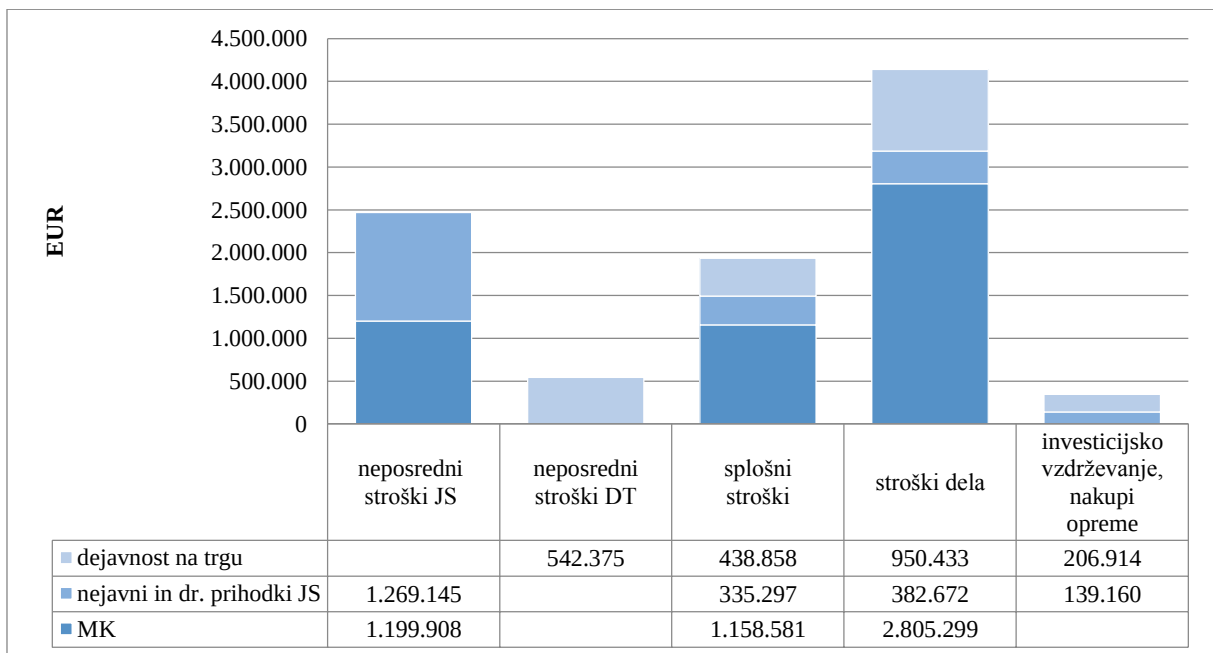
PRIHODKI CD

Uresničeni so prihodki **MK** za javno službo v višini **5,175.788 EUR⁷** (5,125.451 EUR), to je 1 % ali 50.337 EUR več kot v letu 2015 in 2,2 % ali 106.240 EUR več kot smo načrtovali (z dopolnilno odločbo smo prejeli dodatna sredstva za stroške dela in za vzdrževanje PSE).

Uresničeni so **neproračunski in drugi prihodki** v višini **4,328.246 EUR** (3,692.969 EUR), to je 635.278 EUR (223.904 EUR) več kot leta 2015. Za 17 % presegajo uresničene v letu 2015, in za 10,9 % načrtovane za leto 2016.

Skupni prihodek CD v višini 9,504.034 EUR presega načrtovanega za 6 % ali 540.319 EUR in uresničenega v letu 2015 za 7,8 % ali 685.615 EUR.

⁷ Znesek ne vključuje sredstev MK za plačilo stroškov državne proslave v sklopu dejavnosti CD na trgu v višini 26.000 EUR.

SLIKA 8: Prihodki CD za leto 2016**SLIKA 9: Viri financiranja neposrednih, splošnih in stroškov dela ter investicijskega vzdrževanja in nakupov opreme za leto 2016**

V letu 2011 smo na priporočilo revizorjev spremenili način računovodskega evidentiranja sodelovanja s koproducenti in nekaterimi partnerji. Rezultat te spremembe so za 533.452 EUR manjši nejavni prihodki in neposredni stroški javne službe CD in ne manjši obseg dejavnosti in prihodkov kot nekateri zmotno interpretirajo to spremembo, ki na ravni CD (ob upoštevanju javne službe in dejavnosti na trgu) v letu 2016 pomeni za 938.748 EUR manjše neproračunske prihodke in neposredne stroške CD kot če ne bi spremenili načina knjiženja.

Če bi imeli v letu 2016 knjiženje enako kot pred letom 2011, bi bil celotni prihodek CD v letu 2016 10,442.872 EUR, kar dokazuje, da CD ohranja visok obseg dejavnosti in ugodno razmerje med javnimi in neproračunskimi viri financiranja.

	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Prihodki (brez sprememb računovodske politike)	10.442.782	9.643.392	9.227.192	9.681.734	10.591.835	10.801.736	11.662.746
Odhodki (brez sprememb računovodske politike)	10.379.392	9.557.025	9.163.326	9.643.026	10.510.091	10.762.960	11.637.817

FINANČNO POSLOVANJE IN REZULTATI JAVNE SLUŽBE

Uresničen je celotni prihodek v višini 7,314.099 EUR (6,945.597 EUR), ki presega načrtovanega za 214.855 EUR in uresničenega za leto 2015 za 368.502 EU.

TABELA 14: Načrtovani in uresničeni odhodki in prihodki javne službe (JS) po vrstah

	vrste odhodkov in prihodkov	uresničeno 2014	uresničeno 2015	FN 2016	uresničeno 2016	uresn. / FN	2016- 2015	Struktu- ra 2016
1	neposredni stroški JS	2.243.338	2.309.026	2.555.501	2.469.053	96,6	160.028	33,8
2	splošni stroški JS	1.373.203	1.395.026	1.389.377	1.493.878	107,5	98.852	20,5
3	investicijsko vzdrževanje JS	50.033	75.764	0	112.530		36.766	1,5
4	vzdrževanje PSE		54.122	0	12.000		-42.122	0,2
5	amortizacija JS	105.245	34.497	0	26.630		-7.867	0,4
6	stroški dela JS	3.262.585	3.062.475	3.154.366	3.187.972	101,1	125.497	43,7
7	SKUPAJ ODHODKI JS (1-6)	7.034.404	6.930.909	7.099.244	7.302.063	102,9	371.154	100,0
8	MK za NS JS	1.226.910	1.155.250	1.142.253	1.142.253	100,0	-12.997	15,6
9	MK za projekte JS	87.636	50.906	57.655	57.655	100,0	6.749	0,8
10	MK za splošne stroške JS	1.248.658	1.186.225	1.162.500	1.158.581	99,7	-27.644	15,8
12	MK za vzdrževanje PSE		54.122	0	12.000		-42.122	0,0
13	MK za stroške dela JS	2.619.655	2.678.948	2.707.140	2.805.299	103,6	126.351	38,4
14	SKUPAJ MK JS (8-13)	5.182.859	5.125.451	5.069.548	5.175.788	102,1	50.337	70,8
15	drugi proračunski prihodki		0		12.500		12.500	0,2
16	prihodki od vstopnic JS	1.560.715	1.463.536	1.623.306	1.710.881	105,4	247.345	23,4
17	prodaja katalogov, artiklov	3.471	6.932	2.000	14.951	747,6	8.019	0,2
18	pokrovitelji JS	190.492	160.907	262.900	249.101	94,8	88.194	3,4
19	donatorji JS domači	26.039	0	0	0		0	0,0
20	donatorji JS iz tujine	22.835	24.470	60.000	32.567	54,3	8.098	0,4
21	prodaja storitev JS	44.803	125.105	58.000	93.510	161,2	-31.595	1,3
22	obresti	3.715	1.657	1.000	300	30,0	-1.357	0,0
23	drugi prihodki JS	17.821	37.539	22.490	24.501	108,9	-13.039	0,3
24	NEJAVNI PRIHODKI JS (16-23)	1.869.890	1.820.146	2.029.696	2.125.811	104,7	305.665	29,1
25	PRIHODKI JS (14+15+24)	7.052.749	6.945.597	7.099.244	7.314.099	103,0	368.502	100,0
26	PRESEŽEK PRIHODKOV JS (25-7)	18.345	14.688	0	12.036		-2.651	

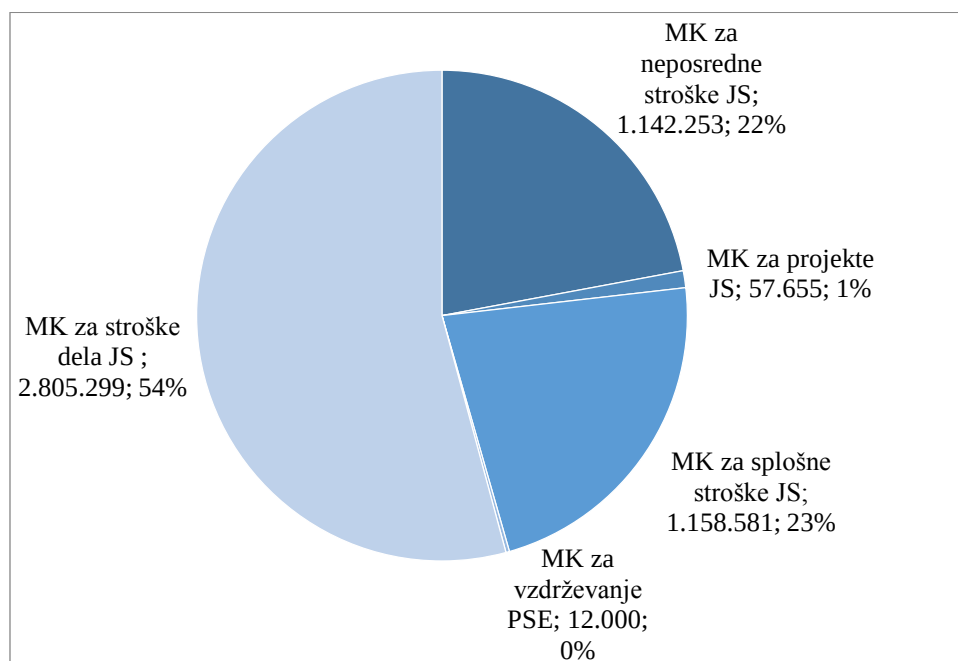
MK je za program javne službe zagotovilo proračunska sredstva v višini 5,175.788 EUR (5,125.451 EUR) za sofinanciranje neposrednih in splošnih stroškov ter stroškov dela ter za vzdrževanje parka Sveta Evrope (vrstice 8 do 13 v tabeli 14). Glede na leto 2015 je MK zmanjšalo sredstva za sofinanciranje neposrednih in splošnih stroškov ter za vzdrževanje PSE. Povečalo je sofinanciranje projektov (Bazar, EJC) in stroškov dela. Glede na načrtovano so

sredstva MK večja za 106.240 EUR (z dopolnilno odločbo je MK zagotovilo sredstva za vzdrževanje PSE in za sofinanciranje stroškov dela). Skupni znesek MK je za 50.337 EUR večji kot v letu 2015.

Posebej je v sklopu dejavnosti CD na trgu MK zagotovilo sredstva za pripravo in izvedbo državne proslave ob dnevu samostojnosti v višini 26.000 EUR.

Delež proračunskih sredstev, ki jih je zagotovilo MK za javni kulturni program CD⁸, je v letu 2016 70,8 % (leta 2015 73,8 %), delež nejavnih prihodkov za javno službo je 29,1 %, 0,1 % so drugi proračunski viri javne službe. V celotnem prihodku CD je delež sredstev MK za javno službo CD 54,5 % (58,1 %).

SLIKA 10: Sredstva Ministrstva za kulturo za javno službo CD v letu 2016

Z nejavnimi prihodki javne službe v višini 2,125.811 EUR (1,820.146 EUR) in z drugimi proračunskimi prihodki v višini 12.500 EUR smo zagotovili sofinanciranje:

- neposrednih stroškov programa javne službe: 1,269.145 EUR (1,102.871 EUR),
- splošnih stroškov javne službe: 335.297 EUR (208.801 EUR),
- stroškov dela javne službe: 382.672 EUR (383.527 EUR),
- investicijskega vzdrževanja in amortizacije: 139.160 EUR (110.261 EUR).

Uresničeni nejavni prihodki so za 96.115 EUR večji od načrtovanih. Pri tem so prihodki od prodanih vstopnic za 5,4 % presegli načrtovane in za 247.345 EUR uresničene leto prej. Poleg prihodkov od vstopnic, ki pripadajo CD, smo koproducentom in partnerjem po pogodbah nakazali prihodke od vstopnic v skupni višini 533.452 EUR. Do leta 2011 smo prihodke evidentirali v celoti kot prihodke CD, koproducentom pa plačali stroške v tej višini na osnovi izstavljenih računov.

⁸ Vključno s sredstvi za PSE

TABELA 15: Višina in deleži sredstev MK in nejavnih prihodkov CD za neposredne stroške⁹ javnega kulturnega programa za leto 2016

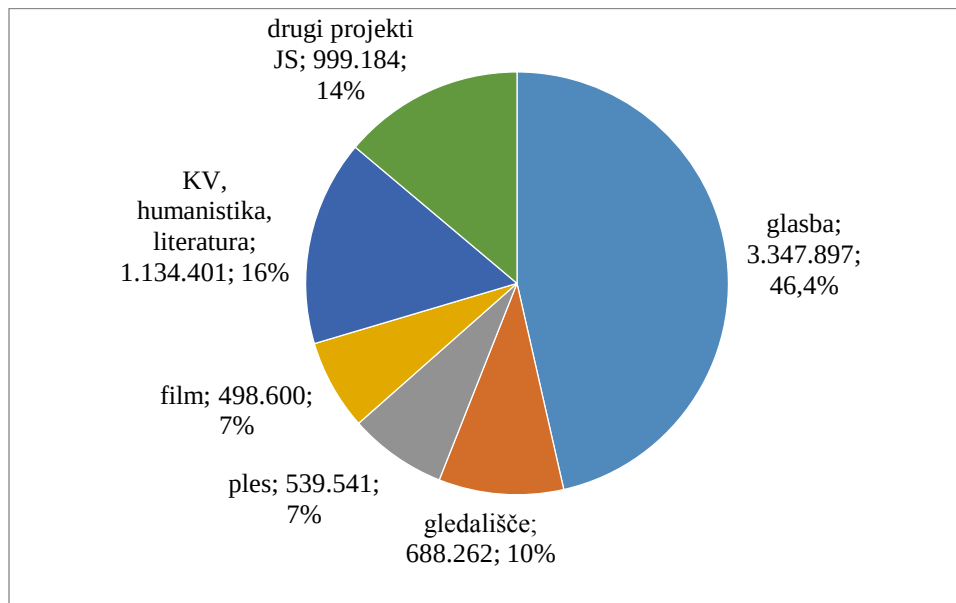
KULTURNO UMETNIŠKI PROGRAM po dejavnostih	neposredni stroški JS	MK za NS JS	delež MK za NS	CD za NS JS	delež CD za NS	deleži MK za NS po dejavnostih
	1	2=1-4	3	4=1-2	5=4/1	6
1. Glasbena dejavnost: resna glasba	785.508	399.581	50,9	385.927	49,1	33,3
1. Glasbena dejavnost "druga glasba"	457.006	203.735	44,6	253.271	55,4	17,0
1. Glasbena dejavnost	1.242.514	603.316	48,6	639.198	51,4	50,3
2. Gledališka dejavnost	284.599	183.615	64,5	100.984	35,5	15,3
3. Plesna dejavnost	157.620	71.960	45,7	85.660	54,3	6,0
4. Filmska dejavnost	280.015	95.088	34,0	184.927	66,0	7,9
5. Kulturno vzgojna dejavnost in humanistika z Bazarjem	248.927	141.209	56,7	107.718	43,3	11,8
6. Razstavna dejavnost	216.397	96.387	44,5	120.010	55,5	8,0
7. Drugi projekti javne službe	38.981	8.333	21,4	30.648	78,6	0,7
SKUPAJ kulturno-umetniški program / javna služba	2.469.053	1.199.908	48,6	1.269.145	51,4	100,0

TABELA 16: Odhodki javne službe po dejavnostih in virih financiranja za leto 2016

KULTURNO UMETNIŠKI PROGRAM po dejavnostih	neposredni stroški JS	splošni odhodki JS	vsi odhodki JS	prihodki MK za JS	prihodki CD za JS	delež MK za JS	delež CD za JS	NS na obisk.	vsi stroški na obisk.
	1	2	3=1+2	4	5=3-4	6=4/3	7	8	9
1. Glasbena dejavnost: resna glasba	785.508	1.730.839	2.516.347	1.834.119	682.227	72,9	27,1	9,9 €	31,7 €
1. Glasbena dejavnost "druga glasba"	457.006	374.544	831.550	436.966	394.585	52,5	47,5	16,0 €	29,1 €
1. Glasbena dejavnost	1.242.514	2.105.383	3.347.897	2.271.085	1.076.812	67,8	32,2	11,5 €	31,0 €
2. Gledališka dejavnost	284.599	403.663	688.262	439.270	248.993	63,8	36,2	20,9 €	50,6 €
3. Plesna dejavnost	157.620	381.920	539.541	445.053	94.488	82,5	17,5	20,0 €	68,5 €
4. Filmska dejavnost	280.015	218.585	498.600	262.553	236.046	52,7	47,3	5,3 €	9,5 €
5. Kulturno vzgojna dejavnost in humanistika z Bazarjem	248.927	885.475	1.134.401	913.509	220.893	80,5	19,5	3,6 €	16,3 €
6. Razstavna dejavnost	216.397	782.787	999.184	786.815	212.369	78,7	21,3	2,8 €	12,8 €
7. Drugi projekti JS	38.981	55.196	94.177	57.503	36.674	61,1	38,9	6,2 €	14,9 €
SKUPAJ kulturno-umetniški program / javna služba (1 do 7)	2.469.053	4.833.009	7.302.063	5.175.788	2.126.275	70,9	29,1	7,3 €	21,7 €
+ ali - glede na prejšnje leto	160.027	211.126	371.154	50.337	320.817	-3,1%	3,1%	6,6 €	19,8 €

Splošni odhodki v tabeli 16, ki vključuje vse odhodke in prihodke javne službe po dejavnostih, so na posamezne dejavnosti kulturno-umetniškega programa razdeljeni v skladu z metodologijo za razdelitev splošnih odhodkov (osnova je zasedenost dvoran v letu 2016 in s tem povezani stroški).

⁹ Krajše NS

SLIKA 11: Odhodki (vrednost programa) javne službe in deleži po dejavnostih za leto 2016

Vrednost (vsi odhodki) javnega kulturnega programa po dejavnostih se vsako leto spreminja, saj so stroški posamezne dejavnosti odvisni od obsega in strukture programa in od izkoristka zmogljivosti. Odhodki (neposredni in posredni) glasbenega programa imajo na primer v letu 2016 46,4 % (2015: 37 %) delež, saj je bila v letu 2016 januarja koprodukcijska operna predstava v GD (leto prej je bila uprizorjena gledališka koprodukcija Iliada, operne v letu 2015 ni bilo). Za 8 % v primerjavi z letom 2015 je zato leta 2016 manjši delež vseh stroškov (posrednih in neposrednih) gledališkega programa, saj v letu 2016 gledališke koprodukcije v GD ni bilo.

FINANČNO POSLOVANJE IN REZULTATI DEJAVNOSTI CD NA TRGU

Kongresno-komercialna in druga dejavnost CD na trgu je v celoti financirana iz prihodkov, ki jih CD zaračuna partnerjem za opravljene storitve oz. zasluži s prodajo storitev. V letu 2015 je uresničen **prihodek** v višini **2,189.935 EUR** (1,872.823 EUR), ki je večji od načrtovanega za 325.464 EUR. Neposredni stroški kongresno-komercialnih prireditev (zunanji dobavitelji blaga in storitev) v višini 542.375 EUR (352.432 EUR) so za 168.175 EUR večji od načrtovanih, še vedno je njihovo povečanje bistveno manjše od povečanja prihodka. 1,919.578 EUR (1,597.768 EUR) smo v letu 2016 zaslužili z organizacijo in izvedbo kongresno-komercialnih prireditev, 270.358 EUR (275.055 EUR) pa s trženjem tehničnih storitev, z najemninami in drugimi prihodki CD na trgu.

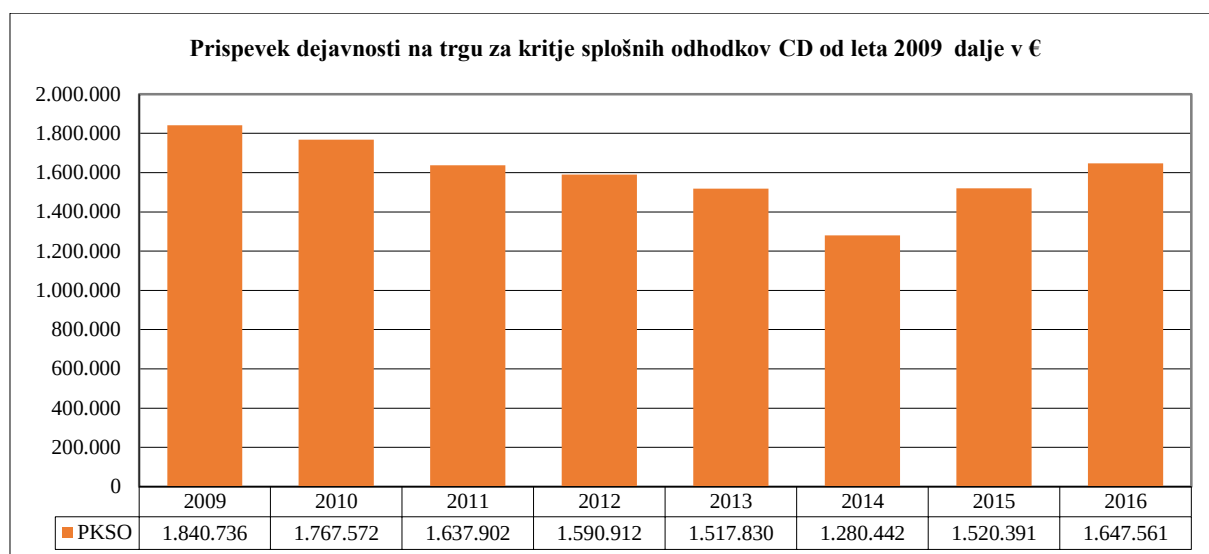
V letu 2016 je CD uresničil **prispevek za sofinanciranje splošnih odhodkov CD**¹⁰ v višini **1,647.561 EUR** (1,520.390 EUR), ki je **večji** od previdno načrtovanega za **157.290 EUR** (55.390 EUR).

Prispevek za kritje splošnih odhodkov je bil v letu 2016 vir sofinanciranja:

- splošnih stroškov v višini 438.858 EUR (411.502 EUR),
- stroškov dela zaposlenih v višini 950.433 EUR (814.075 EUR),
- amortizacije in investicijskega vzdrževanja v višini 206.915 EUR (223.134 EUR),

¹⁰ Krajše PKSO

- presežka prihodkov v višini 51.355 EUR (71.679 EUR), ki bo pomemben vir sofinanciranja nakupov opreme v letu 2017.

SLIKA 12: Sofinanciranje splošnih odhodkov CD iz prihodkov dejavnosti na trgu od leta 2009**TABELA 17: Načrtovani in uresničeni odhodki in prihodki dejavnosti CD na trgu**

	vrste odhodkov in prihodkov	uresničeno 2014	uresničeno 2015	FN 2016	uresničeno 2016	uresn. / FN	2016- 2015	struktura 2016
27	neposredni stroški	261.323	352.432	374.200	542.375	144,9	189.943	25,4
28	splošni stroški	343.630	411.502	396.410	438.858	110,7	27.356	20,5
29	investicijsko vzdrževanje	10.613	32.471	21.000	25.970	123,7	-6.502	1,2
30	amortizacija	176.209	190.663	179.500	180.945	100,8	-9.718	8,5
31	stroški dela	704.469	814.075	893.361	950.433	106,4	136.358	44,4
32	SKUPAJ ODHODKI (27-31)	1.496.245	1.801.144	1.864.471	2.138.581	114,7	337.437	100,0
33	prodaja vstopnic	185.957	147.057	200.000	375.426	187,7	228.369	17,1
34	pokrovitelji domači	23.035	42.864	45.000	117.939	262,1	75.075	5,4
35	pokrovitelji tuji	0	40.500	0	47.500		7.000	2,2
36	donatorji domači	300	0		1.499		1.499	0,1
37	donatorji tuji	0	0		1.314		1.314	0,1
38	prodaja storitev	1.308.930	1.619.372	1.601.471	1.575.784	98,4	-43.587	72,0
39	drugi prihodki	23.543	23.030	18.000	70.473	391,5	47.443	3,2
40	PRIHODKI (33-39)	1.541.765	1.872.823	1.864.471	2.189.935	117,5	317.112	100,0
41	PRESEŽEK (40-32)	45.520	71.679	0	51.355		-20.324	

Z ustvarjenimi poslovnimi rezultati smo uresničili pomembne posredne cilje, ki v računovodskih izkazih niso neposredno vidni:

- zmanjšali smo splošne stroške poslovanja za javno službo in stroške dela javne službe, zagotovili smo boljši izkoristek dvoranskih in kadrovskega zmogljivosti CD,
- ustvarili sredstva za amortizacijo in investicijsko vzdrževanje in s tem prispevali pomemben del sredstev za prenovo CD in posodabljanje njegove tehnologije in
- zaradi odbitnega deleža davka na dodano vrednost¹¹ zmanjšali stroške javne službe CD.

¹¹ Odbitni delež DDV za leto 2015 je 25 %, v stroške JS in DT je vključenega le 75 % DDV.

II KULTURNO-UMETNIŠKI PROGRAM CANKARJEVEGA DOMA

1 RESNA GLASBA, OPERA

Program resne glasbe je potekal skladno s terminskim načrtom in napovedanimi sporedi. Jedro koncertnega delovanja obeh matičnih orkestrów je v abonmajski sezoni sledilo običajnemu ritmu dela, z nekaj nadpovprečnimi kreacijami obeh orkestrów. Cikel gostujočih orkestrów in komornih sestavov je upravičil pričakovanja in celo ponudil nekaj presežnih doživetij. Veliko težav smo imeli pri načrtovanju programov za sezono 2016/17, saj sta se finančna negotovost in zmanjševanje načrtovanih proračunov mednarodnih koncertnih promotorjev in orkestrów odrazili v dolgotrajnem, negotovem dogovarjanju in celo odpovedih že postavljenih turnej.

Zastavljeni letni načrt dela je sledil programskim smernicam in pogosto dosegel zelo dobre medijske ocene ter obisk, ki je neredko presegel pričakovanja.

V programskih vsebinah, ki jih je oblikoval Cankarjev dom, smo vzdrževali visoko zanimanje in zadovoljstvo najzahtevnejših poslušalcev, ob tem nismo zanemarjali predstavljanja vsebin izzivalnejših raziskovalnih smeri. Med zanimivimi projekti, ki so pustili pečat v najširšem kulturnem prostoru, vsekakor ne moremo mimo prvega izjemnega gostovanja karizmatične pianistke Marthe Argerich, za glasbeno stroko, mlade ustvarjalne moči in tudi za razvoj našega producerskega dela pa je bil najbolj izzivalen in navdihujoč projekt Matrix na gostovanju Eksperimentalnega studia SWR iz Freiburga. V okviru programa gostujočih orkestrów sta jeseni izstopali vsak po svoje izjemni doživetji Mehiškega nacionalnega orkestra in Dresdenske filharmonije, ponovno nas je očarala izrazna moč Zbora ruskega patriarhata pod vodstvom Anatolija Grindenka.

1.1 SIMFONIČNA GLASBA

Abonmajski koncerti Orkestra Slovenske filharmonije

Modri abonma I in II

Oranžni abonma I in II

Orkester Slovenske filharmonije je izvedel napovedane abonmajске koncerte s ponovitvami. Orkester je izvedel dve noviteti: lastno naročilo *Quadrum za štiri tokalce in orkester* avtorice Nine Šenk, s solistično četverico hišnih tolkalcev pod taktirko Ivana Repušića. (26. maja 2016) ter novo delo Ivana Florjanca *Z lepimi pozdravi ... – Metamorfoze za simfonični orkester na epigram Uroša Kreka* (1. decembra 2016). Jesenski del sezone je odprla gostujoča Zagrebska filharmonija, kar je bila sprememba glede na junija napovedani spored abonmajev.

Abonmajski koncerti Simfoničnega orkestra RTV Slovenija – Kromatika

Simfonični orkester RTV Slovenija je program prvega dela leta izvedel skladno s terminskim načrtom. Med izvedenimi sporedi ni bilo prvih izvedb oziroma naročil skladb. Glede na napovedani spored je spremembo doživel program februarskega koncerta, ko so namesto napovedane skladbe *Srečanja za flavto in orkester* Lojzeta Lebiča s solistom Matejem Zupanom zaradi objektivnih razlogov na spored uvrstili *Koncert za dve violini in orkester* Tomaža Sveteta s solistoma Arkadijem Winokurovim in Lalito Svete.

Velja izpostaviti uspešen marčevski koncert pod taktirko dirigentke Giedrė Šlekytė s solistom Benjaminom Ziervogelom ter aprilski abonma s Fabricem Bollonom in pianistko Liso Smirnovο. Jesenski spored je predstavil pianista Haochena Zhanda in Stefana Vladarja, odlična je bila violinistka Tanja Sonc v koncertu, ki so ga simfoniki pripravili v sodelovanju z

glasbeniki Novega simfoničnega orkestra Sofije v okviru sodelovanja v evropski mreži ONE. Obnovili so sodelovanje z dirigentom Danielom Raikinom, glasbenike je navdušilo muziciranje z dirigentom Rossenom Milanovom v decembrskem koncertu s solistom Mihajlom Bulajičem ter sporedom Straussa in Čajkovskega.

Zlati abonma

Abonmajska serija gostujočih orkestrov je v postopku realizacije doživela spremembe. Pripravili smo šest koncertov; posebno mesto je zagotovo pripadlo prvemu srečanju s pianistko Martho Argerich, ki je koncertirala na turneji s Camerato iz Manchesterja in tako uspešno nadomestila izpad v abonmaju napovedanega Simfoničnega orkestra iz Dallasa. Ta je odpovedal obsežno evropsko gostovanje iz varnostnih razlogov. Napovedano septembrsko gostovanje Orkestra Nacionalne akademije svete Cecilije iz Rima je odpadlo zaradi finančnih odpovedi nekaterih promotorjev turneje. Vsi koncerti so bili zelo dobro obiskani in strokovne ocene visoke.

Februarja smo predstavili **Freiburški baročni orkester**, cenjene nemške predstavnike historične izvajalske prakse, pod glasbenim vodstvom violinistke Petre Müllejs ter s solistoma čembalistom Andreasom Staierjem in oboistko Ann-Kathrin Brüggemann. Prisluhnilo smo sporedu, ki se je osredotočal na Johanna S. Bacha ter njegove sodobnike Georga Ph. Telemanna, Jana D. Zelenko in Johanna F. Fascha, s poudarkom na mojstrovih koncertih za čembalo. »Ob nastopu Freiburškega baročnega orkestra je bilo od prvega trenutka jasno, da so izrazito profesionalno telo, ki ničesar ne prepušča naključju. Fraziranje je premišljeno, usklajeno z zgodovinskim izročilom, takšen je tudi izbor instrumentov, celo postavitve na odru, glasbeni tok pa ostaja vseskozi tekoč, brez vulgarnih prekinitev, sprememb ali celo kontrastov.« (Dnevnik, 18. 2. 2016) Kritika je opozorila tudi na akustične pasti tovrstnega koncerta v Gallusovi dvorani, pri čemer trpi predvsem glasbena intima.

Marca smo pripravili vrnitev dirigenta Philippa Herrewegheja z **Orkestrom Elizejskih poljan**. V gostovalnih sporedih nadaljuje poglobljanje v Beethovnov opus; po *Slavnostni maši* pred leti smo tokrat prisluhnilo njegovi interpretaciji uverture *Koriolan* in *Pete simfonije*. Solistka *Violinskega koncerta v D-duru* je bila Isabelle Faust. »Melodične meandre Beethovna, ki se znajo zdeti skoraj preveč ukalupljeni v štirioglato periodičnost, je razklenila in pretvorila v neskončno zaporedje liričnega.« (Dnevnik, 10. 3. 2016)

Herreweghe je ponovno prepričal s sposobnostjo ponikanja v glasbeno tkivo in razpiranja njegove jasne sporočilnosti, strokovne ocene pa so mu tokrat očitale premalo glasbene intuitivnosti, premočan apolinični red, pa tudi »umanjkanje daljših napetostnih lokov« (Delo, 5. 3. 2016) in problematičnost historičnega pristopa. Poslušalci so bili manj zadržani in so se z navdušenjem prepustili dirigentovi viziji znanih partitur.

Aprilsko gostovanje vitalnega sestava **Manchester Camerata** pod taktirko glavnega dirigenta Gaborja Takacs-Nagyja je bilo posebno predvsem zaradi solistke Marthe Argerich, ki jo je glasbena Ljubljana končno dočkala po več neuspešnih načrtovanjih. Program je bil zasnovan v zgodnjeklasicistični potezi, primerni dispoziciji Camerate: z Beethovnovim *Prvim koncertom*, ki sta ga uokvirjali Mozartovi simfoniji, prva in 41., *Jupitrova*. »Umetnica je bila ves čas na sledi glasbene spremenljivosti. Prek živčnih muzikalnih zlogov jo je razpenjala v govor oziroma celostnost glasbene misli, ne sama, temveč v igri z dirigentom in orkestrom.« (Dnevnik 14. 4. 2016) Privilegij bližnjega doživljanja umetnice nam je podaril sodelovanje v osmišljanju odrskega trenutka v pozornosti do vseh sodelujočih glasbenikov in vzpostavljanju intenzivne povezave s publiko. Genialnost interpretke smo doživljali prav v zmožnosti kataliziranja najplemenitejših vzgibov vseh sodelujočih, vključno s tehnično in organizacijsko

ekipo, ki jih je med pripravami in vajami vodila in stopnjevala do ultimativne kolektivne izkušnje koncertnega rituala.

Po dolгих načrtovanjih smo maja gostili **Simfonični orkester Švedskega radia** z glavnim dirigentom Danielom Hardingom v celovečernem sporedu Brahmsove glasbe. Solistka v *Violinskem koncertu v D-duru* je bila izjemna Veronica Eberle; v drugem delu smo slišali *Simfonijo št. 2* v isti tonaliteti. Čeprav Harding velja za enega vodilnih svetovnih dirigentov srednje generacije, na predhodnih ljubljanskih nastopih ni dobil ustrezne priložnosti, predvsem zato, ker ni nikoli nastopil s sestavom, ki bi zrcalil njegovo umetniško vizijo. »Presenečenje večera se mi je zdel prav dirigentski nastop Daniela Hardinga, ki je Brahmsovi deli odkrival na novo, ... še bolje pa je, da je bil njegov Brahms plastičen, živ in globoko ponotranjen« (Dnevnik, 4. 5. 2016). Prepričali sta tudi dobra pripravljenost orkestra in izjemna solistka. »Redko slišimo tako pretanjeno fraziranje s kontrasti, od popolne umirjenosti na robu tišine do silovitih izbruhov, vendar povsem naravno in zato tudi samoumevno.« (Delo, 7. 5. 2016)

Novembra smo na evropski turneji ujeli **Nacionalni simfonični orkester Mehike** pod vodstvom glavnega dirigenta Carlosa Miguela Prieta. Solistka je bila vsestransko nadarjena pianistka, improvizatorica in skladateljica Gabriela Montero, tokrat v lastnem *Concerto Latino*, krstno izvedenem marca 2016 v Leipzigu. Orkester je za evropsko turnejo izbral sporede s skladbami svoje bogate glasbene tradicije; tako smo slišali *Simfonijo št. 2 (Sinfonia India)* Carlosa Cháveza ter znamenito suito *Noč Majeve* Silvestra Revueltasa – obe sta plemenitili simfonični zvok z množico tradicionalnih mehiških tolkal. Orkester je navdušil s »poenoteno temperamentno in srčno igro« (Radio Slovenija, 16. 11. 2016), Monterova očarala tudi z improvizacijo na slovensko ljudsko pesem *Pozimi pa rožce ne cveto*, strokovna kritika pa je njen osrednji koncertantni prispevek označila kot virtuosno zastavljeno, a vsebinsko preohlapno delo.

Med gostujočimi orkestri Zlatega abonmaja je kot največje kakovostno presenečenje obveljala **Dresdenska filharmonija**. Novembra smo ji prisluhnili pod vodstvom glavnega dirigenta Michaela Sanderlinga in občudovali visoko stopnjo orkestrske igre, »odlično atako in balans, kakovostno izenačenost sekcij, čudovit zvok godal, poln in kultiviran zvok« tudi v ekstremnih legah (Delo, 1. 12. 2016). Solistka Julijo Fischer je bila izjemna v Hačaturjanovem violinskem koncertu, ki ga »spreminja iz socrealističnega, z lažno folkloro potiskanega traku v nezadržni ris popolno artikulirane radoživosti in jasnine« (Dnevnik, 9. 12. 2016). Osrednja orkestrska skladba je bila Šostakovičeva *Peta simonija*, ki jo je dirigent interpretiral ritmično zgoščeno in pregledno.

Simfonični koncerti za mladino

Simfonične matineeje Orkestra Slovenske filharmonije za Glasbeno mladino Slovenije

Štirje sklopi **Simfoničnih matinej Orkestra Slovenske filharmonije**, ki jih predstavljamo v sodelovanju z Glasbeno mladino Slovenije, so bili izpeljani skladno z objavljenim načrtom. Predstavili smo 16 matinej s štirimi različnimi programi. 8. in 9. marca je bila na sporedu matineja *Z glasbo v vesolje*; dirigiral je Aljoša Škorja, povezoval Nejc Šmit, program je obravnaval značaj planetov, opis galaktične izkušnje v skladbah Gustava Holsta in Jurija Mihevca ter filmsko glasbo Johna Williama. Matineja je bila namenjena učencem III. triade osnovne šole in srednješolcem.

Marca je bila v času Kulturnega bazarja na sporedu uspešnica *Izgubljena paličica Vile Apolonije*, uspešnica avtorice in scenaristke Cvetke Bevc za predšolske otroke in učence do 4.

razreda osnovne šole. Pravljico o zvoku je dirigiral Simon Krečič, Vilo Apolonijo pa interpretirala igralka Dunja Zupanec.

Oktobrska matineja Simfonična glasba na filmskem platnu je bila seveda v znamenju filmske glasbe in s povezovalcem Blažem Šefom ter dirigentom Simonom Dvoršakom namenjena učencem III. triade osnovne šole in srednješolcem. Priljubljen program *Glasbene reke* smo novembra namenili učencem od 6. razreda osnovne šole in dijakom. Dirigiral je TaeJung Lee, povezoval Nejc Šmit, na sporedu pa so bile upodobitve in pokloni nacionalnim rekam avtorjev G. F. Händla, B. Smetane, Davorina Bučarja in Johanna Straussa mlajšega.

Koncerti v sodelovanju z Glasbeno mladino ljubljansko

Simfonični orkester RTV Slovenija je 5. aprila izvedel dve napovedani matineji na temo plesa, dirigiral je Miha Rogina. Zasnova vsebine je bila napisana za študente, srednješolce in osnovnošolce od 7. razreda. Na sporedu so bili plesni stavki v slogovno zaznamovanih simfoničnih skladbah od baroka do ljudskega plesa v sodobni različici.

Napovedano matinejo **Mladi mladim z Orkestrom Slovenske filharmonije** smo s prvotno načrtovanega temina v začetku maja predstavili na september, ko smo kot poklon Shakespearovemu letu predstavili glasbeno-lutkovni dogodek *Ljubezen je v zraku* z dirigentom Lorisom Voltolinijem in v sodelovanju z Lutkovnim gledališčem Ljubljana. V odlomkih iz lutkovne predstave *Romeo & Julija* (William Shakespeare – Andrej Jaklič) so nastopili: Martina Mavrič Lazar, Gašper Malnar, Miha Arh in Jernej Kuntner.

Drugi simfonični koncerti

Novoletni koncert je bil v znamenju valčka, tradicionalne glasbene sopomenke prazničnih dni in privlačnih arij skladateljev C. M. von Webra, L. Bernsteina, P. I. Čajkovskega, J. Straussa, J. Offenbacha, D. Šostakoviča, Ch. Gounoda, F. von Suppeja, G. Puccinija, A. Ponchiellija, G. Donizettija, B. Adamiča, E. Waldteufela in J. Straussa mlajšega. Orkester Slovenske filharmonije je vodil Alexander Drčar, solistka je bila hrvaška sopranistka Margareta Klobučar, uveljavljena predvsem na nemških in avstrijskih opernih odrih. Koncert je z odlično solistko, zanesljivim dirigentom in elegantno speljanim sporedom prepričljivo zaokrožil praznične dni.

Aprilski koncert **Simfoničnega orkestra Akademije za glasbo v Ljubljani** je pokazal vrhunsko inštrumentalno oblikovanje. Sestav je vodil angleški dirigent Mathew Coorey, izbrani solist je bil violončelist Izak Hudnik z zrelo interpretacijo Saint-Saënsovega koncerta. V prvem delu smo prisluhnili noviteti študenta kompozicije *Pantheon – Part I* Aleksandra Čonča (mentor profesor Jani Golob), simfonija večera pa je bila Saint-Saënsova *Tretja simfonija*, tkim. *Orgelska*.

S Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija in z AS Fundacija smo konec maja v Linhartovi dvorani pripravili sklepni dogodek izobraževalne akcije **Za njimi stojimo**, ki je bila namenjena dijakom in študentom deficitarnih orkestrskih inštrumentov. Doživela je velik odziv mladih glasbenikov, zelo naklonjeno so jo sprejeli tudi mediji, saj se je perečega problema promocije, nabiranja poklicnih izkušenj in povečevanja poklicnih priložnosti lotila ne z običajne koncertno-solistične, temveč s poklicno bolj realistične orkestrske strani. Po sodelovanju v orkestrovih projektih je žirija izbrala pet inštrumentalistov, ki so ob neprecenljivi delovni izkušnji in lepi promociji v programih RTV Slovenija dobili tudi solidno denarno nagrado za profesionalno porabo po lastnem izboru. Prispevala ga je AS Fundacija. Na zaključnem koncertu, ki ga je posnela TV Slovenija, so se kot solisti v orkestru pod taktirko En Shaa predstavili violončelistka Katarina Leskovar, kontrabasist Jošt Lampret, fagotist Luka Mitev, ksilofonist Krištof Hrastnik in violinistka Ana Dolžan. Tekoče

oblikovani spored so seveda oblikovala dela z izpostavljenim solističnim deležem, ki so ga vsi izbranci izpeljali z odliko.

Simfonični orkester RTV Slovenija se je odločil, da zaradi finančnih razlogov ne bo nadaljeval z izvedbo letnih koncertov S Simfoniki v finski svet.

Tradicionalni adventni dogodek Glasbene produkcije RTV Slovenija v Gallusovi dvorani je nosil naslov **Božični Uroš Perić z orkestrom**. Priljubljenega vokalista in pianista sta gostila Big Band in Simfonični orkester RTV Slovenija ter dirigent Lojze Krajncan; sodelovala sta spremljevalna skupina The Pearlettes in Mladinski pevski zbor RTV Slovenija.

Spored je predstavil božične skladbe v orkestrski priredbi, izvedene na značilni Peričev soul blues način. Nacionalne RTV hiša je koncert posnela in predvajala v prazničnem sporedu.

1. 2 GLASBENO-SCENSKA DELA

Otello

Med 21. januarjem in 3. februarjem 2016 smo v Gallusovi dvorani pripravili premiero in 9 ponovitev opere Giuseppea Verdija v koprodukciji s SNG Opera in balet Ljubljana, julija pa še eno ponovitev s solistom Joséjem Curo v naslovni vlogi, v okviru sodelovanja s Festivalom Ljubljana.

Soliste, zbor in orkester SNG Opera in balet Ljubljana je vodil glavni dirigent Opere Jaroslav Kyzlink, druga dirigentka je bila Živa Ploj. Režiral je Manfred Schweigkofler v navezi s scenografom Walterjem Schützejem. Kostumografijo je oblikovala Mateja Benedetti, luči Andrej Hajdinjak, koreograf je bil Lukas Zuschlag. V treh glavnih vlogah so nastopili Michal Lehotský k. g. in Branko Robinšak kot Otello; Martina Zadro in Urška Breznik kot Desdemona ter Jože Vidic in Marko Kobal kot Jago.

Solisti so vloge dobro pripravili, režija je bila trdno in jasno strukturirana, poseben dosežek je bila kompleksna vrteča se scenska konstrukcija Walterja Schützeja, z mojstrskim lučnim oblikovanjem Andreja Hajdinjaka. Mateja Benedetti je pripravila drzne kostumske rešitve, ki so v prepletu elementov živih barv in v spogledovanju s subkulturo osvetljevali temačnost scenske slike. Obisk predstave je bil pod pričakovanji.

Tudi julijska ponovitev v okviru Festivala Ljubljana kljub atraktivnemu solistu ni dosegla zelenega zanimanja občinstva, je pa osvežena postavitev pokazala vse odlike predstave, ki v prvem januarskem nizu premiere in zgoščenih ponovitev ni zasijala v pravi dramski moči. Kritika je ob premieri predstavo doživela kot »v večjem delu dolgočasno, ker je izrazno neizdelana in monotona ter jo zato tudi občinstvo sprejema brez posebnega navdušenja« (Delo, 27. 1. 2016).

Otello velja za najboljšo vlogo v repertoarju Argentinca Joséja Cure. Julijska ponovitev je ob prepričljivem naboju, ki ga je v umetniško zasedbo prinesel interpret naslovnega protagonista, nadgradila tudi oblikovanja vseh drugih solistov v prepričljiv dramski vrtinec. Okrepila je tudi odlike režijskega deleža ter ob nadgrajenem lučnem oblikovanju izpostavila kakovost in neizkoriščen potencial koprodukcijske postavitve.

Macbeth

Južnoafriški, že nekaj časa tudi svetovno znani gledališki režiser Brett Bailey si je tragedijo o Macbethu zamislil kot zgodbo v zgodbi gledališke skupine beguncev iz Demokratične republike Kongo v begunskem taboru. Amaterska skupina naleti na zaboje, polne kostumov, rekvizitov, libretov in starih posnetkov opere *Macbeth*. Ob brskanju med temi predmeti se jim porodi misel, da bi sami lahko uprizorili *Macbetha*, saj v njem odkrijejo številne povezave s položajem v svoji domovini.

Režiser Brett Bailey je naročil priredbo Verdijeve glasbe pri belgijskemu skladatelju Fabriziu Cassolu, ki je ohranil specifično partituro s poudarkom na velikih arijah protagonistov. Skladatelj je opero priredil za deset temnopoltih južnoafriških opernih pevcev skupine Third World Bunfight Performing Company in dvanajst glasbenikov. No Borders Orchestra je vodil mednarodno uveljavljeni srbski dirigent Premil Petrović.

Slavna Verdijeva opera o oblastiželjnosti, tiraniji in čarovnicah je na črno celino prenesena rahločutno in pretresljivo. Prepričala je z močno Baileyjevo avtorsko idejo ter s pevci polnih glasov, prezentne in igralsko prepričljive podaje, ki jim je vsa Gallusova dvorana vseh sto pet minut – zares verjela.

»V razpoloženskih prehodih in okrajševalnih skokih spretna glasbena priredba Fabrizia Cassola skoraj docela zvesto sledi izvirnemu poteku (največja intervencija je ponavljanje zborovske begunske tožbe), obenem pa obdaja Verdijevo stvaritev s koketno-nervozno polimorfno mešanico, diminucijskim drobljenjem, močnimi basovskimi in tolkalskimi poudarki (med drugim v afro pop ritmih), skratka z instantnimi zvočnimi pričeskami in pomenljivimi prevotlitvami, ki jih je malone virtuosno uresničila komorna zasedba No Borders Orchestra. Celotna izvedba (mestoma drzno nagla) je bila pod vodstvom Premila Petrovića bleščeče usklajena. ... Glasovi Owana Metsilenga (Macbeth), Nobulumko Mngxekeza (Lady Macbeth) in Otta Maidija (Banquo) so – tako kot afriške rudnine – naravni zakladi, ki delno spominjajo na nebrušene diamante.« (Dnevnik, 27. 2. 2016)

Tako gostovanje *Macbetha* kot koprodukcijska uprizoritev *Otella* sta sodila v festival Cankarjevega doma **Shakespeare za vedno**.

1. 3 VOKALNA GLASBA

Jubilejni 90. letni koncert **Akadskega pevskega zbora Tone Tomšič** Univerze v Ljubljani je pod vodstvom Jerice Gregorc Bukovec počastil Slovenijo, njene pokrajine in ljudsko izročilo v projektu *Zvenenja Slovenije*. Prvi del koncerta v Gallusovi dvorani je predstavil sedem novih skladb avtorjev Damjana Močnika, Patricka Quaggiata, Ambroža Čopija, Petre Strahovnik, Tadeje Vulc, Andreja Makorja. Navdahnili jih je slovenska pokrajina, povezala pa glasbena, dramska in vizualna zamisel Bojane Šaljič Podešve. Drugi del je bil v znamenju najlepših ljudskih in umetnih skladb z zborovega stalnega repertoarja. Sodelovali so sopranistka Urška Arlič Gololičič, tolkalist Matevž Bajde in Nina Volk na opreklju.

Novembra je obiskovalce v Gallusovi dvorani očaral **Zbor Moskovskega patriarhata**. Pod vodstvom raziskovalca staroruske glasbe Anatolija Grindenka je enajst pevcev oblikovalo spored pravoslavnih božičnih napevov – od staroruskega enoglasja, starodavnih bizantinskih pesmi, staroruskega večglasja, skladateljev 17., 18. in 19. stoletja, ki so ustvarjali pod vplivom zahodnih kompozicijskih praks, pa vse do pesmi ljudske zakladnice. Koncert lahko ocenimo kot enega poslušalsko najbolj doživetih dogodkov te zvrsti v zadnjih letih.

Konec novembra smo v Gallusovi dvorani omogočili snemanje nove zgoščenke z deli Franza Schuberta v izvedbi **Vokalne akademije Ljubljana** s solistom Acom Biščevićem. Ob prvih dogovorih smo sicer načrtovali tudi celovečerni koncert, vendar ga zaradi kadrovskih in terminskih težav sestava nismo izvedli.

1. 4 KOMORNA GLASBA

Srebrni abonma

Osrednji komorni cikel je poskrbel za nekaj izjemnih doživetij. Povabljeni umetniki so prepričali kot izjemni muziki, ki se pristno udejanjajo v bogastvu in potencialu intimnejših

zamisli, predvsem pa so nam posredovali jedrnatost vsebine, ki se lahko naravno artikulira šele po večkratnem podajanju sporeda na koncertnem odru.

Januarski koncert je doživel spremembo, saj je napovedano pianistko Kathryn Stott, glasbeno partnerko norveškega violinista **Henninga Kraggeruda**, zaradi zdravstvenih težav nadomestil eden vodilnih norveških pianistov in njegov stalni pianist **Havard Gimse**. Poslušali smo ju v triptihu *Sonat za violino in klavir* Edvarda Griega, evropski diskografski uspešnici Kraggeruda, s katero je opozoril na univerzalno bogastvo skladateljevih komornih del, ki se nikakor ne izčrpajo v omejujočih opredelitvah nacionalnih glasbenih šol oziroma ljudski motiviki. »Večer je bil lep zgled pomenonosnega in obenem iskrivega koncertnega dogodka – odlikovala ga je vsebinska zaokroženost, prežeta z izvajalsko polnokrvnostjo. Več ni mogoče ponuditi ...« (Dnevnik, 1. 2. 2016)

Drugačnost svojega pristopa je nizozemski ansambel **Calefax**, kvintet pihal s trstnim jezičkom, udejanil predvsem v prehajanju meja med različnimi glasbenimi zvrstmi in kulturnimi okolji. Kvintet deluje že več kot tri desetletja in je pravzaprav postavil osnove tovrstnih ansamblov. Prepričali so z mojstrskim muziciranjem. »V domiselno zasnovanih in izvedenih priredbah so bile jasno izražene učinkovita inštrumentacija, izjemno tekoča in precizna komorna igra ter občuteno prepletanje petih pihal, ki so z mojstrskim igranjem predstavili virtuosno muziciranje na najvišji ravni.« (Radio Slovenija 3, 23. 3. 2016) Na sporedu so bile spretno in značajo posamičnih inštrumentov s trsnimi jezički prilagojene priredbe skladb Leoša Janáčka, Richarda Straussa, Arcangela Corellija in Georgea Gershwina.

Kombinacija dveh izjemnih inštrumentalistov je v Gallusovo dvorano privabila veliko mladih organistov in predvsem trobentačev. **Christian Schmitt** in **Matthias Höfs** sta ob gostovanju pripravila tudi ločeni predavanji oziroma mojstrski tečaj, zato je njun obisk Ljubljane izzvenel kot celovit gostovalni dogodek. Sodita v sam vrh nemških interpretov. Na koncertu je v ospredje »stopil predvsem trobentač Matthias Höfs s svojim prefinjenim tonom, vedno zaobljenim, mehkim, sposobnim najsubtilnejših odtenkov, ki so bili daleč od pregovorne nasilnosti trobilnega inštrumenta ... Organist Schmitt je bil še posebej impozanten v sočni, močni akordiki in nekoliko manj natančen v hitrih pasažah.« (Dnevnik, 12. 4. 2016)

Zelo odmeven majski dogodek je bil prvi festival Cellofest, v krovni produkciji in promociji Zavoda *im-puls art* ter z umetniško vodjo Karmen Pečar. Tedenskemu dogodku smo se pridružili z angažmajem cenjenega skandinavskega violončelista **Torleifa Thedéena**, ki je ob mojstrskih tečajih v Ljubljani pripravil tudi recital s pianistom **Rolandom Pöntinenom**. Prepričljiva skladnost in muzikalna zlitost pričata o dolgoletnem komornem partnerstvu, pri katerem se je pianist izkazal s čistostjo strukture, Thedéen pa z glasbeno polnostjo ob sicer manj artikuliranem zvoku. Ob Beethovnovi sonati iz poznega obdobja smo prisluhnili *Sonati št. 1* Alfreda Schnittkeja in *Sonati v a-molu* Edvarda Griega v drugem delu večera. »Redko se zgodi, da bi bila glasbenika tako močno usklajena, da se zdita kot en inštrument, ne da bi pri tem kako vidno med seboj gestično komunicirala.« (Dnevnik, 25. 5. 2016)

Oktobra je na prvem sezonskem koncertu nastopil kontroverzni organist **Cameron Carpenter**, ki smo ga ujeli na regionalni turneji z prenosnimi orglami za gostovanja. Pred koncertom je pripravil izjemno dobro obiskano predstavitev svojega inštrumenta. Ta vključuje zvoke in registre, ki jih evropsko kulturno okolje ne pozna, izhajajo pa iz tradicije ameriških tkim. komunalnih in gledaliških orgel. Pričakovano nezaupljivi, lahko bi rekli puristični so bili kritiški odzivi, ki so očitali slogovno izpraznjenost in osredinjenost na goli spektakelski učinek. Nasprotno je bil sprejem publike, ki je združevala pestro paleto generacij, prevladujoče odprti in radovedni. Carpenter se je odločil za spored klasičnih orgelskih

skladatelj J. S. Bacha in Luisa Viernea, v kombinaciji z lastnimi priredbami Piazzolle, Wagnerja, Schuberta, Čajkovskega.

Kontrastno je bilo doživetje **Leipziškega godalnega kvarteta**, ki je koncertiral novembra s sporedom kvartetov W. A. Mozarta (*Lovski kvartet*), R. Schumanna in A. Dvořáka (*Ameriški kvartet*). Izkušena četverica je oblikovala pregleden večer klasičnega kvartetnega izročila visoke inštrumentalne kultiviranosti in razumevanja oblike. »Ugledni ansambel je – skladno z dobro staro nemško tradicijo – analitično izredno strukturiran, predajanje temperamentni zvočni igri pa se lahko dotakne roba intonacijske vzdržljivosti« (Dnevnik, 24. 11. 2016).

Mladi mladim

Serijo komornih koncertov mladih glasbenikov, ki ga pripravljamo v partnerstvu z Glasbeno mladino ljubljansko, smo izvedli skladno z načrti. Januarja smo prisluhnili recitalu pianistke Ane Marije Beguš in Kvartetu klarinetov A vista, ki deluje pod mentorstvom Jožeta Kotarja ter vključuje pihalce Aljaža Kalin-Kanteta, Julijo Vrabec, Martina Strasserja in Davida Gregorca. Marca je recital v Klubu CD predstavil zanimiv duo violončelistke Katarine Leskovar in harmonikarja Nejca Grma. V drugem delu je izbor pretežno francoskih samospevov predstavila sopranistka Tina Debevec s korepetitorjem Tadejem Podobnikom. Na majskem orgelskem recitalu sta v Gallusovi dvorani muzicirala obetavna organista Izidor Ostan in Stina Strehar, prvi s priredbo *Slik z razstave* Modesta Musorgskega v priredbi Jeana Guillouja, druga s sporedom romantičnih skladb.

Zaradi neprepričljivih razpisnih rezultatov sta se v okviru termina, ki ga navadno namenimo avtorskemu večeru mladih skladateljev, predstavila violinist Rok Zaletel Černoš in violončelist Urban Marinko. Novembra sta v Klubu CD nastopila harfist Jan Gorjanc, ki končuje svoj študij na Kraljevem glasbenem kolidžu v Londonu, ter kvartet kontrabasov Scaramelli Bass Quartet, v katerem muzicirajo Grega Rus, Žiga Trilar, Todor Marković in Jošt Lampret. Decembrski pevski večer v Dvorani Slavka Osterca Slovenske filharmonije je bil namenjen koncertni predstavitvi mezzosopranistke Sabine Gruden in sopranistke Eve Pavli.

Koncerti so bili odlično pripravljeni in tudi obiskani, s povprečno 99 prodanimi vstopnicami na dogodek. Vse recitale je posnel in kmalu po koncertu predvajal Radio Slovenija.

Drugi komorni koncerti

Samostojni recital **Žige Branka** z deli za solo violino se je odlikoval po tehtnosti izvedbe zelo zahtevnega repertoarja. Paganinijeve *Capriccie* je nekaj dni pred projektom tudi izdal na zgoščenki, prisluhnili smo Bachovi *Partiti št. 2* in Ysaëvi *Sonati*, posvečeni Fritzju Kreislerju. Brank se je izkazal z velikim violinističnim znanjem, izjemno koncentracijo in intenziteto, pogrešali smo le nekaj več interpretativnega zanosa, ki pa ga samodejno prinese šele sproščenost postpremierne koncertiranja.

Javni nastop študentov orgel Akademije za glasbo

Letos smo vzpostavili tesnejše sodelovanje z orgelskim razredom Akademije za glasbo v Ljubljani. Zagotovili smo več občasnih terminov za predavanja na orglah v Gallusovi dvorani in tako omogočili boljše pogoje za kakovosten študijski proces. Vsakoletni zaključek študijskega leta oddelka je javni nastop, na katerem so se tokrat pod mentorskim vodstvom izredne profesorice Renate Bauer predstavili: Teodor Žalik, Maruša Mavrič, Dušan Ješelnik, Mojca Lavrenčič in Daniel Šimek.

1. 5 SODOBNA GLASBA

Cikel Predihano

Področje sodobnih zvočnih iskanj je v prvi polovici leta zaznamoval dvodnevni dogodek **Matrix 2016 na gostovanju**, ki smo ga pripravili v sodelovanju z Eksperimentalnim studiem Jugoahodno nemškega radia (SWR) iz Freiburga in v partnerstvu z Goethe Inštitutom. Tako smo 15. marca pripravili dva koncerta slovitega ansambla, specializiranega za elektronsko glasbo in živo elektroniko: prvi je predstavil dela Marka Andrea, Uroša Rojka, Jonathana Harveyja, Vinka Globokarja in Detlefa Heusingerja, drugi pa pripravil prvo slovensko predstavitev zadnje skladbe *Kozmični utripi* Karlheinz Stockhausna. Koncerta je uvedel pogovor z Vinkom Globokarjem. Naslednji dan je bil izobraževalnega značaja, s predavanjem umetniškega vodje studia Detlefa Heusingerja, mednarodno delavnico za študente glasbe v Linhartovi dvorani ter javno predstavitev del za živo elektroniko, ki so jih oblikovali študenti kompozicije iz razreda Uroša Rojka na Akademiji za glasbo v Ljubljani.

Majski projekt ansambla **Neofonía** se je posvečal kompleksnemu presečišču časa in spomina, dveh povezanih razsežnosti človeškega bivanja. Umetniški vodja Steven Loyd ga je zasnoval z deli, ki se navdihujejo pri vprašanjih spomina, minevanja, umetniške izraznosti, obdobj, intenzivnega čustvovanja. Pod naslovom *Opušteni čas* smo prisluhnili delom Briana Ferneyhougha, Daia Fujikure, Tristana Muraila, Fausta Romitellija in Pierrea Jodlowskega. Ansambel je pokazal visoko interpretativno dodelanost, program pa premišljen izbor mednarodno priznanih avtorjev, ki jih pri nas ne poznamo dovolj. Kritika je poudarila dragocena prizadevanja ansambla za naš glasbeni prostor, a je programsko dramaturgijo ocenila »predvsem kot samospev že kanoniziranemu«. (Dnevnik, 1. 6. 2016)

Uvodni koncert jesenske sezone v Klubu CD je pripravil ansambel **Kompulz**, ki ga sestavljajo klarinetist Tadej Kenig, saksofonist Oskar Laznik, harmonikar Klemen Leben, tolkalist Simon Klavžar in pianistka Nina Prešiček. Na spored so uvrstili dela Rolfa Wallina, Karlheinz Stockhausna, Magnusa Lindberga, Primoža Ramovša in Steva Reicha. Ansambel je krstno izvedel novi deli Nane Forte (*Ne stoj ob mojem grobu v solzah*, za B-klarinet, tenorski saksofon, vibrafon, klavir in harmoniko) in Jasperja Vanpaemela (*V odtajanju/In Defrost*, za B-klarinet, altovski saksofon, harmoniko, tolkala, klavir in elektroniko). Obe deli, ki sta prepričali z jasno izhodiščno mislijo in svojskim zvočnim značajem, sta neposredni naročili Cankarjevega doma. Pri izvedbi video projekcij je sodeloval Anton Podbevšek Teater iz Novega mesta.

Namesto odpovedanega simfoničnega koncerta smo v spored uvrstili recital pianista **Johna Tilburyja** v sodelovanju s ciklom Zvokotok Zavoda Sploh. Veteran britanske eksperimentalne glasbe velja za enega najbolj cenjenih interpretov Mortona Feldmana, zato je bil poseben privilegij, da smo prav v njegovi interpretaciji prisluhnili 90-minutni skladbi *Za Bunito Marcus* iz skladateljevega poznega opusa.

Matej Bonin je za svoj avtorski večer v Klubu CD, ki smo ga pripravili v koprodukcijskem sodelovanju z Zavodom Sploh, nadgradil koncept iskanja skupnih točk poezije in glasbe ter tkanja strukture njune soodvisnosti. V delu *Gimnastika ne/smisla* se je naslonil na improvizacijski princip, kot pomembno fazo iskanja potencialnega gradiva. Pritegnila ga je poezija Franka Hmeljaka v zbirki *Krkčrk*, pri končni odrski podobi projekta je interveniral vizualni duo Izland. Vokalistka je bila odlična Zvezdana Novakovič, izbira preostalih izvajalcev pa je omogočila ustvajanje novih ustvarjalnih povezav: s kontrabasistom improvizatorjem Tomažem Gromom, kitaristom Primožem Sukičem in Anjo Clift, basovska flavta, Luko Juhartom, harmonika, Simonom Klavžarjem in Jožetom Bogolinom na tolkalih

in klavirju. Koncert je bil dobro obiskan, kompleksnost priprav pa je pokazala tudi na potrebo po nadgrajevanju produkcijskih okvirjev v našem prostoru.

Namesto napovedanega sodelovanja s festivalom Earzoom smo z Inštitutom za raziskovanje zvočnih umetnosti IRZU in društvom ŠKUC 8. oktobra pripravili koncertni večer elektronske glasbe v Kosovelovi dvorani pod naslovom **Prakse sodobne glasbe**. Nastopili so izvajalci Alvaro Barbosa, Carina Albuquerque in Ingrid Mačus; Frederic Blondy & Diemo Schwarz; Emanuele Torquati. Dogodek je dopolnil našo glasbeno ponudbo z ustvarjalnimi iskanji na področju elektronske in elektroakustične glasbe.

2 DRUGA GLASBA

Izvedli smo vse načrtovane prireditve, sicer tudi s pomočjo koncertov, ki so bili na voljo v več abonmajih oziroma ciklih. V abonmaju *Glasbe sveta* smo uspešno izpeljali pet prireditev, le koncert Mahotella Queens in Nomfusi ni naletel na pričakovani odziv občinstva. Zelo odmeven je bil tudi sobotni dan mednarodnega festivala Druga godba, pri katerem Cankarjev dom nastopa kot koproducent. V Cankarjevih torkih smo izvedli številne premiere, skupaj 23 koncertnih večerov, od tega jih je bilo večina jazzovskih. Jeseni smo spremenili ritem torkov, z združevanjem večerov pa pridobili še nov enodnevni jesenski jazz festival, ki je bil odlično obiskan. Jazz festival Ljubljana je z odrom v parku dobil novo dimenzijo, odmevi doma in v tujini so bili izjemni. Big Band RTV Slovenija je tokrat izvedel dva od predvidenih treh koncertov, dogovorjenih v pogodbi med zavodoma. Med koncerti popularne glasbe so izstopali koncerti Parnega valjka v razprodani Gallusovi dvorani, zelo uspešen premierni nastop Rudija Bučarja v Gallusovi dvorani, izjemna Ute Lemper, prav tako v Gallusovi dvorani, ter tradicionalno uspešni koncerti Perpetuum Jazzile in neuničljivi Vlado Kreslin.

2.1 GLASBE SVETA

BALLAKÉ SISSOKO & VINCENT SÉGAL

Glasbenika, ki prihajata iz dveh različnih svetov, se neverjetno ujameta v akustični rapsodiji afriške kore in evropskega violončela. Najboljše mogoče sta posredovala glasbeno uglajenost, ki se je obiskovalcev januarskega koncerta dotaknila v vsej glasbeni intimnosti.

»Ob poslušanju skupnega igranja Sissoka in Ségala poslušalec sploh nima občutka, da bi lahko obstajalo različno kulturno okolje, iz katerega prihajata tako izvajalca kot inštrumenta. Univerzalnost glasbe je bila tako očitna in samoumevna, da so takšna vprašanja povsem odveč. / V celoti gledano je to bil eden najbolj intimnih in krhkih koncertov zadnjih nekaj let, kajti mojstra dveh klasičnih akustičnih inštrumentov dobro vesta, da glasnost in hitrost v glasbi nista vse. / Sinočnji koncert Ballakéja Sissoka in Vincenta Ségala je občinstvu prikazal resnično čarobnost glasbe.« (Delo.si, Zdenko Matoz)

YASMIN LEVY

Kraljica sefardske glasbe, ki živi in ustvarja v Jeruzalemu, je na februarskem koncertu morda podlegla sloviti popularnosti in odzivom občinstva tudi na ljubljanskem koncertu. Koncert je bil sicer izveden zelo profesionalno in na visoki ravni, vendar se je bilo težko znebiti občutka, da je nastop preveč strukturiran vnaprej, da je repertoar izjemno širok in da ima premalo spontanosti. Na srečo je zasedba angažirala domačega flamenko kitarista Vita Marenčaja, ki je popestril koncertni dogodek.

NISHAT KHAN

Eden vodilnih mojstrov na indijskem glasbilo sitar je v spremstvu tablista skozi svojevrstne in neponovljive rage in improvizacije na marčevskem koncertu pričaral neverjetno bogato zvočnost Indije na skoraj dvournem nastopu, ki je navdušil občinstvo.

MARIZA Mundo tour

Mariza je na svojem tretjem postanku v Ljubljani in prvem v Cankarjevem domu uprizorila neverjetno dodelan šov ob veliko komuniciranja z občinstvom, a tudi izjemno kakovost petja in skladb od tradicionalnih fado do svetovno znanih popularnih pesmi, ki jih je izvedla izjemno suvereno. Predvsem je navdušila v zadnjem delu, ko se je dalj časa zadržala v dvorani med občinstvom in kar tam odpela del koncertnega repertoarja.

»Mariza je pripravila izvrsten kulturni večer, kajti njen odlični vokal je ob podpori zasedbe, kjer so igrali njeni inštrumentalisti na kitaro, portugalsko kitaro, bas kitaro in tolkala, občinstvo popeljal v njen posebni svet. Stojee ovacije na koncu so bile tako upravičene, prav tako šopek belih rož ob koncu pesmi *Rosa Branca*, kjer je pomemben del refrena odpela celotna dvorana.« (Delo, Zdenko Matoz)

ANDRÉS MARÍN FLAMENCO ABIERTO COMPANY: Nepopisan list Carta blanca

Abonmaja Veličastnih 7 in Glasbe sveta

Koreograf in plesalec Andres Marín je sijajno združil skupno ponudbo dveh abonmajev ter razvnel občinstvo v razprodani dvorani.

MAHOTELLA QUEENS IN NOMFUSI

Večer južnoafriške tradicionalne in popularne glasbe

Legendarne kraljice Hilda Tloubatla, Nobesuthu Mbadu in Mildred Mangxola sicer navdušujejo razprodane dvorane po vsem svetu že od leta 1965, vendar tokrat na koncert niso privabile veliko občinstva, čeprav je bil nastop ravno tako na izjemno visoki ravni, kot takrat, ko so pri nas nastopile prvič.

Zelo kakovosten nastop je uspel tudi mladi afrosoul pevki Nomfusi, čeprav se zaradi mladosti ni uspela do konca prilagoditi dvorani, v kateri je nastopala, in je izvedla svoj standardni program. Sicer maloštevilno občinstvo je bilo navdušeno in je večkrat vstalo s svojih sedežev in poplesavalo. Večer je bil sicer načrtovan kot zamenjava za odpadli koncert afropop dive Imany iz Pariza.

BAKALINA Z GOSTI

Abonma Glasbe sveta in Cankarjevi torki

Jani Kutin, glas; Renata Lapanja, harmonika

Sodelujejo: Dejan Lapanja, kitaro; Janez Škof, glas, harmonika; Marjan Stanič, tolkala; Mitja

Roner, Mateja Gorjup, glas; Zvezdana Novakovič, harfa, glas; Brencl banda; Salamandra

Salamandra; Oktet Simona Gregorčiča; Accordion Group 4-8-8-16

(besedilo, glej Cankarjevi torki)

32. MEDNARODNI FESTIVAL DRUGA GODBA

Izvedli smo vse tri načrtovane koncerte v koprodukciji z zavodom Druga godba.

DINOVSKI/SCHUBERTH, TAMAN, DOM LA NENA

Dinovski in Schubert sta prekrasen harmonikarski duet iz Linza z izvrstno tehniko igranja in koncertno prezenco, v katero v šaljivem tonu napletata zgodbe okoli kompozicij, ki jih nabirata v balkanskem loncu, a tudi s pogledom na tango, sodobno klasično glasbo in predvsem harmonikarsko pleme Accordion Tribe. Taman je nova slovenska zasedba, ki je s

pevko Maida Džinić predstavila svoje videnje tradicionalnih in tudi novejših sevdah pesmi. Dom La Nena je uprizorila krasen koncert, v katerem je združevala petje v več jezikih, igranje na violončelo, različna tolkala ter zankanja, kar je omogočilo nadgradnjo pesmi v različne polifonične odtenke, pri katerih je na majskem koncertu sodelovalo tudi občinstvo.

2. 2 JAZZ IN MEJNE GLASBENE ZVRSTI

CANKARJEVI TORKI

POWERTRIO + ŠIROM

Powertrio: Eduardo Raon, harfa; Joana Sa, klavir; Luis Martins, kitara

Širom: Ana Kravanja, Samo Kutin, Iztok Koren, različni inštrumenti

Powertrio je odlična portugalska zasedba, v kateri sodeluje tudi v Ljubljani živeči harfist in skladatelj Eduardo Raon. Skupina z nenavadnim inštrumentarijem posega tako v sodobno glasbo, temelječo na kompozicijah, kot v svobodno improvizacijo. Predstavili so svoj četrti album, ki nadaljuje usmeritev s prejšnjih albumov. Skupina je zelo lepo uvedla nastop zasedbe Širom.

Širom je domača zasedba treh izjemno nadarjenih glasbenikov, ki so se uveljavili v različnih zasedbah in projektih (npr. Najoua, ŠKM Banda) in v svoj avtorski izraz vključujejo vsebine tradicionalnih godb ter jih samosvoje vtkejo bodisi v skladbo bodisi v igranje na posamičnem inštrumentu. Celotna glasbena slika je sveža in navdihujoča in v tem duhu je minil tudi januarski koncert z dobrim odzivom občinstva, ki se šele navaja na tovrstno glasbo, ki je prevetrila slovenski glasbeni prostor.

»Očitno je svež zagon med domačimi glasbeniki zaznalo tudi občinstvo, ki je spet napolnilo Klub Cankarjevega doma. Nauk iz tega pa so potegnili tudi organizatorji, saj bo do konca aprila na tamkajšnjem odru nastopilo še več kot deset domačih zasedb. Med njimi je tudi nekaj takih, ki jih v sklopu serialke Cankarjevi torki še pred nekaj leti ne bi pričakovali.« (Mladina, Goran Kompoš)

PLIŠ z gostoma: Murat + Tomaž Gajšt

Aleksandra Ilijevski, glas; Marko Gregorič, kitara, kontrabas; Murat, glas, beatbox; Tomaž Gajšt, trobenta

Skupina, ki s svojimi liričnimi besedili riše skice jazzovske glasbe z brazilskim senčenjem, na svojih ramah nosi intimen glasbeni izraz. V sodelovanju z obema gostoma jim je na januarskem koncertu uspelo pričarati svojevrstno glasbo za širši glasbeni okus. Nenavaden pop, ki bi si zaslužil več pozornosti občinstva.

JANI MODER & BIG BAND RTV SLOVENIJA

Odlični slovenski jazzovski kitarist je premierno predstavil skladbe, ki jih je napisal za Big Band RTV Slovenija in jih ob spremljavi orkestra tudi sam izvedel. Moder je tudi eden izmed redkih jazzovskih glasbenikov v Sloveniji, ki ima zvesto občinstvo, kar se je izkazalo tudi na tem koncertu.

TINA MAUKO + AKA MOON: The Scarlatti Book

Tina Mauko, klavir

Aka Moon: Fabrizio Cassol, altovski saksofon; Michel Hatzigeorgiou, fender jazz bas; Stéphane Galland, bobni; Fabian Fiorini, klavir

V prvem delu večera je nastopila klasična pianistka Tina Mauko, ki se je tokrat spustila v svet improvizacije, a je ta temeljil predvsem na klavirskih recitalih, ki so prodrli med širše

občinstvo v sedemdesetih letih. Maukova bi sicer morala nastopiti v duetu s pianistom Dejanom Berdenom, a se je v zadnjem trenutku odločila za solo recital.

Aka Moon je legendarna belgijska jazzovska zasedba, saj deluje že več kot dvajset let. V tem času so izdali številne albume in obhodili svet. Njihov prvi nastop v Sloveniji je minil v znamenju jazzovskih izvedb sonat Scarlattija, zato se je triu pridružil še odlični pianist Fabian Fiorini. Saksofonist zasedbe Fabrizio Cassol je tudi svetovno znan skladatelj za večje glasbene projekte ter gledališke in operne predstave. Napisal je tudi glasbo za operno predstavo *Macbeth* v režiji Bretta Baileyja, ki je v Cankarjevem domu gostovala februarja, tri tedne po nastopu Aka Moon. Žal vse te reference niso bile dovolj, da bi koncert obiskalo več kot standardno število obiskovalcev za jazzovske koncerte. Lahko pa so odšli domov izjemno zadovoljni, saj je bil februarski nastop eden izmed najboljših jazzovskih koncertov sezone.

NIKA VISTOROPSKI + PATETICO

Nika Vistoropski, glas; Bojan Cvetrežnik, violina; Jani Hace, bas

Patetico: Nika Perunović, glas; Dejan Berden, klavir; Ciril Sem, bobni; Tadej Kampl, kontrabas

Ob slovenskem kulturnem prazniku smo februarja pripravili večer z dvema koncertoma. V prvem je pevka, pripovedovalka in novinarka Nika Vistoropski predstavila svoj prvenec, ki ga je posnela s pianistom, tokrat pa je skladbe izvedla z violinistom Bojanom Cvetrežnikom in basistom Janijem Hacetom, ki je prišel na oder nenapovedan. Kljub temu je trio igral izjemno suvereno, Vistoropskijeva pa se je predstavila kot šansonjerka s prepoznavnim stilom in dovršenim nastopom.

Skupina Patetico je prvič predramila slovensko javnost že pred desetletjem in ko smo na njih že skoraj pozabili, se je posebni vokal Nike Perunović v spremstvu treh glasbenikov vrnil kot dolgo pričakovani dež na albumu *Vse je v redu z mojo dušo* z interpretacijo besedil Roka Vilčnika. Koncert je sicer dosegel pričakovanja, ni pa prinesel nič novega v primerjavi z albumom, zato je nekako izzvenel »brez prave koncertne duše«.

NELS CLINE

Nels Cline, kitara

Žal so februarja vremenske razmere preprečile nastop drugega kitarista Juliana Lagea, tako da se je Nels Cline, sicer bolj znan kot rockovski kitarist, predstavil v izjemni jazzovski luči na akustični kitari s preigravanjem manj znanih del, še posebej odličnega Paula Motiana. Presenetljivo se je kar nekaj obiskovalcev odločilo, da ne bodo prišli na koncert zaradi spremenjenega programa, kar je glede na reference Nelsa Clina nepričakovano dejstvo.

ZVONČKI IN TROBENTICE

2. Festival slovenske jazzovske ustvarjalnosti

LITOŠT + ROK ZALOKAR TRIO + JAKA KOPAČ QUARTET + ROBERT JUKIČ QUARTET

Litošt: Vitja Balžalorsky, živa elektronika; Boštjan Simon, živa elektronika; Bojan Krhlanko, bobni, živa elektronika

Rok Zalokar Trio: Rok Zalokar, klavir; Dejan Hudoklin, bas; Jože Cesar, bobni

Jaka Kopač Quartet: Jaka Kopač, saksofon; Orrin Evans, klavir; Vicente Archer, bas; Willie Jones III, bobni

Robert Jukič »Gomme De Jour«: Robert Jukič, akustična bas kitara; Jani Moder, kitara; Igor Matković, trobenta; Žiga Kožar, bobni

Druga februarska izdaja enodnevnega festivala je še bolj kot leto prej ponudila dodatno možnost izražanja in uveljavljanja mlajših generacij jazzovskih glasbenikov v Sloveniji s predstavitvami novih projektov in izdaj v lokalnem ali mednarodnem kontekstu. Pripravili

smo tudi okroglo mizo o slovenskem jazzu v diaspori s Kajo Draksler in Juretom Puklom, ki jo je vodil Miha Zadnikar.

Večer je odprla zasedba Litošt, ki se nagiba bolj v elektronske vode, zato je kot edina nastopila v Štihovi dvorani. Program v Klubu je odprl nadebudni pianist, ki deluje v Rotterdamu, Rok Zalokar s triom in se s koncertom pridružil izjemno nadarjenima, v tujini že uveljavljenima pianistoma Kaji Draksler in Marku Črnčecu. Saksofonist Jaka Kopač je bil jazz zvezda večera, saj njegova glasba najbolj posega v trenutno jazzovsko dogajanje v New Yorku, predvsem pri afroameriških diplomantih Berkeleyja in New School. Večer je sklenil basist Robert Jukič z igrivo glasbo in odlično zasedbo, ki je predstavila njegov nov avtorski projekt Gomme Du Jour.

Zvončki in trobentice so se začeli razvijati v pravo smer in budijo kreativnega glasbenega duha tudi v nefestivalskem času.

»Mini festival z dobrimi toni/Kar zadeva jazz in improvizirane godbe, ima prireditelj prijetne skrbi. Iz nabora domačih glasbenikov lahko vedno sestavi mini festival, ki bo zanimiv, svež in poleten. Predvsem bo glasbeno raznovrsten, kar priča o številnih smereh in tokovih, ki jih glasbeniki vključujejo v svoje muziciranje – od eksperimentalnih do tradicionalnih. Vsi glasbeniki so vpeti v mednarodno dogajanje. Ne ždijo doma.« (Dnevnik, Ičo Vidmar)

»Festival v središče postavlja (mlade) slovenske jazzovske ustvarjalce ter predstavlja potrebno in prijetno dopolnilo Jazz festivalu Ljubljana.« (Jazzetna.si, Nina Novak)

»Enodnevni festival Zvončki in trobentice se je tako izčrpno zaključil z zaokroženo predstavitevijo novih domačih jazz projektov, ki so dodali par konkretnih polen na ogenj upanja, da ljudi – in predvsem mlade – jazz še vedno zanima, ne glede na njegovo obliko.« (RŠ, Jaka Golob)

TEHO TEARDO

Teho Teardo, kompozicija, kitara, elektronika; Stefano Azzolina, viola; Elena de Stabile, violina + štirideset domačih kitaristov

Italijanskega glasbenika, skladatelja in zvočnega oblikovalca Teha Tearda pri nas poznamo predvsem po sodelovanju in koncertih z Blixo Bargeldom, s katerim je posnel tudi dva albuma. Umetnik, ki je med drugim prejel tudi nagradi Davida di Donatella in Ennia Morriconeja za najboljšo filmsko glasbo za cannskega nagrajenca *Il Divo* Paola Sorrentina, je tokrat predstavil svoj novi album *Le Retour à la raison. Musique pour trois films de Man Ray*, samosvojo kombinacijo žive elektronike, godal in filmov Mana Raya. Ob koncu koncerta se je nastopajočim pridružilo kar štirideset domačih kitaristov, kar je bila svojevrstna zvočna in tudi vizualna dogodivščina, ki je dogodek uvrstila med najbolj atraktivne večere prve polovice leta.

»Velikopotezni aranžmaji so nam razkrivali, da za njimi stoji mož, ki ga s filmom in avantgardno umetnostjo veže dolga in močna ljubezen. Ljubitelj nasprotij Teardo nam je namreč brezkompromisno posredoval heterogen zvok, nas odnašal z neustavljivimi zvočnimi valovi, ki so do samega konca dobrih 50 minut dolgega nastopa od nas terjali pozornost, da ulovimo še najmanjše trenje različnih zvočnih okolij, ustvarjenih z elektroniko in godali. Vse do velikega finala, ko se je glasba za tri nastopajoče razširila še za štirideset gostov, samih slovenskih kitaristov, ki so se trojki pridružili na odru pri zaključni skladbi in ob katerih smo se postopoma povrnili iz zamaknjenega stanja, v katerega nas je s svojo glasbo zapeljal Teardo. Koncert smo zapustili pomirjeni in zadovoljni.« (Mladina, Petra Tihole) Marčevski koncert je bil izveden v sodelovanju z društvom Kataman.

JOACHIM KÜHN / ASJA VALČIČ / EDOUARD PRABHU

Joachim Kühn, klavir; Asja Valčič, violončelo; Edouard Prabhu, indijska tolkala

Legendarni nemški jazzovski pianist doživlja najboljša leta, kar je dokazal z novim nastopom marca v Ljubljani. Tokrat sta se mu pridružila Asja Valčič, sicer Brežičanka, na violončelu indijski tolkalec Edouard Prabhu. Tako smo bili priče posebnemu glasbenemu večeru, ki je združil improvizacijo, sodobno kompozicijo in tradicionalne tolkalne tehnike Indije.

ARUAN ORTIZ TRIO

Aruan Ortiz, klavir; Brad Jones, bas; Chad Taylor, bobni

Aruan Ortiz je eden najvidnejših kubanskih pianistov nove generacije, ki se mu je po prihodu v New York leta 2008 uspelo zavihteti v sam vrh jazzovske ponudbe. Imeli smo priložnost slišati živo izvedbo enega najbolje ocenjenih albumov tega leta, kar je redkost. Temu podatku se je ustrezno odzvalo tudi občinstvo, ki je prišlo v večjem številu in se odlično odzvalo na afrokubanski sodoben klavirski jazz Ortiza, podprt z izjemno ritemsko sekcijo.

»Na splošno je za nami zanimiva in raznovrstna koncertna izkušnja. Nastop, na katerem ni manjkalo inovativnosti, je spet odrazil izjemno plodnost newyorške jazzovske scene. Ortiz, ki je prepričal tudi ljubljansko občinstvo, pa je s svojo izvirnostjo in odprtostjo upravičeno deležen pozornosti, ki jo prejema.« (RŠ, Jernej Butara)

JELENA POPRŽAN

Jelena Popržan, viola, glas

Dolgo pričakovani solo ene izmed najzanimivejših glasbenic zadnjih let, ki vedno bolj stopa po stopinjah znamenite Ive Bittove, je povsem upravičil pričakovanja, saj je Popržanova izjemna pri podajanju različnih glasbenih vsebin, ki jih posrečeno izvaja z dodajanjem odličnega petja v več jezikih. Popržanova je tudi na marčevskem koncertu dokazala, da je pravzaprav šansonjerka nove dobe, ki povsem obvladuje gradivo, ki ga izvaja z odlično odrsko prezenco.

ZLATKO KAUČIČ DUOS w/ BARRY GUY & MAYA HOMBURGER

Zlatko Kaučič, bobni, tolkala; Barry Guy, kontrabas; Maya Homburger, violina

Nagrajenec Prešernovega sklada Zlatko Kaučič še vedno navdihnjeno išče nove sodelavce ter pripravlja nove dogodke in glasbene poslastice. Tokrat je k sodelovanju na marčevskem koncertu povabil legendarnega skladatelja, kontrabasista in vodjo velikih jazzovskih zasedb Barryja Guya ter klasično izobraženo violinistko Mayo Homburger. Večer je tako potekal v dveh delih, glasbeniki so nastopili skupaj kot trio, kar je bil najboljši del tega zelo posebnega glasbenega večera.

SYLVIE COURVOISIER TRIO + AVA MENDOZA UNNATURAL WAYS

Ženske iz New Yorka

Sylvie Courvoisier, klavir; Drew Gress, bas; Kenny Wollesen, bobni

Ava Mendoza, glas, el. kitara; Tim Dahl, bas; Max Jaffe, bobni

Na aprilskem koncertu so se predstavile vse prevečkrat spregledane glasbenice iz New Yorka, nenehno v nevidnem boju za večjo prepoznavnost, vedno bolj aktivne in prepričljive v svojem glasbenem izrazu. Švicarka Sylvie Courvoisier že več kot desetletje prihaja z novimi idejami, odličnimi albumi in sodelovanji v projektih, ki jih pozna tudi širša javnost. Tokrat je predstavila kompleksne skladbe z novega albuma ob spremljavi odličnega basista Drewa Gressa in bobnarja Kennyja Wollesena.

Ava Mendoza je v Brooklyn prinesla avanturistično dušo Kalifornije, se takoj vklopila in začrtala svojo (nenavadno) pot. Rockovska drža ji odpira vrata številnih prizorišč, njeno ekskluzivno igranje kitare pa občudovanje kitarskih fenov, kar je bilo očitno tudi na njenem koncertu v Klubu CD, ki si ga je s svojevrstno zvočnostjo električne kitare povsem prisvojila.

»Glasbenici, ki vam vzameta sapo.« (Mladina, Goran Kompoš)

TREVOR WATTS & VERYAN WESTON

Trevor Watts, saksofoni; Veryan Weston, klavir

Trevor Watts je legendarni angleški pihalec in skladatelj, ki je zaslovel s skupino Moire Music, v kateri je igral tudi pianist Veryan Weston. Tudi tokrat nas na aprilskem koncertu nista pustila ravnodušnih s specifično jazzovsko melodiko, podprto z afroameriškimi ritmi.

VASKO ATANASOVSKI TRIO

Vasko Atanasovski, pihala, glas; Dejan Lapanja, kitara; Marjan Stanič, bobni, tolkala

Vasko Atanasovski navdušuje domačo in tujo javnost s številnimi svežimi projekti in sodelovanji, tokrat je aprila premierno predstavil najnovejši album z uigranim triom, in sicer pred zvestim in starostno zelo različnim občinstvom.

ROBERTO RODRIGUEZ Quarteto Masada: Aguares

Quarteto Masada play John Zorn

Roberto Rodriguez, bobni, tolkala; Jonathan Keren, violina; Omri Mor, klavir; Bernie Minoso, bas

Po nekaj letih se je aprila v Slovenijo vrnil kubansko-judovski tolkalec Roberto Rodriguez, ki že dvajset let navdušuje na newyorškem jazzovskem prizorišču. Tudi tokrat smo lahko občudovali izviren preplet kubanskih ritmov s vplivi klezmerja, ki so bili odigrani tako dobro, da so večkrat jemali dih. Skupina je bila odlična, Rodriguez pa je preprosto briljiral na tolkalih in odigral enega izmed najboljših solov leta.

SALON CENTRAL EUROPE

Skupno praznovanje (15-letnice) kulture

POLYGON TRIO, Madžarska

Mihaly Borbely, saksofon, tarogato, basklarinet; Andras Des, cimbale; Miklos Lukacs, tolkala

PACORA TRIO, Slovaška

Marek Pastirik, saksofon, dude, duduk, kaval; Marcel Comendant, cimbale; Rober Ragan, kontrabas

KON SIRA, Češka

Katerina Garcia, Barbara Garcia, glas; Lubos Malina, banjo, klarinet, tarogato, kaval; Predrag Duronjic, kitara, glas; Tomas Liska, kontrabas

VOLOSI, Poljska

Jan Kaczmarzyk, viola; Krzysztof Lasoń, violina; Robert Waszut, kontrabas; Stanisław Lasoń, violončelo; Zbigniew Michałek, violina

EDI NULZ, Avstrija

Sigmar Brecher, basklarinet; Julian Adam Pajzs, kitara; Valentin Schuster, bobni

ROBERT JUKIČ / GOMME DE JOUR, Slovenija

Robert Jukič, bas, kontrabas; Igor Matković, trobenta, krilovka, elektronika; Jani Moder, kitara; Žiga Kožar, bobni

To je bil sijajen pregled srednjeevropske jazzovske in etnojazzovske ustvarjalnosti z najvidnejšimi ustvarjalci posameznih držav. Dogodek, na katerem smo slišali tako izkušene mačke kot tudi mladeniče, ki orjejo novo evropsko jazzovsko ledino. Pol ure za vsakega, ves večer za vse.

»...Večer je bil prijeten in nepretenciozno simpatičen. Bilo je prijazno godbeno srečanje, kjer skupine z odra zbrane nagovarjajo v 'profesionalni' angleščini, melosi in kakšna zapeta pesem pa so od drugod; vili so se od Karpatov, panonskih ravníc, sefardske diaspore, moravskih predelov in balkanskih hribov vse do obćih mest, kot sta jazzovsko harmoniziranje ali ubranost godal, ki se zapovedane strogosti otrese s pretirano nastopaško gesto kakor godalni

kvintet Volosi.« (Ičo Vidmar, Dnevnik) Koncerte smo izvedli s podporo Avstrijskega kulturnega foruma Ljubljana in Madžarskega kulturnega inštituta v Ljubljani.

KRIS DEFOORT DIVING POET SOCIETY

Veronika Harcsa, glas – turkizna; Guillaume Orti, altovski saksofon – oranžna; Kris Defoort, klavir – vijolična; Nicolas Thys, bas – temno modra; Lander Gyselinck, bobni – svetlo modra. Kris Defoort, ena ključnih osebnosti belgijskega jazza, komorne in orkestralne glasbe zadnjih tridesetih let, je združil moči z mlado madžarsko zvezdnico Veroniko Harcsa (platinasti jazzovski album leta, izbor na Jazzahead 2015) pri novem projektu, skladbah, ki temeljijo na poeziji Petra Verhelsta. Pri neskončnem iskanju magičnega jima je pomagala *all-star* zasedba s posebnim gostom Guillaumom Ortijem (med drugim je vodil Evropski saksofonski ansambel in sodeloval pri Mednarodnem srečanju saksofonistov 2016 v Novi Gorici) ter enim najboljših svetovnih bobnarjev mlajše generacije, 29-letnim Landerjem Gyselinckom.

To je bil eden izmed glasbenih vrhuncev leta, silovit večer nove glasbe, odličnega muziciranja in odpiranja novih glasbenih svetov. »Čeprav so si besedila, ki jih je Harcsova priložnostno spokenwordovsko odrecitala, izposodili pri flamskem pisatelju Petru Verhelstu, so ji njegove besede služile predvsem kot opora za raziskujoče vokaliziranje. Z enako prepričljivostjo se je lotila tako skladb na sledi jazzovskih standardov, denimo skladbe, posvečene Billie Holiday, kot tudi bolj svobodnjaškega oblikovanja glasov, ki je predvsem v kombinaciji z Ortijevim saksofonom ponudilo nenavadne, a zelo zanimive zvoke in harmonije. Čeprav pomaknjen nekoliko v ozadje, ima pomembno vlogo v zasedbi tudi izvrsten ritem dvojec Nicolas Thys (bas) - Lander Gyselinck (bobni), Defoortovo igranje klavirja pa vse skupaj mojstrsko poveže v zaokroženo celoto.« (Goran Kompoš, Mladina)

Koncert smo organizirali s podporo Madžarskega kulturnega centra – Balassijevega inštituta.

MORENO VELOSO

Moreno, glas, kitara, pandeiro; Pedro Sá, kitara; Rafael Rocha, bobni; Bruno di Lullo, bas; Daniel Carvalho, zvok

Kar štirinajst let je že minilo, odkar je Moreno Veloso v Cankarjevem domu predstavil svoj projekt *Moreno + 2*, in dve leti manj, odkar je bil del iste zasedbe pod vodstvom Domenica Lancellotija, ki je skupaj z Joyce zaznamovala brazilski večer v Linhartovi dvorani.

Vrnitev je bila sončno-sladka, in sicer s kopico svežih skladb, napisanih v duhu mladega starša, ki je vedno znova očaran nad življenjem. To je bila tudi vrnitev enega najbolj nadarjenih brazilskih glasbenikov, ki še vedno očara z glasovno nežnostjo in avtorsko izraženo zvočnostjo v neskončnosti brazilske popularne glasbe.

NOV JAZZ FOKUS

Jesenski enodnevni mednarodni festival

TIM GREEN MEETS TRIO TRIP

Tim Green, altovski saksofon; Lenart Krečič, tenorski saksofon; Vladimir Kostadinović Krcko, bobni; Milan Nikolić, kontrabas

Saksofonista Tima Greena med drugim poznamo po sodelovanju z Royem Hargrovom, Wyntonom Marsalisom in Christianom McBridom. Tokrat je nastopil z mednarodno zasedbo Trio Trip od tod do sosednje regije. Izvajali so pretežno avtorsko glasbo, nekaj je bilo tudi priredb jazzovskih standardov in znanih skladb drugih žanrov, še posebno soula.

JURE PUKL/DANIEL NÖSIG QUINTET; GOSTJE: TZUMO ARPAD, JOSH GINSBURG & GREGORY HUTCHINSON

Jure Pukl, saksofon; Daniel Noesig, trobenta; Tzumo Arpad, klavir; Josh Ginsburg, kontrabas; Greg Hutchinson, bobni

Kvintet je predstavil avtorsko glasbo Jureta in Daniela, ki izhaja iz močne jazzovske tradicije, a je napisana v modernem duhu, z veliko interakcije med člani kvinteta. To je bila premierna predstavitev albuma v Sloveniji.

DOUGLAS-RIBOT-IBARRA: NEW SANCTUARY

Dave Douglas, trobenta; Marc Ribot, kitara; Susie Ibarra, bobni, kulintang, elektronika
Dave Douglas, zvezdniški trobentač in skladatelj, lastnik založbe in organizator festivala trobentačev, je z New Sanctuary nadaljeval koncept iskanja novih rešitev pri pisanju glasbe za improvizatorje, ki ga je začrtal že z dvojnimi cedeji *Sanctuary* za osem improvizatorjev sredi devetdesetih. Tokrat je k sodelovanju povabil še izjemna glasbenika improvizatorja: proslavljenega Marca Ribota in tolkalistko Susie Ibarra, ki se po večletnem uspešnem pedagoškem delu vrača na koncertne odre. Bil je zelo prepričljiv jesenski jazzovski koncert, ki je povezal različne jazzovske miljeje v skupen večer za širok spekter obiskovalcev.

JAKOB BRO TRIO FEAT. THOMAS MORGAN & JOEY BARON

Jakob Bro, kitara; Thomas Morgan, bas; Joey Baron, bobni
Jakob Bro je nedvomno najbolj nagrajevan jazzovski glasbenik na Danskem v zadnjih letih. Osvojil je vse mogoče nazive, od skladatelja leta do večkratnega jazzovskega albuma leta, ob tem pa je kljub še ne štiridesetim pomladim igral s celo plejado ameriških glasbenikov v New Yorku. Tako je prišlo tudi do sodelovanja s triom, s katerim je tokrat predstavil še en odličen album *Streams*, ki ga je izdala priznana založba ECM. Občinstvo v polnem klubu je zelo toplo sprejelo odličen nastop, z glasbo, ki še tako zahtevnemu poslušalcu zlahka zleze pod kožo.

TAMARA OBROVAC TRANSHISTRIA ENSEMBLE

Tamara Obrovac, glas; Uroš Rakovec, kitara; Fausto Beccalossi, harmonika; Žiga Golob, kontrabas; Kruno Levačič, bobni
Hrvaško-slovensko-italijanski Transhistria Ensemble je nedvomno najboljša zasedba Istrijanke Tamare Obrovac, s katero že več kot desetletje navdušuje na festivalih in evropskih odrih. Samosvoja pevka izjemnih glasovnih sposobnosti in prefriganega odrskega nastopa je tudi tokrat domišljeno vodila svoj bend in ga položila v naročje vsakega obiskovalca. Uspešna ljubljanska premiera je utrdila »ljubezenski odnos« Tamare Obrovac z ljubljanskim občinstvom.

DŌJŌ WITH AKIRA SAKATA + KOICHI MUKIGAMI

Michiyo Yagi, koto; Tamaya Honda, bobni; Akira Sakata, saksofon
Po briljantnem septetu Otoma Jošihideja na Festivalu japonske kulture v Cankarjevem domu leta 2005, ko smo lahko uživali tudi v solo nastopu Michiyo Yagi, smo se tokrat srečali z eksplozijo novega japonskega jazz s tremi najbolj priznanimi japonskimi improvizatorji, nedvomno najboljšimi na svojih inštrumentih kot tudi z odličnim vokalistom in glasbenikom na drumlju Koičijem Mukigamijem. »Velika pričakovanja so bila upravičena, saj se je koncertni večer na odru Kluba Cankarjevega doma že uvodoma izkazal kot zadetek v polno. Japonski avantgardni vokalni improvizator Koiči Makigami, znan tudi kot član zasedbe Hikašu, nam je dal jasno vedeti, da je svojo umetniško pot začel v gledaliških vodah, saj se je odločil za precej teatralen nastop. Občinstvu je postregel tudi z nekoliko drugačno, eksperimentalno platjo rabe vokalov. Res nas niso pustili hladnih, saj se je hitro pokazalo, da je kombinacija kota, udarnih, nepravilnih ritmov in na trenutke silovitih saksofonskih izbruhov učinkovita, ob tem pa je trojcu uspelo ustvariti še odlično medsebojno interakcijo. Spogledovali so se s free jazzom, sodobno improvizirano glasbo, pa tudi z japonsko tradicijo, predvsem v mirnejših skladbah, obarvanih z občasnimi vokali Jagijeve in Sakata.« (Goran

Kompoš, Mladina) Koncert smo pripravili s podporo Japonske fundacije in v sodelovanju s festivalom Jazztopad, Wrocław.

GORAN KRMAC KVARTET

Goran Krmac, tuba; Eduardo Raon, harfa; Janez Dovč, harmonika; Nino Mureškič, tolkala
Večer se je odpeljal v popolnoma drugačne glasbene vode s premierno predstavitvijo albuma *Pozabljena ljudstva* tubista in skladatelja Gorana Krmca. »Pa vendar nas niso nič manj pritegnili, saj nam je četverica, ki je uporabljala le akustične inštrumente, podkrepljene z elektronskimi efekti, ponudila samosvojo mešanico jazz, improvizacije, elektronske, klasične in tradicionalne glasbe. Krmac se je izkazal kot izvrsten skladatelj in avtor glasbe. Njegovi kolegi pa kot virtuozni na svojih inštrumentih. Lepšega zaključka pisanega in žanrsko pestrega koncertnega večera si ne bi mogli predstavljati.« (Goran Kompoš, Mladina)

BAKALINA Z GOSTI

Jani Kutin, glas; Renata Lapanja, harmonika

Sodelujejo: Dejan Lapanja, kitara; Janez Škof, glas, harmonika; Marjan Stanič, tolkala; Mitja Roner, Mateja Gorjup, glas; Zvezdana Novakovič, harfa, glas; Brencl banda; Salamandra Salamandra; Oktet Simona Gregorčiča; Accordion Group 4-8-8-16

Jani Kutin in Renata Lapanja, eden najbolj samosvojih glasbenih duov na slovenskih tleh, sta predstavila svoj novi album, tokrat s številnimi gosti. Prava in izmišljena ljudska godba, resnične in namišljene zgodbe s Tolminskega in še od kod so navdušile občinstvo v razprodanem Klubu CD, in sicer na najboljšem možnem zaključku ciklov Cankarjevi torki in Glasbe sveta v letu 2016.

BIG BAND RTVS IN BOŠTJAN GOMBAČ

Dirigent: Lojze Krajncan

Gost na tolkalih: Nino Mureškič

Ves program je bilo avtorsko delo dirigenta in skladatelja Lojzeta Krajncana ter Boštjana Gombača, za priredbe pa je poleg Krajncana poskrbel tudi Aleš Avbelj. Koncert iz programa Big Banda RTV Slovenija v Linhartovi dvorani; v skladu s pogodbo med zavodoma.

57. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA

Od 28. junija do 2. julija 2016

SR, 29. junija

Günther »Baby« Sommer, bobni, tolkala (Nemčija)

Surnatural Orchestra, Cirque Inextremiste (akrobatska skupina) in Tatiana Mosio-Bongonga (vrvohodka) (Francija)

ČE, 30. junija

Samo Šalamon Sextet (Slovenija, Italija, Nemčija, VB)

Nasheet Waits »Equality« (ZDA, Kuba)

Marcin Masecki, pianino (Poljska)

Thomas De Pourquery »Supersonic« (Francija)

PE, 1. julija

En-Corps (Francija)

Igor Matković Quintet (Slovenija)

Žiga Murko, pozavna, elektronika (Slovenija)

Hamid Drake, Kaja Draksler, Ned Rothenberg Trio (ZDA, Slovenija) svetovna premiera

Anna Högberg Attack (Švedska)
Lubomyr Melnyk, klavir (Ukrajina)

SO, 2. julija

Hamid Drake, bobni, tolkala (ZDA)

Gard Nilssen Acoustic Unity feat. Fredrik Ljungkvist (Norveška, Švedska) svetovna premiera
Pedro Lopes (Portugalska)

To Pianos: Kaja Draksler & Eve Risser (Slovenija, Francija) svetovna premiera (iniciator JFL)

Hiromi: The Trio Project featuring Anthony Jackson and Simon Phillips (Japonska, ZDA)

Paal Nilssen-Love Large Unit (Danska, Finska, Norveška, Švedska, VB)

Tudi v letu 2016 je Jazz festival Ljubljana uspešno odzvanjal v slovenskem in mednarodnem prostoru. Zadane cilje smo skoraj v celoti uresničili, festivalu smo s koncerti v parku dali povsem novo razsežnost, pridobil je na družabnosti, zvedavosti, medgeneracijskem povezovanju, sproščenosti in ne nazadnje na koncertih, ki popolnoma drugače pridobivajo občinstvo ter mu širijo glasbena in kulturna obzorja.

»Potešeni apetiti/Brez najbolj zvenečih imen, a z veliko dobre glasbe

Pred začetkom 57. Jazz festivala v Ljubljani je bilo slišati precej opazk, da na programu ni nobenega od »velikih« jazzistov oziroma zvezdnika bolj popularne jazzovske struje. Če imamo pri tem v mislih glasbenike, ki so magnet za širše občinstvo sami po sebi, potem se z opazkami ni težko strinjati. Po drugi strani pa je seveda res tudi, da zveneča imena niso nujno jamstvo za presežne koncerte, kar smo ne nazadnje lahko ugotovili že ob prejšnjih festivalih. Oder Križank si je delilo veliko zvezdnikov, toda radovednejšim obiskovalcem so v spominih ostajali nastopi glasbenikov z jazzovskega roba, ali pa tistih, ki jim je šele dobro uspelo pokukati na jazzovsko površje. Križank resda ni bilo, bilo pa je spet veliko zanimive glasbe.

Odgovor na vprašanje, ali je japonska pianistka in skladateljica Hiromi s svojo zasedbo The Trio Project dovolj veliko ime za prvo nosilko letošnjega festivala, smo dobili v polni Gallusovi dvorani Cankarjevega doma.

Ob izjemni tehnični podkovanosti, brezhibni uigranosti in skladateljsko-stilski radovednosti so hvalospevi, ki triu pripisujejo eno vidnejših vlog v sodobnem jazzu zadnjih let, nedvomno postali bolj razumljivi. Klavirski fokus sta s posebej za to priložnost nastalim duom To Pianos razširili Francozinja Eve Risser in Kaja Draksler, v zadnjih dveh letih ena naših najbolj znanih in dejavnih (ob)jazzovskih ustvarjalk, ki se dobro znajde v različnih kontekstih. V navezi z Risserjevo smo jo slišali v zvočno-skladateljskem raziskovanju, dan prej pa se je Drakslerjeva v bolj free jazzovski podobi predstavila še v triu s cenjenim pihalcem Nedom Rothenbergom in legendarnim bobnarjem/tolkalcem Hamidom Drakom. Ta je del svojega širokega repertoarja pokazal tudi z izjemnim solističnim nastopom, bobnarski fokus pa je z na trenutke že zabavljaškim, duhovitim koncertom odprl nemški veteran Gunter »Baby« Sommer. Oba bobnarja sta nastopila na prizorišču v Parku Sveta Evrope ob Cankarjevem domu, ki se je izkazal za dobrodošlo popestritev ali kar nadgradnjo festivala. Bodisi zato ker so brezplačni koncerti privabili marsikaterega mimoidočega, ali še bolj zato, ker je prijetno prizorišče z družabnim predznakom ponudilo bolj (po)polno festivalsko izkušnjo. Na prvi pogled se morda zdi, da letošnja izvedba vsaj v obsegu pomeni korak nazaj. Tisti, ki so pričakovali kakšno veliko jazzovsko ime, so res ostali dolgih nosov. Vendar pa smo v štiridnevnem glasbenem užitkarstvu svoje apetite nedvomno potešili vsi, ki nas zanima sodobna jazzovska ustvarjalnost v mnogoterih pojavnih oblikah. Malo prevetritve preverjenih obrazcev včasih ne škodi ...« (Mladina, Goran Kompoš)

2.3 POPULARNA GLASBA

Izvedli smo 13 koncertov s šestimi ponovitvami.

SAME BABE

Januarski koncert popularne vokalne zasedbe z novim programom je napolnil Štihovo dvorano in navdušil zvesto občinstvo, ki neguje svojevrsten glasbeni izraz za širše občinstvo.

PARNI VALJAK

Akustična različica koncerta ene najpopularnejših rock skupin na območju nekdanje države je na obeh februarjskih koncertih prebudila Ljubljano in njeno širšo okolico, ki je napolnila Gallusovo dvorano s kakovostno in popularno pop rock glasbo.

RUDI BUČAR

Zasedba: Rudi Bučar in Istrabend XL

Janez Dovč, harmonika, klaviature, glas; Goran Krmac, tuba, stomp box; Robert Pikl, kitare, slide, ukulele, čaranga, glas; Anže Langus Petrovič, el. bas, kontrabas, perkusije, glas; Boštjan Grabnar, klaviature, harmonika, glas; Jure Rozman; bobni, perkusije; Mitja Bobič, trobenta, perkusije, glas; Lea Sirk, flavta, glas; Gaber Radojevič, producent (tonski mojster); Rudi Bučar, glas, kitara

Program avtorskih in istrskih ljudskih skladb, ki ga je zasedba posnela za TV Slovenija na festivalu Folkest, je aprila doživel prav posebno izvedbeno različico z izjemno izvedbo koncerta glasbenika, ki ravno prihaja v svoja najboljša avtorska leta. Koncert, ki je v Ljubljani združil takorekoč vso Primorsko, je bil obarvan s spremljevalnim programom, ki je Veliko sprejemno dvorano še pred koncertom obarval v istrske barve z nastopom pevskega zbora in odlično kulinariko.

TINKARA KOVAČ

Gostje: Anika Horvat, Ariel Cubria Vichot, Domen Gracej, Gal Gjurin, Katrinas, Marina Martensson, Pavle Kavec in Rok Golob

Tinkara je marca s svojo spremljevalno zasedbo predstavila nekaj skladb z novega albuma z naslovom *Dober dan, življenje*, ki je izšel na dan koncerta. V simbiozi s številnimi gosti je prečesala svoj glasbeni repertoar od začetkov do danes. Žal se na predstavitev ni odzvalo toliko občinstva, kot ga je imela v prejšnjih letih, zato je koncert izzvenel v precej bledem ozračju.

UTE LEMPER

Last Tango in Berlin/Zadnji tango v Berlinu

Legendarna pevka Ute Lemper je junija ob spremljavi bandoneonista in pianista predstavila svoj klasičen repertoar Brechta, Weilla in berlinskega kabareta, ki ga je nadgradila s šansoni Brela, Ferreja in Edith Piaf ter sklenila s tangom Astorja Piazzolle. Zgodbe o izgubi, ljubezni, preživetju, strasti, sanjah ter družbi preteklosti in prihodnosti so izzvenele neverjetno prepričljivo in z vsem šarmom, ki ga premorejo le najboljše svetovne šansonjerke, kar Ute Lemper zagotovo je.

»Čeprav je bil koncert napovedan kot večer kabareta in šansona, je bil še veliko več. Ni bil zgolj tradicionalna glasbena učna ura ene najboljših svetovnih pevk, temveč predstavitev njene interpretacije znanih in manj znanih pesmi omenjenih žanrov, učna ura zgodovine in usod posameznikov, ki jih zgodovinska neurja premetavajo sem ter tja in nekatere tudi pokončajo.

Rdeča nit begunci

Pesmi je z neprekinjenimi prehodi spretno in suvereno združevala, občasno tudi dramatično in na trenutke celo melodramatično. Hkrati je bila ves čas v stiku s poslušalci, ki so bili deležni večera glasbe in poezije z življenjskimi sporočili daleč od plehkosti in površnosti običajnega popevkarstva. Pravi, da te pesmi niso romantično sanjarjenje, pač pa krvavo kruta resnica.

Ob spremljavi newyorškega pianista Vane Gieriga in buenosaireškega bandeonista Victorja Villene je na trenutke z lahkoto, drugič s silovito trdoto, prepevala o življenju in smrti, izgubi in upanju ... Prinesla je zgodbe ljudi z družbenega roba, ki se počutijo domače v družbi vlačug, pijancev, kvartopircev, tatic, ljudi, s katerimi življenje ni bilo ravno najbolj prijazno, a kljub temu premorejo precej srčnosti.

V pesmih *Falling in Love Again*, *Lili Marleen*, *Tango Ballade*, *Bilbao*, *Lola*, *Yo soy Maria*, *Yiddishe Lieder*, *Ne me quitte pas*, *Milord* in drugih je elegantno prehajala iz nemščine v angleščino, španščino in francoščino, v jezike, ki jih tudi sicer govori. V dodatku je zablestela z veličastno *Non, je ne regrette rien*. Rdeča nit večera so bili preganjani, begunci, ki so morali zapustiti domove zaradi nacizma, velik del njenega repertoarja namreč obsegajo pesmi Bertolta Brechta in Kurta Weilla, komunista in Juda. Brecht in Weill sta s prihodom nacistov na oblast leta 1933 zapustila domovino in se prek Pariza odpravila v Združene države Amerike, kjer sta nadaljevala ustvarjalno pot v novem okolju.

Lemper je uspelo vzpostaviti srhljive vzporednice z aktualno begunsko krizo in begunci, ki bežijo pred vojnim nasiljem v obljubljeni deželo Evropsko unijo, kjer pa jih čakajo osebno zavračanje in žične ograje. Dokazala je, da družbena in umetniška angažiranost ni toliko odvisna od glasbene ali umetniške zvrsti, temveč predvsem od umetnika.« (Delo, Zdenko Matoz)

MARKO BRDNIK IN UROŠ RAKOVEC

Marko Brdnik, harmonika; Uroš Rakovec, kitara

Premierna predstavitev albuma *Leta*

Odlična glasbenika Marko Brdnik in Uroš Rakovec sta maja premierno predstavila svoj prvenec in navdušila občinstvo v skoraj polnem Klubu CD.

BARTOLOMEYBITTMANN – PROGRESSIVE STRINGS VIENNA

V okviru novega enotedenskega festivala Cellofest Ljubljana smo maja organizirali koncert avstrijskega dua BartolomeyBittman. Moto zasedbe je »podiranje meja« v glasbi. Različna avtorska glasba, ki jo ustvarjata vsestranska godalca Matthias Bartolomey (violončelo) in Klemens Bittmann (violina, viola, mandolina), vključuje prvine klasične komorne glasbe, jazza, etno glasbe ter včasih tudi pop in rock izvajalske prijeme, kar se je izvrstno pokazalo tudi na koncertu v okviru festivala Cellofest Ljubljana 2016 v Štihovi dvorani. Koncert smo pripravili v sodelovanju z Avstrijskim kulturnim forumom.

PINE LEAF BOYS

Glasba cajun iz Louisiane & Predstavitev in pokušina louisianske kuhinje

Wilson Savoy, harmonika, glas; Courtney Granger, gosli, glas; Jon Bertrand, kitare; Drew Simon, bobni, glas; Thomas David, bas

Ena najboljših louisianskih skupin svoje zvrsti, ki je bila nominirana za gremija ter slovi po svojih divjih nastopih in domišljenih priredbah, je glasbi *cajun* vdihnila svežega duha in mladostno življenjsko razigranost. Nastopila je junija v klubu Cankarjevega doma v sodelovanju z Veleposlaništvom ZDA. Ob koncertu smo organizirali še predstavitev in pokušino louisianske kuhinje.

SEVERA GJURIN Z ZASEDBO

Gostje: Gal Gjurin, Bilbi in Gregor

Dejan Lapanja, kitara; Žiga Golob, bas; Uroš Rakovec, kitara; Blaž Celarec, bobni

Severa, gostje in člani zasedbe so prepleteni v ustvarjalnosti in glasbi. Pričarali so odličen koncert, ki je v dveh večerih popolnoma zadovoljil občinstvo.

PERPETUUM JAZZILE & ONAIR

Vokal Xtravaganzza 2016

Še en zelo uspešno pripravljen in izveden koncert vokalne zasedbe Perpetuum Jazzile, ki pa jo je delno pokvarilo televizijsko snemanje zadnjega izmed treh koncertov, ki je bilo neprimerno in je motilo občinstvo v parterju.

JINX

Veliki koncert z medgeneracijskimi uspešnicami in predstavitvijo novega albuma je bil sicer iz Gallusove dvorane prestavljen v Linhartovo, a je očitno zadovoljil plesoče občinstvo na koncertu, ki je skupini »jedlo z roke«. Žal je bil obisk slabši od načrtovanega.

VLADO KRESLIN

Trije različni večeri ob 25-letnici tradicionalnih koncertov v Cankarjevem domu Roža

Gostje: Mary Coughlan, Gabriella Gabrielli, Mali bogovi

Cesta

Gostje: Balkanboys, Mali bogovi in Mary Coughlan

Spominčice

Gostje: Beltinška banda, Zapadni kolodvor, Mali bogovi

Odlična produkcija koncertne izvedbe in navdušeno občinstvo na treh razprodanih koncertih v Gallusovi dvorani.

BOSSA DE NOVO

Prednovoletni koncert z izborom glasbe z vseh štirih albumov zasedbe in nekaj novih skladb je pospremila nekaj gostov, med drugimi tudi Marko Brecelj.

3 UPRIZORITVENE UMETNOSTI GLEDALIŠČE IN PLES

Leto 2016 je bilo na gledališkem in sodobnoplesnem področju bogato z dogodki, vsebinsko razgibano in vsebinsko kakovostno. Program je bil kombinacija vrhunskih gostujočih dogodkov iz tujine, inovativnih vsebin s področja sodobnih scenskih umetnosti, ki so nastajale predvsem v obliki koprodukcijskih sodelovanj s t. i. neodvisnimi ustvarjalci, uspelo nam je medijsko in ustvarjalno izpostaviti mlajše ustvarjalce (Željko Božić, Milan Tomášik), projekte so realizirali tudi zreli, vendar še vedno prodorni ustvarjalci (Branko Potočan, Mateja Bučar).

Na programskem področju uprizoritvenih umetnosti velja omeniti gostovanje Roberta Wilsona po Ionescovih Nosorogih. Izstopal je tudi projekt Shakespeare v prevodu v izvedbi vrhunskih britanskih igralcev, enkratni odrski dogodek, pripravljen za festival Shakespeare za vedno. Ponovno so gostovali vrhunski Alonzo King LINES Ballet iz San Francisca z večerom treh družbeno angažiranih koreografij.

Sezono 2016/17 cikla Veličastnih 7 je odprl vrhunski projekt Emia Greca in Petra C. Scholtna, diptih v izvedbi baletnega ansambla iz Marseilla, Extremalism/Bolero, nadaljeval pa ga je vrhunski projekt plesalca flamenka Andréa Marina, ki je skupaj z gostujočimi glasbeniki izvedel projekt Nepopisan list. Zadnje poglavje Veličastnih 7 je bilo gostovanje vietnamskega cirkusa z uprizoritvijo Med mestom in deželo. Eden od presežkov zadnjega meseca lanskega leta je prav gotovo gostovanje Hrvaškega narodnega gledališča iz Zagreba z nagrajeno predstavo Tri zime mlade hrvaške dramatičarke Tene Štivičič v režiji Ivice Buljana.

Izstopajoče so bile tudi koprodukcije, nastale v sodelovanju z nevladnimi organizacijami. Izpostaviti velja obe, nastali v okviru festivala Shakespeare za vedno: Šekijeva Šunkica ali Hamlet po slovensko in Hamlet pa pol Jake Andreja Vojevca. Pesmi iz iger, pesniško-glasbeni komorni večer po ideji Marjana Strojana je bil dogodek za sladokusce. Gostili smo tudi projekt Branka Potočana, s katerim je obhajal tri desetletja delovanja na domači in mednarodni sodobnoplesni sceni, Žepi polni zvezd, izredno sugestivni je bil tudi »site-specific« projekt Mateje Bučar, Pol-na-Črta, v Dvorani Duše Počkaj pa je gostoval slovaški koreograf in plesalec Milan Tomášik.

V okviru gledališkega in plesnega programa smo izvedli 72 dogodkov (47 gledaliških in 25 plesnih, katere si je ogledalo 21.496 gledalcev (od tega 13.596 s področja gledališča in 7873 s področja plesne umetnosti).

3.1 MEDNARODNA GOSTOVANJA S PODROČJA UPRIZORITVENIH UMETNOSTI

Shakespeare v prevodu / Shakespeare in Translation

Odrski dogodek je posebej za festival pripravil britanski igravec Julian Rhind-Tutt, ki živi med Londonom in Ljubljano. Večer je pripravil v sodelovanju z britanskima igralcema in shakerperjanskima interpretoma Angelo McHale in Jonathanom Slingerjem, ki se jim je pridružila slovenska igralka Anja Drnovšek.

Interpretirali so odlomke iz Shakespearjevih dram, spregovorili o tem, kaj Shakespeare pomeni Britancem, o izzivih njegovih del za sodobnost. Angleški igralci so nam pripovedovali, kako skozi ritem verza ustvarimo ritem zgodbe. O jeziku, ki je kot glasba. O ritmu zgodbe, ki nas čustveno pretrese. Pa tudi o geniju, ki se je rodil v času, ko je bilo življenje siromašno, grdo, nevarno, nasilno in kratko ter ko je bilo pismenih komajda trideset odstotkov moških in deset odstotkov žensk. Nastal je izjemen večer odličnih interpretacij Shakespearovih del, ki so se občinstva močno dotaknile.

Abonma Veličastnih 7 in za izven

Eugène Ionesco/Robert Wilson: Nosorogi

Narodno gledališče Marina Sorescuja iz Krajove; režija, scenografija, avtorska zasnova luči: Robert Wilson; kostumografija: Jacques Reynaud; scenografija: Adrian Damian; glasba: Adam Lenz

Narodno gledališče Marina Sorescuja iz Krajove v Romuniji, v njem je v osemdesetih letih režiral tudi znameniti režiser Silviu Purcarete, je povabilo k sodelovanju Roberta Wilsona in mu ponudilo režijo *Nosorogov* Eugèna Ionesca, francoskega pisatelja romunskega rodu. Enigmatična drama nekje med nadrealizmom, magičnim realizmom in absurdom se je izkazala kot katalizator Wilsonove domišljije.

S tridesetčlanskim igralskim ansamblom je Wilson ustvaril gledališki dogodek, v katerem domišljija skače čez ovire realnosti ter prestavlja meje logike in klasične zaznave sveta. Ljudje se postopoma spreminjajo v nosoroge, resnično se umika neresničnemu, gledališka magija pa premaga še tako turobno vizijo sveta in odpira poglede onstran, v druge razsežnosti. Predstava, ki je nastala ob dvajsetletnici Ionescove smrti, je delo resničnega misleca, osrednjega raziskovalca in gledališkega maga svetovnega formata, ki smo ga na slovenskem in tudi na odru Gallusove dvorane tokrat doživeli drugič. Prvič je bil pri nas leta 1999, takrat z opereto *Svetniki in petje* (*Saints and Singing*). Z *Nosorogi* se je tako na slovenski oder Robert Wilson vrnil po sedemnajstih letih.

Zala Dobovšek je v Pogledih ob napovedi zapisala: »Wilson in Ionesco se sliši kot eksplozivna kombinacija.« Nika Arhar je v Delovi kritiki z naslovom *Nosorogi? Eh, ni večjega absurda od človeka* o marčevskem gostovanju razmišljala: »In kakšni so Nosorogi v presečišču dveh velikih gledaliških vizionarjev 20. stoletja ter izvedbi obsežnega romunskega

gledališkega ansambla? Prvenstveno prihajajo v prepoznavni Wilsonovi podobi, tako estetski – vizualni kot v zasnovi formalnega nepsihološkega gledališča, ki se odmika od globine pomena in odrski svet gradi kot specifično strukturo, kateri dramsko besedilo služi kot podlaga predvsem v situaciji, ki jo ponuja in ki jo Wilson, režiser, scenograf in avtor zasnove luči, jemlje kot svobodno inspiracijo za svoj natančno strukturiran, logično nelogičen gledališki film. Kajti zdi se, da Wilson z nobenim gledališkim elementom ne išče pomena, temveč razvija predvsem sočasne 'zgodbe', ki se pripenjajo v skupno arhitekturo prostora; po notranje precizni matematični strukturi, kot je značilna za Wilsona, a tudi težko ulovljivi zunanjemu očesu, če bi se želelo poglobiti v njene funkcionalne silnice.«

Abonma Veličastnih 7 in za izven

Alonzo King LINES Ballet

Koreografije: Koncert za dve violini, Moški kvintet, Prostor pisave

Alonzo King LINES Ballet je slovit ansambel sodobnega plesa, ki sledi umetniški viziji Alonza Kinga, nekdanjega plesalca znamenite skupine Alvina Aileyja. Leta 1982 je v San Franciscu ustanovil svojo skupino ter jo razvijal v tesnih sodelovanjih z inovativnimi glasbeniki in vizualnimi umetniki. Skupina plesalcev različnih ras je v Ljubljani prvič gostovala leta 2010 in takrat smo lahko doživeli, kako izjemni baletniki »gladkega giba« izražajo ranljivost in nežnost ob divjem predajanju in vzhičenosti osvobojenega telesa.

Maja so se k nam vrnili z baletnim triptihom: uvaja ga *Koncert za dve violini* na Bachovo skladbo, ki sta jo že uporabila Balanchine in Taylor, vendar jo King izpelje v svojem značilno čutnem slogu. Že v *Uverturi* razvije sosledje oblikovno skladnih ansambelskih prizorov in bleščečih solov, ki tako prepoznavno odslikavajo njegovo »silovitost klasicizma«. Kratek *Moški kvintet* sloni na izjemni plesni kakovosti moškega dela skupine, njihovi notranji geometriji in predani zavezanosti. *Prostor pisave* je osrednje, najdaljše delo triptiha, ki jo spremlja judovska, krščanska in muslimanska sakralna glasba ter tradicija tibetanskega budizma.

Abonma Veličastnih 7 in za izven

Extremalism (fragmenti)/Bolero

Narodni balet iz Marseilla; koncept in koreografija: Emio Greco in Pieter C. Scholten

Avtorja koncepta in koreografa Emio Greco in Pieter C. Scholten sta leta 2014 prevzela umetniško vodenje Narodnega baleta iz Marseilla. Za baletno hišo je bila to »točka preloma«, saj je prekinila dolgoletno prakso ustvarjanja klasičnih baletnih produkciji in storila korak naprej, v smeri sodobne interpretacije klasičnih del. Učinki njune konceptualne odločitve so bili odlično in zelo jasno pokazani v »diptihu«, s katerim je ansambel gostoval v Gallusovi dvorani. Dva navidezno izključujoča dela celovečernega projekta veže ravno njuna drzna estetska odločitev, ki ima temelje v Grecovem konceptu t. i. ekstremalizma (zloženke besed ekstrem in minimalizem), ki se v raziskovanju telesa, giba in scenografije podaja do skrajnih fizičnih in duhovnih meja. Tako kot je bil prvi del, Ekstremalizem, nazoren prikaz Greco-Scholtnovega umevanja sodobnega plesa, je bil Bolero glede vrhunske izvedbe šolski prikaz odrske aktualizacije Ravelove klasike. Vrhunski baletni ansambel je v obeh delih poskrbel za odlično izvedbo, svež pristop, razprl smeri, proti katerim se giblje sodobno interpretiranje klasike, ne da bi pri tem primarna partitura izgubljala na moči, prej ravno nasprotno. Tandem Greco-Scholten potrjuje, da je aktualizacija, predvsem pa svež avtorski pristop ključ za razumevanje tovrstnih del.

Abonmaja Veličastnih 7 in Glasbe sveta ter za izven

Nepopisan list / Andrés Marín

Andrés Marín *Flamenco Abierto Company*; koreografija, umetniško vodenje, ples: Andrés Marín

Celovečerni projekt *Nepopisan list* plesalca in koreografa Andrésa Marína je bil vrhunski dogodek ne zgolj za ljubitelje flamenka, pač pa tudi za vse oboževalce tovrstne glasbe. Edini plesalec na odru je bil Marín, obdan s skupino vrhunskih glasbenikov (dva pevca!), ki so odlično nadgrajevali tradicionalne oblike flamenka in jih bogatili s sodobnimi, tudi povsem urbanimi pristopi. Marín, ki v tujini uživa status zvezdnika, je z *Nepopisanim listom* popolnoma potrdil svoj status. Lasten slog, ki spoštuje tradicijo, hkrati pa jo zanika in iz nje ustvarja nekaj, kar je lastno zgolj njemu, Marínu, je v visokem ritmu dobro uro in pol držal in po različnih svetovih flamenka suvereno vodil občinstvo razprodane dvorane. Šlo je za pravi flamenko spektakel enega plesalca, ki je oder ves čas odlično obvladoval, in skupine vrhunskih glasbenikov, katerim je stalna komunikacija s plesalcem in torej velika sposobnost prilagajanja (improvizacije) prej zadovoljstvo kot težava. In zagotovilo, da je vsaka ponovitev drugačna in hkrati že neponovljiva.

Abonma Veličastnih 7 in za izven

Med mestom in deželo (Á O Lang Phô)

Zasnova: Tuan le, Nhat Ly, Nguyen Lan Maurice, Nguyen Tan Loc

Režija: Tuan Le

Novi vietnamski cirkus, novoletna gostujoča predstava, je izredno duhovito in neposredno združevala tako elemente plesne predstave, gimnastiko, žonglerstvo, akrobatiko, borilne veščine ... V svojem izhodišču je zasnovana zelo »asketsko«, sploh kar se tiče uporabe odrske tehnike, prav tako je bil spektakelski del namenoma zasnovan na spretnostih velikega števila nastopajočih. Kot sporoča že naslov, je skozi režijo in koreografijo Tuana Leja (sodeloval je tudi s skupino Cirque du Soleil) razgrinjala nekdanji in aktualni (urbani) vsakdan prebivalcev Vietnama. S tem je omogočila vstop v drug(ačen) kulturni prostor, vpogled v zgodovino in zgodbo naroda, o katerem razen stereotipnih resnic vemo bore malo. Uporaba tradicionalnih rekvizitov iz nekdanjega vietnamskega vsakdana (košare, bambusove palce ...) je bila izredno učinkovita, koreografija jih je nadgradila z vizualno močnimi in scensko odlično izvedenimi točkami, ki so uspešno nagovorile tako mlajše kot starostno zrelejše občinstvo.

Tri zime

Hrvaško narodno gledališče iz Zagreba; režija: Ivica Buljan

Besedilo mlade, nadarjene hrvaške dramatičarke Tene Štivičić je vrhunska in večkrat tudi v tujini nagrajena dramska predloga. Njena pisava je natančna, izostrena do zadnjega detajla, zajema tako družbeno realnost kot posameznikovo intimo. Spisano je v maniri prave dramske »klasike«. Uprizoritev, nastala v produkciji HNK iz Zagreba in režiji Ivice Buljana, za njo prav nič ne zaostaja, razglašena je tudi za predstavo leta 2016 na Hrvaškem, dobila pa je tudi več mednarodnih nagrad. Zgodbo več generacij družine, ki sega od konca druge svetovne vojne do danes, gradi na »plečih« članov igralskega ansambla HNK, hkrati pa z režijo subtilno in vrhunsko rešuje izzive besedila (tri zgodovinska obdobja, ogromno število likov, več različnih prostorov ...). Kronika nekega obdobja, še kako blizu tudi nam, je podana z odličnimi igralskimi partiturami, pa naj gre za glavne oz. nosilne ali epizodne vloge. Ansambel HNK je dokazal vrhunsko igralsko formo, hkrati pa suvereno sposobnost obvladovanja velikih odrov, kar nam je zagotovilo tudi odlično gledalčevo izkušnjo.

3. 2 KOPRODUKCIJE Z NEVLADNIMI ORGANIZACIJAMI

Festival Shakespeare za vedno

Andrej Rozman Roza: Šekijeva Šunkica ali Hamlet po slovensko

Režiser in igralec Andrej Rozman Roza; spremljevalni glasbenik Goran Završnik; koprodukcija: Rozinteaater in CD

V avtorskem projektu Andrej Rozman Roza v preobleki klovna odpira vprašanja o posameznikovi identiteti in smislu življenja. Protagonist monodrame je klovn Šunkica, ki ugotovi, da angleški prevod njegovega imena pomeni Hamlet. Poistoveti se s svojim znamenitim angleškim soimenjakom ter začne iskati vzporednice med svojim svetom in Shakespearovo dramo. »Čeprav ni princ, v sebi išče hamletovske dileme. Razmišlja o svetu, njegovem nastanku, zakaj so ljudje takšni, kot so, ter zakaj nenehno tekmujejo in se bojujejo za svoj obstoj,« pojasnjuje avtor, ki je monodramo premierno izvedel februarja.

Festival Shakespeare za vedno

Jaka Andrej Vojevec: Hamlet pa pol

Komedija zmešnjav

Režija: Jaka Andrej Vojevec; koprodukcija: Celinka, CD, Zavod Bufeto, Zavod SeVeDa

Predstava, ki je bila premierno odigrana aprila, se dotika »dvojne morale« slovenskih gledaliških hiš. Gledališke hiše po eni plati producirajo kritične, družbeno-angažirane predstave, po drugi pa ravno v svojih hišah kot princip dela uporabljajo taiste postopke, ki jih na odru potem postavljajo pod vprašaj. Dvojna merila so le eno od izredno aktualnih vprašanj, ki jih brez dlake na jeziku, a hkrati brez moraliziranja, lahko bi rekli izredno lahkotno, a ne banalno, v slogu sodobne *commedie del'arte*, v postopku preslikave zgodbe Hamleta v sodobni čas, odpira predstava *Hamlet pa pol*.

Predstava vključuje opis dogajanja za slepe in slabovidne.

Improvizija

Umetniško vodenje: Juš Milčinski; koprodukcija: KUD Sokoli Tabor, CD

Majska *Improvizija* je bila petnajsta po vrsti, v Cankarjevem domu pa že devetič. Navdušila je večino zvestega občinstva. Juš Milčinski predstavo dobro idejno vodi, vendar smo v letošnji različici opazili precejšnjo izvedbeno neuravnoteženost – posamezne improvizacijsko-pevske točke so bile v svojem žanru vrhunske, nekatere pa zelo začetniške. Nedvomno na končno produkcijo vpliva dejstvo, da skupina že drugo leto ne prejema javnega sofinanciranja za to prireditvev.

Žepi polni zvezd

Koreografija: Branko Potočan & Fourklor; koprodukcija: Vitkar, Cankarjev dom

Trideseta obletnica delovanja enega najbolj prepoznavnih slovenskih ustvarjalcev s področja sodobne plesne scene, Branka Potočana, je bila zaznamovana s projektom *Žepi polni zvezd*, premierno uprizorjenim v Linhartovi dvorani. Z njo nam je Potočan s svojo aktualno *žensko skupino* Fourklor in dvema glasbenikoma omogočil vpogled v lastno prehojeno, dve desetletji, trajajočo umetniško pot. Skozi elemente sodobnega cirkusa, akrobatike, sodobnega plesa se je sprehodil skozi različna obdobja lastne ustvarjalnosti, seveda poustvarjen z mladimi plesalci, ki se od zgodnejših zasedb (Sebastjan Starič, Dušan Teropšič, Jana Menger) predvsem stilno zelo razlikujejo. Kljub temu pa ves čas ohranjajo specifičnost Potočanovega fizičnega gledališča, za katero so značilni liričen in melanholičen pristop, specifičen humor, kombiniranje različnih ustvarjalnih medijev, neposredna fizičnost in teatralnost. S temi atributi, kot v oceni v dnevniku Delo zapiše Mojca Kumerdej, sporoča tako osebna kot družbenokritična sporočila: da pri uresničevanju svojih ciljev in želja ne gre kloniti pred odpori okolice, da se nad življenjem včasih zgostijo nepredirni oblaki, skozi katere pa prej ali slej posijejo svetlejši toni, in da je celo v najbolj mračnih trenutkih vrv namesto za dokončen umik bolje uporabiti za akrobatske vragolije.

Mali plesni simpozij

Plesna poezija Branka Potočana

Kot napoved nove predstave *Žepi polni zvezd* smo v Cankarjevem domu 14. septembra 2016 v Klubu Lili Novy pripravili četrti *Mali plesni simpozij* o delu koreografa, plesalca, režiserja, mentorja, pedagoga in umetniškega vodje Branka Potočana, ki na slovenskem sodobnoplesnem prizorišču velja za eno ključnih imen in se plesu vsakodnevno posveča več kot trideset let. Na simpoziju so sodelovali njegovi dolgoletni sodelavci, kolegi in sopotniki: režiser Matjaž Pograjc, scenograf in oblikovalec svetlobe Tomaž Štrucl, glasbenik Marko Brdnik, plesalka Tina Janežič, teoretik in publicist Rok Vevar; vodila ga je dramaturginja dr. Andreja Kopač.

Potočan je leta 1990 pogumno šel v tujino in postal član prestižne skupine Ultima Vez Wima Vandekeybusa. Po nekaj letih se je vrnil domov – z novimi ustvarjalnimi močmi in novo – avtentično vizijo fizičnega gledališča. Tako je na slovensko sodobnoplesno prizorišče vnesel nove gibalne oblike. Gre za »pesnitve visokega socialnega realizma, vezane na hrastniško okolje, rudniško izročilo in vsakdanje tegobe malega človeka«, kot je v knjižici ob simpoziju zapisala Andreja Kopač. Vrvi so postale eden od prepoznavnih elementov njegovih predstav – kot element, ki lahko človeku reši ali vzame življenje, kar izhaja še iz časov, ko je začasno kot študent, delal v domačem hrastniškem rudniku.

SOLO 2016

KUD Cortesia in Cankarjev dom; koreografija in ples: Milan Tomášik

Solo 2016 je bil zadnji del trilogije plesalca, koreografa in plesnega pedagoga Milana Tomášika, Slovaka, ki že več kot desetletje živi in ustvarja v Sloveniji. Tomášik, v *Solu 2016* se kreativno podpisuje kot plesalec in koreograf, ponudi vpogled v lastno intimo. V intimo plesalca, v svet, ki ga običajno na odru tako razgrnjenega ne vidimo prav pogosto. Ta svet je bistveno drugačen od skrbno načrtovanega, racionalno urejenega sveta, ki ga ponuja predstava. To pomeni, da gre večinoma za avtobiografske elemente, ki Tomášika razkrivajo ne samo kot karizmatičnega performerja, pač pa tudi kot krhkega, lucidnega in čuječega opazovalca sveta. Svet percipira skozi različne optike, se nanje drugače odziva in nam razkrije vso kompleksnost ustvarjalca. Odrsko pa kljub temu deluje avtorsko, zrelo in suvereno, predvsem pa estetsko in stilno zaokroženo.

Sanjska služba

Kazina in Cankarjev dom; idejna zasnova in koreografija: Željko Božić

Plesna predstava po motivih knjige *Ti povem zgodbo?* Jorgeja Bucaya ne skriva, katera je njena ciljna publika. Mlada oziroma srednja generacija, tista, ki se sooča z vstopom v svet odraslosti, ki se v njem šele prepozna in pri tem večkrat kot ne trči na velikanske, a premostljive (tako predstava) težave. Predvsem pa na tisto občinstvo, ki se navdušuje nad različnimi oblikami športnega plesa (show dance, break dance ...), s katerimi se koreograf in plesalec Željko Božić uspešno ukvarja že dve desetletji. Pet – vsi po vrsti so mladi – delavcev se torej ukvarja z vprašanjem, na koliko načinov je mogoče zložiti šest škatel. Hkrati se izkaže, da ne zgolj na enega, kot trdi vodja skladišča, pač pa na toliko, kolikor ima vsak, ki se s tem vprašanjem ukvarja, domišljije, predvsem pa poguma. S katerim, tako v dinamični, koreografsko razgibani in v visokem ritmu odigrani predstavi, pravi Željko Božić, nikakor ne smemo varčevati. Predstava je pri mlajši publiki naletela na odličen odziv, hkrati pa nakazala smer oziroma potrdila dejstvo, da tovrstni projekti oziroma žanri v domačem prostoru še kako živijo in imajo potencial tudi izven zgolj tovrstnim oblikam plesa namenjenih prostorov.

Pol-na-Črta

Koreografija: Mateja Bučar; koprodukcija DUM in Cankarjev dom

Velika svetleča se črta je tekla od enega do drugega vhoda Velike sprejemne dvorane. Dogodek je bil, čeprav nenapovedan, zato pa toliko bolj presenetljiv. Tudi oziroma predvsem zaradi odzivov obiskovalcev drugih dogodkov v Cankarjevem domu. Ravno njihove reakcije na svetlečo se polno črto in na skupino gibalcev, ki se v neenakem ritmu giblje okoli »pol-ne-črte« je bilo izhodišče projekta Mateje Bučar. Njena tehnološko in scenografsko asketsko zasnovana postavitev je imela obratnosorazmeren učinek. Izredno pomenljivo opazovanje (tudi lastnih) reakcij občinstva, učinek naključnega v pričakovano, spreminjanje razmerij opazovalca in opazovanega, vdor in mešanje različnih realnosti ... *Pol-na Črta* je bolj kot celosten odrski dogodek odlično izhodišče za razmislek o načinih, s katerimi se gibljemo skozi prostor in čas, o načrtovanih in impulzivno realiziranih koreografijah, ki jih istočasno (ne samo sami) tudi ustvarjamo. Pravzaprav sodobni metagledališki esej, katerega uvod je bil tudi Mali plesni simpozij na temo koreografsko ustvarjalnega opusa Mateje Bučar.

Mali plesni simpozij

Mateja Bučar in Vadim Fiškin, ustvarjalni dvojec

Mateja Bučar svoj konceptualni plesni jezik največkrat združuje ter uokviri v sferah likovno-scenskih vizij in ga tudi aktivno gradi z umetnikom ter svojim življenjskim sopotnikom **Vadimom Fiškinom**, s katerim sta znan umetniški tandem na prizorišču likovne in plesne sodobnosti. Peti *Mali plesni simpozij* je v prostorih Kluba Lili Novy 7. novembra 2016 vodila filozofinja dr. **Renata Salecl**. O **njunem delu** sta spregovorila teoretika in kritika sodobnih scenskih umetnosti **Pia Brezavšček** in **Rok Vevar**, vodila je Renata Salecl. Pogled na likovni opus Vadima Fiškina sta strokovno podala likovni umetnik, grafik in scenograf **Miran Mohar** in **Tevž Logar**, kustos in umetnostni zgodovinar, ki projektno deluje tako doma kot na mednarodni sceni. Oba sta še posebej izpostavila element humorja, ki že več kot dvajset let oplaja celo vrsto Fiškinovih instalacij.

Kako ostanem lepa in svobodna

Avtorji: Tina Vrbnjak, Eva Kraševac, Milan Marković Matthis, Deja Crnović, Mija Špiler, Maja Sever, Laren Polič Zdravič; koprodukcija KUD S.N.G., Cankarjev dom, Mestno gledališče Ptuj, SNG Drama Ljubljana

Teatralni pogovorni šov je bil od kolektivnega dela številnih ustvarjalcev na novo izmišljeni žanr, skozi katerega sta igralki Tina Vrbnjak in Maja Sever lucidno, predvsem pa izredno duhovito (čeprav tudi zelo resno) pregovorili o položaju žensk v današnjem, na videz, kar zadeva spol, demokratičnem, v resnici pa še vedno tradiciji in stereotipom podleglem, patriarhatu zavezanem času. Protagonistka pogovornega šova, ki se odloči enkrat za vedno svoji (in tuji) mimikriji in pristajanju na kompromise narediti konec, to naredi tako, da zasede studio, ugrabi sodelavko in prek medijev nagovori širno občinstvo, predvsem pa nas gledalce v dvorani. Medžanrska skovanka na odru Kluba Cankarjevega doma uporablja številne gledališke prijeme, ne brani se video posnetkov in drugih avdiovizualnih prijemov, do konca nas drži v napetosti in pričakovanju, hkrati pa ves čas opozarja, da čeprav vemo, da ne gre za res, gre v resnici prav za to – (za) smrtno zares(no zabavo).

3. 3 PONOVIŠKE KOPRODUKCIJSKIH PROJEKTOV

Andrej Rozman Roza: ATL 220 ali Neznani Linhart

Režija: Andrej Rozman Roza; koreografija: Sebastjan Starič; igrajo: Lovro Finžgar, Iztok Jug Drabik, Patrizia Jurinčič, Nik Škrlec, Urška Taufer, Stane Tomazin

Koprodukcija: Rozinteaater in CD

Mattias Brunn: Brez solz za pedre/No tears for queers

Po dokumentarnem romanu Johana Hiltona

Režija: Alen Jelen; igrajo: Matic Lukšič, Vid Klemenc, Vito Weis, Žan Koprivnik

Produkcija ŠKUC gledališče in CD

Izvedli smo štiri ponovitve in gostovanje na 17. mednarodnem festivalu komornih gledališč Zlati lev v Umagu na Hrvaškem, kjer je bila predstava tudi nagrajena.

Saška Rakef: Krhanje lepote

Glasbeno-dramska predstava; dramsko besedilo in režija: Saška Rakef; igrata: Barbara Krajnc Avdić, Uroš Maček; koprodukcija: Cona, Cankarjev dom, Celinka, AGRFT

Predstava ima zvočni opis dogajanja za slepe in slabovidne.

Ivana Sajko: Evropa

Produkcija: Imaginarni, CD

Izvedli smo ponovitev v Cankarjevem domu in gostovanji v Ateljeju 212 v Beogradu in v Narodnem gledališču v Nišu.

Homer – Lorenci: Iliada

Režija: Jernej Lorenci; koprodukcija: SNG Drama Ljubljana, Mestno gledališče ljubljansko in Cankarjev dom

Mednarodna žirija 23. mednarodnega gledališkega festivala Kontakt v poljskem Torunu je slovenski predstavi na majskem gostovanju podelila kar tri festivalske nagrade: veliko nagrado festivala, nagrado kritikov in novinarjev ter nagrado za najboljšo zvočno podobo – to je prejel Branko Rožman. Junija je v Bolgariji *Iliada* zastopala Slovenijo na dveh festivalih, najprej na 24. mednarodnem gledališkem festivalu Poletje v Varni, ki je ob desetih bolgarskih predstavah v glavnem programu gostil tudi pet tujih – iz Italije, Kanade, Španije, Slovenije in Češke. Po tem se je *Iliada* ustavila v bolgarski prestolnici na jubilejnem 10. festivalu Svetovno gledališče v Sofiji kot ena od šestih predstav v svetovnem pregledu sodobne gledališke umetnosti.

3.4 GOSTOVANJA SLOVENSKEH GLEDALIŠČ IN PRODUKCIJSKIH SKUPIN

Džroazanmo

Produkcija petega semestra AGRFT, režija: Mojca Madon, produkcija: AGRFT in Cankarjev dom

Džroazanmo je tibetansko ime, ki pomeni *Vsemu dobra in leteča skozi prostor*, hkrati pa naslov tibetanskega misterija, zgodbe, v kateri poleg človeških nastopajo tudi pravljici bitja – vile, ljudožerska kraljica, govoreče opice in številni drugi pravljicni liki. To zgodbo so svojstveno interpretirali štirje mladi igralci.

Ljubezen in smrt

(Odlomki iz Hamleta in Othella Williama Shakespeara)

Produkcija šestega semestra AGRFT, prevajalca: Srečko Fišer in Milan Jesih

Štirje igralci so izvedli domiselno in odlično povezane odlomke dveh Shakespeareovih del – *Hamleta* in *Othella*.

V okviru festivala Shakespeare za vedno

William Shakespeare, Marjan Strojan: Pesmi iz iger

Interpretacija pesmi Marjan Strojan; glasba – baročni trio Tres aves: Eva Dolinšek, čembalo, Kristina Martinc, kljunasta flavta, in Christina Thaler, sopran

Pesmi in avtorske priredbe besedil iz Shakespearjevih iger je ob renesančni glasbi v izvedbi tria Tres aves januarja interpretiral pesnik in prevajalec, velik poznavalec angleškega jezika in prejemnik nagrade Prešernovega sklada 2015 – Marjan Strojan.

Ob interpretacijah pesmi je Strojan pripovedoval o gledališki kulturi Shakespearovega časa, ki je bila veliko bolj povezana z glasbo kakor danes. Uglasbitve Shakespearjevih pesmi, ki so jih prispevali najboljši komponisti tistega časa (Dowland, Byrd, Morley in drugi), so se ohranile do danes; v okviru Klubskega odra jih je interpretiral odlični glasbeni sestav.

Iztok Mlakar: Pašjon

Režija: Vito Taufer; nastopajo: Iztok Mlakar, Radoš Bolčina, Matija Rupel, Tjaša Hrovat, Rok Matek, Igor Štamulak, Žiga Udir, Gorazd Žilavec; inštrumentalni trio: David Trebižan, David Šuligoj, Roman Kobal; koprodukcija: Gledališče Koper, SNG Nova Gorica

To je uspešnica, za katero je Iztok Mlakar na Dnevih komedije 2016 v Celju dobil dve nagradi: postal je Žlahtni komedijant kot avtor komedije in glasbe za predstavo *Pašjon* ter nagrajeni interpret Hudiča.

Jevgenij Onjegin

Koreografija in režija: Valentina Turcu; Balet in orkester SNG Maribor

Decembra smo v Gallusovi dvorani kmalu po premieri predstavili balet *Jevgenij Onjegin* v izvedbi Baleta in orkestra SNG Maribor koreografinje Valentine Turcu. Učinkovito scenografijo je izdelal Marko Japelj, slogovno ustrezne kostume Alan Hranitelj, dirigiral je Dominic Grier, v glavnih vlogah sta nastopila Jelena Lečić in Anton Bogov. Na glasbeni osnovi najbolj izpostavljenih odlomkov priljubljenih del Čajkovskega in Rahmaninova je koreografinja speljala zgoščeno dramaturško naracijo brez odvečnega psihološkega poglobljanja, ki je ponudila obilo prostora za individualne plesne kreacije v slogu neoklasične baletne estetike.

Glorious!

Drama in Opera in balet SNG Maribor; režija: Krešimir Dolenčič

Ameriški dramatik Peter Quilter je s številnim komedijami potrdil sloves enega večjih broadwayskih komediografov 20. stoletja. Njegova največja uspešnica je gotovo *Glorious!*, zgodba o najboljši najslabši pevki vseh časov. Tokratna silvestrska gostujoča uprizoritev *Glorious!* je bila izredno duhovita popotnica zaključka novega leta, ki jo je zrežiral prav tako mojster žanrskega gledališča, Krešimir Dolenčič. Vrhunska igralska zasedba (Nataša Matjašec, Lojze Svete, Milada Kalezić) pravzaprav zelo preprost dramski zaplet odigra prepričljivo in iskriivo, nedvomno dodana vrednost pa je vrhunsko napačno petje Nataše Matjašec v naslovni vlogi.

3.5 FOLKLORA

Inkognito

68. letna produkcija Akademske folklorne skupine France Marolt Univerze v Ljubljani

Premikanje meja v folklorno-plesni dejavnosti je od nekdanj vodilo te največje in ene najstarejših slovenskih folklornih skupin. V želji po širjenju in približevanju koreografskega ustvarjanja mladih je umetniški vodja dr. Tomaž Simetinger letos vodil tudi tako imenovani plesni inkubator. V njem je pod njegovim mentorstvom ustvarjalo šest mladih folklornih poustvarjalcev, od katerih je vsak pripravil odrsko postavitev za majsko plesno predstavo. V devetdesetminutni plesno-pevski predstavi so poustvarili povsem nov program.

4 FILM

Filmski program smo v letu 2016 skoraj povsem izpeljali po načrtih. Najbolj opazni filmski dogodki so bili tradicionalno festivali, predvsem Festival dokumentarnega filma (FDF – od 9. do 17. marca), ki smo ga na stalnih prizoriščih (Kosovelova dvorana CD; Kinodvor, Slovenska kinoteka) organizirali osemnajstič, ter 27. Ljubljanski mednarodni filmski festival (Liffe, od 9. do 20. novembra), ki je znova potrdil veliko zanimanje javnost in medijev, deloma tudi zaradi širitve na dve novi prizorišči, v Novo mesto in Celje. Tretji festival v letu 2016 je bil 10. Mednarodni festival gorniškega filma (od 15. do 19. februarja), pregled gornških in avanturističnih filmov, ki ga organiziramo v sodelovanju z Društvom za gorsko kulturo.

V sklopu filmskih ciklov smo letos v okviru programa Cankarjevega doma slavili štiristoto obletnico smrti Williama Shakespearja, ki velja za enega največkrat ekraniziranih literatov zgodovini filma. V segmentu filmske distribucije smo prikazali štiri nove evropske filme iz ponudbe lokalnih distributerjev.

Žal nam ni uspelo izvesti načrtovane slavnostne premiere restavriranih in digitaliziranih Kekcev (Kekec, 1951; Srečno, Kekec, 1963; Kekčeve ukane, 1968), ki smo jih v oktobru načrtovali v sodelovanju s Slovenskim filmskim arhivom in Slovenskim filmskim centrom. Izkazalo se je, da je bila kakovost restavratorskega dela vprašljiva, zato smo dogodek v dogovoru z obema partnerjema prestavili na leto 2017.

4. 1 FILMSKI FESTIVALI

18. Mednarodni festival dokumentarnega filma (FDF)

Od 9. do 17. marca 2016

Na festivalu smo predvajali enaintrideset filmov, od tega pet v tekmovalnem sklopu na temo človekovih pravic, ki ga organiziramo v sodelovanju z Amnesty International Slovenije. Retrospektiva je bila posvečena ukrajinsko-ruskemu režiserju Sergeju Loznici.

Pripravili smo še eno uspešno izdajo FDF, saj smo našli več kot tri tisoč obiskovalcev, s tem smo skoraj ponovili uspeh festivala iz leta 2015, ko se je obisk povečal za več kot sto odstotkov.

FDF večji uspeh pri gledalcih lahko pripiše vse bolj zanimivemu obfestivalskemu dogajanju, rahlo povečanemu številu gostov, ustvarjalcev in predvsem pogovorom po filmih, ki smo jih izvedli v sodelovanju z domačimi področnimi strokovnjaki. Zadnja leta postaja očitno, da povprečen obiskovalec kina od filmske predstave zahteva nekaj več, ne zgolj projekcije filma, temveč tudi kontekstualizacijo in interakcijo.

Ponudbo spremljevalnih dogodkov so dopolnjevala predavanja in filmske delavnice za mlade, npr. multimedijsko predavanje in delavnica *Kako pripraviti dokumentarno foto zgodbo* Simona Changa, ter dvodnevni strokovni seminar *Pripoved dokumentarista*, ki ga je na pobudo Centra Ustvarjalna Evropa pripravil slovensko-makedonski avtorski dvojec Petra Seliškar in Brand Ferro.

Programski sklopi so bili tradicionalni: Tekmovalni sklop na temo človekovih pravic; Intimni in globalni portreti; Aktualni, družbenokritični dokumentarci; Retrospektiva. 18. FDF je osmič organiziral tekmovalni sklop, v katerem tekmujejo filmi na temo človekovih pravic. Tričlanska mednarodna žirija je prvo nagrado podelila izraelskemu filmu *Cenzurirani glasovi* (*Censored Voices*) režiserke Mor Loushy. O festivalu so poročali vsi vidnejši slovenski mediji, še posebej obširno pa Delo, Pogledi, Dnevnik, Mladina, Radio Slovenija in RTV Slovenija.

10. Mednarodni festival gorniškega filma

Od 15. do 19. februarja 2016

Po obdobju, ko smo sklop gorniških in avanturističnih filmov predvajali v okviru Festivala dokumentarnega filma, smo se zaradi izjemnega zanimanja in velikega razmaha dokumentaristike na tem področju pred leti v sodelovanju z Društvom za gorsko kulturo odločili predstaviti izbor vrhunskih gorniških filmov v novem okviru.

Na petdnevem festivalu so si obiskovalci lahko ogledali približno štirideset domačih in tujih gorniških in avanturističnih filmov vseh dolžin, filmski program so dopolnjevala predavanja vrhunskih alpinistov, predstavitve novih gorniških knjig, razstava gorniške literature in fotografije ter okrogle mize. Predstavljeni filmi so se potegovali za glavno nagrado mesta Domžale, nagrado za najboljši film, najboljši film o gorski kulturi, najboljši film na temo okolja in gorskih športov ter najboljši film po izbiri občinstva. Program festivala je v celoti zasnovalo Društvo za gorsko kulturo iz Domžal.

Glavno nagrado je prejel poljski film *Jurek* režiserja Pawla Wysoczanskega. Najboljši alpinistični film je postal *Meru* (Indija/ZDA), najboljši plezalni *Panorama* (Španija), najboljši film o gorah, športu in avanturi slovaški *Suri* ter najboljši film o gorski naravi in kulturi *Afganistanska zima* (Švica).

27. Ljubljanski mednarodni filmski festival – LIFFe

Od 9. do 20. novembra

Programsko najbolj ambiciozen projekt filmskega programa CD je tudi lani predstavil prerez najsodobnejše svetovne filmske produkcije. Premierno smo v Sloveniji prikazali 119 filmov (od tega 16 kratkih), med njimi kar 71 celovečernih filmov, ki niso imeli zagotovljene distribucije za Slovenijo in jih po vsej verjetnosti ne bo mogoče več videti znotraj naših meja.

Na 27. Liffu smo nadaljevali z delno predstavitvijo programa v Mariboru, kjer smo zavrteli dvajset filmov, velika novost pa je bila uvedba dveh novih prizorišč zunaj Ljubljane, s katerima smo obogatili program zunaj prestolnice, in sicer v Novem mestu (Anton Podbevšek Teater) in Celju (Mestni kino Metropol).

Programsko realizacijo festivala je omogočila tudi pridobitev finančnih sredstev zunaj javnih razpisov. Glavni pokrovitelj Telekom Slovenije je znova finančno podprl festival. Medijska pokrovitelja sta bila znova časopisna hiša Delo in Multimedijski center RTV Slovenija, po dveh letih pa smo znova uspešno pridobili dragocena sredstva evropskega sklada MEDIA, ki pod vse bolj ostrimi pogoji (Liffe je od možnih 100 točk prejel 86) podpira najbolj inovativne filmske festivale, ki gredo v tok s časom, npr. z multimedijskimi pristopi, ki vsebujejo povezovanje z drugimi dogodki prek »živih« spletnih povezav (Liffe je npr. prek linka organiziral pogovor s filmskimi ustvarjalci v Bruslju), ali z nagovarjanjem občinstva prek drugih platform (video-na-zahtevo, ki ga v Liffovem medijskem kotičku predstavlja Telekom).

Program, ki smo ga predstavili, je v celoti izpolnil pričakovanja javnosti in tudi medijev, ki so v namenjanju medijskega prostora festivalu zopet presegli pričakovano. 119 filmov smo strnili v deset programskih sklopov. Vodomca za najboljši mladi film smo podelili enaindvajsetič, osmič je bil tekmovalnega značaja tudi izbor kratkometražnih filmov. Festival je avtorsko retrospektivo posvetil poljskemu cineastu Jerzyju Skolimowskemu, tematsko retrospektivo *Film gre v kino* pa filmom, ki poudarjajo kinematografsko izkušnjo, nacionalni fokus je bil drugič posvečen fenomenu novega romunskega filma.

O festivalu smo našli približno 380 medijskih objav, o festivalu se je obširno poročalo tudi na spletnih straneh ter v različnih in priljubljenih blogih.

Festival je leta 2016 spremljalo več kot 140 domačih in tujih akreditiranih novinarjev. Filmi so bili prikazani na 299 projekcijah. Obisk festivala je bil v skladu s pričakovanji, filme si je ogledalo 44.700 gledalcev.

Kar zadeva programsko zasnovo festivala, smo prebirali v glavnem pozitivne kritike. V dnevnem časopisu Delo, ki je bil tudi medijski pokrovitelj 27. Liffa, so med festivalom vsak dan pol strani ali celo stran v celoti posvetili festivalu, kar je za Liffe pomemben podatek. Enako pomemben je vložek spletnega portala MMC RTV Slovenija, ki zelo aktivno deluje tudi v času pred festivalom, ko že poteka predprodaja vstopnic, in opozarja na prihajajoče presežke festivala.

Pripravili smo tudi celo vrsto dogodkov, povezanih s festivalskimi gosti, saj festival niso samo projekcije filmov, temveč tudi vse, kar uradni program spremlja. Lani smo v Ljubljani gostili več kot štirideset ustvarjalcev ali strokovnjakov in z njimi pripravili več kot osemdeset dogodkov (predstavitve pred projekcijami, pogovori, predavanja, novinarske konference).

Obenem smo poskrbeli za številne izobraževalne dejavnosti, močno smo okrepili predvsem izobraževalni program za mlade. V sodelovanju s Pionirskim domom smo organizirali dve delavnici, prvo za starost od šestega, drugo od devetega leta naprej. Zavod Vizo je v okviru programa *Nori na evropski film* pripravil izobraževalni program za srednješolce. Na vseh delavnicah so udeleženci spoznavali tako praktične (snemanje, scenaristika, montaža ...) kot teoretske (pisanje o filmu) vidike filma.

Liffe ostaja t. i. pregledni festival, ki ponuja v pregled množico filmov, tako ali drugače deležnih pozornosti na svetovnih filmskih platnih, njegovo osrednje programsko načelo pa ostaja predstavljanje novih avtorjev, katerih prvence in druge filme predstavljamo v tekmovalnem sklopu *Perspektive*. Zmagovalnemu filmu podarja nagrado vodomec glavni pokrovitelj festivala Telekom Slovenije.

Festival je podelil pet uradnih nagrad; tradicionalnega vodomca za najboljši film iz sklopa *Perspektive* je prejel srbski film *Dobra žena*, nagrado združenja mednarodnih filmskih kritikov FIPRESCI francosko-japonski animirani film *Rdeča želva*, ki ga je kot najboljšega prepoznala tudi mladinska žirija »Kinotrip,« še ena novost 27. Liffa, kjer so izbor filmov na temo mladih oz. odrasčanja izbirali mladi žiranti, večini srednješolci. Nagrado za najboljši kratkometražec je prejel poljski film *Figura*, nagrado občinstva pa so gledalci z glasovanjem dodelili kolumbijskemu filmu *Med morjem in zemljo*.

4. 2 FILMSKI CIKLI

Shakespeare na filmu

Od 24. do 29. februarja 2016

V sklopu cikla **Shakespeare za vedno**, ki ga je Cankarjev dom pripravil spomladi, smo pripravili zgodovinski pregled filmskih adaptacij nekaterih najbolj znanih bardovih del. Zvrstile so se tako tradicionalne filmske predelave kot bolj drzne, celo transgresivne adaptacije, ki so vzniknile v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja, do filmov, ki so dramski izvirnik imeli zgolj za navdih.

Predvajani so bili naslednji filmi: *Henrik V.* (Laurence Olivier, 1944), *Othello* (Orson Welles, 1952), *Macbeth* (Roman Polanski, 1971), *Krvavo gledališče* (Douglas Hickox, 1973), *Vihar* (Derek Jarman, 1979), *Kaos* (Akira Kurosawa, 1985), *Hamlet v svetu poslov* (Aki Kurismäki, 1987) in *Macbeth* (Justin Kurzel, 2015).

4. 3 FILMI V DISTRIBUCIJI

Premierno so bili v redni distribuciji predstavljeni štirje sodobni umetniški filmi, ki so predpremiero doživeli na Liffu v letih 2015 in 2016.

Moja mama (Mia madre) režiserja Nannija Morettija je italijanski film, ki meša elemente komičnega in tragičnega. V njem se Nanni Moretti v značilni, avtobiografski maniri spoprime s smrtjo svoje matere, Johna Turturra pa postavi v eno najopaznejših komičnih vlog lanskega leta, saj ga postavi v vlogo puhloglavega ameriškega filmskega zvezdnika, ki med produkcijo socialnokritičnega filma na temo izkoriščanja delavcev prihaja v spore z režiserko. Delo je ob filmu menilo, da je »Moretti najsijajnejši takrat, ko odkrito ter brez zadržkov spregovori o sebi in svojih najbližjih. Tovrstnih, vsaj delno avtobiografskih del se namreč loti s posebnim žarom. Ne nazadnje je v takšni vlogi tudi najbolj rahločuten, vsaj ko beseda nanese na njemu ljube osebe, ter hkrati tudi najbolj drzen in predrzen v svojih komentarjih družbe«.

Glasnejša od bomb (Louder Than Bombs) režiserja Joachima Trierja. Družinska drama norveškega režiserja, ki je k svojemu prvemu angleško govorečemu projektu privabil impresivno igralsko zasedbo (Isabelle Huppert, Gabriel Byrne, Jesse Eisenberg), pripoveduje zgodbo o sloviti vojni fotografinji, katere nepričakovana smrt naposled združi njenega moža in oba odtujena sinova. Ko na površje priplava neprijetna družinska skrivnost, so trije možje prisiljeni uvideti sami sebe v novi luči, pri tem pa morajo na novo opredeliti svoje potrebe in želje. Dnevnik je o filmu ugotavljal, da »naslov filma namiguje na potencialno 'eksplozivna' razkritja skrivnosti, vendar se to ne zgodi, saj vprašanja, ki jih Trier odpira skozi ves film, tudi v zaključku ne dobijo dokončnih odgovorov. Vsakdo ima svojo različico resnice, nobena ni celovita. Trier ponudi analizo tako imenovane osnovne celice družbe, družine, njene kompleksnosti in medsebojnega vpliva njenih članov«.

Moja divja noč (Mi gran noche), obešenjaška komedija, ki je sklenila 27. Liffe, je delo kultnega španskega režiserja Alexa de la Iglese, divja kronika zgod in nezgod ter zarot in zakulisnih iger, ki spremljajo snemanje silvestrske televizijske oddaje. Gre za tipični »praznični film«, ki smo ga na spored uvrstili pred silvestrovim. Gledalec spremlja brezposelnega protagonista Joseja, ki postane statist. Režiser je povedal, da v filmu, ki je eskapističen samo na prvi pogled, saj v resnici govori o sodobni evropski varčevalni realnosti, »lik statista simbolizira življenje, saj je vsak človek del glavne zgodbe, vendar vsak ne more biti glavni junak«.

Dotik vode (L'effet aquatique) režiserke Solveig Anspach je islandsko-francoska koprodukcija, v kateri je avtorica ponudila navihano mešanico burleske in romantične komedije, kjer se zrcali njeno ameriško-islandsko poreklo. Zgodba o Samirju, ki se do ušes zaljubi v plavalno učiteljico Agathe, prinaša »libidinozno vlažnost, predirno mokroto, spolzka tla, neizrekljivo otplost in nespremenljive rituale«. Plavalni bazeni so po režiserkinih besedah izredno demokratičen prostor, ker znaki pripadnosti, naj bo družbene ali verske, izginejo pod tesno prilagajočimi se kopalkami. Povrh tega »v njem bitke za oblast potekajo odkrito in v njem slišimo odzvene sodobnega sveta«.

4. 4 IZREDNE PROJEKCIJE / SODELOVANJE Z DRUGIMI PRODUCENTI

Idealist

Posebna projekcija filma Igorja Pretnarja iz leta 1976, ekranizacije romana *Martin Kačur*, je bila 10. maja, ob 140. obletnici rojstva Ivana Cankarja, v Kosovelovi dvorani. Po projekciji smo pripravili pogovor z obema glavnima igralcema, Radkom Poličem in Mileno Zupančič, ki ga je vodila Patricija Maličev.

5 KULTURNA VZGOJA, HUMANISTIKA, LITERATURA

5.1 KULTURNA VZGOJA

Kulturnovzgojni program je v letu 2016 pretežno potekal skladno s terminskim načrtom in napovedanimi premierami oziroma ponovitvami (kulturnovzgojnih učnih ur, vodenih koncertov in gledaliških predstav); zaradi nenadejane zasedenosti avtorja glasbenika Petra Kusa nismo realizirali projekta *Džumbus* ter smo ga predstavili na jesen 2017, dodatno smo zaradi kakovostno pripravljenega projekta, ki nam ga je predstavil koproducent Slovensko komorno glasbeno gledališče, ter obetavne umetniške ekipe na program uvrstili otroško opero *Nežni velikan*.

Poleg utečenih, med njimi nekaterih večletnih projektov in programov, ki privabljajo generacijsko različno mlado občinstvo, so tako v letu 2016 nastale štiri obetavne produkcije oziroma koprodukcije: otroški operi *Brundibar* in *Nežni velikan*, *Shakesoneti* in *Tesla* (v načrtu programa naveden še z delovnim naslovom *Resonanca*), ki je vsekakor izstopajoč projekt zaradi svoje ideje in sporočila, pa tudi izvedbe vsestranskega Janeza Dovča.

Zastavljeni letni načrt je sledil programskim smernicam in načelom kakovostne kulturne vzgoje, kot so kakovost, spodbujanje ustvarjalnosti, razvijanje estetske občutljivosti ter kritičnega vrednotenja pri otrocih in mladini. Obisk je presegel pričakovanja, mediji so se odzivali v primerih, ko se je ta del programa povezoval s preostalimi kulturno-umetniškimi programi, oziroma ob premierah, med njimi je bilo žal zelo malo strokovnih kritik. Poudariti je treba, da so bile kulturnovzgojne dejavnosti in vsebine vključene oz. prepletene tudi z drugimi programskimi sklopi.

S stališča razvoja občinstva je bilo pomembno tudi sodelovanje Cankarjevega doma pri **Kulturnem bazarju**, izvedbeno in organizacijsko najzahtevnejšem projektu tega programa.

ABONMAJI ZA OTROKE IN MLADINO

Abonmaji (Moj prvi abonma, D best abonma, Ta hud abonma ter Liffe po Liffu) so bili kakovostni in raznovrstni, tudi z vidika vključevanja številnih zunanjih partnerjev/producentov; izvedeni so bili v skladu z napovedjo v programskem načrtu, sprememb ni bilo. Število abonmentov, ki smo jih vpisali jeseni 2016, je primerljivo s prejšnjimi sezonami; skromnejši vpis opazamo edinole pri filmskem abonmaju. Ta je programsko precej bolj aktualen kot v minulih sezonah, saj ga sestavljajo odlični filmi z mednarodnih festivalov, zato dosegamo veliko boljšo prodajo za izven.

NOVE PRODUKCIJE IN KOPRODUKCIJE KULTURNOVZGOJNEGA PROGRAMA

Produkcija Cankarjevega doma v okviru festivala Shakespeare za vedno

SHAKESONETI

Avtorja koncepta: Primož Vitez in Mitja Vrhovnik Smrekar; nastopajo: skupina Bossa de novo, Boris Cavazza, Urška Taufer; produkcija: Cankarjev dom

Glasbena inscenacija Shakespearovih sonetov, kot sta si jo zamislila Primož Vitez in Mitja Vrhovnik Smrekar, se poigrava z avdiovizualno naravo poezije ter iskanjem zvočnega smisla in duha v njej, ustvarjalni pristop pa krepi smisel govorne in pesniške tradicije. Vitez je sonete povezal tako, da se je skozi oblikovala pripoved ter da so jih obiskovalci lahko dojemali kot zgodbo o zelo preprosti stvari – o razmerju med moškim (Cavazza) in žensko (Tauferjeva).

Ocenjujemo, da se nam je produkcija bolj kot kulturnovzgojna prireditev posrečila kot literarno-glasbena inscenacija, primerna za klubsko prizorišče in namenjena predvsem literarnemu občinstvu. Kot tako so jo prepoznali tudi snovalci festivalov, saj smo prejeli tri povabila na festivale ter več vabil za gostovanja. Odzivi medijev so bili skromni, a pozitivni,

prav tako zapisi na družbenih omrežjih; ko se je pred dogodkom pojavila na facebooku, je bila že deležna izjemnega odziva.

»V polni okrogli dvoranici je potekal čaroben glasbeno-gledališki dogodek, kot jih imamo vse premalo v teh krajih. Glede na čedalje večjo vsestranskost ter multidisciplinarnost in multitalentiranost naših scenskih ustvarjalcev bi morali take dogodke producirati pogostejše ... Cankarjev dom je s festivalom Shakespeare za vedno zadel v polno in resnično poskrbel za večžanrsko, vseobsegajočo, tudi z mednarodno sceno podčrtano predstavitev velikanovega opusa.« (Večer, Melita Forstnerič Hajnšek)

Produkcija Cankarjevega doma v okviru festivala Nikola Tesla – človek prihodnosti

TESLA

Glasbeni performans

Avtor koncepta, glasbe, nastopajoči glasbenik in pripovedovalec: Janez Dovč; dramaturgija in režija: Marko Bratuš; scenarij: Ana T. Kus in Janez Dovč; narator: Gregor Budal; glas Nikole Tesla: Alojz Svete; strokovni sodelavci: dr. Miro Rozman, dr. Gašper Tkačik, Andrej Detela, Janko Rožič, Miro Dovč, Igor Vuk, dr. Nejc Likar, dr. Andrej Gams, Andrej Kobal

Janez Dovč je priznan glasbenik, po osnovni izobrazbi pa fizik. Ti dve obliki človeške kreativnosti delujeta po (navidez) nekoliko različnih metodoloških principih, vendar se medsebojno dopolnjujeta in zlivata v skupno ustvarjalno polje. S svojo predstavo *Tesla* nam je Dovč približal večplastnost Teslovega sporočila za naš čas: predvsem spoznavni vidik (vidni in slišni prikaz Teslovih naprav) in pa etični vidik (Teslova razmišljanja o ustvarjalnosti za človekovo srečo). Pri tem je treba omeniti, da se Dovč ni spuščal v mistificiranje Tesle (kot se ob predstavljanju Tesle pogosto dogaja), temveč se je zvesto držal znanih oziroma potrjenih dejstev. Precej zaslug za to natančnost ima soscenaristka Ana T. Kus. V predstavi je Janez Dovč uporabil in predstavil vrsto nenavadnih glasbenih inštrumentov in nekaterih drugih izjemno zahtevnih tehničnih naprav, ki jih je večinoma tudi sam priredil ali celó lastnoročno izdelal: inštrument na osnovi »Teslove tuljave«, laserska harfa, teremin, ročno izdelan programabilni tolkalni inštrument, prijazni robotek Nao ... Ocenjujemo, da je predstava presežek tega programa v letu 2016, da deluje izjemno močno in prepričljivo, zaradi čistosti umetniškega izraza pa je primerna za vse generacije. Obisk predstave je bil nadpovprečen; da so bile predstave tako zelo dobro obiskane, pripisujemo tudi izjemni pozornosti, ki ga je v javnosti užival projekt Tesla, človek prihodnosti. Žal nam je, da nismo zaznali odziva strokovne kritike.

»Avtorju predstave gre zahvala, da je iznašel inovativno umetniško obliko za to vrsto sporočilnosti – kot je bil izumitelj tudi Tesla. Dovčeva predstava je tako verodostojen poklon velikemu geniju.« (Andrej Detela, družbeno omrežje Facebook)

Koprodukcija med Glasbeno matico Ljubljana, Slovenskim komornim glasbenim gledališčem, Akademijo za glasbo v Ljubljani in Cankarjevim domom

BRUNDIBAR

Otroška opera

Avtor glasbe: Hans Krasa; avtor libreta: Adolf Hoffmeister; umetniško vodenje: Pia Brodnik, Irma Močnik, Simon Dvoršak in Nana Milčinski; nastopajoči: Otroški pevski zbor Glasbene maticе Ljubljana in študenti Akademije za glasbo Ljubljana

Opera *Brundibar* je bolj kot po vsebini znana po svojem zgodovinskem ozadju: kratka opera, nastala leta 1938 in zasnovana po pravljici češkega pesnika in pisatelja Adolfa Hoffmeistera, je bila premierno izvedena leta 1942 v praški sirotišnici z judovskimi otroki, potem pa v Terezinu ... Celoten koncept predstave, ki je nastala pod režijskim vodstvom Nane Milčinski, predstavlja spomin na žrtve holokavsta, hkratno kontekstualizacijo so omogočili posnetki dejstev o taborišču Terezin, njegovem zgodovinskem ozadju in vplivu na glasbeno kulturo

tamkaj živečih Judov; posebej ganljiv je bil zaključek opere, ko so otroci pevci (kar 65 jih je bilo na odru) v dar vsem otrokom, ki so jih nacisti oropali otroštva, na oder prinesli svoje predmete in stopili v ozadje. Sicer pa sama zgodba o Anici in Pepiju, ki s pomočjo prijateljev in petja premagata hudobnega lajnarja Brundibarja (ki je po videzu in značaju spominjal na Hitlerja), vliva vero v zmago dobrega nad zlim.

Imamo eno kritiko (Gazeta) in eno obsežnejšo reportažo z vaj (Mager); obisk je bil nadpovprečen, zaradi zanimanja za to uprizoritev načrtujemo ponovitve tudi v letu 2017.

»Povedna in pregledna režija Nane Milčinski je dogajanje predstavila kot nedolžno otroško 'pravljico za lahko noč' z več kot jasno družbenokritično in vzgojno noto. K očarljivosti izvedbe in njeni pretresljivosti so vsekakor največ prispevali najmlajši pevci in igralci, člani Otroškega pevskega zbora Glasbene matice ... Umetniki so torej pokazali, kaj je bistvo umetnosti, na katero v času globalizacije in hkrati strahov pred tujim pogosto pozabljamo – kot nosilka kulture povezuje našo preteklost s prihodnostjo, ki jo polni z upanjem in vrednotami.« (Tomaž Gazeta, Glasna)

Koprodukcija med Slovenskim komornim glasbenim gledališčem, Festivalom Velenje, Zavodom Morpheus ter Cankarjevim domom

NEŽNI VELIKAN

Otroška opera

Avtor glasbe: Stephen McNeff; avtor libreta: Mike Kenny; umetniško vodenje: Simon Dvoršak, Iztok Kocen, Kaya Tokuhisa; nastopajoči: Eva Černe, Matjaž Stopinšek, Irena Yebulah Tiran, Rok Bavčar in Rok Koritnik ter Komorni ansambel Slovenskega komornega glasbenega gledališča

Najprej je treba poudariti, da je bila odločitev za slovensko praizvedbo opere *Nežni velikan* ambiciozna in smela, saj so koproducenti razpolagali z izjemno skromnimi finančnimi sredstvi za predpripravo in vaje ter je produkcija do prve premiere v Velenju nastajala v nezavidljivih razmerah. Produkcija je mizanscensko zato precej skromna, a zgodba o pogumni deklici Mirandi in »drugačnem« velikanu je zaživela predvsem zaradi izvedbene strasti in izrazne moči vseh pevcev. Tako kot z *Brundibarjem* smo tudi z *Nežnim velikanom* številnim otrokom ponudili eno prvih opernih izkušenj z željo, da jim vzbudimo ljubezen do operne umetnosti. Po drugi strani pa je pomembna tudi spoznavna plat *Nežnega velikana*, saj zgodba govori o sprejemanju drugačnosti, sočutju, prijateljstvu. Premiera in ponovitve so bile razprodane, kritičnih odzivov ni bilo.

PONOVITVE PRODUKCIJ KULTURNOVZGOJNEGA PROGRAMA IN KULTURNOVZGOJNIH UČNIH UR TER PROJEKTOV DRUGIH PRODUCENTSKIH HIŠ

Med ponovitvami sta bili najbolj uspešni predstavi, ki smo ju pripravili v koprodukciji z Zavodom Margarete Schwarzwald in z isto kreativno ekipo: *Veliki pok* (11 ponovitev) in *Prosto po Prešernu* (9 ponovitev). *Veliki pok* smo zaradi vsebine (govori o inspirativnih znanstvenikih, vizionarjih, mislecih) programsko uokvirili v projekt **Tesla, človek prihodnosti**; predstavo *Prosto po Prešernu* smo terminsko načrtovali ob slovenskem kulturnem prazniku in je znova navdušila učence in pedagoge iz vse Slovenije.

Tako kot prejšnja leta ji po uspešnosti sledita predstavi *Martin in Gregor ali od junaka do bedaka* ter *Igralec*. Za prvo se ponovno izkazuje, da učence pritegne ravno s svojo aktualnostjo in dramaturškim pristopom, ki je literarno klasiko Frana Levstika povezal s sodobno problematiko. Za ogled predstave *Igralec* pa opažamo, da se na nas vsako leto obračajo isti učitelji, saj si želijo, da bi predstavo videla vsaka nova generacija osmo- in devetošolcev – 14. oktobra je predstava doživela že 20. obletnico premiere.

Programi, ki jih predstavljamo v sodelovanju z Glasbeno mladino ljubljansko, so bili izpeljani skladno z objavljenim načrtom. Predstavili smo devet matinej s petimi različnimi programi in beležili optimalno zasedenost.

PRIPOVEDOVALSKI FESTIVAL – PRAVLJICE DANES

Marca 2016 smo organizirali in izvedli že 19. pripovedovalski festival **Pravljice danes**, ki ga s sodelavkama Ireno Matko Lukan in Alenko Veler vodi pesnica, pisateljica in pravljničarka Anja Štefan.

Pripovedovalski program za odrasle smo odprli z večerom slovenskih ljudskih pripovedi v narečju; pripovedovali so: Ciril Horjak, Ivanka Učakar, Iztok Kenda, Janko Gabrič, Lidija Ličen, Milan Zrinski, Milena Ožbolt, gost večera je bil Rudi Bučar. Z dogodkom, ki ga zaradi zahtevnosti organizacije pripravimo le vsakih nekaj let, želimo publiko ozaveščati glede tega, kakšna je (bila) pristna podoba slovenskih ljudskih pripovedi, hkrati pa odpirati razmislek o tem, kako nadgrajevati lokalno, da postane vseslovensko učinkovito in pri tem ohrani svoj čar.

Na večeru *S pravljico okrog sveta* se je občinstvu predstavilo sedem pripovedovalcev, ki so se v Slovenijo priselili iz drugih držav; gostili smo Armenca, Portugalko, Madžarko, Ukrajinko, Indijca, Sirijca ter pripovedovalko iz Burkine Faso. Z dogodkom, ki je vsako leto eden najbolj priljubljenih v našem programu, želimo pripomoči k medsebojnemu spoznavanju, strpnosti in sožitju, hkrati pa seveda ponuditi kakovosten izbor zgodb, govorne besede in letos (ter v prihodnje) tudi glasbe.

Sklepni dogodek *Pobrano na kup* je vrhunec festivala, na katerem se predstavijo slovenski ustvarjalci z različnih področij, ki jim beseda gladko teče in za katere organizatorke domnevamo, da znajo prepoznati in izbrati dobro zgodbo. Letos so bili to Andrej Rozman - Roza, Ljerka Belak, Joseph Nzobandora - Jose, Sandi Pavlin, Špela Frlic, Veronika Rot Gabrovec, Zdravko Duša in Irena Cerar; za glasbeno spremljavo je poskrbela Brencl banda. Vse predstave za odrasle so bile razprodane in sprejete z navdušenjem.

Odzivi publike kažejo, da zanimanje za festival še vedno raste. Razvoj pripovedovanja pri nas je v polnem razmahu, za kar ima precejšnje zasluge prav naš festival. S sistematičnim delom, jasno programsko zasnovo, izobraževalnimi vsebinami in refleksijo ostaja osrednja referenčna točka za vse tiste, ki iščejo izvrstne umetniške dogodke, in zgled za tiste, ki se želijo podobne dejavnosti lotiti tudi sami. S širitvijo spremljevalnega programa po vsej Sloveniji in v različne inštitucije je vzniknil neformalni termin »marec – mesec pripovedovanja«. Medijsko zanimanje za festival je bilo nad vsemi pričakovanji.

KULTURNI BAZAR 2016

Kulturni bazar je v osmih letih, kar smo v Cankarjevem domu prevzeli izvršno producentstvo, pridobil status platforme, uveljavil pa se je tudi kot prostor za dialog in povezovanje z drugimi organizacijami na različnih ravneh.

Enodnevna prireditev je sicer namenjena strokovnim delavcem v vzgoji in izobraževanju ter kulturi (poteka namreč kot strokovno usposabljanje), hkrati pa so vrata Cankarjevega doma ves dan odprta tudi širši javnosti – otrokom in mladim ter vsem, ki jih zanima kultura in kulturno-umetnostna vzgoja. Tudi v letu 2016 je bila udeležba za vse obiskovalce brezplačna.

Osrednja tema Kulturnega bazara 2016 je bila pismenost kot koda razumevanja različnih področij umetnosti, največji poudarek v programu strokovnega usposabljanja pa je bil dan razvijanju bralne pismenosti in bralne kulture. Poleg bogatega programa, ki je potekal v vseh dvoranh in predavalnicah (zvrstilo se je več kot šestdeset kulturnovzgojnih dogodkov), je bilo pestro tudi dogajanje v vseh treh preddverjih Cankarjevega doma, kjer je na razstavnih prostorih svojo bogato ponudbo za otroke in mladino predstavilo več kot tristo kulturnih ustanov iz vse Slovenije (vsa slovenska gledališča, vsi muzeji in galerije, knjižnice, filmske in glasbene ustanove ...) ter partnerji Kulturnega bazara iz drugih resorjev.

Že več let posebno pozornost namenjamo predstavitvi primerov dobrih praks partnerskega povezovanja vzgojno-izobraževalnih zavodov in kulturnih ustanov, v tematskem sklopu *Recept za popestritev* pa smo v letu 2016 izpostavili tudi uspešno medresorsko sodelovanje z drugimi področji: kmetijstvo in prehrana ter zdravstvo.

Celodnevnega strokovnega usposabljanja se je udeležilo več kot tisoč strokovnih delavcev z vzgojno-izobraževalnih zavodov in kulturnih ustanov ter študentov iz vse Slovenije. Za izvedbo celotnega dogodka je poskrbelo več kot štiristo kulturnih delavcev. Bazar je obiskalo tudi več kot dva tisoč otrok, učencev in dijakov ter drugih obiskovalcev iz vse Slovenije.

Poleg prireditve projekt KB vključuje tudi e-katalog ponudbe kulturno-umetnostne vzgoje, objavljen na www.kulturnibazar.si, v katerem se s svojo ponudbo za otroke in mladino oz. za vrtce, osnovne in srednje šole predstavijo kulturne ustanove iz vse Slovenije.

5. 2 USTVARJALNOST MLADIH

TRANSGENERACIJE

Jedro festivala, tudi zaradi svoje tradicije, ostajajo uprizoritvene umetnosti – gledališče in ples. Žirija (v sestavi Petra Pogorevc, Matej Bogataj in Jakob Ribič za gledališki ter Meta Lavrič za plesni del) si je ogledala 13 predstav. Sam izbor del je bil pogojen z različnimi parametri pa tudi kompromisi, saj so selektorji želeli program sestaviti po principu vključevanja in ne izključevanja.

Uprizoritve so bile žanrsko in izvedbeno raznovrstne, različno ambiciozno zastavljene in vodene tako od mentorjev kot gledaliških profesionalcev. Opažamo postopen in vztrajen porast uprizoritev, ki nastajajo na različnih umetniških srednjih šolah, na katerih so sestavni ali spremljevalni del študijskega programa. S tem imajo takšne uprizoritve nedvomno vnaprejšnjo prednost, zaradi razpoložljivega časa za študij predstave, kadrovskega potenciala, predvsem pa drugačnih produkcijskih razmer, zato bomo za prihodnje leto premislili o morebitnem dodatnem omejevalnem kriteriju za takšne predstave. Morda bi morali za njih uvesti celo posebno kategorijo. S tem bi bolj prišla do izraza njihova žanrska usmeritev, ki je pogosto posledica končnega nastopa ustvarjalcev, zaščitili pa bi produkcijsko manj zahtevne, bolj gverilske in bolj samonikle produkcije, kjer so pomembnejša stališča ustvarjalcev od perfekcije izvedbe. Glavno nagrado, ki vključuje produkcijo v Cankarjevem domu, je prejela predstava *Kisli maček* v izvedbi SVŠGL, umetniške gimnazije, dramsko-gledališke smeri, pod mentorskim vodstvom Barbare Krajnc Avdič in režijsko taktirko Jureta Novaka.

Odmevna je bila tudi razstava likovnih in fotografskih del, ki se je po festivalu preselila v prostore Informacijske pisarne Evropskega parlamenta v Sloveniji. Festival je bil medijsko dobro pokrit, pogrešali pa smo medijske odzive na sklepno prireditev s podelitvijo nagrad.

IGRAJ SE Z MANO

V okviru Mednarodnega festivala **Igraj se z mano**, ki s svojimi dejavnostmi spodbuja povezovanje in tesnejše sodelovanje med otroki, mladostniki, odraslimi osebami s posebnimi potrebami ter večinsko populacijo vseh generacij, je zasnovan tudi istoimenski mednarodni likovni natečaj. V letu 2016 je potekal že devetič. Cankarjev dom pa je gostil razstavo del, izbranih na tem natečaju, ki so jo otroci sami postavili. Ob postavljanju razstave so tekale številne ustvarjalne spremljevalne dejavnosti (ustvarjalne delavnice in igre). Pomemben del projekta je torej tudi ustvarjanje okoliščin, v katerih si odrasli prizadevamo spoštovati predstave otrok ter puščamo odprte možnosti izkustvenega učenja in odkrivanja novih estetik. Ocenjujemo, da gre za pomemben kulturnovzgojni projekt, saj vključuje tudi zaznamovane otroke oziroma otroke z družbenega obrobja; pripravljamo ga v sodelovanju z Zavodom za usposabljanje Janeza Levca.

DRUGE PRODUKCIJE

Med t. i. drugimi produkcijami velja posebej izpostaviti letni javni nastop učencev Oddelka za sodobni ples Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana. Predstava z naslovom *Coprniške zdrahe* je bila deležna veliko pohval tako strokovne kot laične javnosti. Na »coprniškem srečanju« je nastopilo sto petdeset učencev plesnih pripravnic in razredov sodobnega plesa Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana v koreografijah, ki sta jih pripravili Jana Kovač Valdes in Tanja Pavlič.

5. 3 HUMANISTIČNI IN LITERARNI PROGRAMI

HUMANISTIKA

Predavanja in dejavnosti, ki jih pripravljamo kot nadgradnjo kulturno-umetniškega programa CD oziroma ki so vpeti v festivale, so izjemno dobro obiskani. Predstavljajo bogat prispevek h kulturno-umetniškemu programu na eni strani in hkrati h krepitvi refleksije o izbranih temah. Ocenjujemo, da je dober obisk, v javnosti pa opažamo dober odmev zaradi rahločutno izbranih tem, predavateljev ter celovitega obveščanja javnosti o festivalih v Cankarjevem domu. Na drugi strani pa so določeni programski segmenti, ki se ne navezujejo na druge programe, ostali nekako prezrti in terjajo premislek o plasmaju teh prireditev v prihodnje. Realizirali smo kar 115 prireditev, kar je 49 več, kot jih je bilo načrtovanih v okviru tega programa; povečanje števila prireditev gre na račun živahnega refleksivnega dogajanja ob obeh filmskih festivalih ter jazz festivalu.

RAZKRINKANI PATRIARHAT

Cikel predavanj ob uprizoritvi opere *Otello*

Ob uprizoritvi opere *Otello* v okviru festivala Shakespeare za vedno je v januarju in začetku februarja 2016 cikel predavanj pripravila znanstvenica in avtorica več kot petdesetih knjig in množice strokovnih člankov prof. dr. Svetlana Slapšak, ki je vzela pod drobnogled različne vidike Othella: od analize zakonske zveze in partnerstva nekoč in danes, ljubosumja do upodobitev Othella v gledališču, slikarstvu in na filmu. Obiskovalce predavanj je prepričala tako s svojo strokovnostjo, izjemno razgledanostjo kot pripravljenostjo na izbrane teme. Pozitiven je bil tudi odziv vseh referenčnih medijev (Delo, Dnevnik, Nedeljske novice, Večer, RTV Slovenija: MMC, Program ARS, Val 202 ipd.).

MACBETHOV ČUDNI SLOVES GLEDALIŠKEGA PREKLETSTVA

Za festival Shakespeare za vedno smo k sodelovanju pritegnili Marjana Strojana in Milana Jesiha, izjemna prevajalca in poznavalca Shakespearjevih gledaliških del, ki sta februarja pripravila predavanje kot uvod v gostovanje opere *Macbeth* v režiji Bretta Baileyja.

Uvodoma je Marjan Strojan razjasnil zgodovinske okoliščine nastanka *Macbetha*. Milan Jesih pa je v svojem prispevku govoril o pasteh in veselju ob prevajanju del velikega elizabetinca. Predavanje je bilo odlično obiskano, udeležilo se ga je veliko stanovskih kolegov in študentov, kar je še posebej pohvalno.

PREDAVANJA OB RAZSTAVI NIKOLA TESLA – ČLOVEK PRIHODNOSTI

Ob razstavi *Nikola Tesla* smo pripravili niz predavanj, ki osvetljujejo življenje in delo genija, ki so ga pri delu vodili etika, srčnost in poslanstvo izboljšanja sveta ter osrečevanja drugih s svojimi dognanji, kar so poudarili prav vsi predavatelji pomladanskega dela cikla.

Ob odprtju razstave sta Ljubljano obiskala fizik dr. Neil Baggett ter ena od ustanoviteljic in predsednica Teslovega znanstvenega središča v Wardencliffu Jane Alcorn. Izhodiščna misel, ki jo je v svojem predavanju razvijal dr. Baggett, je, da je Teslo ključno zaznamovala selitev v Ameriko; vsa njegova dognanja je torej družbeno kontekstualiziral. Predavanje Alcornove je

bilo večinoma namenjeno novemu znanstvenemu muzeju in učnemu središču, posvečenemu Nikoli Tesli. Zanimivo je bilo njuno pričevanje o vrednotenju dela Nikole Tesle na drugi strani Atlantika.

Zelo tehtni sta bili predavanji Andreja Detele, ki je v vrhunskem diskurzu odprl polja razumevanja Teslovega vpogleda v govorico narave ter nam predstavil razvoj in fizikalne koncepte energije od antike do danes. Vpogled v Teslovo »mariborsko epizodo« nam je omogočil predavatelj dr. Stanislav Južnič, esej *Problem povečevanja človeške energije* pa je predstavil prevajalec Tibor Hrs Pandur. Kaj je Teslova doktrina in kaj pomeni uravnotežen razvoj civilizacije, pa nam je v odličnem predavanju prikazal dr. Branimir Jovanović, direktor Muzeja Nikola Tesla, zavzet proučevalec Teslovega dela in misli in avtor knjige *Teslov čudoviti svet*.

»Razstava Nikola Tesla – človek prihodnosti v Cankarjevem domu je v Ljubljano pripeljala vrsto preučevalcev slavnega znanstvenika, ki si prizadevajo, da bi njegova življenjska zgodba v mladih danes prižgala iskro želje po vednosti in delovanju v korist človeštva.« (Mojca Pišek, Dnevnik)

VZHODNA AZIJA DANES IN SKOZI ZGODOVINO

Cikel predavanj je začel sinolog in zgodovinar Mitja Saje s predavanjem *Svilna pot skozi zgodovino*, sklenil pa korejski literarni zgodovinar in pisatelj Kang Byoungyoong 25. maja 2016 z večerom sodobne korejske poezije.

Deset relevantnih tem, ubranih na naslov cikla, so predstavili japonologi, koreanisti in sinologi, sedanji ali nekdanji sodelavci Oddelka za azijske študije. Razveseljivo je, da so večino predavanj predstavili mlajši sodelavci iz prvih generacij študentov na oddelku, ki so se odločili stopiti na pot raziskovanja Vzhodne Azije. Štiri teme so se neposredno dotikale Kitajske (zgodovina, svet idej, umetnost, film), štiri Japonske (religija, mednarodna politika, množična kultura, katastrofa v Fukušimi), ena celotne Vzhodne Azije (jeziki) ter ena Koreje (književnost).

Večjega obiska so bili deležni: že omenjeno predavanje Mitja Sajeta, predavanje Jane Rošker *Konfucij v kavbojkah*, predavanje Tinke Delakorde Kawashime *Japonska – religiozna ali ateistična država*, predavanje Maje Veselič *Fukušima, kraj nesrečnega imena* ter *Večer sodobne korejske poezije* s Kangom Byounyoongom.

Cikel je širši publiki približal zgodovino, miselni svet, umetnost, književnost in družbene probleme, s katerimi se soočajo sodobne družbe v Vzhodni Aziji; po obisku sodeč pa ocenjujemo, da tako zastavljen cikel nagovarja zelo ozko ciljno skupino, zato bomo v bodoče pri snovanju programa tovrstne pobude s tega vidika skrbneje pretehtali in jih morda preusmerili na javna prizorišča Filozofske fakultete.

RAZUMETI 21. STOLETJE

Cikel večerov **Razumeti 21. stoletje** je bil izveden v štirih zaporednih večerih, pri katerih smo poglobili osrednje teme, za katere mislimo, da označujejo problematiko naslednjih desetletij ne le na Slovenskem, ampak širše. Na prvem večeru z Mitjo Čandrom in Alešem Štegrom smo problemsko osvetlili različne vidike umetniške produkcije, njenih perspektiv in prihodnjih obrisov, pa tudi primernih organizacijskih modulov in novih zvrsti. Na večeru z Milico Gaber Antić smo govorili o perspektivah spolov, o množtvu spolov, o perspektivah družbene enakopravnosti ne le žensk, ampak tudi interspolnosti. Večer z Borutom Ošlajem je bil namenjen perspektivam oblikovanja svetovnega etosa v času ekstremnih politik, ki se sklicujejo na posamezne religijske pripadnosti – s fokusom predvsem na etos v slovenski družbi in njegove perspektive. Na večeru z Nedo Pagon smo razpravljali o zgodovini utopičnih gibanj in njihovih možnostih v prihodnosti. Cikel je bil zasnovan zahtevno in ambiciozno. Glede na tehtnost diskurza in uporabljene promocijske poti pa nas je zanimanje občinstva razočaralo.

ŽARENJE NOVIH ENERGIJ

Cikel pogovornih večerov, ki ga pripravlja Tadeja Zupan Arsov, je v letu 2016 ponujal esence življenjskih zgodb vabljenih gostov, edinstvenih zaradi njihovih odločitev, ter fokus na to, kar je prav zdaj pri njih bistveno oziroma na delo, ki zaznamuje njihovo pot. Izbrani gosti so bili zelo različni: psihoterapevt mag. Andrej Debeljak, Tatjana Fink in Andrej Božič, gospodarstvenika z evropskimi nagradami in vrhunsko podjetniško potjo, Sanja Lončar in Anton Komat, zagovornika samooskrbe, Andrej Detela in mag. Violeta Bulc, izumitelj ter evropska komisarka, Tomo Križnar in Klemen Mihelič, aktivist in humanitariec, Urška Lan in dr. Yuri Yatsko, fizik in mojster za večanje miselnih potencialov ter inovatorka pri delu z energijo.

Obisk na ciklu **Žarenje novih energij** je dosegal med stotimi in sto dvajsetimi udeleženci na večer, izjemno dobro je bilo obiskano predavanje *Včeraj, danes, Tesla* z mag. Violeto Bulc in Andrejem Detelo. Zaradi izbora gostov in izbranih tem pa smo se odločili, da bo cikel v letu 2017 potekal v okviru Kongresno-komercialne dejavnosti.

OD ADRENALINSKIH ZANESENJAKOV DO MODRECEV

Med vrhunce programa lahko štejemo cikel **Od adrenalinskih zanesenjakov do modrecev** oziroma predavanji dveh prijateljev – vrhunskih alpinistov Reinholda Messnerja in Vikija Grošlja. Predavanje Premikanje gora vrhunskega alpinista in misleca Reinholda Messnerja smo zaradi izjemnega zanimanja pripravili v dveh terminih in dvorani dvakrat popolnoma razprodali (obakrat po 602 obiskovalca). Viki Grošelj je pripravil predavanje *40 let mojih soočanj s Himalajo*. V založbi Delo je 30. novembra 2015 izšla Grošljeva istoimenska knjiga, od 17. 12. 2015 do 3. 2. 2016 pa je bila v preddverju Linhartove dvorane na ogled tudi fotografska razstava.

Tudi Messner je bil izjemno odziven za sodelovanje, saj je že pred svojim prihodom v Ljubljano slovenskim medijem omogočil tri telefonske intervjuje (MMC, Dnevnik in Siol), na dan svojega predavanja v CD pa še daljši intervju za Val 202 in izjavo za TV Slovenija. Reinholda Messnerja je v predsedniško palačo povabil tudi predsednik RS Borut Pahor, kar je zagotovilo dodatno medijsko pokritost. Odlično sodelovanje vseh vpletenih: pripravljenost obeh cenjenih predavateljev, programskega oddelka ter oddelka za trženje in odnose z javnostmi CD, dobra terminska umeščenost, dodana vrednost v obliki brezplačne razstave Vikija Grošlja za obiskovalce prireditvev CD ipd. so vodili v vrhunsko izpeljane dogodke v zadovoljstvo obiskovalcev CD in utrjevanje pozitivne podobe Cankarjevega doma v širši javnosti.

POZITIVNA PSIHOLOGIJA

Četrty cikel predavanj **Pozitivna psihologija** je bil zasnovan tako, da so nam izbrani strokovnjaki predstavili izbor orodij in tehnik, s katerimi se lahko lažje in bolje soočamo z zahtevnimi okoliščinami, ob tem pa tudi osebno rastemo. Vsi predavatelji so poudarjali, da je mogoče uspešno premagati izzive sodobnega časa prav z odkrivanjem in razvijanjem svojih zmognosti. Predavali so: dr. Željko Čurić, dr. Vita Poštuvan, dr. Samo Rugelj, Viljem Ščuka, dr. med., Mateja Štirn, Sanela Banović, dr. med. Vsa predavanja so bila tudi v tej sezoni posneta za Videlectures.net.

KAKO FILOZOFIRATI PO KIERKEGAARDU

Filozofski simpozij dr. Miklavža Ocepka, ki posveča veliko pozornosti misli in delu Sorena Kierkegaarda, vodi neodvisni raziskovalec dr. Primož Repar. Cankarjev dom je že četrto leto zapored prevzel soorganizacijo serije predavanj, saj ocenjujemo, da je program raziskovalen; s septembrskim dogajanjem smo v javni prostor vnesli misel velikega filozofa, hkrati pa premišljali etične prakse in spodbujali prakso odgovornega državljanstva.

LITERATURA

V letu 2016 smo realizirali dogajanja na treh literarnih festivalih (Literodrom, Fabula, Vilencia), pri katerih sodelujemo kot koproducenti in vsebinski sosnovalci. Skupaj s parterji smo literarni javnosti predstavili več pisav in literarnih refleksij zdajšnjega časa. Pomemben program je potekal ob predstavitvi knjige *Will in svet* v okviru festivala Shakespeare za vedno. Predstavili smo tudi več drugih knjig in ugotovili, da je zanimanja za tako obliko prireditev vse manj. Tudi v letu 2016 smo na posebnem prostoru v Prvem preddverju objavljali kritiške zapise o izbranih literarnih delih.

LITERODROM

Festival **Literodrom** je bil zastavljen kot prostor in generator kartiranja literarnih praks vzhajajoče generacije vsakokrat izbrane regije, pri čemer je opredelil literarno produkcijo in produkcijske pogoje mladih literarnih producentov. Drugo izdajo festivala smo posvetili avtorjem, urednikom, prevajalcem in kritikom nemškega govornega območja s poudarkom na migracijskem ozadju udeležencev, ki so v interakciji s slovenskimi avtorji in moderatorji (Muanis Sinanović, Uroš Prah, Tibor Hrs Pandur, Urška P. Černe) sotvorili štiri pogovore in skupna branja. V sodelovanju z gosti smo pretresali, reflektirali in družno izrisovali topografijo literarne produkcije ter pogoje te gospodarsko izjemno uspešne regije z visoko stopnjo socialne varnosti, ki je ob tem že dolgo križišče ter predvsem cilj migracijskih gibanj. Gostili smo pesnika in urednika Ricarda Domenecka, večkrat nagrajeno pisateljico Olgo Grjasnowo, prevajalko in vodjo kolektiva za eksperimentalne oblike arabskega jezika 10/11 Sandro Hetzl, pisatelja Matthiasa Nawrata, urednika leipziške revije Edit Mathiasa Zeiskeja, pesnika, prozaista in kuratorja Babelsprecha Roberta Prosserja, urednico digitalne založbe Mikrotex Nikolo Richter, pisatelja Abuda Saida, pesnico, performerko in urednico založbe kookbooks iz Berlina Danielo Seel, urednika, prevajalca in pesnika Dominika Srienca, pesnico in urednico Fabrikzeitung Michelle Steinbeck, pesnico Antino Zlatkovo, pesnico in prevajalko Lidijo Dimkovsko, urednika literarnega programa KUD France Prešeren in pisatelja Gorana Jankovića ter pisateljico, publicistko Suzano Tratnik.

Medijsko smo bili slabše pokriti kot prejšnje leto, ko smo festival premierno odprli.

Kot partnerji festivala so nas podpirali Goethe Inštitut v Ljubljani ter Traduki in Kud Kentaver, ki je omogočil veliko branje v Menzi pri Koritu. Program je nastal v sodelovanju s Paraliterarnim društvom I.D.I.O.T.

LITERATURE SVETA – FABULA 2016

Med 27. februarjem in 7. marcem 2016 je že trinajsto leto zapored potekal eden največjih literarnih dogodkov pri nas – mednarodni festival **Literature sveta – Fabula 2016**. Osrednji festivalski dogodki so bili v Cankarjevem domu. Festival je 27. februarja slavnostno odprl nemški avtor Matthias Göritz, ki se je slovenskemu občinstvu predstavil prvič, s komunikativnim filmskim romanom, ki ga je na odprtju z izvirno glasbo interpretiral skladatelj in pianist Mitja Reichenberg. Gosti (ob Göritzju še Cees Nooteboom, Juan Gabriel Vásquez, Sjón) so se v pogovorih izkazali kot vznemirljivi misleci ter angažirani opazovalci.

Festival je v letu 2016 dosegel rekordno obiskanost, kar je odraz privlačnih pisateljskih gostov, hkrati pa tudi zelo aktualne naslovne teme festivalskega fokusa – *Prišleki* (navdahnjen z Lojzetom Kovačičem, ki se do konca življenja ni otrese občutka tujstva), ter z njo povezanih zgodb in angažmaja. Vrhunec dogodkov festivalskega fokusa je bil klubski debatni večer z naslovom *Barbari pred vrati*, na katerem so sodelovali bosansko-hrvaški pisatelj, predavatelj in publicist Igor Štiks, nizozemski esejist in profesor Peter Vermeersch, francoski intelektualec in eden najvidnejših predstavnikov strukturalistične šole Jean-Claude Milner, slovenska filozofinja Alenka Zupančič, hrvaški aktivist in filozof Srećko Horvat in srbski novinar in publicist Teofil Pančić. Begunsko krizo so osvetlili z več zornih kotov, tudi z željo

po demistifikaciji strahu pred migranti. V medijih je bil največkrat navajan Jean-Claude Milner z mislijo: »Na eni strani imamo ljudi, ki slišijo, a ne poslušajo, na drugi pa ljudi, ki govorijo, a nič ne povedo.«

O pomembnosti festivala priča tudi zanimanje medijev: 134 objav v 62 medijih.

Festival je potekal v organizaciji založbe Beletrina ter koproducentstvu Cankarjevega doma.

VILENICA V CANKARJEVEM DOMU

S programskimi snovalci festivala Vilenica smo že vrsto let dogovorjeni, da v Cankarjevem domu pripravimo Predvečer Vilenice; letos se nam je v pogovoru z Đurdo Strsoglavec predstavila dobitnica Duravka Ugrešić. Na t. i. ljubljanski dan pa smo pripravili branje latvijskih literarnih gostov festivala (Ingmare Balode, Arvisa Vigulsa, Artisa Ostupsa, Edvinsa Raupsa).

LITERARNI DIALOGI SLOVENIJA : ŠPANIJA

Niz javnih pogovorov med pisatelji obeh držav, ki ga pripravljamo v sodelovanju s Kraljevino Španije in Društvom slovenskih pisateljev, je zasnovan na skupnih interesih in aktualnih vprašanjih v literaturi in umetnosti ter kulturi nasploh. Namen večerov je bil obogatiti vzajemno znanje o literaturi, miselnosti in kulturi obeh držav ter razpravljati o žgočih, za javnost pomembnih temah in jim zagotavljati odmevnost. V uvodu sta sodelujoča avtorja, slovenski in španski, prebrala kratka odlomka iz svojih knjig, sledil je vodeni pogovor med avtorjema in občinstvom.

»Dvojice« so bili naslednje: Marian Izaguirre in Agata Tomažič, Anunciada Fernandez de Cordova in Boris A. Novak, Juan Manuel de Prada in Jurij Hudolin.

Večeri so bili dobro zasnovani in obiskani, pogovori pa so se nadaljevali na neformalnih druženjih.

WILL IN SVET

V okviru festivala Shakespeare za vedno je v slovenščini izšla knjiga *Will in svet* Stephena Greenblatta; za njen izid smo se dogovorili z založbo Beletrina. Ob izidu smo pripravili niz treh predavanj. O manj znanem Shakespearu in okoliščinah, ki so vplivale na razvoj literarnega genija, sta na dveh predavanjih spregovorila dr. Tomaž Toporišič in dr. Gregor Moder. Mednarodno priznani literarni zgodovinar in utemeljitelj t. i. novega historizma Stephen Greenblatt pa je v svojem predavanju orisal, kako je nastajala biografija o življenju tega velikega dramatika.

KRITIKOVO OKO

V rubriki *Kritikovo oko* (pano s kritiko ima svoje stalno mesto v Prvem preddverju) rezidenčni kritik Matej Bogataj obravnava avtorje, katerih kakovost, prodornost in perspektivnost je prepoznal. Pri izbiri se je odločal večinoma za takšne, ki posegajo v žgoče družbene probleme (Polona Glavan, Andrej Skubic, Zoran Knežević, Jasmin B. Frelih, Milan Dekleva ...). Ker je *Kritikovo oko* krajša rubrika, kritik poskuša biti razumljiv, tudi zato ker se zdi, da prevelika zapletenost, za katero se včasih skriva »strokovnost«, lahko odvrne naključnega bralca.

LITERARNI VEČERI IN OMIZJA DSP

9. februarja je Društvo slovenskih pisateljev v dvorani Lili Novy v Cankarjevem domu pripravilo Tradicionalno branje članov Društva slovenskih pisateljev ob slovenskem kulturnem prazniku Za Prešernom, na katerem so se z literarnim branjem predstavili: Ivo Frbežar, Jure Jakob, Rade Krstič, Tatjana Pregl Kobe, Milica Šturm in Ivo Svetina. Pridružil se jim je tudi ugleden pisatelj in pesnik iz Anglije, Patrick McGuinness, ki je tedaj bival in

ustvarjal v rezidenci Društva slovenskih pisateljev – Pisateljskem ateljeju Daneta Zajca na Prulah. Dogodek je povezovala Nina Kokelj.

Izpostaviti je treba tudi zelo rahločutno pripravljeno prireditev DSP, ki so jo v decembru posvetili pisateljem, ki so preminili v minulem letu. Ocenjujemo, da je sodelovanje z DSP kakovostno in da dogodki, ki jih pripravljamo, nagovarjajo del občinstva, ki ga na siceršnjih literarnih večerih v Cankarjevem domu ne vidimo.

PRED IN OB IZIDU

Tudi v letu 2016 smo predstavili novosti nekaterih založb (Kristian Novak: *Črna mati zemlja*; dr. Iztok Geister: *Doživeti Škocjanski zatok*), ki jih sofinancira Javna agencija za knjigo; prireditve so potekale kot srečanja z novinarji in zainteresirano javnostjo. Ob izidu reprezentativne študije, ki preizprašuje vlogo, pomen strukturo in sporočilnost mandal, z naslovom *Mandale – tajni vrtovi razsvetljenja* dr. Zmaga Šmitka pa smo pripravili tudi serijo treh predavanj – o knjigi je predaval avtor sam ter dr. Marko Uršič (*Geometrijski liki kot simbolne forme*) in Tine Papič (*Mandale v luči jungovske psihologije*).

6 RAZSTAVE

Leto 2016 se bo na razstavnem programskem področju zapisalo med izstopajoča v zgodovini te dejavnosti v Cankarjevem domu, predvsem zaradi postavitve odmevnega in v vseh pogledih izjemnega razstavnega projekta *Nikola Tesla – človek prihodnosti* s številnimi spremljevalnimi dogodki. Tudi sicer smo v celoti, kvantitativno in vsebinsko, uresničili načrtovani letni program, po značaju raznovrsten v skladu s profilom naše hiše, le da je tokrat poleg vseh vrsti vizualne umetnosti in kulturne zgodovine posegel tudi na področje tehnične preteklosti ter odprl vrata novim ciljnim skupinam, ki sicer niso redni obiskovalci programov Cankarjevega doma.

Cankarjev dom se je v prvi polovici leta s festivalom *Shakespeare za vedno* programsko pridružil mednarodnemu praznovanju Shakespearjevega leta, razstavni program pa je v okviru festivala prispeval kar dve razstavi. Za tem smo se od pozne pomladi pa vse do začetka zime programsko posvetili tematskemu sklopu umetnost – znanost – tehnologija, z razstavo Nikole Tesle v fokusu ter javnimi vodenji, delavnicami in bogatim spremljevalnim programom. Ta kompleksni razstavni projekt je postavil na preizkušnjo celotno organizacijsko-tehnično zasedbo naše hiše, ki je izkazala visoko raven sinergije, s poudarkom na profesionalnosti in kompetentnosti na vseh vpletenih področjih. V tehtnih in obenem številnih medijskih odzivih se je potrdilo izjemno zanimanje za tega izumiteljskega genija in humanista tudi v slovenskem kulturnem okolju. Zaradi pritiskov širše javnosti pa tudi dejstva, da je bil projekt vključen med priporočene vsebine Zavoda za šolstvo RS, smo razstavo tudi podaljšali za en mesec, zato je 12. Slovenski bienale ilustracije s podelitvijo nagrad, tradicionalno načrtovan ob Slovenskem knjižnem sejmu, tokrat prvič – v estetsko dognani postavitvi – odprl svoja vrata tik pred iztekom leta.

Nadaljevali smo pred dvema letoma zastavljeno izmenjalno sodelovanje z zagrebškim Muzejem za umetnost in obrt s postavitvijo uveljavljenega hrvaškega slikarja Zlatana Vrkljana ter s tem utrlj pot slovenskemu likovnemu umetniku (po vsej verjetnosti bo to kipar Matjaž Počivavšek) za predstavitev v tem uglednem hrvaškem razstavišču.

Tudi v letu 2016 smo delovali mednarodno, medinstitucionalno in večdisciplinarno, v strokovnem pogledu pa k sodelovanju pritegnili vrsto domačih in tujih zunanjih sodelavcev različnih generacij. Program smo uresničevali z razvejano koprodukcijsko mrežo, ki vključuje zavode in asociacije z različnih področij vizualne umetnosti: Zvezo društev slovenskih likovnih umetnikov, Društvo oblikovalcev Slovenije, Slovensko društvo likovnih kritikov,

Slovenski gledališki inštitut, Zavod za promocijo fotografije SPP, Zavod Photon, Zavod Membrana in revija Fotografija, iz mednarodnega prostora pa še zagrebški Muzej za umetnost in obrt ter Muzej Nikole Tesle iz Beograda.

Že več kot desetletje ob razstavnih projektih pripravljamo najrazličnejše spremljevalne programe, ki jih deloma samostojno izvaja razstavni program (4 okrogle mize, 2 predavanji, glasbeni performans), deloma pa v sodelovanju s humanističnim in kulturnovzgojnim programom (gl. poglavje 5). Spet zahvaljujoč razstavi Nikole Tesle smo v letu 2016 izvedli največ rednih (40) in izrednih (vnaprej dogovorjenih) vodenj (507) ter likovnih delavnic (30) doslej. Glede na dejstvo, da vse te aktivnosti izvajamo z zunanjimi sodelavci, je število še posebej navdušujoče.

Tako fizična kot materialna dostopnost razstavnih programov je v Cankarjevem domu na visoki ravni, saj je pristop do vseh razstav omogočen osebam s posebnimi potrebami, hkrati pa je razen v Galeriji CD vstop prost oziroma brezplačen.

Dramatično spremenjene razmere v slovenskih medijih se kažejo tudi v skoraj popolni odsotnosti likovne kritike v zadnjih nekaj letih. Med vsemi projekti so se mediji obširneje razpisali, sicer ne kritično!, le o razstavi Nikole Tesle in festivalu *Shakespeare za vedno*.

Skromneje kot pri prejšnjih izdajah so se novinarji odzivali na 12. Slovenski bienale ilustracije, več pozornosti so posvetili le nagrajencu za življenjsko delo.

Ob razstavah smo izdali 3 kataloge, 4 plakate, 9 zgibank, 12 informacijskih listov in 3 dokumentarne video zapise. Obisk brezplačnih razstav v Mali galeriji in večnamenskih prostorih CD se je odvijal v dosedanjih – ugodnih okvirih, slabo obiskana je bila le razstava hrvaškega slikarja Zlatana Vrkaljane, medtem ko je bil odziv obiskovalcev na Teslovo razstavo – kot že zapisano – odličen.

6. 1 RAZSTAVE V GALERIJI CANKARJEVEGA DOMA

ZLATAN VRKLJAN / ZAGREBŠKA ŠOLA

Od razstave Zlatana Vrkaljane v Kostanjevici na Krki, kjer je navdušil s platni, posvečenimi občutju štirih elementov sveta, je minilo dvajset let. Za tokratno ljubljansko predstavitev februarja in marca v Galeriji CD je v okviru mednarodne in medinstitucionalne razstavne izmenjave med Muzejem za umetnost in obrt ter Cankarjevim domom pripravil nov ciklus slik velikega formata, v katerem se avtor – kot pove sam naslov razstave *Zagrebska šola* – vrača k nekaterim izhodiščem iz študijskih let, v stičišče figuralike in abstrakcije, s svojimi deli pa presprašuje smisel in obstoj klasičnih slikarskih tehnik v času sodobnih medijev.

Ciklus je nastajal v zadnjih dveh letih posebej za naše razstavišče, razstava pa je obsegala 21 slik v klasični tehniki olja na platnu: trinajst večjega formata in osem manjših. Ob razstavi je avtor v sodelovanju s svojim dolgoletnim fotografom Luko Mjedo pripravil še projekcijo fotografij, prek katerih smo se seznanili z najpomembnejšimi cikli njegovega slikarskega opusa. Projekt je spremljal katalog v uredništvu Nine Pirnat Spahić in oblikovanju Braneta Žalarja, v katerem so reproducirana vsa razstavljena dela, spremno besedilo pa je prispeval ugledni hrvaški umetnostni zgodovinar in literat prof. dr. Tonko Maroević. Odlično postavitve zagrebškega slikarja in njegovo delo je kulturna in strokovna publika lepo sprejela, sicer pa razstava pri obiskovalcih ni bila deležna večjega odziva.

NIKOLA TESLA – ČLOVEK PRIHODNOSTI

Razstavo **Nikola Tesla – človek prihodnosti**, odprto 11. aprila 2016 pod pokroviteljstvom predsednika Boruta Pahorja, smo v program uvrstili kot rdečo nit tematskega sklopa CD »umetnost–znanost–tehnologija«, obenem pa smo počastili tudi 160. obletnico izumiteljevega rojstva. Prav tako ni presenetljivo, da za njegovo univerzalno osebnost tako v

svetu kot tudi pri nas narašča zanimanje, saj so njegova vizionarska razmišljanja in dela, tudi tista še ne povsem raziskana, danes nadvse aktualna in vznemirljiva.

Za partnerja pri uresničitvi tega vsestransko zahtevnega projekta smo izbrali Muzej Nikole Tesle iz Beograda, ki hrani in raziskuje obsežno zapuščino tega velikega izumitelja in misleca že od leta 1952, ko je bil ustanovljen. Beograjski muzej ima tudi velike izkušnje s prirejanjem manjših in večjih predstavitev o Nikoli Tesli v domovini in v svetu (med drugimi naj izpostavimo tiste v ZDA, Kanadi, Avstraliji in Španiji). Od prvih stikov z avtorjem razstave, dr. Branimirjem Jovanovićem, direktorjem omenjenega muzeja, do uresnitve razstave je minilo slabih deset mesecev, zato je delo pri projektu potekalo intenzivno od prve vsebinske zasnove do postopnega soglasja o oblikovanju podobe celotne postavitve. Želeli smo se namreč izogniti tehnicističnemu pristopu ter se zavzemali za estetsko oblikovanje in postavitev, ki navsezadnje poudarita Teslovo celotno humanistično držo.

Pregledno postavljena razstava nas je vodila skozi življenje in delo ter vizijo Nikole Tesle ter predstavila tudi zgodovino nekaterih ključnih znanstvenih in tehnoloških zamisli, vprašanja ustvarjalnosti in inovacije ter razmerja med tehnologijo, kulturo in izobraževanjem v sodobni družbi. Muzeološka postavitve je razgrnila uravnoteženo kombinacijo različnih razstavnih eksponatov od maket in delujočih modelov vseh najpomembnejših Teslovih izumov do filmskih in zvočnih zapisov ter večpredstavnih informacijskih panojev. Postavitve smo dopolnili s Teslovim doprskim kipom, ki ga je leta 1952 izdelal veliki mojster Ivan Meštrović, ter grafično premišljeno umeščenimi citati najzanimivejših Teslovih misli. Razstavo je pospremil katalog z reprodukcijami vseh razstavljenih Teslovih eksponatov ter besedili avtorja razstave dr. Branimirja Jovanovića in slovenskega fizika Andreja Detele, ki je bil tudi strokovni sodelavec celotnega projekta.

Teslovo povezavo s slovenskim kulturnim prostorom, in sicer njegovo krajše bivanje v Mariboru leta 1879 med študijem na Politehniki v Gradcu, smo na posebnih panojih predstavili zunaj Galerije CD v avtorstvu Mirana Perhavca.

Poleg naročenih in stalnih vodenj po razstavi je bil ves čas v galerijskem prostoru navzoč demonstrator za zahtevnejše delujoče Teslove modele, ki jih obiskovalci brez nadzora ne bi smeli niti mogli upravljati sami. Ob tem smo pripravili še več posebej napovedanih in zelo odzivnih vodenj po razstavi s fizikom Andrejem Detelom ter izvirno pripravljena vodenja z delavnicami za predšolske otroke, ki jih je zasnoval in izvedel mladinski pisatelj Tomo Kočar. Če je ob izumiteljevi smrti leta 1943 ameriško-slovenski pisatelj Louis Adamič nekrolog sklenil z besedami »Njegovo življenje je bilo zmagoslavje«, lahko zatrdimo, da tudi postavitev razstave v Ljubljani z bogatim spremljevalnim programom pomeni eno najuspešnejših programskih odločitev v zadnjih letih.

12. SLOVENSKI BIENALE ILUSTRACIJE

Ker smo zaradi velikega zanimanja podaljšali razstavo o Nikoli Tesli, je tokratni bienale prvič odprl vrata pozneje kot doslej, že globoko v predbožičnem času, kar pa je na drugi strani prireditvi dalo poseben čar. Treba pa je poudariti, da je ta sprememba, ki se je zgodila tako rekoč v zadnjem trenutku, pomenila znaten nepredviden organizacijski zaplet.

Bienale vsa leta pripravljamo v sodelovanju z Ilustratorsko sekcijo ZDSLU, ki vsakič objavi javni razpis v Uradnem listu (št. 53/2016) in na spletnih straneh (spletni portali ZDSLU in CD, spletni novičnik za Samozaposlene v kulturi) ter neposredno razpošlje poziv 297 ilustratorjem, članom ZDSLU, DOS, drugim evidentiranim avtorjem ter 134 slovenskim založbam in časopisnim hišam, ki izdajajo ilustrirano literaturo. Za izognitev podobnim zapletom, kot so nastali pri 11. SBI, ko je žirija odklonila nekaj najvidnejših umetnikov in njihove projekte, so bili tokrat zunaj konkurence povabljeni naslednji avtorji: Danijel Demšar, Ančka Gošnik Godec, Silvan Omerzu, Lila Prap, Alenka Sottler in Huiqin Wang. Že 3. oktobra 2016 je žirija 12. SBI v sestavi: umetnostna zgodovinarja dr. Damir Globočnik,

predsednik, in Barbara Sterle Vurnik, likovna umetnika Alenka Vidrgar in Lucijan Bratuš, ter Nina Pirnat Spahić kot stalna organizacijska članica pregledala 137 prijavljenih ilustratorskih projektov in na razstavo uvrstila 67 avtorjev, kar je največ doslej.

Žirija se je drugič sestala slab teden pred otvoritvijo, 15. decembra 2016, in se zelo ubrano odločila za nagrajence bienalne prireditve: Damijanu Stepančiču je pripadla nagrada Hinka Smrekarja, dve plaketi sta podeljeni Suzi Bricelj in Tini Dobrajc, dve priznanji pa Andreji Peklar in Mateju Stupici. Žirija je dodelila še nekaj pohval, ki niso materialno podprte, in sicer posebno priznanje za mladega ustvarjalca Sanji Zamuda, posebno pohvalo Ani Zavadlav in posebna pohvala za izvirno izvedbo knjižnega projekta Mariji Prelog. Izbor je na veliko zadoščenje organizatorjev požel vsesplošno odobravanje.

Že pred poletjem pa je bila na skupščini Ilustratorske sekcije ZDSLU sprejeta odločitev o nagradi za življenjsko delo: to veliko priznanje je prejel **Marjan Manček**, mojster duhovitih ilustracij, ki je poleg del za mladinsko periodiko ilustriral več kot dvesto knjig, od tega 33 avtorskih slikanic; ustvaril je več stripov, likovnih zasnov za lutkovne predstave in realiziral 9 kratkih animiranih filmov. Izbor njegovih najlepših ilustracij za otroke in odrasle smo postavili na ogled poleg tekmovalnega dela bienala. Predstavitev nagrajenca je dopolnjena z naborom knjižnih izdaj ter projekcijo njegovih risanih filmov, slednje je tudi novost letošnje postavitve. Ob bienalu je izšel več kot stostranski katalog z uvodnim besedilom umetnostne zgodovinarke in poznavalke ilustratorskega področja Judite Krivec Dragan, tudi ene izmed ustanoviteljev bienala, medtem ko je zapis o nagrajencu za življenjsko delo prispevala Tatjana Pregl Kobe.

Zaradi pozne otvoritve se bodo vodenja in delavnice ob razstavi zvrstile v letu 2017 vse do konca razstave 19. marca. Tudi ob tej prireditvi je izvirne delavnice za otroke pripravil pisatelj Tomo Kočar.

6. 2 RAZSTAVE V PREDDVERJIH CANKARJEVEGA DOMA

HAMLET NA SLOVENSKEM

Festival *Shakespeare za vedno* smo januarja slavnostno odprli z razstavo ***Hamlet na Slovenskem*** v koprodukciji Slovenskega gledališkega inštituta in Cankarjevega doma, odmevno odprtje je popestril prepričljiv nastop zadnjega med slovenskimi Hamleti, Marka Mandića. Avtorstvo razstave podpisuje Mojca Jan Zoran, arhitekturno postavitve je prispevala Ana Rahela Klopčič, medtem ko je domiselno grafično podobo celote zasnovala Maja Gspan. Ker Shakespeareov *Hamlet* že več kot štiri stoletja navdihuje gledališčnike, pesnike in mislece, živi pa tudi v zavesti tistih, ki ga niso nikoli prebrali ali gledali, se je zdelo smiselno pripraviti vpogled na uprizarjanje tega velikega teksta na Slovenskem. Pregledno zasnovana razstava je torej razgrnila vse slovenske Hamlete z odličnimi črno-belimi portreti, se sprehodila skozi zgodovino uprizarjanja *Hamleta* na Slovenskem, od njegove prve izvedbe v slovenščini 28. decembra 1899 v ljubljanskem Deželnem gledališču. Predstavila nam je tudi, kako se znameniti *Biti ali ne biti* bere in sliši v različnih slovenskih prevodih. Na razstavi je Hamlet prvič zazvenel tudi v stripu Andreja Potrča, objavljenem v celoti v katalogu razstave. Ob projektu so bila organizirana vodstva in delavnice za šolske in otroške skupine v izvedbi sodelavcev SLOGI.

PODOBE ČASA

Pregledna razstava, ki jo bienalno prirejamo v sodelovanju z Društvom oblikovalcev Slovenije, je tokrat v izvirni oblikovni rešitvi Marka Japlja drugače, bolj angažirano in neustaljeno ponudila javnosti aktualen in jasen vpogled v trenutno problematiko stroke in družbe širše. Na razstavi z naslovom ***Podobe časa*** so organizatorji izpostavili pomembnost oblikovanja kot temeljne določilnice kakovosti človeškega življenja in njegovega vpliva na

posameznika v njegovem vsakdanjiku. Prikazali so najboljše dosežke in rešitve svojih članov na oblikovalskem področju, hkrati so želeli opomniti na najodmevnejše zgodbe časa, ki je minil, in ob tem znova zgraditi most do danes. Jani in Nina Bavčer sta v okviru razstave pripravila izbor danes večinoma že izginulih, ali (raz)prodanih slovenskih znamk in podjetij, ki so pomenile pravi razcvet oblikovanja ter krojile zgodbe o uspehu pred obdobjem takoj po osamosvojitvi.

Ob razstavi je potekal razgiban spremljevalni program; poleg dobro obiskane delavnice *Polstenje za začetnike* pod vodstvom unikatne oblikovalke Renate Bedene so v DOS-u pripravili še tri tematska omizja: *Avtorske pravice in stanje v praksi*, ki ga je moderiral Sašo Urukalo, sodni izvedenec in oblikovalec vizualnih komunikacij; *Identiteta okolja*, ki ga je moderirala oblikovalka vizualnih komunikacij Danijela Grgić (na omizje so med drugimi povabili tudi goste iz Hrvaške); zadnje omizje, tudi najodmevnejše med njimi, z naslovom *Izginule blagovne znamke* je vodila Jasna Vardjan. Tako razstava, tokrat izvrstno umeščena v prostor Velike sprejemne dvorane, kot spremljevalni programi so bili zelo dobro obiskani.

KAMUFLAŽA

Ustrezno naslovu projekta, skrito pred očmi širše javnosti smo v drugem preddverju, v sicer kratkem časovnem terminu, postavili manjši razstaveni projekt, ki so ga sodelavci revije Fotografija in Zavoda Membrana, zlasti njen urednik Jan Babnik in fotografinja Emina Djukić, pripravili kot sintezo že ustaljenih praks (revija, javna diskusija, razstava) znotraj enotne teme, *Kamuflaže*. Nov je tudi koncept razstave, saj so k sodelovanju povabili pet izbranih avtorjev (tri domače in dva tuja), ki so s svojim delom na temo neposredno reagirali. Razstava torej ni zajemala kuriranja že obstoječih del, kot je bilo do sedaj v navadi, ampak je odprla bolj neposreden prostor avtorske interpretacije. Izbor del je bil zatem objavljen tudi v reviji, ki so jo v celoti posvetili omenjeni temi. Dobro obiskan je bil predvsem zaključni dogodek *Fotografija na kavču*, kjer so moderatorji z izbranimi gosti analizirali različne (likovne, družbene, tehnološke idr.) vidike, ki jih tema kamuflaže odstira.

SLOVENIJA PRESS PHOTO

Festival Slovenia Press Photo 2016 se je tokrat v Cankarjevem domu zaključil le z razglasitvijo zmagovalcev natečaja Slovenia Press Photo 2016, med katerimi je bilo nekaj že znanih imen in nekaj, ki so se med najboljše slovenske novinarske fotografe uvrstili prvič. Slednje priča o razvoju in kakovosti slovenske fotografije, ki je letos Maticu Zormanu, Matjažu Krivicu in Srdjanu Živuloviću prinesla tudi prestižne nagrade World Press Photo in Pulitzerja. Mednarodna žirija pod vodstvom Reinharda Krauseja in članoma Sophie Batterbury in Arisom Messinisem je v dvodnevem žiriranju v CD pregledala več kot 2500 fotografij in nazadnje izbrala 11 zmagovalcev (in skupno 15 nagrad in priznanj) znotraj petih kategorij: novice, šport, narava in okolje, ljudje ter kultura in narava. Nagrado za zmagovalno fotografijo celotnega natečaja SPP 2016 je prejel **Bojan Velikonja**, nagrado za najboljšo reportažo natečaja pa **Matej Povše**. Njune fotografije prikazujejo izseke iz dogajanja med begunsko in migrantsko krizo, ki je nedvomno eden največjih in najpomembnejših dogodkov zadnjih let.

Natečaj Slovenia Press Photo prireja SPP Zavod za promocijo fotografije pod okriljem Mateja Leskovška že sedmo leto, od tega petič v CD. Nagrajena dela so bila prvič predstavljena tudi v razširjeni izdaji Sobotne priloge v okviru sodelovanja z medijskim pokroviteljem časopisno hišo Delo. Slednja poskuša slovensko novinarsko fotografijo in fotografe še bolj približati javnosti, saj se v svojem bistvu foto-novinarstvo zavzema za razkrivanje in pripoved zgodb, informiranje in se nenazadnje želi dotakniti vseh nas ter spodbuditi naš odziv na dogajanje v svetu.

LIKOVNI KRITIKI IZBIRAJO

V okviru cikla **Likovni kritiki izbirajo**, ki ga vrsto let pripravljamo v sodelovanju s Slovenskim društvom likovnih kritikov, smo uresničili vseh deset načrtovanih projektov, delegirani kritiki so tokrat pripadali v glavnem starejši in srednji generaciji. Zvrstili so se naslednji pari: Alenka Domjan je izbrala najnovejša slikarska razmišljanja uglednega slikarja Franca Mesariča, Alenka Trebušak je predstavila Tino Dobrajc, Vesna Teržan je izvrstno besedilno dopolnila vizualno-psihološka raziskovanja Arven Šahti Kralj, Andreja Rakovec je postavila barvno in kompozicijsko domišljena triptiha Tomaža Šerbeka, Boris Gorupič je izbral fotografije Žige Gričnika, končali pa smo s pogledom v naše barvito, ekspresionističnemu občutju naklonjeno Prekmurje s Francom Obalom in Aleksandrom Vukanom Šanjijem, Damir Globočnik je pripravil hommage nedavno preminulemu fotografu Tomažu Lundru, Petra Vencelj je postavila panoramsko fotografijo Emila Jalovca, v času slovenskega knjižnega sejma je dr. Sarival Sosič izbral ilustracije iz šestih najuspešnejših slikanic Zvonka Čoha, Aleksander Bassin pa je leto zaokrožil s svetlobnim slikarskim objektom Tuga Šušnika.

Septembra smo v Dvorani Lili Novy podelili nagrade SDLK *kritiško pero*, ki jih je tokrat izbrala komisija v sestavi Alenka Trebušak, Vesna Krmelj in dr. Sarival Sosič, predsednik. Nagrado za življenjsko delo je prejel dr. Stane Bernik, nagrado za likovno kritiko in kuratorstvo dr. Boris Gorupič, priznanje za mladega kritika pa Edita Filo.

OBLIKOVALSKA IDENTITETA

Na nasprotni strani istega prostora smo nadaljevali cikel **Oblikovalska identiteta** s predstavitvami članov Društva oblikovalcev Slovenije, ki ga v okviru CD izvaja grafična oblikovalka Maja Gspan. Zvrstile so se naslednje vizualne celote: odlična, zgoščena in dokumentarno dragocena mala retrospektiva scenografij in kostumografij Barbare Stupice (sekcija za scenografijo in kostumografijo), sledil je vedno zanimiv, svež in duhovit ilustrator Damijan Stepančič (sekcija za vizualne komunikacije), tehtno skupno predstavitev sta pripravili Anka Štular in Mateja Panter (sekcija za produktno oblikovanje), morda vsebinsko nekoliko skromnejša prezentacija Barbare Prinčič (sekcija za produktno oblikovanje) pa je sicer tematsko lepo dopolnjevala naš tradicionalni razstaveni projekt zunanjih partnerjev z naslovom *Čar lesa*. Sezono je zaokrožila izvirna postavitev Emine Djukić (sekcija za vizualne komunikacije) z naslovom *Nove stare kompozicije*, kjer raziskuje označevalce identitete prostora in mapira njihove spremembe v času (primer področja tovarne Color v Medvodah), z zanimivimi prezentacijami so sledili še Dalija Šega (unikatno oblikovanje), Meta Sever (kostumografija), že tradicionalni presežki DOS s podelitvijo nagrad in priznanj (nagrado za življenjsko delo je prejela Meta Hočevar!) ter Julijan Krapež (produktno oblikovanje).

6.3 FOTOGRAFSKE RAZSTAVE V MALI GALERIJI

Prostor Male galerije CD, ki že več kot dvajset let pomeni priljubljeno ljubljansko fotografsko razstavišče, je od jeseni 2015, ko je pokroviteljstvo tega prostora prevzela Loterija Slovenija, tudi nekoliko vizualno preurejen – v okviru danih materialnih možnosti, seveda. Odprtja fotografskih razstav so vseskozi prijetni kulturni in družabni dogodki, zaradi pretočnosti prostora pa so razstave tudi razmeroma dobro obiskane. Pri izboru se poleg umetniške/avtorske razsežnosti čim bolj oziramo tudi na generacijsko in regionalno uravnoteženost projektov.

Zvrstilo se je osem fotografskih razstav, šest samostojnih in dve skupinski, pri katerih je sodelovalo skupaj 21 ustvarjalcev, od tega dva iz tujine. Kar tri so bile pripravljene ob različnih festivalih, dveh znotraj CD (Shakespeare za vedno in 57. Jazz festival Ljubljana) ter enem zunanjem, Mesecu fotografije – Fotonični trenutki, ki ga vrsto let krovno organizira

Zavod Photon. Dve razstavi sta, sicer vsaka po svoje, inovativno povezovali vizualni in glasbeni umetniški izraz, in prav tako ob dveh projektih sta avtorja pripravila poseben otvoritveni dogodek.

IGOR ŠKAFAR / FOTO ALBUM

Leto smo začeli z odlično samostojno razstavo **Igorja Škafarja** desetih črno-belih fotografij velikega formata, ki so z domišljenimi inscenacijami ilustrirale napeto kriminalno zgodbo. Škafarja kot didžeja in fotografa poznamo po vzdevku Ichisan, ki se je ob fotografiji z glasbo začel ukvarjati kot kitarist v različnih zasedbah, pozneje pa se je s posebno naklonjenostjo posvetil elektronski glasbi. V projektu s preprostim naslovom **Foto-album** je torej združil obe dejavnosti, s katerima se ukvarja zadnje desetletje: fotografijo in glasbo. Za znano tokijsko glasbeno založbo Catune Records je namreč posnel album z desetimi skladbami, vsako med njimi je tematsko podprl s fotografijo, te so bile inscenirane, zato je pri zahtevni realizaciji sodeloval z lučnim mojstrom, maskerjem, stilistom, igralci – statisti, tudi posnete so bile na različnih prizoriščih. Na razstavi so bili ob fotografijah postavljeni predvajalniki zvoka, tako da so obiskovalci lahko ob ogledu vsake podobe poslušali tudi njeno skladbo. S tem ko razume in obvlada oba jezika – tako fotografskega kot glasbenega, ko uporablja kode obeh umetniških zvrsti, Škafar v fotografski medij prinaša zanimivo umetniško sintezo. Besedilo za razstavno publikacijo z naslovom *Vse je le prevara* je prispevala antropologinja Meta Krese, ki že vrsto let spremlja Škafarjevo delo.

NATAŠA SEGULIN / POETIKA TIŠINE

Nataša Segulin pomeni ne glede na svoja leta novo ime na slovenski fotografski sceni, saj je z razstavami in uspehi na natečajih zablestela šele v zadnjih dveh, treh letih. Dolgoletne televizijske izkušnje pri pripravi kulturnih oddaj so ostrile njeno oko za kompozicijo in detajl, kar se v njeni fotografiji izraža v prefinjeni občutljivosti za izbor motiva, ki ga suvereno obvladuje tako v črno-beli kot v barvni tehniki. Avtorica želi s svojimi deli vzbuditi notranji mir s čistim, minimalističnim pristopom, zato ustvarja brezčasne podobe, svojevrstne likovne stilizacije naravnega ali grajenega okolja, ki bi bile lahko ujete v objektiv kjerkoli, pa vendar jih določa točno določen kraj ali pokrajina. Izbor 49 črno-belih in barvnih fotografij, posnetih na različnih krajih doma in v tujini, ki sta ga skupaj z avtorico opravila Nina Pirnat in Andrej Medved, je predstavila pod skupnim naslovom *Poetika tišine* ter s premišljenim nizanem kompozicijskih nizov dosegla dovršeno postavitev razstave.

BREZČASNA OFELIJA

Programsko večplasten in vsebinsko raznovrsten festival *Shakespeare za vedno* smo zaokrožili še s skupinskim projektom, posvečenim ženskemu shakespearejanskemu liku – Ofeliji, ki jo je pripravil umetnostni zgodovinar in likovni kritik **Vasja Nagy** ter za ilustracijo te teme izbral šest umetnikov: Jerneja Humarja, Arven Šakti Kralj Szomi, Tanjo Lažetič, Bojana Radoviča, Roberta Hutinskega in Evo Petrič. Razstavo smo poimenovali **Brezčasna Ofelija**, zasnovana je bila na kuratorski raziskavi fotografskega ustvarjanja v Sloveniji in interpretaciji lika Ofelije z več pogledov. Izbrani fotografi oziroma umetniki se niso neposredno ukvarjali z njenim likom, marveč so v svojih delih obravnavali teme, ki jih pooseblja lik Ofelije. Bolj kot dramsko vprašanje umestitve Shakespearove zgodbe v današnji čas, se postavlja vprašanje, kako se v našem času kaže njena raznoterost. Skupinska razstava je ponudila nekaj izjemnih stvaritev tako na estetski ravni kot v refleksiji današnjega časa (npr. premišljena fotografska skulptura Eve Petrič z naslovom *Ofeliostaza*).

ALMIN ZRNO / MOČ TELESA

V okviru Meseca fotografije – Fotonični trenutki 2016 v organizaciji Zavoda Photon, s katerim sodelujemo že ustanovitve naprej, smo pripravili razstavo znanega sarajevskega

fotografa **Almina Zrne**, osrednje osebnosti na področju bosansko-hercegovskega fotografskega ustvarjanja. Za predstavitev z naslovom **Moč telesa** je izbral 32 črno-belih fotografij večjega formata, v katerih se na bolj ali manj ekspliciten način posveča klasični temi fotografije – skladnosti in lepoti človeškega telesa v njegovi polni moči in ekspresivnosti. Znotraj razstave so bili prepoznavni vsaj trije cikli: najboljši med njimi je predstavil študijske posnetke dveh plesalcev v gibanju v posebnih osvetlitvah njune izrazite muskulature, drugi pozorno analizira golo telo v mirovanju, tretji pa pomeni variacije na témo grške boginje Niké, kjer prosojna draperija diskretno za/odkriva golo žensko telo. Ob razstavi smo na ekranu predvajali fotografije iz Zrnove monografije Viječnica, ki jih je avtor posnel ob odmevnih razstavah uglednih likovnih umetnikov Jannisa Kounellisa, Ede Murtića in Brace Dimitrijevića v tedaj še neobnovljenih prostorih v vojni razrušene sarajevske narodne knjižnice, izjemne stvaritve avstro-ogrskega mavrskega stila. To izjemno monografijo smo na odprtju projicirali na veliko platno ob glasbeni spremljavi Dunajskih simfonikov.

LADO JAKŠA / JAZZY SVETLOPISI

Tudi zadnja fotografska razstava pred poletjem je bila tematsko naravnana, že tradicionalno uglašena z Jazz festivalom Ljubljana, tokrat njegovo 57. izdajo. Umetniško vsestranski **Lado Jakša**, fotograf, glasbenik in skladatelj, je svoj samostojni nastop naslovil **Jazzy svetlopisi**, obsegal pa je 31 barvnih fotografij iz najnovejšega cikla razkošnih vizualnih senzacij jazza kot ene najbolj dinamičnih glasbenih zvrsti. Umetnostna zgodovinarka Nuša Podgornik je v besedilu za razstavno publikacijo zapisala, da je prav zaradi jazza »v prvi plan, v ospredje, postavljena zvočnost kot fluidna partitura, ki ni oprijemljiva in je abstraktna; od tod tudi takšen likovni nagovor in slog fotografij. Vendar na njih portretov glasbenikov skorajda ne prepoznamo, pa tudi njihove individualnosti ne, ki se zavezuje in predano, skupaj z drugimi glasbeniki v skupini, prek ustvarjanja zvokov, barv, energij, muziciranja ... prelivajo v skupno delo, skupno skladbo«.

Na odprtju je Jakša predvajal foto-multivizijo *Oslíkana glasba* ob sočasno izvajani avtorski glasbi, *sui generis* ustvarjalni dialog, ki redno spremlja njegove samostojne razstave doma in v tujini. Projekt smo pripravili v sodelovanju s Kulturnim društvom Bežigrad, katerega član je avtor razstave.

DANILO JEJČIČ / PREZRTE REČI

Jesensko sezono smo odprli z najstarejšim avtorjem leta, uglednim večplastnim vizualnim ustvarjalcem **Danilom Jejčičem**. Čeprav je v našem kulturnem prostoru znan predvsem kot pomembnejši predstavnik geometrijske abstrakcije, se več kot dvajset let intenzivno posveča tudi fotografskemu mediju. Predstavil se je z izborom barvnih fotografij iz svojega zadnjega cikla, pomenljivo poimenovanega **Prezrte reči** (2010–15). Jejčič ustvarja prostorske in iluzorne vizualne efekte pretežno z ročnim kolažiranjem fotografskih podob in z manipulativnimi posegi, ki jih omogočajo sodobne digitalne tehnologije. Vsebinsko pa s tem zadnjim ciklom neposredno nagovarja gledalca k razmisleku o aktualni okoljski problematiki ter v kontekstu sodobnega časa opozarja tudi na prezrtost moralnih vrednot. Besedilo ob razstavi je prispevala mlajša umetnostna zgodovinarka Nataša Kovšca, izbor del za ljubljansko razstavo pa je skupaj z avtorjem pripravila Nina Pirnat.

IGOR ILIĆ / NOVA STVARNOST

Razstavo hrvaškega fotografa **Igorja Ilića** (r. 1988), najmlajšega avtorja v programu leta 2016, smo uvrstili v tematski sklop umetnost–znanost–tehnologija, saj je *izhodišče tega projekta prav navdušenje nad konstruktivno naravo fotografskega medija. Ob pomanjkljivi definiciji fotografske resnice avtor išče lastno, in sicer z zoperstavljanjem polov fikcija – resničnost, ki se zanimivo zlivata v filmski umetnosti*. Igor Ilić se umetniško udeležuje večinoma v zvrsti inscenirane fotografije, v projektu **Nova stvarnost** se v nizu vnaprej

zasnovanih, zrežiranih prizorov posveča nenehnemu prevpraševanju o fotografski resnici. Podobe, ki spominjajo na posnetke prizorov za kulisami, upodabljajo ustvarjanje filma, od snemanja zvoka, uporabe maket in posebnih postproduksijskih učinkov, kot je *chroma key*, oblikovanje maske, kaskaderjev v akciji in filmske ekipe, ki se sprošča med posameznimi prizori. Prepričani smo, da gre za resnega in inovativnega mladega avtorja z nedvomno uspešno ustvarjalno prihodnostjo. Razstavo je z besedilom pospremila umetnostna zgodovinarica Iva Prosoli, kustosinja zagrebškega Mestnega muzeja, s katero smo v preteklosti pripravili že več projektov.

SLIKA NAD BESEDO/ RAZSTAVA FOTOGRAFOV ČASNIKA DELO

Po uspešni predstavitvi fotografov revije Mladina leta 2014 je bilo logično nadaljevati s predstavitvijo fotografov časnika Delo. Odzvalo se jih je devet: Matej Družnik, Jure Eržen, Uroš Hočevnar, Tomi Lombar, Mavricij Pivk, Tadej Regent, Blaž Samec, Roman Šipić in Voranc Vogel. Seveda smo se odločili za drugačen pristop k projektu: obsežnejši avtorski izbor fotografij, ki naj bi pomenile vsebinski ali formalni presežek njihovega dela, so pregledali selektorji likovni kritik Brane Kovič (ki je bil tudi pisec spremnega besedila v razstavni publikaciji), fotograf Franci Virant in Nina Pirnat Spahić ter oblikovali dokončen izbor 27 fotografij za predstavitev. Izbrana ekipa Delovih fotografov uspešno nadaljuje izročilo svojih legendarnih predhodnikov. Politična in družbena realnost, ki jo razkrivajo njihove fotografije, je kompleksna in nenehno izpostavljena kritični presoji, zavzemanju jasnih stališč, ki jih je treba z omejenimi izraznimi sredstvi strniti v zgovorne, vsem razumljive podobe, pogosto prepričljivejše od besednih razlag in ideoloških argumentacij. Razstava potrjuje, da se dobra novinarska fotografija enako kot kreativni mediji, le po svoje, ukvarja s preoblikovanjem stvarnosti oziroma humaniziranjem življenja.

Razstava pomeni tudi svojevrsten uvod v pomladanski programski sklop CD z retrospektivno razstavo legendarnega fotožurnalista Roberta Cape v fokusu, ki bo s številnimi spremljevalnimi programi posvečen problematiki novinarske fotografije.

DRUGI PROJEKTI

V okviru nalog razstavnega programa, ki niso načrtovane in tudi ne sodijo v okvir razstavnega programa, ki ga prijavljamo na Ministrstvo za kulturo RS, smo letos tehnično-organizacijsko pripravili še fotografsko razstavo Vikija Grošlja o njegovih odpravah na najvišje gore sveta z naslovom *40 let mojih soočanj s Himalajo* ob izidu istoimenske knjige v preddverju Linhartove dvorane.

III KONGRESNO-KOMERCIALNE IN DRUGE DEJAVNOSTI CD NA TRGU

KONGRESNO-KOMERCIALNI PROGRAM

Kongresno-komercialni program so v letu 2016 zaznamovali znanstveno-medicinski kongresi, ki so velik prispevek k znanosti v posamezni stroki, prepoznavnosti Slovenije in Ljubljane ter Cankarjevega doma kot gostitelja znanstvenih prireditev. Osrednji kulturni center v državi posredno ustvarja razvoj znanstvenih disciplin. Pomembni elementi so finančni vidik kongresa v ožjem in širšem smislu, razvoj poslovnega turizma in izobraževanje ter širitev obzorij udeležencev.

Kongresi in konference, ki jih je Cankarjev dom gostil v letu 2016:

2. slovenska konferenca o komorbidnosti Obravnava oseb z duševnimi motnjami in boleznijo odvisnosti (dvojnimi diagnozami)

V marcu je v Cankarjevem domu potekala razprava Dvojna diagnoza (komorbidnost) izraz, ki označuje soobolevnostne motnje, vezane na uživanje psihoaktivnih snovi (PAS), z drugo duševno motnjo. Bolniki z duševno motnjo, ki ni vezana na uživanje PAS, imajo večjo pojavnost motenj, vezanih na uživanje PAS, v primerjavi s splošno populacijo, kar neugodno vpliva na potek zdravljenja in napoved izida obeh duševnih motenj. Pri njih so pogostejše ponovitve bolezni in s tem povezana večkratna bolnišnična zdravljenja, višja stopnja samomorilnosti, povečana pojavnost nasilnega vedenja, telesnih zapletov (vključno z okužbami, npr. z virusi hepatitisa in HIV), oteženo bolnikovo socialno in družinsko delovanje ter nenazadnje višji stroški zdravljenja. Na konferenci so bili prikazani primeri dobre prakse iz Slovenije in tujine, pregledan trenutni položaj in nakazane usmeritve za nove možnosti ljudem čim bolj prijaznega in uspešnega zdravljenja ter obravnave, tako v institucijah kot v skupnosti. Konference je imela 150 udeležencev.

2. MSD Regionalni diabetes forum

Obravnaval je sladkorno bolezen in obolevnost, ki v Sloveniji strmo narašča. Po zadnjih podatkih živi v svetu 194 milijonov ljudi s sladkorno boleznijo, od tega 30 milijonov v Evropi. V Sloveniji ima sladkorno bolezen 8 % prebivalcev, ki se dnevno spoprijemajo z dilemami, kako s to boleznijo kakovostno živeti in se veseliti življenja. Forumu se je udeležilo 140 strokovnjakov.

19. Schrottovi dnevi

Namenjeni so bili zdravnikom družinske medicine, specializantom družinske medicine ter vsem zdravnikom in farmacevtom, ki želijo obnoviti znanje in se dodatno izobraziti na področju družinske medicine. Tematika se je dotaknila akutnih problemov, s katerimi se srečujejo družinski zdravniki v vsakdanjem zdravljenju bolnikov, in njihovem reševanju. Dogodka se je udeležilo 300 zdravnikov.

Evropski robotski Forum 2016

Veliko novega smo izvedeli na European Robotics Forum (ERF), letnem srečanju organizacije euRobotics, ki združuje 238 raziskovalnih organizacij, univerz, proizvajalcev in uporabnikov robotov z območja Evropske unije. EuRobotics ima tudi pogodbo z Evropsko komisijo, v okviru katere pripravlja vsebine za razpise H2020 raziskav na področju robotike v EU. Slovenska stroka lahko v ERF prepozna odlično priložnost za navezavo stikov z vsemi najpomembnejšimi EU robotiki. Zaradi izjemne medijske odmevnosti foruma je bila javnost deležna svežih informacij, rezultatov najnovejših EU raziskav. Strokovna razstava, ki je vključevala demonstracije novih tehnologij in spremljala forum, pa je bila, razen nekaj izjem,

za naključne obiskovalce zaprta. ERF, ki se ga je udeležilo 600 strokovnjakov, je vrhunski dogodek prve polovice leta v evropskem merilu.

Virološki kongres EAPR in PVY wide

Tematsko je kongres s stališča fiziologije in molekularne biologije pokrival interakcijo rastlin s povzročitelji bolezni in vpliv virusnih okužb (virusa PVY, PVYwide) na izražanje genov pri občutljivih in odpornih sortah ter gensko spremenjenih rastlin. Odgovarjal je na vprašanje, kateri geni, proteini in signalne molekule so ključni za odpornost agronomsko pomembnih rastlin na okužbo s patogenimi mikroorganizmi, kot so virusi, bakterije in fitoplazme; kakšna je genska raznovrstnost virusov, njihova rekombinacija, pojav mešanih okužb, kakšne so prostorsko-časovne razporeditve virusov ter vpliv virusnih okužb na količinske in kakovostne parametre pridelka. Kongres je potekal v City hotelu Ljubljana, Cankarjev dom je zagotovil registracijo udeležencev.

11. oftamološki kongres

Z domačimi in tujimi strokovnjaki ter s svojo aktivno udeležbo je prispeval k napredku in mednarodnemu uveljavljanju slovenske oftalmologije. Slovensko oftamološko društvo, Oddelek za očne bolezni UKC Ljubljana in Katedra za oftalmologijo Medicinske fakultete UL so priredili 11. slovenski oftamološki kongres z mednarodno udeležbo. Kongresa se je udeležilo 300 zdravnikov. Potekal je v Portorožu, v pravkar prenovljenem hotelu s petimi zvezdicami.

23. slovenski medicinski Derčevi dnevi

Namenjeni so bili podiplomskemu izobraževanju iz pediatrije. Udeležili so se ga pediatri specialisti šolske medicine, splošni in družinski zdravniki, medicinske sestre in vsi drugi, ki delajo na področju otroškega in mladinskega zdravstva. Na srečanje se je prijavilo 310 udeležencev.

Konferenca Združenja tekstilnih univerz AUTEX

V organizaciji Oddelka za Tekstilstvo Naravoslovnotehniške fakultete Univerze v Ljubljani je izzvenela šestnajsta konferenca AUTEX (Association of Universities for Textile) pod pokroviteljstvom združenja univerz, na katerih poučujejo tekstilstvo. Konferenca vsako leto poteka v drugi državi članici. Pokrivala je vsa področja, ki se kakorkoli dotikajo tekstilstva. S takim pristopom redno prinaša novosti na omenjenih področjih; od novih surovin, tehnologij, izdelkov, testnih metod, trženjskih pristopov do recikliranja odpadkov in varstva okolja. Konferenca se je udeležilo 200 strokovnjakov.

Letno strokovno-znanstveno srečanje Sodobna kardiologija 2016

Združenje kardiologov Slovenije je izvedlo svoje tradicionalno letno srečanje z mednarodno udeležbo pod krovnim naslovom Sodobna kardiologija 2016 v Cankarjevem domu. Udeležili so se ga nekateri vrhunski kardiologi iz Združenih držav Amerike, pa tudi večina uveljavljenih domačih strokovnjakov in mnenjskih vodij z različnih področij srčno-žilne medicine. Izkušnja so namenili nekaterim zelo pomembnim aktualnim temam sodobne kardiologije, predstavitev izdaje pri ZKS potrjenih in prevedenih smernic ESC (European Society of Cardiology), ki so bile v izvirniku izdane 2015, ter zanimivih kliničnih primerov. Srečanja se je udeležilo 270 kardiologov.

Svetovni kongres o ultrazvoku v medicini urgentne pomoči (WINFOCUS)

Kongres se je povezoval in izobraževal zdravnike, ki se ukvarjajo z oskrbo kritično bolnih ali poškodovanih. V zadnjih petnajstih letih so razvili tudi UZ-aparate, ki jih zdravniki lahko uporabljajo v ambulantni, reševalnem vozilu, na terenu ali kraju nesreče.

24. Simpozij Mednarodne astronomske zveze: Nova obzorja v astrofiziki črnih lukenj

Simpozij ob 100. obletnici teoretične napovedi črnih lukenj, ki so vrsto let veljale za ezoteričen in abstrakten matematični koncept, danes pa znanstveniki po desetletjih raziskav in tehnološkega napredka odkrivajo masivne črne luknje v središčih galaksij, iščejo srednje masivne črne luknje in opazujejo rojstvo majhnih črnih lukenj v obliki izbruhov sevanja gama. Da je bila Sloveniji zaupana organizacija tega simpozija, je posebna čast in priznanje znanstveno zelo uspešni astrofizikalni skupnosti na Univerzi v Novi Gorici in drugje v Sloveniji.

5. Mednarodna konferenca in tečaj nevromišičnega ultrazvoka, 32. Predavanja v spomin dr. Janeza Faganela

Na kongresu mednarodnega združenja za nevrofiziološki zajem slik perifernega živčevja (ISPNI) je večdisciplinarno združenje zdravnikov (nevrologi, radiologi, PMR zdravniki, anesteziologi, kirurgi različnih specializacij, splošni zdravniki) in znanstvenikov, obravnavalo zaznavanje živčno-mišičnih bolezni.

5. Slovenski kongres klinične kemije z mednarodno udeležbo, 5. Slovenski kongres tehnikov laboratorijske medicine, 20. mednarodni simpozij Slovenskega združenja za klinično kemijo

Srečanje, ki je združevalo tri kongrese v enem, je bilo namenjeno tako specialistom kot laboratorijskim tehnikom in širše, vse, ki delujejo na področju laboratorijske medicine v zdravstvenih domovih, bolnišnicah in drugih zavodih. Letošnji kongres je zaznamoval eno najbolj aktualnih področij medicine, t. i. bolniku prilagojena medicina.

Konferenca ob odprtju mednarodne razstave Transformacija resničnosti – Melange Expanded

Konferenca je obravnavala večjo, samostojno vlogo umetnika pri vstopu na trg. Deklarativnemu nastopu sestavo umetnikov z Dunaja in Münchna pod prvotnim imenom MELANGE se je letos pridružil tudi ljubljanski – šesti član, Društvo likovnih umetnikov Ljubljana.

Kako preseči pomanjkanje organov za zdravljenje s presaditvijo

Strokovni simpozij v okviru praznovanja EDD 2016 je obravnaval aktualno in perečo temo pomanjkanja organov za presaditev, kako se s tem soočamo na različnih področjih ter kako to večdisciplinarno dejavnost predstavljajo slovenski strokovnjaki. Prvi del simpozija je bil namenjen predvsem medicinski strokovni javnosti, v drugem delu pa je potekal sklop predavanj o kakovosti življenja po presaditvi ter pomenu fizične aktivnosti ter predstavitev zgodb bolnikov po uspešni transplantaciji.

Mednarodna konferenca Informativne tehnologije pametnih omrežij

Najpomembnejša evropska konferenca na področju novih tehnologij pametnih omrežij je potekala v Sloveniji. Pametna omrežja so predpogoj za aktivno vključevanje obnovljivih virov energije v elektroenergetski sistem in za sistemsko učinkovito rabo energije, kar sta pomembna izziva elektroenergetike v naslednjem desetletju. Slovenija je med vodilnimi evropskimi državami pri razvoju in vpeljevanju teh tehnologij v omrežje.

Quest for quality (Comtrade)

Mednarodni dogodek je bil organiziran za skupnost inženirjev in vodij kakovosti, direktorjev kakovosti in drugih ključnih panožnih strokovnjakov z območja Jadrana, nemško govorečih dežel ter Irske in Velike Britanije. Predstavljal je edinstveno priložnost za posameznike, zaposlene na področjih preizkušanja, varnosti in kakovosti programske opreme, da izmenjajo mnenja, prikažejo svoje projekte in ostanejo na tekočem z novostmi v svoji panogi.

3. Vseslovanski kongres otroške nevrologije

Na kongresu otroških nevrologov, pediatrov, ortopedov, biologov, psihologov, terapevtov in vseh drugih strokovnjakov, ki se ukvarjajo s problemi otrokovega razvoja in/ali njegovih nevroloških nepravilnosti, so poleg kliničnih in raziskovalne tem bile v ospredju še cerebralna paraliza in epilepsija.

Jesenska mednarodna konferenca Evropskega združenja za optiko in optometrijo

V ospredju konference je bila optometrija, ki se v Evropi počasi uveljavlja kot pomemben člen zdravstvenega sistema. Optometristi v večini držav EU predpisujejo očala in kontaktne leče, v nekaterih pa izvajajo celotno primarno oskrbo vida. Za Slovenijo je bil to pomemben dogodek, saj je v našem prostoru že približno dvajset diplomantov optometrije (njihovo število narašča), stroka pa še ni sprejela vseh potrebnih predpisov na tem področju. DOOS je ob evropski konferenci vzporedno priredil še seminarje o slabovidnosti ter pomoči slepim in slabovidnim osebam. Konferenco je spremljala strokovna razstava z najnovejšimi pripomočki za ljudi z okvarami vida, od priročnih lup do elektronskih bralnikov in teleskopskih očal.

Inovacije v lesenih zdravih trajnostnih stavbah

Konferenca je pod eno streho združila gradbeno in nepremičninsko skupnost z namenom predstavitev inovativnih praks v poslovnih in tehnoloških pristopih pri uporabi lesa v gradbeništvu.

Simpozij eMobility

Glavna tema na simpoziju o elektromobilnosti so bile subvencije za električna vozila. Na simpoziju so sodelovali najboljši slovenski poznavalci elektromobilnosti in vrhunski tuji predavatelji ter tudi strokovnjaki največjih avtomobilskih koncernov in predstavniki slovenske avtomobilске industrije združene v ACS, energetska podjetja iz Slovenije in tujine, predstavniki vladnih in nevladnih ustanov, ter razni strokovnjaki, ki se ukvarjajo s temami električne mobilnosti. Ob simpoziju so se zvrstila odlična predavanja in številne okrogle mize.

6. Slovenski psihiatrični kongres

Kongres je prinesel nova strokovna spoznanja in predstavitev raziskovalnih dosežkov s širokega področja psihiatrije. Glavni namen novih praks je zagotavljanje najbolj učinkovite pomoči ljudem z duševno motnjo.

Kulturno-komercialne prireditve v CD

Mednje spadajo prireditve kulturne narave, ki niso vključene v kulturno-umetniški program, ki ga finančno podpira Ministrstvo za kulturo, ampak v program dejavnosti CD na trgu. Naročnik dvorano in tehnične storitve najame in plača.

Nastop irskega stand-up komika, scenarista in igralca Dylana Morana, ki ga je britanska televizija Channel 4 uvrstila med petnajst najboljših britanskih komikov vseh časov, Koncert dalmatinskih tenorjev in klap, ki so vedno toplo sprejete pri slovenskem občinstvu, koncert Rada Šerbedžije (gost Saša Lošić), plesna večera v Klubu CD v okviru Ljubljana Sweetswing festivala 2016, plesna predstava *Step Afrika!*, podelitev nagrade Miss Športa Slovenije 2016, koncert legendarne zasedbe Laibach (*Naše pesmi, vaše Sanje*), 23. koncert zborov in orkestra Zavoda sv. Stanislava, *Zgodbe Prekmurja* in spomladansko izdajo Mercedes Benz Fashion Weeka, Koncert Slovenske vojske, stand up komika Jimmy Carr s predstavo *Nečedni posli* in Daniel Sloss – *So?*, Ondekoza: japonski bobnarji, muzikal *Veronika Deseniška* in komediji *Džurologija* in *Zlati fantje*. Tradicionalno so v CD gostovali s koncerti: Radio Ognjišče, Prifarski muzikantje, Fake Orchestra. V okviru noveletnega ozračja smo gostili Managerski koncert, božično-novoletni koncert PPO Vevče ter koncert zborov Cantabile in Partizanskega pevskega zbora, veliki božični koncert Gimnazije Kranj in koncert Riblje čorbe.

V okviru 64. Ljubljana festival smo gostili predstavo *Cvetje v jeseni*, Londonski simfonični orkester, Kraljevi orkester Concertgebouw Amsterdam, Gusar, Piotr Beczala: koncert opernih arij, Akademski državni balet iz Sankt Peterburga s predstavo *Up & down*.

Druge slovenske prireditve dejavnosti na trgu v CD

Zajemajo predavanja, podelitve nagrad, akademije, kot na primer: dogodek (prvo predavanje v letu) Društva za marketing Slovenije, korporativni dogodek SKB, podelitev nagrad in priznanj GZS za izjemne gospodarske in podjetniške dosežke za leto 2015, podelitev nagrade za najbolj uglednega delodajalca, srečanje mladih matematikov, fizikov in astronomov (Bistroumni 2016) in Zotkini talenti 2016, marketinška vsebina predavanj na POMP FORUMU, hitro rastoča podjetja in podelitev najboljših na Slovenski gazeli 2016, Mercedes Benz Fashion Week, poslovna IT konferenca – odkrivamo s SRCEM, novoletna srečanja za podjetja in tradicionalni koncert Zavarovalnice Triglav.

Cankarjev dom je gostil DAO YAH, 2. festival celostnega zdravja – zakladi tradicije, ki pristopa k načinu življenja človeka celostno ter odstira pradedne zaklade znanja o zdravju in bolezni. Vsebinska zasnova je potekala v sodelovanju s strokovnjaki: Biljana Dušić, dr. med. (ajurveda in joga), dr. Maruša Hribar, mag. farm. (homeopatija), mag. Petar Papuga, dr. med., specialist za akupunkturo (tradicionalna kitajska medicina). Osrednja tema festivala je bila hipertenzija, okoli nje pa smo spletili niz predavanj tudi s strokovnjaki iz tujine. V program sodijo predavanja, prodajna razstava, delavnice in kotiček z nasveti za zdravo prehrano pod sloganom Spreminjamo navade. Festivala se je udeležilo 3800 obiskovalcev.

ČAR LESA 2016 – festival in razstava predstavljenih izdelkov iz masivnega lesa v veliki dvorani Cankarjevega doma vsako leto očarata obiskovalce. Predelava lesa in uporaba lesnih izdelkov sta za znižanje emisije toplogrednih plinov pomembna in lahko največ prispevata k normaliziranju podnebja. Za prihodnost in obstanek človeštva bo les nedvomno odločilen, pa ne le kot energent, ampak predvsem kot gradivo za objekte in izdelke (v gradbeništvu se porabi od 40 do 50 % vse energije). Drevesa namreč ob rasti iz zraka absorbirajo ogljikov dioksid (fotosinteza), ki je nato med uporabo še naprej uskladiščen v lesnem izdelku. Po drugi strani pa je proizvodnja izdelkov iz lesa energetsko ne potratna in prispeva k manjši porabi energije. Mlajše generacije in družba nasploh se tega dejstva vse premalo zavedamo. Vsakoletni dogodek, ki izpostavlja največje naravno bogastvo Slovenije, je toplo sprejet med obiskovalci Cankarjevega doma, zato si bomo še naprej prizadevali, da bo del našega programa.

Tradicionalno gostimo **Festival za tretje življenjsko obdobje (F3ŽO)**, ki je edinstvena prireditev za starejše in največja v Sloveniji. Je prostor povezovanja, izmenjave idej in ustvarjanja, posvečena aktivnemu staranju, izboljšanju kakovosti življenja starejših in uresničevanju solidarnosti med generacijami.

Prvič smo gostili festival **Top vino »by eVino«**, na katerem je organizator na enem kraju predstavil največje svetovne vinarje iz Toskane, Francije, Španije, Portugalske, Avstrije, Madžarske, Kalifornije in Nove Zelandije. Na festivalu so se predstavili tudi slovenski vinarji in ga je obiskalo 1000 okuševalcev.

Gostili smo **Karierni sejem MojeDelo.com**, ki ga je s kupnimi močmi oblikovalo: 60 razstavljalcev, 250 kadrovikov in HR strokovnjakov iz podjetij ter 13.000 obiskovalcev. Za obiskovalce je bilo pripravljenih dvajset predavanj, ki jih je obiskalo 3400 slušateljev; rešenih je bilo petsto psihometričnih testov.

Največja knjigarna v Sloveniji je že 32. zapored odprla vrata **Slovenskemu knjižnemu sejmu**, ki je bil obarvan italijansko – država gostja je bila Italija. V tem okviru je sejem obiskalo kar nekaj znamenitih imen, kot so: Susanna Tamaro, Elisabetta Sgarbi, Mario Andreose, Eugenio Lio, Paolo Rumiz, Antonio Scurati, Andrea Tornielli, Cristina Battocletti, Franco Berardi - Bifo in številni drugi. V duhu države gostje je potekal tudi program Kulinartfesta, Debatne kavarne, Pisateljskega odra in Založniške akademije. Sejma se je kot predavateljica udeležila tudi novinarka in aktivistka Florence Hartmann. Forum za obiskovalce se je po novem predstavljal zgolj kot Forum; sejem je prvič gostil mesto na prizorišču CD (Tolmin, alpsko mesto 2016), sejem v gosteh pa je potekal v Brežicah. V sodelovanju z Društvom slovenskih pisateljev je sejem obiskal manj privilegirane skupine bralcev v zavodih. Na 32. SKS opozarja ilustracija deklice z rumenim dežnikom iz slikanice *Moj dežnik je lahko balon* (avtorica Marlenka Stupica, Hana Stupica, vnukinja slovite ilustratorke, jo je za potrebe SKS dopolnila s knjigo in pripisala naziv sejma).

Družabni dogodki, ki jih je gostil CD, sprejemi in pogostitve po prireditvah, izobraževalnih dogodkih in kongresih, praznovanje obletnic kot na primer 20. obletnica akcije Moj zdravnik, Grazia Beauty Awards 2016, sprejem za diplomate. Mladim so namenjena slavlja ob maturi in valetah, ki jih že tradicionalno organiziramo v naših prostorih od aprila do junija, aktualne so tudi poroke v Klubu CD.

Gostili smo *Maraton pozitivne psihologije*, ki je kot nekakšen celodnevni kondicijski trening na poti življenja. Njegov cilj je, da nam preda praktično psihološko znanje, ki nam bo v težkih trenutkih lahko v pomoč. Pa tudi znanje, s katerim bomo celoten maraton življenja uspešno tekli bolj kakovostno in lahkotno. 11 predavateljev je predstavilo svojo pot in poglede.

Cikel predavanj Marjana Ogorevca z naslovom *Spreminjamo sebe, spreminjamo svet* je namenjen tistim, ki želijo spremeniti svoje življenje, saj prinašajo možnost postopnega ozaveščanja vzrokov za težave na posameznih ravneh in področjih našega življenja.

Predavateljica dr. Silvia Dörenberger - Puchner, samostojna psihoterapevtka in direktorica podjetja za sistemsko svetovanje alphaTeam Systemische Beratung GmbH, nam je zastavila vprašanje: in nam predstavila, kako močan pečat so na nas pustili starši in učitelji, ki nas hkrati *Ali postajamo naši starši? Umetnost spremeniti svoje življenje?* pogosto ovirajo pri tem, da bi živeli avtonomno in srečno.

Simpozij **Društva Bralna značka Slovenije – ZPM** je podala vse o bralni, multimodalni in informacijski pismenosti ter odpravljanju težav pri pismenosti. Simpozij je bil zasnovan v maniri posebnega dogodka za strokovno javnost (knjižničarji, mentorji bralne značke), ki omogoča udeležbo na odprtju Slovenskega knjižnega sejma.

Predavanje **TedX**, je tudi tokrat presenetil z desetimi govorniki, ki so delili svoje zamisli s področij tehnologije, zabave in oblikovanja.

Dobrodelne prireditve, ki dajejo noto humanosti družbe do drugačne skupine ljudi v naši sredini, je zaznamoval 19. veliki Lions ples – dogodek za zbiranje sredstev za slepe in slabovidne ter koncert Nine Pušlar z gosti za obolele za multiplo sklerozo, 150. obletnica Rdečega Križa Slovenije in Krog src, dobrodelna novoletna prireditev SFS Ljubljana.

Družabni dogodki, ki jih je gostil CD, sprejemi in pogostitve po prireditvah, izobraževalnih dogodkih in kongresih, praznovanje obletnic podjetij – 20. obletnica priključitve skupini Danfoss (odlični za prihodnost), poroke v Klubu CD, sprejemi veleposlaništev Republike Indonezije, Venezuele, Kraljevine Nizozemske, Republike Koreje in Bolivarske republike ter slavnostna akademija ob 30. obletnici tekmovanja iz logike Logični kabaret z Juretom Ivanušičem, podelitev priznanja najboljšemu mentorju, akademija ob 70-letnici gimnazije Šentvid, prednovoletni sprejem za ljubljansko borzo in KDD, prednovoletno srečanje

zaposlenih BIC, srečanje zaposlenih Adriatic grupe, korporativni dogodek podjetje TBA, svečana akademija ob 60. letnici Geodetskega vestnika, 60. letnica Zavoda RS za šolstvo, podelitev maturitetnih spričeval Gimnazije Šentvid, Akademija strojništva, Srečanje Zveze društev diabetikov Slovenije, podelitev Zoisovih nagrad in priznanj, priznanj ambasador znanosti RS in Puhovih priznanj, državnih nagrad s področja znanstvenoraziskovalne in razvojne dejavnosti, mednarodnih Medis nagrad (International Medis Awards for Medical Research), Športnik leta 2016 ter Silvestrovanje v CD.

Dogodki vladnih in nevladnih organizacij, ki jih je CD gostil v letu 2016: Ustanovna skupščina Nacionalnega sveta Srbov v Sloveniji (NSSS) je bila ustanovljena z namenom, da bi bili Srbi v Sloveniji še bolj aktiven člen družbe, konferenca o pripravi novega krovnega strateškega dokumenta razvoja Slovenije so opredelili vizijo do leta 2030 in do 2050, okrogla miza Sistem za boljšo demokracijo, 4. nacionalna konferenca: Novodobno suženjstvo – prekarne oblike na trgu, simpozij Evropske demokratične stranke, na katerem je bila osrednja tema razprave vpliv novih pokojninskih reform na revščino starejših oziroma na revščino zdajšnjih in prihodnjih upokojencev in upokojenk, konferenca Socialnih demokratov, državna proslava ob dnevu samostojnosti in enotnosti – 25. obletnica sprejema ustave RS.

Kako pomemben dejavnik so za naročnike profesionalno in strokovno izvedene prireditve, pričajo njihove številne pohvale:

Evropski robotski forum – ERF 2016 (21.–23. marec 2016):

»Spoštovani Uršula in Breda, prosim vaju, da ustrezno posredujeta priznanje za opravljeno delo in pohvalo vsem vajinim sodelavcem, ki so bili kakor koli vpleteni v ERF 2016. Ob različnih priložnostih so mi udeleženci izrazili svoje pozitivne občutke. To je bilo večkrat mogoče slišati tudi od raznih vpletenih v strukturi euRobotics. Če citiram samo predsednika dr. Berndta Lieperta (CIO Kuka), 'This was the best event dinner that I have ever been'. Celó severnjaško hladni dr. Juha Heikilla (Head of Unit Robotics, DG Connect EU) je bil zelo pozitiven glede vseh vidikov dogodka. Podobnih mnenj sem sam slišal resnično več deset, ob tem pa prav nobene nasprotne pripombe.

Nedvomno so bile pri tem huda gonilna sila sodelavke, s katerimi je bilo veselje sodelovati, Alenka, Mojca in Mateja. Te si zdaj resnično zaslužijo ustrezen praznični odmor. Opazil pa sem prijaznost in primeren odnos še številnih drugih, oblikovalca Braneta Žalarja, osebja na registraciji do hostes, tehničnega osebja v dvoranah in na razstavi, varnostnikov in drugih. Posebej bi rad omenil, da so bili na poti do boljših rešitev prav vsi pripravljeni v razumnih rokih odpravljati napake; te delamo vsi.

ERF 2016 se je bolje od pričakovanj vseh in tudi mene iztekel tudi po številu udeležencev (760 prijavljenih, 650 registriranih), po odmevnosti in na koncu tudi, kot kaže, s finančne plati.« Marko Munih, predsednik organizacijskega odbora kongresa, Fakulteta za elektrotehniko Univerze v Ljubljani

Miss športa Slovenije (7. maj 2016):

»Zahvaljujemo se vam za sodelovanje pri izvedbi prireditve Miss športa Slovenije 2016. Tudi zaradi vas in vašega prispevka smo lahko ohranili 14 let tradicije in prireditev predstavili v Cankarjev dom, v največji slovenski kulturni hram. To je bil velik izziv, ki ga bomo nadgrajevali v naslednjih letih. Zahvala ekipi CD, predvsem moramo pohvaliti Gregorja Rogača, ki se je pri prireditvi zelo izkazal in smo z veseljem sodelovali z njim. Želimo si, da bi to lepo zgodbo gradili skupaj z vami tudi v prihodnje.«

Jože Zidar, predsednik Društva športnih novinarjev Slovenije (DŠNS) in Anabelle Ann Logar, vodja prireditve

Zgodbe Prekmurja (18. maj 2016):

»V imenu vseh članov in organizacijskega odbora se vam iskreno zahvaljujem za vso podporo pri organizaciji in izvedbi koncerta. Prav tedaj, ko smo bili v dvomih, ste nas ponovno prepričali v možnost uspeha in tako se je tudi izkazalo. Upam, da ste bili z našo izvedbo in zasnovo koncerta

zadovoljni. Moram omeniti, da imamo le pozitivne odzive občinstva. Vse pohvale tudi vašim dečkom za pripravo odra, zvoka in slike ter tudi inšpicientki. Mi smo zelo zadovoljni!»

Aleš Horvat, predsednik Prekmurske godbe Bakovci

Bistroumi 2016 (14. maj 2016):

»Rad bi se vam zahvalil za odlično delo v soboto, 14. maja 2016, bilo je na visoki umetniški ravni. Prosim, če tehnični ekipi prenesete zahvalo – bili so odlični.«

Boštjan Kuzman, vodja prireditve

Čar lesa 2016 (12.–15. maj 2016):

»Spoštovana direktorica kongresno-komercialnega programa Breda Pečovnik, vam in vašim sodelavcem se iskreno zahvaljujemo, da ste nam že osmo leto omogočili organizirati razstavo Čar lesa ter posveta Gozd in les in Les v urbanem okolju. Pri postavitvi razstave še posebej cenimo pomoč vašega tehničnega osebja in Mateje Peric. Upam in želim, da bomo tudi v prihodnje uspešno sodelovali.«

Franc Pohleven, predsednik organizacijskega odbora

Mercedes-Benz Fashion Week (22.–24. maj 2016):

»Ponovno bi se vama rada zahvalila za vso prijaznost in kooperativnost v času prireditve Mercedes-Benz Fashion Week. Res smo veseli, da imamo tako dobre partnerje pri tako lepem projektu. Res ni vse najbolj preprosto, sploh v omejenih finančnih okvirih in neomejenih idejah, vendar s tako ekipo, kot jo ima Cankarjev dom, in seveda našimi mravljicami presežeš vse. Prosim, če lahko zahvale preneseta tudi generalni direktorici Uršuli Cetinski in celotni tehnični ekipi, ki z nami vztraja pri realizaciji idej.«

Ula Spindler, partnerka in izvršna direktorica za kakovost in upravljanje naročnikov

Pristop d.o.o.

7. sejem akademske knjige Liber.ac (Potovanje na Vzhod) (25. maj 2016):

»V imenu Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani se vam zahvaljujem za vašo pomoč, da smo uspešno izvedli 7. sejem akademske knjige – Liber.ac. Predstava, ki so jo uprizorili kolegi iz Oddelka za azijske študije v Kosovelovi dvorani, je bila ena glavnih točk letošnjega Liber.aca in brez vašega sodelovanja je ne bi mogli izpeljati v takšni obliki, kot so jo. Še enkrat hvala in upam, da bomo še naprej dobro sodelovali.«

Polona Movrin, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani

Zotkini talenti 2016 (11. junij 2016):

»Prav lepo se vam zahvaljujem za vso pomoč pri naši sobotni prireditvi. Prepričana sem, da je vaša prijaznost presegla 'službene' okvire. K nam dežujejo same pohvale, tako iz Velike sprejemne kot iz Gallusove dvorane.«

Dr. Helena Lesar, vodja projektov, Zveza za tehnično kulturo Slovenije

11. Slovenski oftalmološki kongres (9.–11. junij 2016):

»V imenu Združenja oftalmologov Slovenije se vam iskreno zahvaljujem za odlično organizacijo našega kongresa. Vse je bilo odlično izvedeno. Prejel sem ze veliko pozitivnih vtisov. Kot vedno doslej je bil kongres zelo uspešen tudi zaradi vaših nasvetov in izkušenj ter odlične in pravočasne izvedbe. Hvala vsej vaši ekipi, ki se je resnično izkazala tako glede komunikacije z udeleženci in razstavljavci kot tudi pri organizaciji družabnega programa ter tehnični podpori. Vse je bilo brez kakršne koli pomanjkljivosti in zelo profesionalno in prepričan sem, da nam bo kongres se dolgo ostal v lepem spominu.«

prof. dr. Marko Hawlina, dr. Med, predsednik Združenja oftalmologov Slovenije

Akademija ob 60-letnici Geodetskega vestnika (2. september 2016):

»Zahvaljujem se vsem, ki ste pomagali s prijaznostjo realizirati naš dogodek: Saši Škof, Maji Vidergar, Jelki Dobnikar, Goranu Ljubičiču, Francu Albrehtu, Juretu Ganiču in Urbaniji Janku. Želim vam veliko uspehov in prijaznih strank.«

Bojana Kelbel, vodja prireditve

60-letnica Zavoda za šolstvo (9. september 2016):

»Rada bi se zahvalila za odlično sodelovanje in dobro organiziran in izpeljan dogodek ob 60-letnici zavoda. V danih okoliščinah ste naredili vse, kar je bilo mogoče, prisluhnili ste našim željam in zahtevam ter nam omogočili, da smo obletnico dostojno in brez težav izpeljali. Prosim, zahvalite se tudi vašim sodelavcem.«

dr. Brigita Rupar

predstojnica, Zavod RS za šolstvo

Svetovni kongres WINFOCUS 2016 (7.–9. september 2016):

»Kot predsednik Zdravniškega društva WINFOCUS Slovenija ter predsednik org. odbora XII. Svetovnega kongresa WINFOCUS 2016 v Ljubljani bi se vam in vaši ekipi želel uradno zahvaliti za vso pomoč in skrb pri organizaciji tega, za nas izredno pomembnega dogodka! Hvala za pomoč in vodenje od prvih do zaključnih faz projekta. Vsi, tako domači kot tudi tuji gosti, smo bili navdušeni nad profesionalnostjo vsega osebja ter učinkovitostjo vaših služb in delovnih procesov! Prav gotovo si bomo za morebitne prihajajoče dogodke želeli izbrati vaš PCO! Še posebej bi se rad zahvalil Alenki Kregar za izredno skrb in vloženi trud v naš projekt! Dodatna pohvala in zahvala Gregorju Rogaču, Mojci Juvančič in Mini Krevl za njihovo izredno skrbno in nadvse predano delo! V upanju na prihodnje sodelovanje vas lepo pozdravljam!«

Gregor Prosen, predsednik organizacijskega odbora WINFOCUS, dr. med.

Festival Ljubljana (14. september 2016):

»Za nami je uspešen, že 64. Festival Ljubljana. Kar 125 uprizoritev z vrhunsko kulturno-umetniško vsebino si je v slabih treh mesecih ogledalo več kot 45.000 obiskovalcev. Dovolite, da se vam zahvalim, da ste kot partner festivala pripomogli k realizaciji še ene uspešne zgodbe. Veseli nas in cenimo to, da smo skupaj pri izvajanju odgovorne in za današnji čas izjemno pomembne festivalske dejavnosti. Veselimo se našega sodelovanja tudi v prihodnje.«

Darko Brlek, direktor in umetniški vodja Festivala Ljubljana, predsednik Evropskega združenja festivalov

Mednarodna konferenca Inovativne tehnologije pametnih omreži (9.–12. oktober 2016):

»V veliko veselje mi je bilo spoznati vas in vaš center ter v povezavi z nedavno konferenco IEEE PES ISGT Europe izkusiti izjemnost profesionalne storitve vas in vsega osebja Cankarjevega doma. Navdušena sem bila, vse je bilo popolno: od oznak do odlično usposobljenega registracijskega osebja, do konferenčnih zaslonov, hrane, avdio-video opreme, majic prostovoljcev ter vsesplošno uspešnega poteka konference in vsake najmanjše podrobnosti. O svoji dobri izkušnji sem že obvestila sektor za konferenčne storitve IEEE in predlagala, da vsakdo, ki organizira konferenco v Sloveniji ali celo Evropi, najame vaše storitve. Lokalnemu organizacijskemu odboru ste pomagali uresničiti izjemno konferenco in po prejemu rezultatov ankete bom z navdušenjem posredovala povratne informacije udeležencev. Neznansko sem uživala v obisku Ljubljane ter bi se želela zahvaliti za profesionalnost, gostoljubje in toplino, s katerimi ste obdarili mene in vse udeležence konference.«

Kathy Heilman, Administrator, Education & Meeting Services

IEEE Power & Energy Society (PES)

60. obletnica madžarske revolucije (18. oktober 2016):

»Dovolite mi, da se vam v imenu Veleposlaništva Madžarske kot tudi v svojem imenu zahvalim za sodelovanje pri organizaciji dogodka ob 60. obletnici revolucije in osvobodilnega boja iz leta 1956, ki je bil 18. oktobra 2016 v Cankarjevem domu. Vsekakor dogodka ne bi bilo mogoče izpeljati na tako visoki ravni brez nesebične pomoči vas in vaših sodelavcev, ki so svoje delo opravili vestno in strokovno. Izrecno bi se rada zahvalila za vso ponujeno pomoč pri izvedbi za nas tako pomembnega dogodka.«

Szilágyiné Bátorfi Edit, veleposlanica

Konferenca SD (19. november 2016):

»Najlepše se vam zahvaljujemo za vaše sodelovanje in vso pomoč pri organizaciji naše konference dne 19. novembra 2016. Hvala tudi vsem vašim tehničnim sodelavcem za odlično izvedbo.«

Živa Živković, Socialni demokrati

Simpozij Bralne značke (22. november 2016):

»Po uspešno izpeljanem simpoziju bi se radi zahvalili vsej ekipi, ki je poskrbela za izvedbo simpozija Bralne značke. Profesionalno in z veliko dobre volje ste nam bili vedno na voljo. Še posebej bi omenila gospoda, mislim, da ga kličejo Teško, ki nam je priskočil na pomoč tudi dan prej sam od sebe.«

Ani Korošec, Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS

32. Slovenski knjižni sejem, Praznik zlatih hrušk (23. november 2016):

»Naj se vam in vaši ekipi še enkrat z vso hvaležnostjo zahvalim za vso vašo prijazno pomoč in podporo pri izvedbi Praznika zlatih hrušk, ki je zelo odmeval v strokovni javnosti, prejel veliko, veliko zahval, pohval ... Na naslednje sodelovanje, v drugem letu, kajne?«

Darja Lavrenčič Vrabec, vodja Pionirske – centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo ter Oddelka za otroke in mladino KOŽ, Mestna knjižnica Ljubljana

SRC poslovna IT konferenca (28. november 2016):

»Najlepša hvala za vse. Prosim, če lahko zahvalo prenesete tudi tehnični ekipi, ki je, tako kot vi, včeraj odlično poskrbela za nas.«

Alenka Štefanič Splichal, vodja trženja

TEDxLjubljana 2016 (4. december 2016):

»Zdaj, ko so se malo polegli vtisi in občutki po dogodku TEDxLjubljana 2016, bi se rad zahvalil tudi vsem vam. Kot vsako leto do sedaj, se je tudi letos izkazalo, da je za vse, tako odrske sektorje (luč, ton, video, scena itd.) kot tudi priprave v preddverjih, super poskrbljeno in ste vedno pripravljeni pomagati – od samega začetka priprav pa vse do poznih večernih ur. Brez takšne ekipe naš dogodek ne bi bil to, kar je – tega se še predobro zavedamo. V želji po dobrem in uspešnem prihodnjem sodelovanju se vam še enkrat zahvaljujem v imenu celotne ekipe TEDxLjubljana za vso pomoč pri organizaciji!«

Matic Jazbar, predsednik društva TEDxLjubljana

Športnik leta 2016 (13. december 2016):

»Zahvaljujemo se vam za sodelovanje pri izvedbi prireditve Športnik leta 2016, ki jo skupaj gradimo že več kot desetletje in pol. Tudi zaradi vas in vašega prispevka je bila letos deležna številnih pohval, tako predsednika države Boruta Pahorja, predsednika vlade Mira Cerarja, ministrice, pristojne za šport Maje Makovec Brenčič, športnikov, tako sedanjih kot nekdanjih legend, pa trenerjev in funkcionarjev ter pokroviteljev. Dobili smo tudi pohvale tistih, ki so si prireditev ogledali prek televizijskih zaslonov. Zavedamo se sicer, da so stvari, ki jih lahko še izboljšamo in dodelamo, in na tem bomo gradili naprej.«

Izvršni odbor Društva športnih novinarjev Slovenije (DŠNS)

Jože Zidar, predsednik DŠNS

Državna proslava ob dnevu samostojnosti in enotnosti 2016 (23. december 2016):

»Vsem, ki ste sodelovali pri pripravi in izvedbi državne proslave ob dnevu samostojnosti in enotnosti, se najlepše zahvaljujem. Vse je lepo uspelo in prosim, da zahvalo posredujete tudi vašim sodelavcem. Upam, da bomo kmalu spet sodelovali.«

mag. Aleksej Adrijan Loos, vodja Službe za državne proslave

»Rada bi se zahvalila celotni tehnični ekipi za sodelovanje pri proslavi in vso dobro voljo, ki ste jo delili z nami.«

Neda R. Bric, režiserka proslave

Marketing, trženje kongresno-komercialnega programa CD v letu 2016

Za nadaljnji razvoj Kongresno-komercialnega programa je za CD pomembno sodelovanje s Slovenskim kongresnim uradom, katerega člani smo, ter še posebej z Zavodom za turizem Ljubljana in s Slovensko turistično organizacijo.

Zelo pomembno je delovanje na mednarodnem kongresnem področju, zato smo člani ICCA – Mednarodnega združenja za kongresni marketing in IAPCO – Mednarodnega združenja profesionalnih kongresnih organizatorjev. Obe združenji nam omogočata neposredne povezave do akterjev mednarodne kongresne industrije prek baze podatkov, povesta nam nove smernice za znanje o kongresih ter z letno udeležbo na skupščinah omogočata netenje in možnost novih povezav.

V januarju smo se udeležili CONVENTE 2016 – največje kongresne borze v novi Evropi na Gospodarskem razstavišču, v februarju letne skupščine IAPCO, v maju mednarodne kongresne borze IMEX v Frankfurtu in sodelovali na kongresni borzi IEBT v Barceloni ter se udeležili kongresa mednarodnih združenj v Berlinu in v decembru networkinga združenj v Bruslju. Udeležba na borzah nam je prinesla nekaj novih kongresov za naslednja leta in utrla pod do naših potencialnih naročnikov na mednarodnem trgu.

Imidž kongresne dejavnosti CD smo utrdili z objavami, intervjuji v pisanih medijih na domačem in mednarodnem trgu. Kongresno dejavnost smo promovirali v Financah, reviji za zdravnike Isis (7000 naslovnikov), Delu (Svet kapitala, priloga Znanost), posamezne prireditve ali festivale pa tudi v drugih tematskih medijih, Dnevnik. Program kongresne dejavnosti smo lahko zasledili tudi v dnevni borzni časopisih CONVENTA Daily in reviji Kongres, ki je bila posvečena kongresni borzi IMEX.

Čeprav smo za vsak kongres uredili objavo v splošnih medijih, gre v teh primerih za poglobljene članke (strani, namenjene znanosti) ali intervjuje (tudi na radiu ali televiziji). V tem pogledu je bil po navadi Cankarjev dom omenjen kot prizorišče, kaj več pa ne, saj so bila vprašanja novinarjev osredotočena na tematiko ali sogovornika (eminenco iz sveta znanosti in raziskovanja).

Posebej lahko omenimo projekt, ob katerem smo navezali stike tudi s specializiranimi mediji. Glavna medijska pokroviteljica Festivala celostnega zdravja DAO YAH je revija Viva (sodelovanje bomo ohranili tudi v prihodnje), medijski pokrovitelj je tudi Dnevnik, poglobljeno pa smo sodelovali še: s spletnim portalom Med.Over.Net, TS Media, založniško hišo Adria Media, televizijo Vaš kanal, ki je pripravila na to temo posebno kontaktno oddajo, revijo Skupaj za zdravje človeka in narave ter drugim tiskom, ki v Sloveniji pokriva področja duhovnosti, zdravja, dobrega počutja in prehrane. Medijsko smo komunicirali s kongresnimi javnostmi na spletni strani mednarodnega združenja za marketing ICCA, katerega član smo.

Delujemo prek družabnih omrežij E novice KUS in revije Kongres, sodelujemo pri mednarodni promociji kongresne Slovenije pri projektu agencije TMF in Slovenskega kongresnega urada (KUS, pošiljanje kratkih novičk), odstran kongresno-komercialnega programa v okviru facebook strani CD, LinkedIn računa, objava na YouTube nam prinaša duh po novostih v kongresni industriji in nastavlja obraz, da smo vedno v toku s časom. Internet, medij sedanosti in prihodnosti, uporabljamo kot abecednik.

Za pridobivanje kongresov smo v letu 2016 poiskali ambasadorje znanosti, raziskali mednarodni trg, pripravili 32 kandidatur (do leta 2022) in jih poslali mednarodnim združenjem. Od tega smo prejeli potrditev za organizacijo 11., zavrženih je bilo 10 kongresov, za 11 kandidatur še pričakujemo odločitev.

V pridobivanju pokroviteljskih in darovalskih sredstev za izvedbo kongresov, festivalov in sejmov smo skupaj z naročniki precej utrdili finančno osnovo prireditev. Pridobljena finančna sredstva so bila vložena v obogatitev strokovnega programa na kongresih, konferencah, simpozijih, strokovnih izobraževanjih in sejmih.

Odpovedi kongresnih prireditev v letu 2016

Razlogi za spremembo terminske sheme so različni. Na področju kongresov jih je od skupno 51 povpraševanj 16 (31,4 %) izbralo drugega ponudnika, 1 je izbral cenejšega ponudnika, 15 (29,4 %) ker ni bilo prostega termina, 2 (3,9 %) ker ne ustrezajo prostori, 1 (2 %) ker je bil dogodek prestavljen, 1 (2 %) ker smo imeli termin, ne pa dovolj kapacitet, 1 (2 %) ker naročnik ni zagotovil nastopa, 1 (2 %) ker ne bo organiziral dogodka zaradi financ, 1 (2 %) ker nismo prejeli odgovora, 1 (2 %) ker nimamo dovolj razstavnih površin, 1 (2 %) ker je naročnik izbral kongresni hotel, 2 (3,9 %) ker bosta organizacijo izvedla sama, 1 (2 %) ker se ni odločil za najem dvoran v CD, 1 (2 %) ker je ostala ista lokacija – Istanbul, 1 (2 %) ker je zaradi zamude na razpisu izbral drugega ponudnika, 4 (7,8 %) so se prestavili drugam, 1 (2 %) je zaradi logistike izbral drugega ponudnika.

Odpovedi terminov za enodnevne prireditve v letu 2016

Od skupno 145 povpraševanj po prireditvah se je 59 potencialnih naročnikov (40,7 %) odločilo za drugo lokacijo, 14 (9,7 %) ker nismo imeli zelenega termina, 1 (0,7 %) ker je dobil ugodnejšo cenovno ponudbo, 5 (3,4 %) zaradi odpovedi prireditve, 7 (4,8 %) ker so prireditev predstavili za nedoločen čas in 11 (7,6 %) ker projekt ni bil potrjen, 1 (0,7 %) ker je bil prepozen na razpisu, 1 (0,7 %) ker bo v hotelu Union, 5 (3,4 %) ker gre dogodek drugam, 1 (0,7 %) zaradi želje po fiksnem datumu, 5 (3,4 %) ker so izbrali drugega ponudnika, 6 (4,1 %) ker ni prostih kapacitet, 9 (6,2 %) zaradi neodzivnosti naročnika, 1 (0,7 %) ker ne potrebujejo dvoran, 1 (0,7 %) ker ne izpolnjuje pogodbenih obveznosti, 1 (0,7 %) zaradi odpovedi neprodanih vstopnic, 1 (0,7 %) ker ni dobil finančnih sredstev, 1 (0,7 %) zaradi preklica rezervacije, 10 (6,9 %) ker smo predragi, 1 (0,7 %) ker so se prijavili na razpis za koprodukcijo, 1 (0,7 %) ker prostor ni primeren, 1 (0,7 %) ker so spremenili koncept, 1 (0,7 %) ker trenutno ne potrebuje prostora, 1 (0,7 %) zaradi nefleksibilnosti CD.

SPLOŠNA OCENA REZULTATOV POSLOVANJA DEJAVNOSTI NA TRGU

S kongresno-komercialnim programom smo v letu 2016 uresničili načrtovane cilje: dobro smo izkoristili proste zmogljivosti v dvoranh CD, po vsebinski in finančni plati.

Po ustvarjenem prihodku:

- načrtovani prihodek 1.864.471 EUR
- uresničeni prihodek 2,189.935 EUR

po številu projektov:

- načrtovanih 185 projektov, 850 dogodkov
- uresničenih 196 projektov, 1138 dogodkov

po prispevku za kritje splošnih odhodkov CD:

- načrtovani prispevek za kritje splošnih odhodkov 1,490.271 EUR
- uresničeni prispevek za kritje splošnih odhodkov 1,647.561 EUR.

Za ugodno ocenjujemo finančno razmerje med neposrednimi stroški in obračunanimi splošnimi stroški hiše (vključno z amortizacijo in investicijskim vzdrževanjem), ki smo jih morali v skladu s finančnim načrtom za leto 2016 ustvariti v CD z dejavnostjo na trgu za kritje splošnih odhodkov.

Uresničeni prihodki za kritje splošnih odhodkov CD so za 157.290 EUR večji od načrtovanih. Z njimi smo sofinancirali sorazmerni del splošnih odhodkov CD (ki naraščajo z obsegom uresničenega programa) in ustvarili presežek prihodkov nad odhodki, ki bo bo vir sofinanciranja investicij in nakupov opreme v letu 2017.

TABELA: Število prireditev, projektov, udeležencev in trajanje kongresno-komercialnih prireditev v letu 2016 in primerjava z 2015.

	Število prireditev		Trajanje dni		Število obiskovalcev		Število dogodkov	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Kongresi	19	19	51	49	5.285	4.899	227	285
Proslave	20	24	22	24	9.492	13.205	44	38
Valete, Gaudeamus	7	10	7	10	2.400	2.730	23	20
Kulturne prireditve	49	47	55	49	43.501	51.026	68	66
Sejmi, razstave, festivali	5	7	20	24	44.514	50.214	615	559
Znanstveno- izobraževalne prireditve	35	48	41	52	8.311	11.681	131	90
Sprejemi	9	12	9	12	950	1.325	9	14
Tiskovne konference	3	5	3	4	195	690	3	6
Družabne prireditve	26	17	28	23	6.980	8.061	44	43
Dobrodelne prireditve	3	5	3	6	1.404	2.420	4	7
Drugo	4	2	4	2	215	100	6	4
Tehnične storitve	4	3	10	6	290	290	8	6
SKUPAJ DEJAVNOST NA TRGU	184	199	253	261	123.537	146.641	1.182	1.138

V sklopu kongresno-komercialnega programa smo v letu 2016 organizirali 196 (180) projektov s 1132 (1174) dogodki v 255 dneh in imeli na prireditvah 146.351 (123.247) obiskovalcev oz. udeležencev. Poleg tega smo opravljali tehnične storitve ali posodili opremo na 3 (4) projektih z 290 udeleženci. Mednarodne kongrese je v letu 2016 obiskalo 3824 udeležencev iz 92 držav.

Zahtevno usklajevanje kulturno-umetniškega programa, ki je sofinanciran iz javnih virov, in kongresno-komercialnega programa oz. dejavnosti na trgu, ki mora storitve zaračunati neposrednim uporabnikom ali partnerjem, so vodstvo CD in odgovorni sodelavci na obeh straneh opravljali produktivno ter z velikim poslovnim posluhom za doseganje optimalnih programskih rešitev in finančnih rezultatov v letu 2016 v Cankarjevem domu.

SEZNAM URESNIČENIH PRIREDITEV IN ŠTEVILO OBISKOVALCEV JAVNEGA KULTURNEGA PROGRAMA PO DEJAVNOSTIH IN ZVRSTEH V LETU 2016

Datum	Lokacija	Naziv projekta oz. prireditve	Št. prir.	Št. obisk.
		Orkester Slovenske filharmonije / abonmajski koncerti	32	25.447
		Kromatika: Simfonični orkester RTV Slovenija	9	6.860
10.2.2016	GD	ZLATI ABONMA: FREIBURŠKI BAROČNI ORKESTER; Po Bachovih poteh; Glasbena vodja: Petra Müllejšans, violina; Andreas Steier, čembalo, Ann-Kathrin Brüggemann, oboa	1	1.331
2.3.2016	GD	ZLATI ABONMA: ORKESTER ELIZEJSKIH POLJAN; Dirigent: Philippe Herreweghe, Solistka: Isabelle Faust, violina	1	1.349
9.4.2016	GD	ZLATI ABONMA: MANCHESTER CAMERATA; Dirigent: Gábor Takács-Nagy, solistka: Martha Argerich, klavir	1	1.490
2.5.2016	GD	ZLATI ABONMA: SIMFONIČNI ORKESTER ŠVEDSKEGA RADIA; Dirigent: Daniel Harding, Solistka: Veronica Eberle, violina	1	1.283
12.11.2016	GD	ZLATI ABONMA: NACIONALNI SIMFONIČNI ORKESTER MEHIKE; Dirigent: Carlos Miguel Prieto, Solistka: Gabriela Montero, klavir	1	1.303
29.11.2016	GD	ZLATI ABONMA: DRESDENSKA FILHARMONIJA; Dirigent: Michael Sanderling, Solistka: Julia Fischer, violina	1	1.408
		Zlati abonma	6	8.164
1.1.2016	GD	NOVOLETNI KONCERT ORKESTRA SF; Dirigent: Alexander Drčar, Solistka: Margareta Klobučar, sopran	1	1.100
20.4.2016	GD	SIMFONIČNI ORKESTER AKADEMIJE ZA GLASBO V LJUBLJANI; Dirigent: Matthew Coorey, Solist: Izak Hudnik, violončelo	1	599
31.5.2016	LD	ZA NJIMI STOJIMO; Simfonični orkester RTV Slovenija; Dirigent: En Shao	1	397
18.12.2016	GD	BOŽIČNI KONCERT; Uroš Perić, vokal, Simfonični orkester in Big Band RTV Slovenija; Dirigent: Lojze Kranjčan	1	1.103
		Drugi simfonični koncerti	4	3.199
		Simfonični koncerti za GML in GMS	20	21.088
		SIMFONIČNA GLASBA	71	64.758
		Giuseppe Verdi: OTELLO	12	8.178
23.2.2016	GD	B. BAILEY, G. VERDI, W. SHAKESPEARE: MACBETH; režija: Brett Bailey	1	838
		GLASBENO SCENSKA DELA	13	9.016
21.5.2016	GD	APZ TONE TOMŠIČ UNIVERZE V LJUBLJANI: Zvenjenja Slovenije, Lelni koncert – mladi že 90 let	1	815
18.11.2016	GD	ZBOR MOSKOVSKIH PATRIARHOV; Umetniški vodja: Anatolij Grindenko	1	897
		VOKALNA GLASBA	2	1.712
27.1.2016	SF	SREBRNI ABONMA: HENNING KRAGGERUD, violina; KATHRYN STOTT, klavir	1	297
16.3.2016	SF	SREBRNI ABONMA: CALEFAX, PIHALNI KVINTET; Barvite zvočne vragolije	1	308
6.4.2016	GD	SREBRNI ABONMA: CHRISTIAN SCHMITT, orgle; MATTHIAS HÖFS, trobenta	1	378
18.5.2016	SF	SREBRNI ABONMA: TORLEIF THEDÉEN, violončelo; ROLAND PÖNTINEN, klavir; Sonata treh obdobij	1	305
9.10.2016	GD	SREBRNI ABONMA: CAMERON CARPENTER; Sodobni orgelski mag	1	766
14.11.2016	SF	SREBRNI ABONMA: LEIPZIŠKI GODALNI KVARTET; Izročilo Gewandhausa; Izvajalci: Conrad Muck, violina; Tilman Büning, violina; Ivo Bauer, viola; Matthias Moosdorf, violončelo	1	300
		Srebrni abonma	6	2.354

11.1.2016	KCD	MLADI MLADIM: ANA MARIA BEGUŠ, klavir; DUO KATARINA LESKOVAR, violončelo, in NEJC GRM, harmonika	1	72
23.3.2016	KCD	MLADI MLADIM, KOMORNI KONCERT: KVARTET KLARINETOV A VISTA; Aljaž Kalin Kante, Julija Vrabec, Martin Strasser, David Gregorc, TINA DEBEVEC sopran	1	65
10.5.2016	GD	MLADI MLADIM - ORGLESKI RECITAL: IZIDOR OSTAN, STINA STREHAR	1	221
26.10.2016	KCD	MLADI MLADIM – RECITAL: Rok Zaletel Černoš, violina; Urban Marinko, violončelo	1	146
21.11.2016	KCD	MLADI MLADIM - KOMORNI KONCERT: Jan Gorjanc, harfa; Scaramelli Bass Quartet	1	119
14.12.2016	SF	MLADI MLADIM – PEVSKI VEČER: Sabina Gruden, mezzosopran; Eva Pavli, sopran	1	60
		Mladi mladim	6	683
13.4.2016	SF	ŽIGA BRANK VIOLINA	1	219
30.5.2016	GD	JAVNI NASTOP ŠTUDENTOV ORGEL AKADEMIJE ZA GLASBO V LJUBLJANI (Mentorica: izr. prof. Renata Bauer)	1	171
		Drugo	2	390
		KOMORNA GLASBA	14	3.427
25.5.2016	KCD	PREDIHANO: NEOFONÍA: Opuščen čas; Dirigent, umetniški vodja: Steven Loy	1	69
20.09.2016	KCD	PREDIHANO: KOMPULZ; Izvajalci: Tadej Kenig, klarinet; Oskar Laznik, saksofon; Klemen Leben, akordeon; Simon Klavžar, tolkala; Nina Prešiček, klavir	1	59
24.09.2016	KCD	PREDIHANO: ZVOKOTOK; John Tilbury, klavir	1	61
19.12.2016	KCD	PREDIHANO: ZVOKOTOK; Matej Bonin, Avtorski večer	1	89
		Predihano	4	278
15.3.2016	LD	MATRIX ON TOUR - EXPERIMENTALSTUDIO DES SWR (program Mark Andre, Uroš Rojko, Jonathan Harvey, Vinko Globokar, Detlef Heusinger; program Karlheinz Stockhausen, Kozmični utripi)	1	113
16.3.2016	LD	MATRIX ON TOUR - EXPERIMENTALSTUDIO DES SWR (PREDAVANJE IN DELAVNICA (Detlef Heusinger, ExperimentalStudio))	1	40
16.3.2016	LD	MATRIX ON TOUR - EXPERIMENTALSTUDIO DES SWR	1	40
16.3.2016	LD	MATRIX ON TOUR - EXPERIMENTALSTUDIO DES SWR (JAVNA PREDSTAVITEV DEL ŠTUDENTOV KOMPOZICIJE)	1	40
08.10.2016	KD	PRAKSE SODOBNE GLASBE; Alvaro Barbosa, Carina Albuquerque & Ingrid Mačus; Frederic Blondy & Diemo Schwarz; Emanuele Torquati	1	68
		SODOBNA GLASBA	9	579
		RESNA GLASBA	109	79.492
21.1.2016	LD	BALLAKE SISSOKO & VINCENT SEGAL	1	500
25.2.2016	LD	YASMIN LEVY	1	582
24.3.2016	LD	NISHAT KHAN	1	371
19.4.2016	GD	MARIZA: Mundo tour	1	1.550
28.5.2016	KCD	DRUGA GODBA: DINOVSKI – SCHUBERTH; TAMAN; DOM LA NENA	1	59
31.10.2016	LD	MAHOTELLA QUEENS IN NOMFUSI; Večer južnoafriške tradicionalne in popularne glasbe	1	332
06.12.2016	KCD	BAKALINA Z GOSTI; Jani Kutin, glas; Renata Lapanja, harmonika	1	250
		GLASBE SVETA	7	3.644
12.1.2016	KCD	CT: POWER TRIO/ŠIROM	1	100
19.1.2016	KCD	CT: PLIŠ; Murat + Tomaž Gajšt	1	200
26.1.2016	KCD	CT: JANI MODER & BIG BAND RTV	1	80
2.2.2016	KCD	CT: DEJAN BERDEN & TINA MAUKO MB4 + AKA MOON (The Scarlatti Book)	1	63
9.2.2016	KCD	CT: NIKA VISTOROPSKI/PATETICO	1	120

16.2.2016	KCD	CT: NELS CLINE; Room	1	51
23.2.2016	KCD, ŠD	CT: ZVONČKI IN TROBENTICE; LITOŠT: Vitja Balžalorsky, Boštjan Simon, živa elektronika; Bojan Krhlanko, bobni, živa elektronika; ROK ZALOKAR TRIO + JAKA KOPAČ QUARTET + ROBERT JUKIČ »GOMME DE JOUR«	1	174
1.3.2016	KCD	CT: TEHO TEARDO	1	135
8.3.2016	KCD	CT: JOACHIM KÜHN / ASJA VALČIČ / EDOUARD PRABHU; (Joachim Kühn, klavir; Asja Valčič, violončelo; Edouard Prabhu, indijska tolkala	1	78
15.3.2016	KCD	CT: ARUAN ORTIZ TRIO; featuring BRAD JONES & CHAD TAYLOR	1	117
22.3.2016	KCD	CT: JELENA POPRŽAN	1	54
29.3.2016	KCD	CT: ZLATKO KAUČIČ DUOS W/ BARRY GUY & MAYA HOMBURGER	1	71
5.4.2016	KCD	CT: SYLVIE COURVOISIER TRIO + AVA MENDOZA UNNATURAL WAYS; Ženske iz New Yorka	1	70
12.4.2016	KCD	CT: TREVOR WATTS & VERYAN WESTON	1	70
19.4.2016	KCD	CT: VASKO ATANASOVSKI TRIO; Vasko Atanasovski, pihala, glas; Dejan Lapanja, kitara; Marjan Stanič, bobni, tolkala	1	220
26.4.2016	KCD	CT: ROBERTO RODRIGUEZ QUARTETO MASADA: AGUARES	1	84
27.09.2016	KCD	CT: »SALON CENTRAL EUROPE«: CELEBRATING; 15 YEARS OF CULTURE TOGETHER; Pacora, Volosi, Borbely Trio, Ponk, Edi Nulz, Robert Jukič »Gomme de Jour«	1	150
04.10.2016	KCD	CT: KRIS DEFOORT »DIVING POET SOCIETY«; Veronika Harcsa, glas – turkizna; Guillaume Orti, alto saksofon – oranžna; Kris Defoort, klavir – vijolična; Nicolas Thys, bas – temno modra; Lander Gyselinck, bobni – svetlo modra	1	112
25.10.2016	KCD	CT: MORENO VELOSO; Moreno, glas, kitara, pandeiro; Pedro Sá, kitara; Rafael Rocha, bobni; Bruno Di Lullo, bas; Daniel Carvalho, zvok	1	110
08.11.2016	KCD	CT: NOV JAZZ FOKUS; Jure Pukl/Daniel Nösing Quintet feat. Tzumo Arpad, Josh Ginsburg & Gregory Hutchinson in Tim Green meets Trio Tip	1	222
22.11.2016	KCD	CT: BRO TRIO FEAT. THOMAS MORGAN & JOEY BARON IN TAMARA OBROVAC TRANSHISTRIA ENSEMBLE	1	167
29.11.2016	KCD	CT: DOJO WITH AKIRA SAKATA + GORAN KRMAC KVARTET	1	68
		Cankarjevi torki	22	2.516
17.5.2016	ŠD	BARTOLOMEY BITTMANN: PROGRESSIVE STRINGS VIENNA; Matthias Bartolomey, violončelo; Klemens Bittmann, violina, viola, mandolina	1	85
14.10.2016	LD	BIG BAND IN RTV SLOVENIJA IN BOŠTJAN GOMBAČ; Dirigent: Lojze Krajncan, Dirigent: Lojze Krajncan	1	417
29.6.2016	Park Sveta Evrope	57. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA: Günther "Baby" Sommer	1	200
29.6.2016	LD	57. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA: SURNATURAL ORCHESTRA, CIRQUE INEXTREMISTE (acrobatic troupe) and TATIANA MOSIO-BONGONGA (tightrope walker)	1	500
30.6.2016	LD	57. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA: Samo Šalamon Sextet; NASHEET WAITS »EQUALITY«	1	217
30.6.2016	Park Sveta Evrope	57. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA: Marcin Masecki, solo pianino	1	150
30.6.2016	KCD	57. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA: Thomas de Pourquery "Supersonic"	1	250
1.7.2016	LD	57. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA: En Corps; Igor Matkovič Quintet	1	255
1.7.2016	Park Sveta Evrope	57. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA: ŽIGA MURKO, solo trombone, electronics	1	150

1.7.2016	KCD	57. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA: HAMID DRAKE/ KAJA DRAKSLE/ NED ROTHENBERG TRIO; ANNA HÖGBERG ATTACK; LUBOMYR MELNIK, solo piano	1	270
2.7.2016	Park Sveta Evrope	57. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA: Festivalski bazar	1	150
2.7.2016	Park Sveta Evrope	57. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA: Hamid Drake	1	250
2.7.2016	KCD	57. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA: Gard Nilssen Acoustic Unity feat. Fredrik Ljungkvist; Pedro Luis Lopes	1	280
2.7.2016	KCD-PP	57. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA: Portugalska kulinarika	1	80
2.7.2016	GD	57. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA: To Pianos: Kaja Draksler & Eve Risser; Hiromi: The Trio Project	1	1.200
2.7.2016	KCD	57. JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA: Paal Nilssen - Love Large Unit	1	250
		57. Jazz festival Ljubljana	14	4.202
		CANKARJEVI TORKI, JAZZ	38	7.220
15.1.2016	ŠD	»RAZGALJENE« SAME BABE	1	250
13.2.2016	GD	KONCERT: PARNI VALJAK	1	1.517
14.2.2016	GD	KONCERT: PARNI VALJAK	1	1.392
2.4.2016	LD	TINKARA KOVAČ IN HEAVENX (Posebni gost: Bobby Solo)	1	450
16.4.2016	GD	RUDI BUČAR IN ISTRABEND XL (Sen znala jes; Gostje: Frčafele, Pero Lovšin, Zdenko Cotič)	1	1.320
10.5.2016	KCD	MARKO BRDNIK-UROŠ RAKOVEC: PREMIERNA PREDSTAVITEV ALBUMA LETA (Marko Brdnik, harmonika; Uroš Rakovec, kitara)	1	170
1.6.2016	GD	UTE LEMPER (Zadnji tango v Berlinu)	1	1.486
7.6.2016	KCD	PINE LEAF BOYS	1	200
20.10.2016	LD	SEVERA GJURIN; Gostje: Gal Gjurin, Bilbi in Gregor	1	416
21.10.2016	LD	SEVERA GJURIN; Gostje: Gal Gjurin, Bilbi in Gregor	1	549
05.11.2016	GD	PERPETUUM JAZZILE & ONAIR	1	1.519
06.11.2016	GD	PERPETUUM JAZZILE & ONAIR	1	1.519
07.11.2016	GD	PERPETUUM JAZZILE & ONAIR	1	1.435
01.12.2016	LD	JINX	1	450
15.12.2016	GD	TRADICIONALNI KONCERT VLADA KRESLINA: Roža, Gostje: Mary Coughlan, Gabriella Gabrielli, Mali bogovi	1	1.456
16.12.2016	GD	TRADICIONALNI KONCERT VLADA KRESLINA: Cesta, Gostje: Balkanboys, Mali bogovi in Mary Coughlan	1	1.501
17.12.2016	GD	TRADICIONALNI KONCERT VLADA KRESLINA: Spominčince, Gostje: Beltinška banda, Zapadni kolodvor, Mali bogovi	1	1.506
27.12.2016	LD	BOSSA DE NOVO	1	550
		MEJNE GLASBENE ZVRSTI	18	17.686
		DRUGA GLASBA	63	28.550
		Jaka Andrej Vojevec: HAMLET PA POL	7	425
17.5.2016	LD	IMPROVIZIJA	1	550
5.3.2016	DDP	Ta hud abonma: Ivana Sajko: EVROPA; MONOLOG ZA MATER KORAJŽO IN NJENE OTROKE (Režija: Primož Ekart; igrajo: Barbara Cerar, Sara Gorše, Lena Hribar, Žan Perko, Filip Samobor, Nik Škrlec)	1	72
28.1.2016	LD	Andrej Rozman Roza: ATL 220 ALI NEZNANI LINHART (Romantična drama o prvi slovenski komediji in njenem avtorju; Rozinteaater)	1	540
18.2.2016	DDP	Saška Rakef: KRHANJE LEPOTE	1	30
22.2.2016	DDP	Saška Rakef: KRHANJE LEPOTE	1	16
		Mattias Brunn: BREZ SOLZ ZA PEDRE	4	496
		Kako ostanem lepa in svobodna	2	335
		GLEDALIŠKE KOPRODUKCIJE	18	2.464
		Džroazanmo; AGRFT	5	358

22.1.2016	KCD	Klubski oder: William Shakespeare, Marjan Strojan: PESMI IZ IGER; Pesniški večer z glasbo	1	80
		Andrej Rozman Roza: ŠEKIJEVA ŠUNKICA ALI HAMLET PO SLOVENSKO	6	558
		Iztok Mlakar: PAŠJON, Gledališče Koper	3	1.526
		LJUBEZEN IN SMRT ; produkcija AGRFT	3	247
		Peter Quilter: GLORIOUS, SNG Drama Maribor	2	980
		GLEDALIŠKA GOSTOVANJA IZ SLOVENIJE	20	3.749
	GD	Eugene Ionesco, Robert Wilson: NOSOROGI; Narodno gledališče Marina Sorescuja iz Krajeve; Režija, scenografija, avtorska zasnova luči: Robert Wilson	2	1.434
8.3.2016	ŠD	SHAKESPEARE V PREVODU; Igralci: Julian Rhind-Tutt, Angela McHale, Jonathan Slinger, Anja Drnovšek	1	189
	GD	A O Lang Pho: MED MESTOM IN DEŽELO	4	4.810
	LD	Tena Štivičić: TRI ZIME; Režija: Ivica Buljan; Hrvatsko narodno kazališče u Zagrebu	2	950
		GLEDALIŠKA GOSTOVANJA IZ TUJINE	9	7.383
		GLEDALIŠČE	47	13.596
		27. Liffe	314	44.816
		18. Festival dokumentarnega filma	44	3.309
		10. Festival gorniškega filma	21	3.243
		SKUPAJ FESTIVALI	379	51.368
	KD	Shakespeare na filmu	9	225
		FILMSKI CIKLI	9	225
	KD	MOJA MAMA, rež: Nanni Moretti	13	358
	KD	GLASNEJŠA OD BOMB, rež: Joachim Trier	10	182
	KD	MOJA DIVJA NOČ, rež: Alex de la Iglesia	15	281
10.5.2016	KD	Ivan Cankar: IDEALIST, rež: Igor Pretnar	1	50
31.12.2016	KD	DOTIK VODE, rež: Solveig Anspach	1	170
		FILMI DRUGIH DISTRIBUTERJEV	40	1.041
		FILM	428	52.634
	ŠD	MARTIN IN GREGOR ALI OD JUNAKA DO BEDAKA; Produkcija: Cankarjev dom, Režija: Matjaž Latin, Nastopata: Pavle Ravnohrib in Boštjan Gombač	6	1.336
	KD	Liffe po Liffu	7	814
5.3.2016	KD	D best abonma: Andrej Rozman Roza: JEZIK, NE JEZI SE (Koncept, besedilo in režija: Andrej Rozman Roza; Rozinteatr)	1	166
19.1.2016	ŠD	IGRALEC, Scenarij in Režija: Barbara Hieng Samobor; igrajo: Nataša Barbara Gračner, Matjaž Tribušon, Igor Samobor	1	205
20.1.2016	ŠD	IGRALEC, Scenarij in Režija: Barbara Hieng Samobor; igrajo: Nataša Barbara Gračner, Matjaž Tribušon, Igor Samobor	1	156
20.1.2016	ŠD	IGRALEC, Scenarij in Režija: Barbara Hieng Samobor; igrajo: Nataša Barbara Gračner, Matjaž Tribušon, Igor Samobor	1	117
21.1.2016	ŠD	IGRALEC, Scenarij in Režija: Barbara Hieng Samobor; igrajo: Nataša Barbara Gračner, Matjaž Tribušon, Igor Samobor	1	119
22.1.2016	ŠD	IGRALEC, Scenarij in Režija: Barbara Hieng Samobor; igrajo: Nataša Barbara Gračner, Matjaž Tribušon, Igor Samobor	1	154
3.5.2016	ŠD	IGRALEC, Scenarij in Režija: Barbara Hieng Samobor; igrajo: Nataša Barbara Gračner, Matjaž Tribušon, Igor Samobor	1	189
7.12.2016	ŠD	D best abonma: IGALEC, Scenarij in Režija: Barbara Hieng Samobor; igrajo: Nataša Barbara Gračner, Matjaž Tribušon, Igor Samobor	1	150
	ŠD	D best abonma: IGALEC, Scenarij in Režija: Barbara Hieng Samobor; igrajo: Nataša Barbara Gračner, Matjaž Tribušon, Igor Samobor	7	1.090
	LD	D best abonma: Urška Taufer: KAKO OSVOJITI FANTA (4 SIMPL KORAKI; Režija: Matjaž Latin; Gledališče Koper)	3	1.213

	KD	Moj prvi abonma: LUNA NA CESTI, poetična klovnovska predstava (Režija: Ivan Peternej; Slovensko mladinsko gledališče)	3	330
26.3.2016	LD	Moj prvi abonma: SNEGULJČICA; Režija: Andrej Jus; SLG Celje	1	362
	M1	Moj prvi abonma: ATLAS BESED = SLOVAR TUJK IN DOMAČINOV, BESEDA JE MESO POSTALA: SALTA OD JEZIKOVNEGA VOZLA DO KOZLA; Zasnova: Tadeja Zupan Arsov; film in jezikovna delavnica	4	165
		Dr. Primož Vitez, Mitja Vrhovnik Smrekar: SHAKESONETI; Bossa de novo, Boris Cavazza, Urška Taufer	7	1.159
12.2.2016	KD	TOLKALA ZA RADOVEDNEŽE	1	148
24.11.2016	KD	SLOVENSKI TOLKALNI PROJEKT	1	144
18.12.2016	ŠD	S TOLKALI IN PESMIJO OKOLI SVETA	1	150
	LD	Moj prvi abonma: Hans Krasa: BRUNDIBAR, Režiserka Nana Milčinski; Scenograf in kostumograf Jaro Ješe; opera za otroke	3	2.566
	LD	Sergej Sergejevič Prokofjev: PEPELKA; Režija: Matej Rotovnik in Ksenija Kovač Romano; balet za otroke (Čarobna dežela)	12	6.491
	LD	POSЛУH! RECIKLIRAMO; Boštjan Gombač, Žiga Golob in Blaž Celarc	3	1.416
1.2.2016	ŠD	TERRAFOLK: (P)osvojimo pesem drugega naroda	1	128
	ŠD	Janez Dovč: TESLA	10	1.764
	M1	DELAVNICE OB RAZSTAVI HAMLET NA SLOVENSKEM	7	274
30.3.2016	LD	JANKO IN METKA, Režija: Katja Konvalinka; opera za otroke	1	527
29.2.2016	GD	GLASBENA TORTA ALI ORKESTER SE SESTAVI; Sodelujejo: Trobilni ansambel Slovenske filharmonije, Godalni kvartet Fiasco, Skupina B.T.K., Slovenski tolkalni projekt StoP, Big Band Srednje glasbene šole Ljubljana, Boštjan Gorenc - Pižama	1	1.000
	LD	Stephen McNeff: NEŽNI VELIKAN; Slovensko komorno gledališče	3	1.530
		Razne delavnice	3	355
	ŠD	Pravljice danes	4	700
	LD	Srečanje s policijskim orkestrom	5	2.680
	LD	JAZZ V ŽIVO: BIG BAND RTV SLOVENIJA	4	1.762
	LD	Katalena: ENCI BENCI KATALENCI	4	1.806
		Igraj se z mano	3	1.204
		Wolfgang Amadeus Mozart: BASTIEN IN BASTIENA; Režija: Katja Konvalinka, opera za otroke (Čarobna dežela)	4	1.613
	ŠD	TRUBAR IN DRUGI TRUBADURJI SLOVENSKE KULTURE; Jararaja: Gregor Budal, Vasilij Centrih, Janez Dovč, Petra Trobec, režija: Marko Bratuš	2	284
	ŠD	Maruša Kink, Mija Špiler: VELIKI POK	11	1.889
25.11.2016	KD	ZA DEVETIMI GORAMI; Anja Štefan, Boštjan Gombač, Janez Dovč	1	103
		AKORD ZA AKORDOM; Režija: Ivana Djilas, Nastopata: Boštjan Gombač, Vito Weis (za Unesco)	2	436
		KULTURNA VZGOJA	191	43.864
31.5.2016	GD	ZLATA BRALNA ZNAČKA	1	1.200
10.4.2016	LD	COPRNIŠKE ZDRAHE (Otroška plesna predstava, Letni javni nastop učencev oddelka za sodobni ples in plesnih pripravnic KGBL)	1	510
10.4.2016	LD	COPRNIŠKE ZDRAHE (Otroška plesna predstava, Letni javni nastop učencev oddelka za sodobni ples in plesnih pripravnic KGBL)	1	518
	LD	LETNA PREDSTAVA SREDNJE BALETNE ŠOLE KGBL	2	2.144
16.4.2016	LD	KOROŠKI VEČER	1	328
11.12.2016	LD	Božični koncert ZAVODA EDGARJA WILLEMSA	1	531
		Transgeneracije 2016	16	2.489
	LD	D best abonma: Jules Verne: 20000 MILJ POD MORJEM; Režija: Matjaž Pograjc	3	879
		USTVARJALNOST MLADIH	24	7.571

		Razkrinkani patriarh; dr. Svetlana Slapšak	7	673
		Will in svet; predavanja	3	102
	KD	Predavanja ob razstavi Nikole Tesla	7	918
		Cikel Razumeti 21. stoletje	4	196
	LD	Predavanji V. Grošlja in R. Messnerja	3	1.616
		Pozitivna psihologija	7	1.651
07.11.2016	LN	MALI PLESNI SIMPOZIJ: Mateja Bučar in Vadim Fiškin	1	27
14.09.2016	LN	MALI PLESNI SIMPOZIJ: Branko Potočan	1	35
		Žarenja novih energij	2	886
	M3+5	Tradicija, sedanjost pasti in upanje; Azija danes	8	258
	ŠD	Mednarodna filozofska delavnica S. Kierkegaard	2	40
		Druga predavanja in prireditve	69	3.866
		HUMANISTIČNI PROGRAMI	115	10.323
	KCD	Festival Fabula	5	990
	KCD	Literodrom II Fokus	6	265
	P1	Kritikovo oko	10	5.200
		Pred in ob izidu	9	565
		Literarni večeri in omizja DSKP in DSP	4	172
	KCD	Literarni dialogi Slovenija:Španija	3	374
		Drugi literarni programi	4	188
		LITERARNI PROGRAM	43	7.844
		KV in HUMANISTIKA	373	69.602
17.12.2015 - 3.02.2016	LD predd.	VIKI GROŠELJ - 40 LET MOJIH SOOČANJ S HIMALAJO	1	2.000
05.- 12.02.2016	P2	RAZSTAVA IGRAJ SE Z MANO	1	1.200
04.- 21.04.2016	P1	TRANSGENERACIJE 2016; razstava	1	1.000
		Spremljevalne razstave	3	4.200
03.02.- 20.03.2016	G	Zlatan Vrkljan: ZAGREBŠKA ŠOLA	1	250
11.04.- 06.11.2016	G	NIKOLA TESLA – ČLOVEK PRIHODNOSTI	1	27.000
17.11.2015 - 21.01.2016	G	Tomaž Lavrič: ČAROBNI JEZIK STRIPA	1	1.500
21.12.2016 - 19.03.2017	G	12. SLOVENSKI BIENALE ILUSTRACIJ	1	1.000
11.01.- 14.03.2016	P1	HAMLET NA SLOVENSKEM (Kulturnozgodovinska razstava v okviru festivala Shakespeare za vedno)	1	4.000
11.02.- 14.03.2016	VSD	PODOBE ČASA	1	2.800
27.01.- 06.03.2016	MG	Igor Škafar: FOTO ALBUM	1	1.700
09.03.- 10.04.2016	MG	Nataša Segulin: POETIKA TIŠINE	1	1.200
13.04.- 22.05.2016	MG	BREZČASNA OFELIJA	1	1.200
25.05.- 26.06.2016	MG	Almin Zrno: MOČ TELESA	1	1.000
28.06.- 04.09.2016	MG	Lado Jakša: JAZZY SVETLOPISI	1	1.500
14.09.- 30.10.2016	MG	Danilo Jejčič: PREZRTE REČI	1	850
3.11.- 11.12.2016	MG	Igor Ilić: NOVA STVARNOST	1	1.300

14.12.2016 - 22.01.2017	MG	SLIKA NAD BESEDO, FOTOGRAFI ČASNIKA DELO	1	1.200
16.12.2015 - 24.01.2016	MG	Stane Jerko: ONE	1	1.200
2.06.- 26.07.2016	NLB	15 LET ZALOŽBE CLEAN FEED	1	1.000
21.04.- 05.05.2016	P2	KAMUFLAŽA	1	200
		Likovne, foto in arhitekturne razstave	17	48.900
	P1 - LKI	Likovni kritiki izbirajo	12	13.812
	P1 - OI	Oblikovalska identiteta	11	11.000
		RAZSTAVE	43	77.912
7.2.2016	GD	PROSLAVA OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU S PODELITVIJO PREŠERNOVIH NAGRAD	1	1.375
	VSD	POL-NA-ČRTA; koreografija Mateja Bučar	7	1.400
		Branko Potočan & Fourklor: ŽEPI POLNI ZVEZD	2	335
	DDP	Milan Tomašik: SOLO 2019	5	185
	LD	Željko Božić: SANJSKA SLUŽBA	5	1.630
		PLESNE KOPRODUKCIJE	19	3.550
	LD	AFS France Marolt	2	774
		FOLKLORA	2	774
06.12.2016	GD	Jevgenij Onjegin; Koreografija: Valentina Turcu; Balet in orkester SNG Maribor	1	1.009
		PLESNA GOSTOVANJA IZ SLOVENIJE	1	1.009
7.5.2016	GD	Alonzo King Lines Ballet; Koncert za dve violini, Moški kvintet, Prostor pisave; Koreografije: Alonzo King	1	1.041
26.10.2016	LD	Andres Marin Flamenco Abierto Company: Nepopisan list; Koreografija, umetniško vodstvo, ples: Andrés Marín	1	536
04.10.2016	GD	Bolero – Extremalism (Fragmenti); Koreografija: Emio Greco, Pieter C. Scholten; Narodni balet iz Marseille	1	963
		PLESNA GOSTOVANJA IZ TUJINE	3	2.540
		PLES	25	7.873
		SKUPAJ KULTURNO UMETNIŠKI PROGRAM	1.089	331.034
	tujina	Homer: ILIADA	3	1.600
	tujina	Ivana Sajko: Evropa	2	750
	Slovenija	Prosto po Prešernu	6	1.880
	Slovenija	Dr. Primož Vitez, Mitja Vrhovnik Smrekar: SHAKESONETI	2	220
	Slovenija	Katalena: ENCI BENCI KATALENCI	2	507
		POSREDOVANO	15	4.957
		dejavnosti javne službe CD v letu 2016	Št. prir.	Št. obisk.
		RESNA GLASBA	109	79.492
		DRUGA GLASBA	63	28.550
		GLEDALIŠČE	47	13.596
		FILM	428	52.634
		KVH in HUMANISTIKA	373	69.602
		RAZSTAVE	43	77.912
		DRUGE PRIREDITVE JAVNE SLUŽBE	1	1.375
		PLES	25	7.873
		SKUPAJ KULTURNO-UMETNIŠKI PROGRAM	1.089	331.034
		POSREDOVANO	15	4.957
		VSE PRIREDITVE	1.104	335.991

UTRINKI LETA 2016

Abonma Glasbe sveta

Koncert Mariza

19. 4. 2017

Gallusova dvorana

Foto: Nada Žgank

Giuseppe Verdi: Otello

Od 21. 1. do 3. 2. 2016

Gallusova dvorana

Foto: Darja Štravs Tisz

Zlati abonma

Manchester Camerata in Martha Argerich

9. 4. 2016

Gallusova dvorana

Foto: Matej Kerec

57. Jazz festival Ljubljana

Hiromi The Trio Project

2. 7. 2016

Foto: Domen Pal

Od adrenalinskih zanesenjakov do
modrecev

Viki Grošelj in Reinhold Messner

18. 1. in 3. 2. 2016

Linhartova dvorana

Foto: Iztok Dimc

Shakesoneti

Marec, april, november 2016

Štihoa dvorana

Foto: Nada Žgank

Brett Bailey, Giuseppe Verdi, William

Shakespeare: **Macbeth**

23. 2. 2016

Gallusova dvorana

Foto: Matej Kerec

Stephen Mcneff: **Nežni Velikan**

4. 12. 2016

Linhartova dvorana

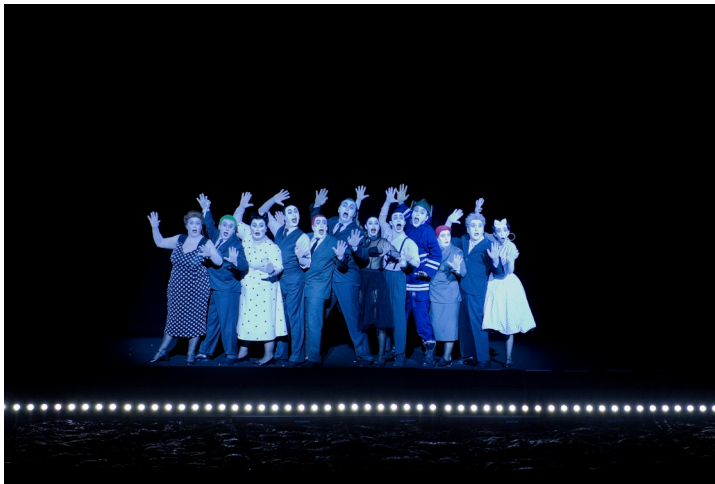
Srebrni abonma
Cameron Carpenter
9. 10. 2016
Gallusova dvorana

Foto: Matej Kerec

Shakespeare v prevodu
8. 3. 2016
Štišova dvorana

Foto: Nada Žgank

Veličastnih 7
Eugène Ionesco, Robert Wilson: **Nosorogi**
20. in 21. 3. 2016
Gallusova dvorana

Foto: Matej Kerec

Razstava Zlatan Vrkljan
Od 3. 2. do 20. 3. 2016
Galerija CD

Foto: Sunčan Stone

Jaka Andrej Vojevec: Hamlet pa pol

April, maj 2016

Dvorana Duše Počkaj

Foto: Miha Fras

Koncert Vlado Kreslin 25 let

15., 16., 17. 12. 2016

Gallusova dvorana

Foto: Domen Pal

Janez Dovč: Tesla

20. in 22. 10. 2016

Štihična dvorana

Foto: Ana Torkar Kus

Brundibar

Od 13. do 16. 1. 2016

Linhartova dvorana

Foto: Mateja Jordovič Potočnik

27. Ljubljanski mednarodni filmski festival – 27. LIFFe
 Odprtje festivala
 Od 9. do 20. 11. 2016
 Linhartova dvorana

Foto: Iztok Dimc

Zbor Moskovskega patriarhata
 18. 11. 2016
 Gallusova dvorana

Foto: Mare Vavpotič

Razstava Nikola Tesla – Človek prihodnosti
 Od 11. 4. do 4. 12. 2016
 Galerija CD

Foto: Comtrade

Festival Zvončki in trobentice
 Koncert **Robert Jukič: Gomme De Jour**
 24. 2. 2016
 Klub CD

Foto: Nada Žgank

Abonma Glasbe sveta

Kimmo Pohjonen

14. 10. 2016

Gallusova dvorana

Foto: Domen Pal

18. Festival dokumentarnega filma – 18. FDF

Od 9. do 17. 3. 2016

Kosovelova dvorana

Foto: Iztok Dimc

Abonma Glasbe sveta

Yasmin Levy

26. 2. 2016

Gallusova dvorana

Foto: Nada Žgank

Razstava 12. Slovenski bienale ilustracije

Od 21. 12. 2016 do 19. 3. 2017

Galerija CD

Foto: Iztok Dimc

57. Jazz festival Ljubljana
 Odprtje: **Guenter Baby Sommer**
 29. 6. 2016
 Park Evrope

Foto: Nada Žgank

57. Jazz festival Ljubljana
Surnatural Orchestra
 Cirque Inextremiste
 29. 6. 2016
 Linhartova dvorana

Foto: Nada Žgank

Razstava Podobe časa DOS
 Od 11. 2. do 14. 3. 2016
 Velika sprejemna dvorana

Foto: Sunčan Stone

27. Ljubljanski mednarodni filmski festival –
27. LIFFe
 Podelitev glavne festivalske nagrade vodomec
 Od 9 do 20. 11. 2016
 Linhartova dvorana

Foto: Iztok Dimc

Festival Shakespeare za vedno
Razstava Hamlet na slovenskem
Od 11. 1. do 14. 3. 2016
Prvo preddverje CD

Foto: Sunčan Stone

Predihano
Experimental Studio SWR
15. 3. 2016
Gallusova dvorana

Rudi Bučar Istrabend
17. 4. 2016
Gallusova dvorana

Foto: Nada Žgank

Teho Teardo
2. 3. 2016
Klub CD

Foto: Domen Pal

Poslovno poročilo Cankarjevega doma za leto 2016 so pripravili:

Uršula Cetinski, *generalna direktorica*
Jana Kramberger, *direktorica poslovnega sektorja*
Karmen Ključar, *direktorica tehničnega sektorja*
Brigita Pečovnik, *direktorica kongresno-komercialnega sektorja*
Ingrid Gortan, *vodja programa resne glasbe in baleta*
Bogdan Benigar, *vodja programa jazza, etna in druge glasbe*
Andrej Jaklič, *vodja gledališkega in plesnega programa*
Staša Mihelčič, *vodja projektov gledališkega in plesnega programa*
Simon Popek, *vodja filmskega programa*
Barbara Rogelj, *vodja kulturnovzgojnega in humanističnega programa*
Nina Pirnat Spahić, *vodja razstavnega programa*
Janja Kolenc, *vodja službe za kadrovske in splošne zadeve*
Saša Globačnik, *vodja službe za trženje programa in odnose z javnostjo*
Irena Verdinek, *koordinatorka programa*
Mira Štrbenk, *poslovna sekretarka*
Tina Kramberger, *vodja kongresnih projektov*
in drugi sodelavci iz Cankarjevega doma

Jezikovni pregled: Sonja Vesel Košmrlj

Uredila: Jana Kramberger

Odgovorna oseba:

Uršula Cetinski
generalna direktorica

Ljubljana, 23. februar 2017

cankarjev dom

